

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

Prožívání a vnímání spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství

Bc. Ilona Haasová

Vedoucí práce: Mgr. Magdalena Koťová

Praha 2014

Prague college of psychosocial studies

**The Experience and Perception of a
spontaneous Miscarriage in the first
Trimester of Pregnancy**

Bc. Ilona Haasová

The Diploma Thesis Work Supervisor:

Mgr. Magdalena Koťová

Praha 2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala pod vedením Mgr. Magdaleny Koťové samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

Dále prohlašuji, že odevzdaná písemná verze diplomové práce a verze elektronická jsou totožné.

V Praze dne 30. 4. 2014

Bc. Ilona Haasová

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce Mgr. Magdaleně Koťové za cenné rady, náměty a vedení při vypracovávání diplomové práce.

Anotace

Diplomová práce se zabývá vnímáním a prožíváním spontánního potratu ženami, které touto zkušeností prošly v prvním trimestru těhotenství. Teoretická část je zaměřena na problematiku ztráty, a to z obecného hlediska i při raném spontánním potratu. Nabízí několik pohledů a přístupů k tématu truchlení jako k procesu integrace těžké ztráty, věnuje se též formám, postupům a možnostem poradenské a psychoterapeutické intervence, tematizuje vzpomínkový rituál Mizuko Kuyo. Empirická část práce je zaměřena na popsání prožívání a vnímání události spontánního potratu participantkami výzkumné sondy, mapuje formy a typy podpory, které integraci této ztráty brání nebo jí naopak napomáhají. Výzkumné šetření zahrnuje šest narativních interview, která byla analyzována pomocí metody IPA (Interpretativní fenomenologická analýza). V rámci výzkumné sondy byly identifikovány významné aspekty, které problematizují vyrovnávání se s událostí potratu.

Klíčová slova: potrat, raný samovolný potrat, umělý potrat, truchlení, smrt, rituál Mizuko Kuyo

Abstract

This thesis deals with the perception and experience of women who endured a spontaneous abortion in their first trimester of pregnancy. The theoretical part focuses on the topics of loss in general, even with early miscarriage. It offers several perspectives and approaches to the topic of mourning as a process of integrating heavy losses, it engages itself with forms, procedures and options of counseling and psychotherapeutic interventions and focuses on the theme of remembrance ritual Mizuko Kuyo. The study focuses on describing the experience and perception of events of a spontaneous abortion by participants of the research, it maps forms and types of support which prevent the integration of this loss, or - on the contrary - help it. The study includes six narrative interviews, which were analyzed using the IPA method (an interpretative phenomenological analysis). This research helped identify significant aspects that problematize coping with a miscarriage.

Klíčová slova: miscarriage, abortion, mourning, death, ritual Mizuko Kuyo

Obsah

ÚVOD	9
1 VYMEZENÍ POJMŮ	12
1.1 Potrat.....	12
1.1.1 Raný samovolný potrat.....	13
1.1.2 Umělý potrat.....	14
1.2 Truchlení.....	16
1.3 Smrt	18
1.4 Rituál Mizuko Kuyo	19
2 PROCES VYROVNÁVÁNÍ SE S POTRATEM UMĚLÝM A SAMOVOLNÝM – EXISTUJÍ ROZDÍLY?	21
2.1 Vyrovnávání se s umělým potratem	21
2.2 Vyrovnávání se se samovolným potratem.....	25
2.3 Rozdíly ve vyrovnávání se s potratem samovolným a umělým	27
3 PSYCHICKÁ POMOC PŘI VYROVNÁVÁNÍ SE SE SPONTÁNNÍM POTRATEM V PRVNÍM TRIMESTRU TĚHOTENSTVÍ	30
3.1 Truchlení a obranné mechanismy	32
3.2 Psychologické poradenství jako podpora při truchlení nad ztrátou.....	35
3.3 Psychoterapie jako pomoc k odtruchlení ztráty.....	37
3.4 Shrnutí	40
4 ALTERNATIVNÍ PODPORA ODTRUCHLENÍ POTRATU	41
4.1 Rituál Mizuko Kuyo	41
4.1.1 Možnosti využití rituálu v poradenské praxi.....	44
4.1.2 Terapeutické techniky, podobné rituálu Mizuko Kuyo	45
4.2 Podpůrná skupina nebo podpůrná online skupina?	46
4.3 Shrnutí	48
5 EMPIRICKÁ ČÁST	49
5.1 Cíle kvalitativního výzkumu	49
5.2 Výzkumná metoda	49
5.3 Předporozumění problematice	50
5.4 Charakteristiky zkoumaného výběru	53
5.4.1 Volba vzorku.....	53

5.4.2	Charakteristiky participantek	53
5.5	Etické aspekty výzkumné sondy	55
5.6	Sběr dat	56
5.7	Validita a reliabilita výzkumu	58
6	VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	59
6.1	První výzkumná otázka: Jak ženy vnímají a prožívají spontánní potrat v prvním trimestru těhotenství?	59
6.2	Druhá výzkumná otázka: Jaké vnější podpůrné faktory dopomáhají nebo naopak ztěžují ženám po spontánním potratu v prvním trimestru integrovat jejich zrátu?	64
6.3	Třetí výzkumná otázka: Jak vnímá spontánní potrat v prvním trimestru okolí participantek výzkumu?	66
6.4	Závěr výzkumného šetření	67
6.5	Diskuze	68
6.5.1	Volba vzorku	68
6.5.2	Zpracování dat formou IPA	70
6.5.3	Propojení teoretické a výzkumné části	70
6.5.4	Psychická reakce na potrat	71
6.5.5	Vnímání fyzického stavu po potratu	71
6.5.6	Sdílení s partnerem a nenaplněná očekávání od partnera	71
6.5.7	Truchlení a rituál	72
6.5.8	Změna vztahu k sobě po potratu	73
6.5.9	Vnímané negativní faktory a vnímání lékařské péče	73
	ZÁVĚR	75
	POUŽITÁ LITERATURA	76
	Příloha I. – Informovaný souhlas	
	Příloha II. – Participantka A	
	Příloha III. – Participantka B	
	Příloha IV. – Participantka C	
	Příloha V. – Participantka D	
	Příloha VI. – Participantka E	
	Příloha VII. – Participantka F	
	Příloha VII. – Mizuko Jizo obrázky	

ÚVOD

Již čtvrtý rok pracuji v poradně neziskové společnosti, zabývající se psychosomatickou podporou léčby neplodnosti. 85 % žen, které poradnu navštíví, má za sebou jeden i více spontánních potratů prodělaných během prvního trimestru těhotenství. Vzhledem k tomu, že většina těchto žen, vyhledávajících podporu naší společnosti, byla nebo je v procesu umělého oplodnění, snaží se ke své ztrátě přistupovat jako k bolestivé, ale nutné součásti umělého oplodnění a prožívání takovéto ztráty se snaží zpravidla vytěsnit či popřít. Bolest ze ztráty je přesto pronásleduje a domnívám se, že velkým dílem přispívá k jejich celkově těžké psychické situaci. Již při prvním poradenském sezení se k prodělanému potratu často vracejí a možná právě tato zkušenost jim pomáhá otevřít se emocím v bezpečném prostředí psychoterapeutického sezení.

Sama mám za sebou dva velice smutné potraty a vím, že jsem každý prožívala jinak, jeden jsem se snažila vytěsnit a druhý se mi podařilo odsmutnit. Má zkušenost mi nedovoluje téma potratu u našich klientek přejít a brát je pouze tak, jak je mi předkládáno, tedy jako součást procesu boje s neplodností. Vzhledem k tomu, že pracuji v týmu zkušených odborníků, daří se nám s ženami po samovolném potratu smysluplně a často i velice úspěšně pracovat na odbourání stresu vyvolaného potratem. Některé se rozhodnou pro psychoterapii, jiné pro arteterapii a těm, které mají z psychoterapie obavy, nabízím rituál odtruchlení. Rituál omluvy a památky, se kterým pracuji, se jmenuje Mizuko Kuyo a „vypůjčila“ jsem si jej z buddhismu.

Veškeré zkušenosti z mé praxe i ze soukromého života mne vedou k závěru, že téma psychického dopadu samovolného potratu v prvním trimestru těhotenství je v médiích i mezi odbornou veřejností obecně bagatelizováno. „*Okolí bolesti ze ztráty většinou neakceptuje a nabízí obvyklé laciné útěchy*“ (KONEČNÁ, 2009, s. 99). Možná nejde (ve valné většině případů) ze zdravotního hlediska o příliš náročný zásah či o život ohrožující situaci (v případě „samočisticího“ procesu), ale ženám po prodělaném spontánním potratu zpravidla není žádná další, zejména psychická, podpora nabízena. „*I když je spontánní*

potrat v prvním trimestru nejobvyklejší ztrátou těhotenství, smutek spojený s touto ztrátou je zřejmě nejméně pochopen“ (BORG a LASKER, 1981, s. 155).

Dá se říci, že v rámci zdravotní péče spíše dochází k větší traumatizaci, a to jak díky přístupu k pacientkám, který je zaměřen pouze na řešení problému na úrovni těla, tak díky nedostatkům lůžkové kapacity, kdy se na stejném pokoji po zákroku ocitnou ženy nešťastné po spontánním potratu vytouženého potomka, ženy, které se dobrovolně rozhodly pro umělé přerušení těhotenství, ženy těhotné, které prodělaly malý operativní zákrok a netrpělivě čekají na výsledky či například ženy, snažící se o početí umělým oplodněním, které právě podstoupily odběr folikulů a doufají, že se tentokrát vše povede.

Každá žena prožívá svůj potrat individuálně. Mezi důležité aspekty, určující, jak daná žena bude schopna zvládat zátěžovou situaci, patří zejména emoční stabilita, kvalitní rodinné zázemí, interpersonální vztahy a smysluplný život. Lze se domnívat, že v mnoha případech je potrat ženami zpracován bez větší psychické újmy, bohuže;, častěji se setkávám s pohledem opačným, vnímaná ztráta je tak bolestná a těžká, že by žena potřebovala psychickou podporu, ale má obavy z „nepochopení“. *„Spontánní potrat v prvním trimestru často není vnímán zdravotnickou komunitou jako významný“ (FRIEDMAN a COHEN, 1982, s. 173).* V teoretické části této práce se zabývám vnímáním a prožíváním spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství, coby vnímané velké ztráty či traumatu.

První kapitola pojednává o výkladu základních pojmů. Ve druhé kapitole nastiňuji prožívání spontánního a umělého potratu a jejich porovnání. Ve třetí kapitole se zabývám významem a postupy psychické podpory, jak formou poradenství, tak formou psychoterapie. Čtvrtá kapitola je věnována alternativním možnostem pomoci při vyrovnávání se se ztrátou či traumatem.

Empirická část práce je zaměřena na popsání prožívání a vnímání události spontánního potratu a forem a typů podpory, které se ženám dostalo. Mapuje též postoje samotných žen i jejich okolí. Data byla získána prostřednictvím narativních interview, dále jsou zpracována pomocí interpretativní fenomenologické analýzy. Vzorek participantek byl vybrán účelově, je

reprezentativní vzhledem ke zkoumané problematice. Je tvořen ženami, které potratily své první dítě a ještě žádné dítě nemají, ženami, které jedno dítě mají a potratily své druhé dítě a ženami, které potratily první či druhé dítě, ale poté již další těhotenství donosily a tedy další dítě mají.

1 VYMEZENÍ POJMŮ

V této kapitole se věnuji vysvětlení klíčových slov a jejich širší charakteristice.

1.1 Potrat

Těhotenství trvá 40 týdnů a je rozděleno na tři trimestry. První trimestr trvá do konce 13. gestačního týdne, druhý trimestr je od 14. do 27. gestačního týdne a třetí trimestr je od 28. do 40. gestačního týdne, nejdéle však do 42. gestačního týdne.

Podle zákona o zdravotních službách se „*Plodem po potratu rozumí plod, který po úplném vypuzení nebo vynětí z těla matčina neprojevuje ani jednu ze známek života a současně jeho porodní hmotnost je nižší než 500 g, a pokud ji nelze zjistit, jestliže je těhotenství kratší než 22 týdny. Biologickými zbytky potratu se především rozumí placenta a těhotenská sliznice.*“ (zákon č. 372/2011 Sb., § 82, odst. 2).

Za doby platnosti předchozího zákona, před březnem 2012, byl potrat definován vyhláškou ministerstva zdravotnictví takto: „*Potratem se rozumí ukončení těhotenství ženy, při němž:*

- *plod neprojevuje ani jednu ze známek života a jeho porodní hmotnost je nižší než 1000 g a pokud ji nelze zjistit, jestliže je těhotenství kratší než 28 týdnů,*
- *plod projevuje alespoň jednu ze známek života a má porodní hmotnost nižší než 500 g, ale nepřežije 24 hodin po porodu,*
- *z dělohy ženy bylo vyňato plodové vejce bez plodu, anebo těhotenská sliznice“ (vyhláška č. 11/1988 Sb., §4, odst.1).*

Tato původní definice musela být nahrazena z důvodu zvyšující se kvality neonatologické péče, která umožňuje udržet při životě i velmi časně narozené děti a také s ohledem na psychický stav ženy při prenatální ztrátě. Jednalo se hlavně o

ženy, které přišly o dítě, které nedosáhlo poporodní hmotnosti 1000 g a bylo prohlášeno za „potracený plod“.

Podle dlouhodobých společenských tradic ČR se k potracenému plodu přistupuje jako k biologickému materiálu a není umožněn oficiální postup, jako při úmrtí dítěte. Tím je možnost odtruchlení takového úmrtí zkomplikována, rodiče, respektující společenské normy, byli nuceni přijmout fakt, že jejich nenarozené dítě bylo nezralým plodem a tím pádem se nevydali cestou „oficiálního“ truchlení se vším, co k němu patří, jako je pohřeb, smutek po tak dlouhou dobu, jak je třeba a další, s tím spojené úlevy. To mohlo být jedním ze závažných důvodů psychické újmy nejen ženy, ale i obou rodičů.

1.1.1 Raný samovolný potrat

Raný samovolný potrat (abortus spontaneus) je samovolné ukončení těhotenství v prvním trimestru, to znamená do 12. gestačního týdne. Možnost dokumentovat a diagnostikovat časně těhotenské ztráty moderní laboratorní a ultrazvukovou technikou prokázala, že spontánní ztráta těhotenství v prvním trimestru je v populaci běžný jev. Ve skutečnosti jde o nejčastější komplikaci těhotenství.

Zhruba 70 % lidských zárodků nedosáhne období životaschopnosti plodu. Přibližně v 50 % dojde k potracení těhotenství ještě před očekávaným menstruačním krvácením. Většina z těchto těhotenství není vůbec diagnostikována. Počet těhotenských ztrát po umělém oplodnění se v současné době udává asi 30 %. Z klinicky diagnostikovaných těhotenství dojde k potratu v 15 % před 20. týdnem těhotenství. „*K situaci potratu můžeme přirovnat i neúspěšný transfer embrya – život tu přece byl, jen bohužel nepokračoval*“ (KONEČNÁ, 2009, s. 100). Právě ženy, které bojují se svou plodností, vnímají takto nezdařené těhotenství jako obrovskou prohru a jejich emocionální prožitek odpovídá prožívání samovolného potratu v prvním trimestru těhotenství u žen, které si miminko přály.

Frekvence spontánních potratů se u žen zvyšuje s počtem gravidit. Jsou častější u žen mladších 19 a starších 35 let. V případě, že předchozí těhotenství bylo ukončeno spontánním potratem, je pravděpodobnost potracení následujícího těhotenství kolem 10 %.

Příčiny spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství mohou být genetické, anatomické, endokrinní, infekční, imunologické, trombotické, méně často jsou ovlivněny i dalšími fyziologickými faktory. Přibližně v 50 % se nedaří příčinu potratu určit.

1.1.2 Umělý potrat

Umělý potrat (interrupce či umělé přerušení těhotenství) je nevratným procesem, během něhož dochází k usmrcení lidského zárodku. Jde o záměrné ukončení těhotenství prostřednictvím chemické látky nebo chirurgického zákroku. Téma umělého přerušení těhotenství je v mnoha částech světa, v závislosti na kultuře, tradici či náboženství, vnímáno jako kontroverzní problematika. Zda a jak se některé země liší v postojích k umělým potratům, tím se zabývá sekundární analýza dat Procházkové (PROCHÁZKOVÁ, 2008) z komparativního výzkumu European Values Study z let 1999/2000. Na základě analýzy byly identifikovány dva faktory ovlivňující postoje k potratu – religiozita a sexuální tolerance, jež jsou pro všechny země společné, avšak intenzita jejich působení je rozdílná. Z analyzovaných zemí nejvíce vybočuje Španělsko, což je stát s významnou náboženskou tradicí, jež se odrazila v legislativních omezeních přístupu k indikovanému potratu. Ze statistické analýzy vyplynulo, že Španělé se k potratu staví negativněji než Češi a Nizozemci. Češi a Nizozemci se k potratům staví podobně, ač tyto země prošly odlišným vývojem. V Nizozemsku je přístup k potratům liberální, zároveň jsou zde dlouhodobě nízké hodnoty indexu indikované potratovosti.

Tomu odpovídá i rozdílná legislativa v jednotlivých státech. V České republice se mohou provádět potraty ze dvou hlavních důvodů. 1) ze zdravotních;

potrat se provádí při vážném onemocnění plodu nebo při ohrožení života matky a 2) z jiných důvodů; potrat lze provést na žádost ženy z jiných, než zdravotních důvodů (Takové ukončení těhotenství je zpoplatněno, cena se pohybuje v rozmezí několika tisíc Kč).

Rozhodnutí o interrupci závisí do jisté míry na věku těhotné ženy. Do 16 let věku musí s provedením potratu souhlasit zákonní zástupci dívky, tj. nejčastěji rodiče. Mezi 16-18 lety věku se již dívka může rozhodnout sama, ale zákonní zástupci jsou o provedení potratu písemně vyrozuměni. Nad 18 let věku může žena rozhodnout sama a o provedení potratu nikdo informován není.

Ukončení těhotenství se řídí jeho délkou. Je-li těhotenství mladší než 12 týdnů (tj. do 3 měsíců), lze jej ukončit z jakéhokoliv důvodu, pokud si to žena přeje. Do 24 týdnů trvání těhotenství (tj. do 6 měsíců) jej lze ukončit již jen z důvodů zdravotních, obvykle pro přítomnost genetických odchylek a vrozených vývojových vad plodu, případně, pokud je dalším těhotenstvím ohrožen život ženy. Nad 24 týdnů lze těhotenství ukončit již jen pro těžké poškození plodu neslučitelné se životem, případně, je-li těhotenstvím závažně ohrožen život matky. Tehdy se provádí císařský řez a dítě nad 24 týdnů může přežít v inkubátoru - těhotenství je v takovém případě ukončeno předčasným porodem a o potrat se nejedná.

Rizikových faktorů při potratu je celá řada, kromě rizik zdravotních, jako je krvácení, zánětlivost, bolestivost a narušení děložního hrdla, je nezanedbatelný i faktor psychologický. Potrat je poměrně brutální zásah do organismu, který způsobí hormonální nestabilitu. Společně s výčitkami svědomí vlastními i obecně společenskými, případně náboženskými, může vyústit v silné deprese.

1.2 Truchlení

Jedna definice truchlení říká, že „...přirozená reakce, která spolu se smutkem provází ztrátu blízkých; zpracování ztráty probíhá vyrovnáním se s danou situací, přičemž doba truchlení závisí na síle vazby ke ztracenému objektu, na osobnosti truchlícího i na kulturních zvyklostech...“ (HARTL a HARTLOVÁ, 2010, s. 626). Tato definice je popisně přesná, ale nedostatečně zdůrazňuje aspekt citového traumatu, který je psychologicky určující. Při pochopení slova truchlení není nutné pocítit opravdovou bolest, kterou truchlící člověk zažívá, ale alespoň získat představu o tom, o jak náročný a těžký proces jde. Pokud by tuto konkrétní definici četl člověk s vytěsněnou bolestí ze ztráty, domnívám se, že by nabyl mylného přesvědčení, že je vše vpořádku.

Kastová uvádí, že „Truchlení je proces, kterým se odpoutáváme od člověka, jehož jsme ztratili, a který nás opět přivádí k tomu, abychom žili svůj vlastní život. Během odpoutávání bychom však neměli přijít o to, co ve vztahu k zemřelému žilo a co by se mělo přenést dál do života“ (KASTOVÁ, 2010, s. 77). Tato definice je mi bližší. Zvláštním, neublížujícím, možná spíše povzbuzujícím způsobem, přivádí k zamyšlení nad tématy, která smrt přináší. Vzbuzuje emoce a s citem vystihuje smysl a důležitost truchlení. V odborné literatuře předkládají různí autoři různá členění procesu truchlení. Vzhledem k tomu, že každý člověk reaguje jinak na ztrátu blízkého člověka, a tím je u každého odlišná doba trvání, intenzita i povaha procesu vyrovnávání se se ztrátou, jeví se model členění procesu truchlení, popisovaný Kubičkovou (KUBÍČKOVÁ, 2001) jako flexibilní:

1. Fáze konfuze – krátké období šoku, otřesu a zmatku.
2. Fáze exprese – intenzivní období ventilace zármutku a žalu.
3. Fáze adaptace – kdy se pozůstalí pomalu vracejí zpět k „normálnímu“ fungování a k životu vůbec.

Tento model je natolik široký, že do něj spadají veškeré individuální rozdíly procesů truchlení, nicméně neupozorňuje na zásadní momenty či možné zvraty během truchlení.

KASTOVÁ (2010) popisuje fáze čtyři:

1. Fáze popření – člověk má pocit, že ztráta není reálná, všechna bolest se odštěpí a člověku připadá, jakoby zkameněl.
2. Fáze propukajících emocí – člověk prožívá různé emoce, které se valí jedna přes druhou, protože však žijeme ve společnosti, v níž je obtížné emoce si připustit, je zvládnutí této fáze velice těžké.
3. Fáze hledání, sebe-nalézání a odpoutávání – pozůstalí myslí hlavně na zemřelého, v této fázi je podstatné, aby truchlící objevili, co zemřelý člověk do jejich života vnesl.
4. Fáze zbavení se bolesti ze ztráty – člověk se znovu přibližuje světu a druhým lidem.

3. fáze – hledání a sebe-nalézání je u Kastové navíc, lze předpokládat, že u Kubíčkové je toto období zahrnuto do poslední fáze - adaptace. Fáze hledání je svým způsobem velice mobilizační a důležitá. Nalezení toho, co zemřelý člověk do jejich života vnesl, co v nich díky němu ožilo, co v nich zanechal a co v sobě díky němu objevili, je zásadní. Neboť to, co v nás ožilo, se neztrácí s člověkem, který od nás odešel, ale zůstává v nás.

BOWLBY (2013) dělí období truchlení na 4 fáze:

1. Fáze otupělosti, trvá v rozmezí několika hodin, ale v některých případech i týden. Jde o období velmi silné tísně a hněvu,
2. Fáze toužení a hledání ztracené osoby, trvající měsíce, ale i roky. Žal, tíseň, neklid, nespavost, neodbytné myšlenky na zemřelého, tendence interpretovat signály jako důkaz jeho návratu a hněv, to vše doprovází pozůstalé ne jejich cestě truchlením. Zvláštní význam věnuje Bowlby „hledání“, které interpretuje jako nevědomé hledání stop zemřelého ve vnějším světě. Projevuje se neklidem a přecházením,
3. Fáze chaosu a zoufalství, kdy je postižený člověk schopen tolerovat svůj žal, nekonečné pitvání toho, proč ztráta nastala, hněv na každého, kdo by za ni mohl být zodpovědný, včetně zemřelého,

4. Fáze větší či menší míry nového řádu, kdy člověk postupně přijímá ztrátu jako trvalou a uvědomuje si, že svůj život musí poskládat znovu.

Bowlby ve svém členění mimo jiné upozorňuje na přítomnost hněvu, velice důležité složky truchlení. Hněv považuje za pochopitelnou složku nutkavého, ale marného úsilí, které postižený člověk vyvíjí, aby obnovil přerušené pouto. Z Bowlbyho zkoumání citové vazby u dětí vyplývá, že hněv má důležitou roli v případě dočasného odloučení. Hněv pomáhá překonávat překážky, které brání znovusetkání a po setkání napomáhá projevům výčitek, které mají snížit pravděpodobnost, že k odloučení dojde znovu. Z toho vyplývá, že dokud přetrvává hněv, ztráta se nebere jako trvalá a naděje stále žije.

Truchlení je přirozená reakce, kterou potřebujeme, abychom se dokázali se ztrátou vyrovnat. Nejde primárně o proces léčení, ale o proces přijetí, kde má vhodná psychická podpora roli bezpečného průvodce. *„Během truchlení se mění rovnováha mezi emoční a kognitivní stránkou tohoto procesu – nejdříve převládá negativní prožívání, posléze se stále více prosazuje myšlení, které hodnotí a činí závěry do budoucna“* (VYMĚTAL, 2003, s. 246). Pokud se z jakéhokoli důvodu proces truchlení komplikuje, lze se domnívat, že jsou aktivovány obranné mechanismy daného člověka a proces truchlení bude probíhat abnormálně.

1.3 Smrt

Smrt je *„...stav, kdy u člověka došlo k nezvratným změnám v mozku a v jejich důsledku k selhání funkce a zániku center řídicích krevní oběh a dýchání ...“* (HARTL a HARTLOVÁ, 2010, s. 535). Smrt milovaného člověka patří k nejtěžším ztrátám, které nás mohou postihnout. Smrt je spojena nejen s filozofickými, náboženskými a etickými otázkami. Její vnímání je především podmíněno zkušenostmi, tím, co člověk viděl ve svém bezprostředním okolí. Vědomí smrti, tedy vědomí konečnosti našeho života, je základním znakem lidí. Toto vědomí určitě stálo u vzniku řady náboženských kultů, obřadů i u vzniku celých kultur.

V současné době se o smrti nemluví. V průzkumu, který vypracovala agentura STEM/MARK v roce 2011 pro občanské sdružení Cesta domů, odpovědělo 66 % dotazovaných, že o smrti nemluví zejména kvůli obavám z vlastního konce a podle 59 % dotazovaných se toto téma dlouhodobě v rodinách opomíjí (cit. dle ŠIKLOVÉ, 2011).

Tradiční filozofie chápe pojetí smrti z hlediska životního principu jako rozchod životního principu duše a těla. Právě v konfrontaci se smrtí si člověk uvědomuje, v čem je smysl života a tím, že se ze smrti stalo tabu, se mnoha lidem smysl života skrývá. *„Ničeho se člověk nebojí tolik jako smrti, tedy toho, že přestane existovat se všemi důsledky. Stejně, ne-li více, se bojí umírání. Pojem umírání je synonymem terminálního (konečného) stavu, kdy dochází k postupnému a nevratnému selhávání důležitých životních tkání a orgánů, jehož důsledkem je smrt“* (HAŠKOVCOVÁ, 1997, s. 85). Právě strach ze smrti a strach z umírání nám často nedovoluje žít. Žít tak, aby měl každý prožitý okamžik pro nás smysl, tím by se naplnil i smysl našeho života a tím by se strach ze smrti výrazně snížil. Je to začarovaný kruh, se kterým jsou nejvíce konfrontováni lidé v terminálním stádiu nevléčitelné nemoci, kdy už nezbývá mnoho času na nápravu.

1.4 Rituál Mizuko Kuyo

Jde o specifický rituál uctění památky nenarozených dětí. Tento buddhistický ceremoniál je cestou, která pomáhá zmírnit utrpení po narození mrtvého plodu či po potratu. Mizuko je japonský termín pro dítě ztracené v důsledku samovolného potratu nebo umělého přerušení těhotenství. Jizo je bódhisattva, tedy buddhistický svatý, který je zaslíben pomáhat Mizuko k dosažení druhé šance na život. Je to ochránce nenarozených dětí. Slovo „kuyo“ znamená v Japonsku obřad nebo ceremoniál (cit. dle CHAMBERLAINA, 1994).

Mizuko Kuyo je rituál, který často začíná koupí nebo zapůjčením z kamene vytesané sošky Mizuko. Soška připomíná malého mnicha, je oblečena jako mimino, s čepičkou a bryndáčkem a je usazena při místním hřbitově nebo

chrámu, jemuž vévodí velká socha Jizo. Žena se zkušeností potratu, která rituál vykonává, si zapálí svíčku a pomodlí se. V modlitbách žena mluví ke svému ztracenému dítěti a žádá ho o prominutí, povídá si s ním a tím v sobě jítí smutek, kterému se poddá a vypláče se. Sošku navštěvuje po tak dlouhou dobu, dokud se nedostaví smíření a pak ji navštěvuje hlavně o výročích. Smíření žena pozná podle toho, že už v sobě tolik smutku necítí a tolik nepláče, může to ovšem trvat i roky. Tento rituál ženám umožňuje odtruchlit svůj smutek dle individuální potřeby.

2 PROCES VYROVNÁVÁNÍ SE S POTRATEM UMĚLÝM A SAMOVOLNÝM – EXISTUJÍ ROZDÍLY?

2.1 Vyrovnávání se s umělým potratem

Ve své práci uvažuji o umělém potratu, vyvolaném záměrně na žádost těhotné ženy. Nevěnuji se tedy potratům, které je nutné uměle vyvolat v případě zdravotních komplikací těhotné ženy nebo jejího plodu.

Lze se domnívat, že přístup k interrupcím není vždy primárně otázkou víry ani politické orientace, ale svobody, odpovědnosti, respektu a pokory k životu nenarozeného dítěte. Interrupce představují velký etický problém, na který se ve společnosti vyskytují přinejmenším dva základní vyhraněné názory. Jeden hlásá svobodnou volbu a obhajuje důležitost ženina rozhodnutí a druhý se odvolává na víru a hlásá, že záměrný, tedy chtěný potrat, je smrtelný hřích. Oba se dotýkají právě zmíněné svobody, odpovědnosti, morálky, nastavení hodnot a postojů a v neposlední řadě i svědomí ženy, nicméně svoboda ženy zde naráží na právo nenarozeného dítěte na život. Některé ženy neunesou zodpovědnost za své rozhodnutí a v takovém případě mohou nastupovat u ženy obranné mechanismy, například vytěsnění nebo popření. Tím se žena na určitou dobu se ztrátou vyrovná, přesto je velice důležité, aby byl odsunutý zármutek ze ztráty prožit.

Pokud na prožití ztráty nedojde, hrozí riziko psychických komplikací v podobě postinterrupčního syndromu PAS. Tento syndrom je specifickou formou širší diagnózy, známé jako „posttraumatická stresová porucha“ - PAS. Nástup této reakce může nastat kdykoli - od okamžiku zákroku až do několika dalších let. PAS je způsoben nedovolením si či nemožností dovolit si vyjadřovat své pocity, které se vážou k prožitému, byť jen krátkému těhotenství a potratu. Navíc žena není schopna vyrovnat se se svou ztrátou a dosáhnout vnitřního klidu. Přesto existuje mnoho výzkumů, které existenci PAS vyvrací.

UZEL (2007) v článku „*Komplikace interrupce*“ uvádí, že hlavní je svobodné a dobrovolné rozhodnutí ženy, v takovém případě ženy udávají pocity úlevy a štěstí.

ČEPICKÝ (1999) odkazuje na zprávu Reaganovy komise z roku 1989, která zveřejnila studii C.E.Koopa, pověřeného americkým prezidentem Reaganem zjištěním všech zdravotních rizik následujících po interrupci. Výsledkem bylo, že: „...riziko závažných emocionálních problémů následujících po potratu z perspektivy veřejného zdraví je nepatrné.... umělý potrat většině žen, které tuto proceduru podstupují, nepřináší psychologické riziko...“ Tato studie pochází z roku 1989, tedy z doby, kdy potraty mohly být častějším řešením nechtěného těhotenství. V současnosti, kdy tento problém v daleko větší míře řeší antikoncepce, se umělý potrat stává krajním řešením, tudíž jeho následky mohou být vážnější.

Studie o zdravotních záznamech pacientů (RUSSO, 2001) se zabývala psychologickými komplikacemi spojenými s potratem a díky odpovědím na položené dotazy došla k těmto závěrům : 44 % žen si stěžovalo na nervozitu, 36 % mělo problémy se spánkem, 31 % nelituje svého rozhodnutí, 11 % žen začalo užívat léky a 25 % žen navštívilo psychiatra.

V této studii byly stanoveny rizikové faktory, které určují největší riziko výskytu jednoho nebo více závažných reakcí na potrat, jsou jimi:

1. Ukončení těhotenství, které je chtěné.
2. Vnímaný tlak na ukončení těhotenství od okolí.
3. Vnímaný nesouhlas vůči potratu od blízkého okolí.
4. Nedostatek vnímané sociální podpory od ostatních.
5. Osobnostní rysy (např. nízké sebevědomí, pesimistický výhled, nízká vnímaná kontrola nad svým životem).
6. Historie psychických problémů před těhotenstvím.
7. Pocity stigmatu.
8. Pociťovaná potřeba utajení.
9. Tlak protipotratové politiky.

10. Použití obranných mechanismů, jako vyhýbání se a popření.
11. Nejistota při rozhodování o potratu.
12. Vnímaná nízká schopnost vyrovnání se s potratem.
13. Historie předchozího potratu.
14. Pozdní termín potratu.
15. Riziko věku, zejména u dospívajících.
16. Nemožnost dobrovolného rozhodnutí.

Po potratu byl dále sledován výskyt těchto faktorů:

Sebevraždy. Pokusy o sebevraždu jsou zvláště rozšířeny u dospívajících dívek po potratu.

Zneužívání alkoholu a drog: Více než dvacet studií spojuje potrat se zvýšenou mírou užívání drog a alkoholu. Což může být v důsledku spojeno s násilnickým chováním, rozvodem, ztrátou zaměstnání, příp. jinými negativními důsledky.

Poruchy příjmu potravy: Některé ženy reagují na potrat záchvatovitým přejídáním, bulimií i anorexií.

Sexuální dysfunkce: Třicet až padesát procent žen zažívá po potratu sexuální dysfunkce různého směřování, jako např.: ztráta potěšení z pohlavního styku, zvýšená bolestivost, odpor k sexu nebo opačně tendence k promiskuitnímu chování.

Zanedbávání dítěte nebo zneužití: Součet negativních důsledků potratu jako je deprese, zneužívání alkoholu, drog či léků a následné násilné chování, vedou ke snížené mateřské lásce k dětem následně narozeným.

Závislost na nikotinu: Potrat je spojen s navýšením počtu vykouřených cigaret. Ženy po potratu mají dvakrát vyšší pravděpodobnost, že se stanou silnými kuřačkami.

Rozvod a chronické problémy ve vztazích: U většiny párů potrat způsobí nepředvídatelné problémy. Zvyšuje se pravděpodobnost rozchodu nebo rozvodu.

Opakované potraty: Ženy, které za sebou mají jeden potrat, jsou vystaveny zvýšenému riziku, že v budoucnu může přijít další potrat. Přibližně 45 % potratů je potratů opakovaných.

Posttraumatická stresová porucha PAS: Již jsem zmínila, že jde o psychologickou dysfunkci, která je důsledkem traumatického zážitku, který drtí normální obranné mechanismy, což má za následek intenzivní strach, pocity bezmoci nebo pocity ztráty kontroly. Hlavní příznaky jde rozdělit do tří kategorií:

- 1) Vyburcování – stálá aktivizace obranného mechanismu „bojů nebo úteč“. Osoba je stále zdánlivě ve střehu kvůli hrozbě nebezpečí. Mezi symptomy patří: přehnané reakce, úzkosti, podrážděnost, výbuchy hněvu a vzteku, agresivní chování, potíže se soustředěním, potíže s usínáním či spaním, různé fyziologické reakce při konfrontaci se situací, připomínající traumatický zážitek, jako např. zrychlený pulz, pocení aj.
- 2) Narušení (vniknutí) – je znovuprožití traumatické události v nečekanou dobu. Mezi symptomy patří: vracející se dotěrné myšlenky o potratu, nechtěné vzpomínky, sny o potratu nebo výroční reakce intenzivního zármutku až deprese.
- 3) Sevření – znamená znecitlivění citových zdrojů nebo vypěstování určitého chování, aby se zabránilo „spojení“ s traumatem. Jde hlavně o vyhýbání se negativním pocitům nebo lidem, místům nebo věcem, které zhorší negativní pocity související s traumatem. Mezi symptomy se řadí: neschopnost vzpomenout si na potrat nebo jeho určité části, snaha o vyhnutí se aktivitám nebo situacím, které mohou vyvolat vzpomínky na potrat, odmítání blízkých vztahů, odcizení, vyhýbání se dětem, omezená schopnost mít někoho rád nebo být něžný, zmenšený zájem o předešlé záliby, zneužívání drog a alkoholu, sebevražedné myšlenky popř. sebezničující tendence.

Další studie (RUSSO, 2011), zabývající se psychologickými důsledky umělého potratu, říká, že doba největší nouze je před potratem. Závažné negativní psychologické reakce jsou vzácné a lze k nim přistupovat jako k jakékoli životní stresové události. Zatímco některé ženy mohou trpět pocity lítosti, smutku a viny, častějšími reakcemi je pocit úlevy. Také bylo prokázáno, že výskyt psychiatrického onemocnění po potratu se vyskytuje nejčastěji u žen, které byly již před potratem psychicky labilní.

Silný vliv na psychiku žen po potratu mají různá, proti potratům zaměřená hnutí, jejichž členové např. v USA pravidelně obtěžují personál v nemocnicích, zastrašují pacientky a používají stigmatizující terminologie typu: Potrat je vražda, ženy jsou vrazi dětí aj (cit. dle RUSSO, 2011). V poslední době se tato protipotratová politika rozrostla do tzv. poradenské činnosti, která místo toho, aby chránila ženy před psychickým strádáním, spíše zveličuje důsledky potratů a vykresluje mohutnost psychického traumatu, který potrat přináší.

Reakci na potrat je vždy důležité vnímat v porovnání psychického dopadu potenciaálního rodičovství. Kdo posoudí závažnost jednéh nebo druhých důsledků?

2.2 Vyrovnávání se se samovolným potratem

Zabývám se potratem samovolným, prodělaným v prvním trimestru těhotenství. Podle zdravotnické ročenky ČR 2012 (ČSÚ, 2012) se množství samovolných potratů zvyšuje od roku 2003, do té doby bylo registrováno průměrně 10.000 samovolných potratů ročně. Posledních šest let se počet pohybuje kolem 14.000. Počet se zvedá hlavně kvůli časné diagnostice těhotenství, ale je možné se odvolávat na problematiku umělého oplodnění, kde se na potraty hledí jako na součást celého procesu, což je důvodem, proč se zaniklá těhotenství nezapočítávají do celkové evidence. Je tedy možné pouze konstatovat, že potratů přibývá.

Příčin potratu je mnoho, můžeme je rozdělit na: fyzikální (rentgenové záření), chemické (působení cizorodých látek, obsažené např. ve výfukových plynech či v cigaretovém kouři), biologické (působení virů a bakterií), genetické (mutace genů, poruchy chromozomů, dědičný přenos některých onemocnění), mechanické, hormonální (nedostatek hormonů či některé hormonální poruchy), imunologické (tvorba protilátek proti strukturám embrya, spermiím), hematologické (např. vrozené poruchy srážlivosti) a nutriční (nedostatek základních živin a vitamínů) (ROZTOČIL, 2011).

Další důvody samovolných potratů jsou stále znovu zkoumány. Například následující výzkum s názvem „Risk factors for spontaneous abortion: a case-control study in France“ s případovou studií byl uskutečněn ve Francii. Výzkumu se účastnila skupina 279 žen, byly porovnány socio-demografické faktory. Výsledky výzkumů potvrzují význam čtyř rizikových faktorů, kterými jsou: počet předchozích samovolných potratů, věk matky vyšší než 30 let, etnický původ a psychologické problémy v okamžiku početí (COSTE aj., 1991).

Jiný výzkum „Coffee consumption and risk of hospitalized miscarriage before 12 weeks of gestation“ (PARAZZINI aj., 1998), se zabýval souvislostí alkoholu a samovolného potratu. Cílem bylo zhodnocení vztahu mezi konzumací alkoholu před a během těhotenství a s tím spojené riziko samovolného potratu. Probíhal v Miláně a zúčastnilo se ho 462 žen ve věku cca 30 let, kontrolní skupinu tvořilo 814 žen. Lehce kontroverzní výsledek udává, že střední (jeden až dva alkoholické nápoje za den) konzumace nezvyšuje výrazně riziko potratu.

Co se týče aspektů psychologických, pak na rozdíl od potratu umělého, u potratu spontánního uvažujeme o smutku vždy. I když se tato událost stane na počátku těhotenství, má již žena vytvořen k budoucímu dítěti emoční vztah. RASTISLAVOVÁ (2008) se věnuje psychologickým aspektům potratu a rozděluje toto období na: 1) období hrozícího potratu, kdy žena cítí úzkost, obavy o těhotenství a nejistotu, 2) období probíhajícího potratu, kdy převládá pocit bezmoci, osamění, selhání a hledání viníka a 3) období po potratu, kdy převládá pocit sebeobviňování, smutku, lítosti, pocit prázdnoty, zklamání, zlosti,

nespravedlnosti a pochybností o budoucnosti. Ruku v ruce s těmito pocity se téměř vždy objevuje pocit nenávisti k těhotným ženám či šťastným maminkám. Dny, ale i měsíce následující po potratu, mohou být pro ženu i jejího partnera velmi obtížné. Ještě obtížnější reakce bývá patrná u žen po dlouhodobém snažení se o dítě, u žen, které prodělaly potrat opakovaně a u žen, které v minulosti prodělaly potrat umělý (záměrný).

Právě vnímání potratu okolím často ovlivňuje to, jakým způsobem se se svým potratem žena vypořádá. Odtruchlit jakoukoli bolestnou ztrátu je z hlediska psychického zdraví velice důležité. V době prvních tří měsíců těhotenství slyšíme rady typu: „*Ještě se neraduj. Dokud neuběhnou tři měsíce, tak není žádná jistota. To ještě můžeš potratit, to je na začátku těhotenství normální. To ještě nejsi těhotná..*“ Jako by se na nejdůležitější část prenatalního vývoje pohlíželo s odkazem: co je malé, to se nepočítá. Cílem těchto běžně používaných frází je jistě zklidnění těhotné ženy v jejích pohnutých emocích, rozumné uvažování a tak trochu příprava na možný neúspěch. Bohužel, právě těhotná žena je jediná, na koho většinou nemají vliv. Právě naopak, stává se z nich pomyslná bariéra, která pokud těhotenství skončí potratem, nedovoluje ženě odtruchlit ztrátu dle své potřeby, právě z důvodu možného nepochopení svého blízkého okolí.

2.3 Rozdíly ve vyrovnávání se s potratem samovolným a umělým

Prožívání umělého potratu je velice individuální. Každopádně je možné se shodnout na tom, že většina žen, které se mohly rozhodnout svobodně a bez tlaku z okolí, zažívá pocity úlevy, které se postupem času mění v zapomnění. Menšina toto své rozhodnutí dřív nebo později snáší hůře. Velice záleží na tom, jakým způsobem k tomuto kroku dospěla a jak se k němu staví po úkonu. Lze dodat, že umělé přerušování těhotenství je jednou z nevyhovitelných ztrát, na které by ženy raději zapomněly.

Po umělém potratu se automaticky předpokládá, že „vše již bylo řečeno a promyšleno“ a tudíž není důvod, proč se tím více zabývat. Potrat není vnímán jako ztráta, ale je také možné, že místo „není vnímán“ by bylo vhodnější říci „nechce být vnímán“. Z většinového společenského pohledu není umělé přerušování těhotenství vnímáno jako úmrtí a tedy něco, co je třeba odtruchlit. Odtruchlení by mohlo přinést hluboké pocity viny. Jakékoli oddálení je aktuálně přijatelnější a proto nastupují obranné mechanismy, které mají za úkol držet ženy po umělém potratu v jakémsi vakuu a to je také důvod, proč si pocity úzkosti, deprese a viny najdou cestu k vědomí až po delší době, viz PAS. Prožívání samovolného potratu je velice intenzivní a bolestné od prvního okamžiku, ženy jej vnímají jako obrovskou srdceryvnou ztrátu. Všeobecně se však jejich blízcí nejdříve zajímají o její zdraví, až později si začínají uvědomovat, co ztratila.

Žena, která potratí při svém prvním těhotenství, má obavy, jestli vůbec někdy bude mít dítě a také jí mohou pronásledovat pocity sebeobviňování, kterým by bylo třeba se věnovat. Reakce lékařů bývá jednosměrná, podávají většinou pozitivní informace na téma dalšího otěhotnění, podložené statistikou, pravděpodobností, zdravotním stavem a závislostí na věku, ale zapominají na fakt, že žena právě utrpěla významnou ztrátu a bylo by zdravější se této ztrátě věnovat a ne jí minimalizovat zaměřováním se na možnosti dalšího otěhotnění. Vzhledem k bagatelizaci psychického prožívání potratů v prvním trimestru těhotenství se často stává, že ženy svému smutnění nedají anebo nevědomě dát nechtějí tolik prostoru a spíše se snaží zahnat smutek radostnými událostmi, jako je dovolená, oslavy všeho druhu a jiné. V takovém případě se může stát, že takto „neodtruchlené dítě“ zabírá v psychice ženy prostor pro příchod nového dítěte a žena se vydává na cestu boje s neplodností. Opačným extrémem je dlouhé smutnění, které po čase může narušit psychickou rovnováhu ženy, blízké vztahy, celé zázemí a fungování.

Závěrem bych řekla, že i když se mnoho žen s potratem vypořádá k vlastní spokojenosti, je tu i druhá skupina žen, které to nedokáží. Myslím, že velkým přínosem mé práce by bylo toto téma více odtabuizovat a otevřít tak, aby si každá žena podle svého uvážení mohla svou bolest svobodně odtruchlit, bez negativního

tlaku okolí. V současné době by to mohlo znamenat využití dostupných prostředků, jakými jsou: individuální psychoterapie, psychologické poradenství, rituály odtruchlení, sdílení na internetu nebo ve svépomocných skupinách, či jakoukoli jinou formu terapie.

3 PSYCHICKÁ POMOC PŘI VYROVNÁVÁNÍ SE SE SPONTÁNNÍM POTRATEM V PRVNÍM TRIMESTRU TĚHOTENSTVÍ

„Darovat život“ – tato slova zní neuvěřitelně, ale i tak se může jevit realita ve chvíli, kdy si žena uvědomí svůj „těhotný“ stav. Vnímání světa se změní, všechno je jinak, vše je nové a na vše se pohlíží z jiného úhlu. Jen, co se takto promění celý svět, může přijít konec. Nejen, že tak náhlá změna může nastat, ale pokud nastane, zastihne ženu v nejcitlivější fázi proměny, kdy je již těžké opřít se o staré jistoty a nové ještě nejsou dost pevné. Výzkum psychologických důsledků spontánního potratu (STIRTZINGER a ROBINSON, 1989) dokládá, že pokud ženám po spontánním potratu není poskytnuta možnost k odtruchlení jejich ztráty, mohou pocity smutku, neschopnosti a bázlivosti přetrvávat a rovněž může dojít ke zhoršení vztahu s partnerem, případně i s již narozenými dětmi.

Právě na možnosti opory často závisí, jak se žena se ztrátou vyrovná. Samovolný potrat lze chápat jako ztrátu milované bytosti. Fakt, že tuto bytost neviděly hmatatelně před sebou, vyvažuje u žen uvědomování si její existence uvnitř sebe. Lze se domnívat, že tento fakt může být možným vysvětlením, proč tuto ztrátu vnímá bolestně hlavně žena a proč se jí nemusí vždy dostat podpory k potřebnému prožívání svého smutku.

Když je člověku opravdu hodně zle, je na to sám. „*Vůči druhým – i nejbližším – budeme mít vždy určité zábrany, také z obavy, abychom je nezraňovali a příliš nezatěžovali svým utrpením.*“ (HALÍK, 1993, s. 28). V knize „Poradenství pro pozůstalé“ (ŠPATENKOVÁ, 2013) je období ztráty milované bytosti přirovnáno k ocitnutí se v slzavém údolí, které je chladné a nehostinné. Jde o období šoku, otřesu a zmatku. Truchlení je porovnáváno s výstupem na horu hoře. Bezvýchodnost, pláč, bolest, zlost a bezmoc jsou pocity, kterými jsou truchlící doslova zaslepeni. Období uvolnění zármutku je delší, jde o období, kdy je pro pozůstalé pobyt v slzavém údolí k nevydržení, potřebují se dostat pryč a tak začne „výstup na horu“, což je jediná možná cesta ven. Cesta je velice náročná,

někdy je tak zrádná, že člověk spadne zase zpět do údolí, někdy i o kousek níž, často potřebuje pomoc druhého, ale na vrchol hory stále nedohlédne. Ve chvíli, kdy pozůstali na své pouti zahlédnou vršek hory, přichází období přijetí a smíření. Nastává velice důležitý okamžik rozhodování, jestli tam pozůstali opravdu chtějí, někdy je vidina modré oblohy a slunečního svitu může i vyděsit a nenajdou v sobě sílu k dalšímu výstupu. Pokud se výstup podaří a je dosaženo vrcholu, přijde zjištění, že život stojí za to, aby byl žit. Cesta na vrchol trvá každému jinak dlouhou dobu. Doba truchlení není a nemůže být jasně určena. Pozůstali mohou potřebovat pomoc vsituaci, kdy „spadnou do jámy“ a nemohou najít cestu ven, ale mluvíme-li o spontánním potratu, stává se často, že jdou dál svou cestou a snaží se jámu nevnímat. Instinkty vždy nemusí fungovat.

Kontrola našeho chování zajišťuje, že se náš chaotický pudový život přizpůsobuje realitě. Cítíme vztek na někoho, kdo nás urazil, a nejradši bychom se na něj vrhli, ale cítíme také zábrany, které nám to nedovolují. Ty jsou tím důraznější, čím hlouběji sahají (maminčiny dobré rady, tresty ve škole, pravidla chování nebo trestní zákoník aj.). Náš vnitřní život se tím zkomplikoval, ale vzrostla naše přizpůsobivost. Nutnost učit se kontrole chování má několik zásadních důsledků, jedním z nich je vytěšňování pudových hnutí, které by nám mohly pomoci udržet rovnováhu našeho duševního života.

Psychoterapie je jednou z cest, jak se přiblížit ke svým vytěšněným zkušenostem a emocím a v bezpečném prostředí se s nimi konfrontovat. Zároveň může být právě psychoterapeut doprovázejícím, který může pomoci zvládat těžké situace, nabídnout odvahu neleknout se těch nejtěžších témat či lidsky mluvit o ohrožujících otázkách.

3.1 Truchlení a obranné mechanismy

V případě samovolného potratu v prvním trimestru těhotenství lze fáze truchlení rozdělit do čtyř období:

1. Období intenzivního znejistění, kdy si žena začíná uvědomovat, že něco není v pořádku. Objevuje se špinění, lehké krvácení, či výsledky testů, napovídající problému.
2. Období zoufalství, které nastává při definitivním potvrzení ztráty těhotenství. Jde o pocity bezmoci, prázdnoty a smutku. Zároveň přichází i pocit úlevy z nejistoty, která byla vyčerpávající.
3. Období smutku, stesku, pláče a potřeby podpory. Toto období je doprovázeno negativním vnímáním těhotných žen a šťastných maminek.
4. Adaptační, která je buď doprovázena zvýšeným úsilím o otěhotnění, nebo nastolením „těhotnicích prázdnin“ s pocitem, že možná ještě nenadešel správný čas a případně pokračování v „běžném“ úsilí o další těhotenství.

Zhruba mezi 3. a 4. fází se již dá rozpoznat, zda další průběh bude spontánní a žena dá průchod jak pozitivním, tak negativním pocitům anebo nastoupí obranné mechanismy a proces truchlení bude pozastaven, vytěsňen, somatizován nebo se stane chronickým.

Cílem psychické podpory při zpracování bolestivé ztráty je, aby se člověk se ztrátou nakonec dokázal vyrovnat. „...truchlení je jednou z nejzávažnějších krizí- poněvadž představuje rovněž šanci. Jestliže totiž tento proces překonáme, lépe a nově porozumíme nám samotným... Vědomí, že jsme schopni krizi překonat, tvoří jeden z nejvýznamnějších aspektů sebevědomí“ (KASTOVÁ, 2010, s. 79). Vědomí sebe sama je základní vlastností autentického a svobodného bytí.

Trauma ze ztráty není možné vyléčit a vyhojit, dokud je žena nerozpozná a nepřijme. V traumatické situaci se mimovolně spouštějí obranné mechanismy, jejichž úkolem je záchrana života. Dlouhodobě se ale samy stávají životu

nebezpečnými, protože blokují tělesný, emocionální a duševní vývoj. Strategii, které obranné mechanismy používají, je podle RUPPERTA (2011) deset:

1. Slepé fixování v přítomnosti – projevuje se nepřetržitou bdělostí a nadměrnou pozorností vůči okolí nebo únavou a zemdleností. Důvodem je vynucená nevšímavost vůči sobě samým.
2. Vytěsňování a popírání traumatu – dělá se, jako by se vlastně nic zlého nestalo anebo, jako by to, co se stalo, bylo úplně normální: “Jiní prožili mnohem horší věci.“ Trauma představuje cosi zcela výjimečného a mimořádného.
3. Vyhybání se vzpomínkám na trauma – dělá se vše proto, aby se trauma nepřipomínalo. Je třeba se vyhybat určitým místům, činnostem a lidem. Toto vyhybavé chování vede k upevňování úzkosti.
4. Ignorování a odvádění pozornosti – snaha o ignorování všech varovných signálů, které by měly souvislost s traumatickou událostí. Je možné se zcela nechat pohltit každodenností anebo se vrhat stále do nových aktivit, čímž se tělesné i duševní zhroucení může odsouvat do doby, kdy dojdou síly, vynaložené na odvádění pozornosti.
5. Kontrola traumatizujících pocitů – jde o cílené nerozpoznání symptomů, které poukazují na prožité trauma. A je-li nutné potlačit trauma, pak nejčastěji používáním léků, alkoholu či drog.
6. Kontrola ostatních lidí – nikdo se nesmí dotknout traumatu, za cenu emocionálního odstupu nebo odváděním pozornosti na jiné problémy.
7. Vyhledávání kompenzací - jde o hledání náhradních pozitivních vjemů, jako je zneužívání alkoholu, extrémní konzumace médií, nutkavé sexuální činnosti a jiné. Jde o neuvědomělé uspokojování nedostatku emocí, které jsou „vězněny“.
8. Vytváření iluze – jde o napravování negativního obrazu světa, který se takto jeví v důsledku traumatu. Snaha o přeměnu ostatních lidí i celého světa k lepšímu, často formou nadměrného zasahování do života druhých.

9. Postoj podřízenosti a latentní agrese – který je vyvolán vlastním pocitem bezmoci. Odolávat tomuto pocitu lze za předpokladu víry ve „vyšší síly“ či víry v jasně daný osud.
10. Přesouvání vlastní negativní emoce na ostatní lidi – jde o přesunutí vlastního vnitřního neklidu a tlaku na jiné lidi tím, že pro ně vytváří situace, které odpovídají vlastnímu pocitu bezmoci. Pak tyto emoce (strach, vztek, vina, stud, aj.) neprožívá v sobě, ale vně. Což umožňuje pozorovat, jak s takovými emocemi nakládají druzí a případně je i utěšovat, chránit, trestat nebo obviňovat.

Všechny obranné mechanismy mají jedno společné, tím je strach. Strach z toho, že už jen teoretické zabývání se traumatem by mohlo ohrozit namáhavě udržovanou vnitřní stabilitu. Proto je třeba obranné mechanismy, jakmile pomine původní zatěžující situace, odstraňovat.

Zvládání traumatu vyžaduje sociální prostředí, které traumatizovaným věří, že to, co se stalo, je pravda. Psychoterapeut je často jediným člověkem schopným naslouchat traumatizovaným lidem, brát jejich vyprávění vážně a snést je. „...psychoterapie by mohla být tím prostředkem, který dá člověku sílu vyřešit potíže, jež může ovlivnit, trpělivost smířit se s těmi, které jsou nezvratné, a moudrost naučit se obě tyto oblasti od sebe rozlišit“ (VYMĚTAL, 2004, s. 45). Psychoterapeutický proces odstraňuje obranu a umožňuje odmítnutým pudovým hnutím opětovný přístup kvědomí.

Velký léčebný potenciál má pro terapii také vyprávění traumatu před svědky, což je umožněno v práci se skupinami, nebo on-line sdílení s podobně traumatizovanými osobami.

3.2 Psychologické poradenství jako podpora při truchlení nad ztrátou

Ztráta blízké osoby spouští široké spektrum reakcí na tak vážný zármutek. Většina lidí je schopna se se svým zármutkem vypořádat a adaptovat se na svou ztrátu, ale někteří lidé prožívají tak hluboký stres, že je zapotřebí vyhledat pomoc.

Psychologické poradenství efektivněji pomáhá adaptovat se na ztrátu. Proč se někteří lidé se ztrátou dokáží vyrovnat nekonfliktním truchlením a jiní ne, závisí na více faktorech. Jsou jimi faktory vztahové, které dokládají, jaký typ vztahu byl mezi truchlícím a zemřelým. Čím je vztah komplikovanější, tím horší jsou predispozice k vyrovnání se se ztrátou. Faktory okolností - existují specifické okolnosti, které mohou normálnímu truchlení zabránit, např. když smrt je nejistá (u vojáků, u zmizelých osob), kdy pozůstalá osoba nedokáže adekvátně projít procesem truchlení, protože si není jistá, zda jde o pravdu. Nebo u vícenásobné ztráty, kdy zármutek může být tak zahlcující, že může být prožíván jako ochromující úzkost. Faktory z minulosti, kdy zkušenost abnormálního zármutku může být prediktorem obtížného budoucího zármutku. Faktory osobnostní, které se vztahují k povaze člověka, např. pokud je role postižené osoby v rodině dominantní, pak si nedovolí prožívat pocity, které by byly k vyrovnání se se ztrátou nutné. Faktory sociální, mezi které patří sociálně negované ztráty, tj. ztráty, které společnost považuje za nejednoznačné, jakou může být umělé přerušování těhotenství nebo sebevražda, jak uvádí WORDEN (2013).

Vzhledem k tomu, že potratem ztrácí žena milovanou bytost, domnívám se, že by se při odtruchlení mělo přihlížet k obecným principům psychické podpory poskytované truchlícím v období ztráty. Pro bezpečné odtruchlení je třeba soustředit se na určité aspekty.

Principy terapie truchlících v období ztráty dle WORDENA (2013) se drží jasných zásad:

První úlohou truchlení je uvědomění, že opravdu došlo ke ztrátě, je tedy nutné pomoci truchlícím mluvit o ní identifikovat ji a prožívat pocity, spojené se ztrátou. Mezi nejproblematictější patří hněv, vina, úzkost, bezmocnost a osamělost. Hněv pravděpodobně pochází ze dvou zdrojů: z frustrace a z bezmoci. Pokud hněv není namířen proti zemřelému anebo přesunutý na někoho jiného, může být obrácen dovnitř a prožíván jako deprese, vina nebo nízké sebevědomí. Někteří lidé mají pocity viny za to, že neprožívají to, co považují za vhodnou intenzitu smutku. Většina z těchto pocitů je iracionální a je třeba jí testovat realitou. Truchlící osoba cítí často úzkost a strach. Velká část této úzkosti pochází z pocitu bezmoci. Druhým zdrojem úzkosti je zvýšené vědomí smrtelnosti. U některých truchlících je lepší se na toto téma nezaměřovat, u jiných pomáhá, když toto téma otevřeme a necháme je mluvit o strachu a obavách z vlastní smrti. Je také třeba podpořit smutek a pláč. Lidé se často stydí před druhými plakat. Pláč o samotě nemusí být dostatečně účinný, truchlící potřebují podporu, aby mohli identifikovat smysl slz.

Je třeba pomoci truchlícím adaptovat se na ztrátu tím, že je kladen důraz na podporu schopnosti žít dál a dělat nezávislá rozhodnutí. Je také nutno hledat a najít smysl ztráty. K hledání smyslu ztráty nepatří jen zabývání se otázkou, proč se to stalo, ale také proč se to stalo právě mně? V čem jsem se v důsledku této ztráty změnila? *„Některé ztráty jsou výzvou pro sebeobraz člověka tím, že zpochybňují jeho sebehodnotu“* (WORDEN, 2013, s. 141). Důležité je pomoci truchlícímu najít pro jeho zemřelého, milovaného nové místo v životě, místo, které pozůstalému umožní jít v životě dál a vytvářet i nové vztahy. Zármutek chce svůj čas. Překážkou mohou být členové rodiny, kteří se nemohou dočkat toho, kdy ztráta a bolest z ní přejde a vše se vrátí do normální rutiny. Vysvětlení a porozumění tomu, jak probíhá normální zármutek, je pro mnoho lidí úlevné. Mnoho lidí má pocit, že se zblázní a ujištění, že to, jak se cítí, je v pořádku, je pro ně důležité.

Přezkoumání obran a stylů zvládání je významným mapováním kompetentního chování. Zvýšené užívání drog a alkoholu může zármutek a depresi zintenzivnit a narušit proces truchlení.

Nelze předpokládat, že všichni truchlíci potřebují psychologické poradenství. Je třeba počítat s velkou individuální variabilitou. Je také důležité respektovat a identifikovat ty, kteří mají vážné těžkosti a včas je doporučit speciálnímu odborníkovi. Největší prospěch z profesionální pomoci mají hlavně ti, kteří vnímají své rodiny jako nepodporující a ti, kteří spadají i z jiných důvodů do rizikové skupiny. „Truchlíci intervence“ redukuje u truchlících riziko psychického či fyzického narušení.

3.3 Psychoterapie jako pomoc k odtruchlení ztráty

Macbeth: „Dejte žalu slova, zármutek, který nemluví, spoutá ubohé srdce a zlomí ho“ (SHAKESPEARE, 2008, s. 98).

Truchlení je pro některé lidi velmi intenzivní zážitek, pro jiné může být jeho prožívání mnohem mírnější. U někoho začíná ve chvíli ztráty, u jiného se jeho začátek oddálí. Někdy trvá zármutek relativně krátkou dobu, jindy se zdá, že trvá věčně. Psychoterapie pomáhá k odtruchlení u osob, u kterých je zármutek chronický, oddálený, přehnaný či maskovaný za tělesné symptomy. Lze se domnívat, že případ neodtruchleného potratu patří do zármutku maskovaného. V případě, že je zármutek maskován tělesnými symptomy nebo chováním, pacienti si nejsou vědomi toho, že v pozadí jejich symptomů může být nevyřešený konflikt. Důvodem je to, že v době ztráty zármutek chyběl anebo byly jeho projevy potlačeny.

„Se spontánním potratem se obyčejně zachází jako se sociálně negovanou ztrátou“ (WORDEN, 2013, s. 175). Často okolí o těhotenství ví a žena se může stydět říci, že o dítě přišla nebo je jí to velmi líto a nechce ostatní svou ztrátou zatěžovat. Přežívá pocit sociální izolace ve společnosti, která zdůrazňuje mateřství, a to může řešení jejího zármutku ztěžovat.

Cílem odtruchlení v psychoterapeutickém sezení je rozřešení konfliktů spojených s odpoutáním se a zlepšení adaptace na ztrátu. Řešení těchto konfliktů

od pacienta vyžaduje, aby prožíval pocity a myšlenky, kterým se vyhýbal. Terapeut dává v zásadě pacientovi povolení truchlit, jde o povolení, které možná pacientovi v čase ztráty chybělo. Čím větší je konflikt se ztrátou v pozadí, tím větší odpor se při zkoumání bolestivých myšlenek a obav objeví.

Podle WORDENA (2013) by se u klientů s komplikovaným truchlením mělo v terapii postupovat následovně:

Nejdříve by se mělo vyloučit tělesné onemocnění. I když se některé tělesné symptomy mohou objevit jako reakce na zármutek, nemusí to platit vždy. Je důležité mít na paměti, že jde o krátkodobou terapii se specifickým cílem. Někteří pacienti potřebují více informací o zármutku anebo o tom, co se od nich během terapie bude chtít.

Dalším krokem by mělo být vyvolání vzpomínek na ztrátu. Je důležité začít budovat základ z pozitivních vzpomínek, které později při některých negativních pocitech mohou být pacientovi nápomocné.

Důležité je zjištění, se kterou úlohou truchlení pacient zápasí. Jde o akceptování ztráty? Pak je třeba se v terapii zaměřit na akceptování reality. Jde o zpracování bolesti ze ztráty? Terapie by se měla zaměřit na fakt, že je bezpečné cítit vůči „ztrátě“ pozitivní i negativní emoce a že je možné tyto emoce postupně vyvážit. Pokud jde o problém vnějšího přizpůsobení, pak se stává hlavní součástí odtruchlení řešení problémů. Pacient se učí překonávat svojí bezmocnost a získává tak podporu k tomu, aby se vrátil zpět ke svému životu. Někdy je problémem hledání smyslu ztráty a její integrace do svého současného života. Ztráta má často zásadní vliv na sebevnímání a i to je téma, které se za pomoci psychoterapeuta daří smysluplně zvládnout.

Je také nutné zabývat se afekty či nedostatkem afektu stimulovaného vzpomínkami. Jde o zkoumání ambivalentních pocitů pacienta a úkolem je pomoci mu při tom, aby se dostal do kontaktu i s pocity hněvu. Je třeba dojít k

uvědomění, že hněv neneguje pozitivní pocity, ale naopak dokládá významnost a důležitost ztráty. Opačný případ nastává v situaci násilné smrti, kam můžeme počítat i spontánní potrat, kdy se pacient zaměřuje hlavně na negativní aspekty. Pak je nutné připomenout pacientovi i pozitivní vzpomínky. Dalším afektivním prožíváním mohou být silné pocity viny. Je třeba tyto pocity podrobit testování realitou.

Dalším krokem je zkoumání a uvolňování připoutávajících objektů. Po smrti může truchlící přisoudit některým neživým objektům symboliku, která z nich vytvoří spojení mezi ním a zemřelým. Je třeba porozumět významu těchto „přechodových objektů“ a postupně vazbu uvolnit.

Je třeba pomoci pacientovi uznat ztrátu jako definitivní. Je třeba se ptát, proč nedokáže uznat konečnost své ztráty.

Dále je důležité zaměřit se na nový život se ztrátou. Je možné použít techniku, kdy terapeut požádá pacienta, aby si představil, co by chtěl pro sebe, kdyby mu zármutek někdo odčaroval, a potom s ním pracuje na vyjádření nových životních cílů.

Přezkoumání a pomoc pacientovi zlepšit sociální vztahy je velice zásadní. Mnozí truchlící se ze svých přátelských vztahů stáhnou, když mají pocit, že přátelé jejich truchlení nerozumí a snaží se je tlačit k předčasnému ukončení truchlení. Přátelé se někdy cítí se zármutkem svých blízkých nepohodlně, tak přestanou telefonovat nebo se ze vztahu vzdálí. Je třeba zkoumat zklamání, které mají pacienti s přáteli, kteří by se měli přemoci a pacienty podpořit, aby opět začali své přátele kontaktovat.

Posledním krokem je pomoci pacientovi zabývat se fantazií o ukončení truchlení. O co by pacienti přišli, kdyby se vzdali svého smutku? Tato otázka je poměrně zásadní a má plodné výsledky.

Výsledkem terapie pomáhající odtruchlit ztrátu, jsou změny subjektivního prožívání, chování a úleva od symptomů. *„Pokud psychoterapie nebo poradenský rozhovor podpoří příznivé zakončení truchlení, je to hodnotné nejen pro život daného člověka, ale je to také prevence transgeneračního přenosu problému na*

druhou generaci...“ (HAŠTO, 2013, s. XV). Pro psychoterapeuta je velice důležité, aby měl co nejlépe zpracované vlastní ztráty.

3.4 Shrnutí

Existují určité okolnosti a způsoby úmrtí, které vyžadují speciální porozumění a modifikované intervence. Ztráty způsobené náhlým úmrtím, úmrtím dítěte, potratem, narozením mrtvého dítěte či umělým přerušením těhotenství, mohou truchlícím (pozůstalým) způsobit zjevné problémy. Psychoterapie truchlení patří mezi zásadní psychickou oporu člověka, který potřebuje žít se sebou i s druhými v pravdě a skutečně žít své pravé „já“.

4 ALTERNATIVNÍ PODPORA ODTRUCHLENÍ POTRATU

4.1 Rituál Mizuko Kuyo

Naše kultura nemá rituál, který by byl nápomocný při vyrovnávání se s potratem. „*Partnerům není dána možnost se ze ztráty dítěte vyplakat, odtruchlit si ji. Dokonce nemáme ani přijatelný výraz k označení nenarozeného dítěte. Embryo, fetus, plod, tyto odborné termíny nevystihují emocionální hodnotu nenarozeného dítěte pro člověka, jehož rodičovství se nenaplnilo*“ (KONEČNÁ, 2009, s. 99). Je načase, aby se nějaký rituál „zažil“ či aby se alespoň stalo truchlení po ztrátě těhotenství společensky přijaté a akceptované. Se zážitkem potratu se v budoucnu může setkat stále větší počet žen, odkládání mateřství, touha po seberealizaci nebo psychický tlak může být s přibývajícím věkem žen i mužů kvalitní antikoncepcí.

Rituálem je nazýván souhrn předem daných úkonů, slovních formulací a gest, jež jsou formálně závazné, provádějí se opakovaně za určitým účelem a vyznačují se symbolickým obsahem. Byly to náboženské svátky, společenský tanec, kultické divadlo, zpřítomňování posvátných mýtů v dramatické podobě. Rituály provázely narození člověka, jeho svatbu i smrt, a zúčastňovali se jich všichni. „...*dostatečně dlouhou dobu přežily spíše ty rituály a kultury, které kromě jiného psychoterapeuticky účinkovaly lépe než jiné*“ (SCHMIDBAUER, 2013, s. 52). Současný švédský antropolog (ERIKSEN, 2007, s. 263) považuje rituál „...*za syntézu několika úrovní společenské reality: symbolické a sociální, individuální a kolektivní*“ Rituál podle něj odkrývá a řeší rozpory ve společnosti na symbolické úrovni.

Pro českého antropologa Soukupa je rituál důležitým kolektivním či individuálním způsobem chování. „...*který vzniká jako reakce jednajících osob na situace rozhodování nebo strachu, přičemž pro svou identickou opakovatelnost funguje jako stabilizátor chování*“ (SOUKUP, 2011, s. 126).

„*Psychologové se vesměs shodují v pozitivních účincích rituálů na psychiku člověka. Rituály jsou vhodnou reakcí na krizovou situaci, pomáhají vyjádřit*

emoce a poskytují jistotu skrze chování dané strukturou a tradicí“
(KARCHUTOVÁ, 2012, s. 38).

Všude však můžeme vidět, jak rituály zcela nebo zčásti přišly o svou sílu“
(SCHMIDBAUER, 2013, s. 74). Typická je jejich přeměna na jakési nezávazné zvyklosti, které udržují už jen děti a tradičně zaměřené spolky. Společnost, jako takovou, již nezajímají (kromě jejich ekonomické významnosti). Už nejsou prožívány „celým srdcem“ a jakmile chybí tato emocionální účast, vytrácí se také „léčebný efekt“.

Mizuko Kuyo je japonský buddhistický obřad, nabízející emocionální útěchu těm ženám a mužům, kteří se trápí po potratu či cítí hluboký smutek nad ztrátou života ještě nenarozeného dítěte.

Japonskému buddhismu se tímto rituálem daří vyjádřit jak starost o potraceného ducha, tak i soucit s ženou, donucenou těžkou životní situací k umělému potratu. Díky víře v převtělování nepovažuje buddhismus potrat za ukončení života.

Dva čínské znaky Mizu-ko jsou doslovně přeloženy jako voda-dítě, budhisté věří, že existence teče do bytí pomalu, jako kapalina, děti, které se nenarodí, se vrací zpět do „vodního světa“, aby se v budoucnu mohly znovu narodit.

Dva čínské znaky Ku-yo jsou doslovně překládány jako nabídnout a žít. Výraz Mizuko Kuyo odkazuje na obřad, který respektuje ztrátu dětí, které byly samovolně nebo záměrně potraceny, narodily se mrtvé nebo zemřely po porodu. Ústředním prvkem při Mizuko Kuyo obřadu je soška zvaná Mizuko Jizo.

Pro Japonce je Jizo Bódhisattva, což znamená učitel moudrosti a příklad soucitu, v křesťanství by mohl být jeho obdobou „svatý“. Jizo sám o sobě představuje ochránce nenarozených dětí. Chrání ducha dítěte, které se nenarodilo a stává se jeho průvodcem na cestě do bytí. Symbolem je soška, která vypadá dětsky, ale má moudrý výraz, jmenuje se Mizuko Jizo.

Zvyk uctívání sošek Mizuko Jizo, skrze které mohla žena promlouvat ke svému nenarozenému dítěti, je znám již z 18. století. Ve své rozsáhlé práci

věnované potratům a buddhismu, „Tekutý život“ (cit.dle LAFLEUR, 1994), tvrdí autor, že obřady Mizuko Kuyo začaly neformálně provádět ženy samy, bez kněze. Ženy prostě stavěly a uctívaly malé sošky Mizuko Jizo. Potracené děti, „vodní děti“, byly považovány za vodu, která začala přejímat tvar lidské bytosti. V současné době je v Japonsku mnoho chrámů zasvěcených Jizo. V zahradách těchto buddhistických chrámů jsou řady sošek Mizuko Jizo, o které je s láskou pečováno.

Cílem rituálu je umožnění pozvolného rozloučení, vzpomínání, ale také omluva a vyjasnění, zkrátka uvolnění emocí v takové míře, kterou daný člověk potřebuje proto, aby se mohl se ztrátou vědomě smířit.

Hlavní efekt rituálu tkví v přímé řeči. Žena mluví k sošce, která pro ni symbolizuje potracenou duši – její nenarozené dítě. Pokud šlo o potrat spontánní, vypráví, jak moc se na ně těšila, co všechno by spolu dělali, kdo všechno se na ně také těšil, čeho je jí nejvíce líto a také vyjadřuje touhu se znovu setkat. Pokud šlo o potrat vyvolaný uměle, žena má možnost se dítěti omluvit, vyjádřit vlastní pocity, hlavně pocity strachu a viny, vysvětlit, co bylo příčinou jejího rozhodnutí. Pokud šlo o narození mrtvého dítěte, je proces náročnější a delší. Je potřeba přival emocí uvolňovat postupně, často i za podpory blízkého partnera či někoho z rodiny.

Právě přímá řeč navodí atmosféru přítomnosti a dokáže spontánně rozvolnit obrany, za které se některé ženy mají tendenci schovat. Již po několikátém opakování rituálu pocítují ženy úlevu a intenzita jejich emocionálního přetlaku slábné. To je okamžik, kdy si uvědomují, že jsou na dobré cestě a že smutek, který zprvu vnímaly jako ochromující, je snesitelný a že ony samy jsou „tím ukazatelem“, který jednou rozpozná čas, kdy je smíření dokončené.

4.1.1 Možnosti využití rituálu v poradenské praxi

Při své práci v poradně pro páry bojující s neplodností se často setkávám s klientkami, které za sebou mají minimálně jeden, spíše ale kolem tří potratů. K situaci potratu lze přirovnat i neúspěšný transfer embrya, což odpovídá vnímání a výpovědím žen, procházejících procesem umělého oplodnění. Vzhledem k tomu má za sebou každá žena v naší poradně průměrně tři až pět potratů. Téměř s každou ženou téma potratu otevíráme a často hledáme cesty vyrovnání se s touto ztrátou. Rituál Mizuko Kuo je mi častým pomocníkem.

Rituál jsem přizpůsobila pro použití v poradně. První krok probíhá v bezpečném prostředí poradenského (psychoterapeutického) sezení. Klientce nejprve vysvětlím smysl a průběh rituálu, nesnažím se ji přesvědčovat o myšlenkách buddhismu, pouze vysvětlím, odkud daný rituál pochází, jak probíhá v Japonsku a jaký má pro tamní ženy význam. Poté si žena může vybrat symbolický předmět z mísy, kterou mám pro tento účel připravenou a kde mohou najít např. kulaté kameny, mušle, dřevěné hladké kousky nebo si klientky přinesou fotku z ultrazvuku a občas se stane, že mluví přímo ke mně. Poté k symbolickému předmětu, k fotce či ke mně v přímé řeči promlouvají, jako ke svému nenarozenému dítěti, říkají vše, co jim běží hlavou a co by opravdu rády dítěti pověděly, např., jak se na ně těšily, jak si představovaly společné chvíle, mazlení, hraní, zpívání, vyprávění pohádek atd. Tento proces je často doprovázen silným afektivním pláčem a psychická podpora je tedy nutnou součástí tohoto sezení. Klientky bývají zaskočeny vlastní reakcí, ale zároveň se shodují v pocitu úlevy, který po rituálu přichází. Na dalším pokračování rituálu se domlouváme dle potřeb klientky buď na příští sezení nebo se klientky rozhodnou pro domácí prostředí. Při rozhodování jim pomáhá pocit úlevy, který prožily na závěr a tedy uvědomění, že pocíty smutku je „nezahltí“.

Před dvěma lety ke mně přišla velice sympatická mladá žena, bylo jí 32 let, měla vysokoškolské vzdělání, milého manžela, vlastní byt a v zaměstnání se cítila spokojeně. Nemohla již třetím rokem otěhotnět. Již druhým rokem byla v procesu IVF a měla za sebou tři nevydařené pokusy s celkovou hormonální stimulací. Byla zoufalá. Sama jsem se tenkrát cítila také bezmocně, nevěděla jsem, od čeho

bychom se mohly v našich sezeních odrazit, vše se zdálo být v pořádku. Asi na třetím sezení zmínila, že před třemi lety potratila, spontánně otěhotněla a spontánně potratila. Ihned po potratu se s partnerem vydali na dovolenou, aby na vše zapoměli a začali od začátku. Bylo na čem pracovat, zkusila jsem téma potratu otevřít, ale klientka jen máchla rukou, že to je již dávno a v jejím životě je to již nepodstatné a zapomenuté. Nicméně přistoupila na to, že bychom rituál vyzkoušely. Už když jsem rituál popisovala, zalily se jí oči slzami, v té chvíli si uvědomila, že potrat je pro ni stále aktuální téma. Přistoupily jsme k rituálu. V průběhu přímé řeči ke svému nenarozenému dítěti prošla velice silným afektivním pláčem, který se po pár minutách zklidňoval. Klientka byla překvapena svou reakcí, nechápala, kde se v ní tak silný smutek vzal. Rozhodla se, že v rituálu bude pokračovat sama doma. Po dvou měsících, kdy rituál prováděla třikrát týdně, její pláč zeslábl natolik, že se rozhodla práci s rituálem ukončit. Cítila se klidně a smířeně. Za další tři měsíce spontánně otěhotněla a dnes má již své vytoužené dítě doma, mohu jen doufat, že ukončený proces truchlení byl nějakým způsobem nápomocen.

4.1.2 Terapeutické techniky, podobné rituálu Mizuko Kuyo

V Gestalt terapii je nezdávkou využívána technika, která je rituálu Mizuko Kuyo podobná, ale její využití odpovídá spíše situaci ztráty blízké osoby. Jmenuje se „technika prázdné židle“. Účinnost techniky tkví v tom, že pozůstali mluví přímo k zemřelému a v přítomném čase, ne že o něm jen vypráví. Mluví o svých myšlenkách a pocitech, které se týkají úmrtí a o svém vztahu k zesnulému (WORDEN, 2013).

Další podobné techniky můžeme nalézt v dramaterapii, kde se využívá psychodramatického hraní rolí. I využití fotografií zemřelého pomáhá k cílům terapie, stimuluje vzpomínky a afekty (WORDEN, 2013).

Psaní dopisů zemřelému je také určitým způsobem podobnou technikou. Pacient doma napíše dopis zemřelému a poté ho donese na terapeutické setkání, kde ho sdílí s psychoterapeutem.

4.2 Podpůrná skupina nebo podpůrná online skupina?

Podpora odtruchlení ztráty může probíhat formou podpůrné skupiny. Jde o efektivní způsob, jak nabídnout emocionální podporu, kterou klient může hledat. Mezi důvody fungování skupin patří emoční podpora, vzdělávání a sociální cíle. Klíčovým faktorem při vytváření skupiny je výběr členů. Důležité je dát dohromady pacienty, kteří prožili podobnou ztrátu. Je také zásadní, brát ohled na to, jak čerstvá je ztráta. Ne všichni po čerstvé ztrátě jsou na skupinu připraveni. Také je třeba hned zkraje vyloučit závažnou patologii u adeptů do skupiny. Výběr do skupiny musí provádět zodpovědná osoba.

Interpersonální dynamika skupiny nutí členy k zamyšlení nad začleněním do skupiny – jestli do skupiny „zapadají“, pokud se tak necítí, ve skupině nevydrží. Další starostí je kontrola – posouzení toho, zda má daný pacient na skupinu určitý vliv. Náklonnost je také důležitým aspektem k posouzení, zda je klientovi ve skupině dobře. Pocit, že je o ně postaráno a pečováno, je důležitý.

Vzhledem k tomu, že jsem nenašla ani jednu podpůrnou skupinu žen po prodělaném samovolném potratu v prvním trimestru, lze předpokládat, že ženy buď nemají potřebu svou ztrátu sdílet s druhými, případně je akutní psychická bolest po potratu ochromující a ženy nemají sílu sdílet svou bolest s cizími, někdy i ještě horšími příběhy. Anebo potřebují svou ztrátu sdílet způsobem, který respektuje jejich současné možnosti a naladění - tím jsou webové stránky s možnostmi diskuze na dané téma.

Tuto potřebu v současné době sytí podpůrné online skupiny. Čím dál více budoucích rodičů hledá informace týkající se těhotenství na internetu. Český internet nabízí na portálech: www.baby-cafe.cz, www.babyonline.cz, www.emimino.cz, www.mimiangel.cz, www.modrykonik.cz, www.o-tehotenstvi.cz, www.rodina.cz velký výběr diskuzí na téma, jež se týká rodičovství a také samovolného potratu. Např. na webu emimino.cz (EMIMINO.CZ) je aktuálně zaregistrováno 20.830 uživatelů. Naprostá většina

uživatelů těchto webů jsou ženy. Tyto tzv. rodičovské weby jsou založeny převážně na sdílení a předávání zkušeností mezi jejich uživateli.

Ve svépomocných skupinách často funguje norma recipacity. Toto sociální pravidlo říká, že: a) člověk by měl pomáhat tomu, kdo pomohl jemu; a b) člověk by neměl ubližovat tomu, kdo mu pomohl. (HARTL a HARTLOVÁ, 2010, s. 352). Lze se domnívat, že o svépomocných online skupinách to platí také.

Sociální opora zahrnuje: informační oporu, emoční oporu, respekt, hmotnou pomoc a oporu sociální sítě, která člověku umožňuje být součástí větší komunity. Ze sledování diskuzí na diskuzních fórech na internetu se lze domnívat, že ženy hledají po potratu potřebu sdílení a sociální oporu, ale hlavně z bezpečného prostředí svého domova. „*Chci slyšet ženy, které to taky zažily, ...přesvědčit se, že to jde přežít. Že se z toho dokázaly vyhrabat. Sedám k internetu a zadávám klíčové slovo: potrat. Jedno babské fórum má 700 stránek, takže nás nebude asi taková menšina, jak se všeobecně myslí*“ (HORÁZNÁ, 2007, s. 83). Ty ženy, které svůj potrat od začátku intenzivně prožívají, se mimo jiné cítí vyčerpaně. „*Celé dny polehávám, připadám si, jako bych vážila tunu. Tady doma můžu ještě nějak existovat, ale venku je všechno nesnesitelně komplikované. Dokážu se soustředit jenom na základní věci, záchod, něco sníst, opláchnout se...*“ (HORÁZNÁ, 2012, s. 80).

Ženy, které se diskuzí účastní, je hodnotí jako něžnou podporu žen, které jsou schopny unést problémy ostatních, protože ony to také zažily a vědí, o čem to je. „*Jsou to kamarádky, se kterými můžu sdílet cokoli, co potřebuji a nemusím si připadat jako ufoun*“ (HORÁZNÁ, 2012, s. 168). Z diskuzí ženy čerpají statečnost a sílu.

4.3 Shrnutí

Nepovolený zármutek se vztahuje k takovým ztrátám, které nejsou sociálně dostatečně akceptované. „*Sociálně negované ztráty jsou takové, které společnost za ztráty nepovažuje. Příkladem by byla ztráta těhotenství, ať už spontánní nebo indukovaná*“ (WORDEN, 2013, s. 2).

Jednou z intervencí, která může být lidem, kteří svou ztrátu „oficiálně“ nemohou ztruchlít, nápomocná, je hovor o této ztrátě, myšlenkách a pocitech souvisejících se smrtí. Právě rituál Mizuko Kuyo umožňuje relativně přirozenou cestou se s tímto dilematem vypořádat. Lze ho řadit mezi specifické účinné faktory psychoterapie, kdy určitou rituální technikou využívající sugesci a emočního uvolnění, dochází k následné katarzi.

K významné sociální podpoře lze v současné době zařadit svépomocné online skupiny, které hlavně ženám umožňují mluvit o jejich ztrátě, získat podporu a být součástí společnosti i bez aktivní fyzické přítomnosti.

5 EMPIRICKÁ ČÁST

V empirické části práce je nastíněna kvalitativní výzkumná sonda, zaměřená na zmapování podoby prožívání a vnímání spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství. Použitou metodou je interpretativní fenomenologická analýza (IPA).

5.1 Cíle kvalitativního výzkumu

Cílem výzkumné části této práce je zjistit a popsat, jak vnímají a prožívají spontánní potrat v prvním trimestru těhotenství ženy s touto zkušeností. Zároveň je zaměřena na popsání vnějších podpůrných faktorů, které dopomáhaly participantkám integrovat jejich ztrátu a mapuje aspekty, které této integraci bránily nebo které ji naopak posilovaly. Snahou je zmapování podoby prožívání spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství a popis postojů okolí dotčeného potratem. K dosažení cíle jsou navrženy výzkumné otázky:

1. Výzkumná otázka:

Jak ženy vnímají a prožívají spontánní potrat v prvním trimestru těhotenství?

2. Výzkumná otázka:

Jaké vnější podpůrné faktory dopomáhají nebo naopak ztěžují ženám po spontánním potratu v prvním trimestru integrovat jejich ztrátu?

3. Výzkumná otázka:

Jak vnímá spontánní potrat v prvním trimestru dotčené okolí

5.2 Výzkumná metoda

Výzkumnou metodou, používanou v rámci práce, je interpretativní fenomenologická analýza (IPA). IPA vyvinul a popsal Smith (SMITH aj., 1999). Je vhodná na hloubkový popis lidské zkušenosti. „*IPA se soustředí na to, co*

konkrétní respondent myslí nebo věří o daném tématu...“ (KOCVRLICHOVÁ, 2006, s. 86).

„...vede k porozumění zkušenosti člověka na idiografické úrovni se zaujetím pro to, jaký význam přisuzuje své zkušenosti určitý člověk v určitých podmínkách či situaci a jaká je podoba tohoto procesu nabývání významu“ (ČERMÁK a kol., 2013, s. 9).

V mém výzkumu je IPA aplikována na data pocházející z narativních interview, které byly nahrány a doslovně přepsány. Prvním krokem analytického procesu bylo několikanásobné čtení celého přepisu. Na okraj listu byly zaznamenávány poznámky, zachycující výrazná témata. Řádky jsou pro zjednodušení pozdější identifikace různých témat očíslovány. Ve vztahu k poznámkám přepisu byla abstrahována a pojmenována témata. Dalším krokem bylo hledání spojitostí mezi tématy a jejich seskupování smysluplným způsobem. Kategorie témat byly uspořádány do přehledných pomocných tabulek, které byly nápomocné při detailním vyhodnocení rozhovoru (v kontextu s osobní charakteristikou participantek), postup byl konzultován s metodologem (TAVEL, osobní sdělení, 2014). Posledním krokem bylo závěrečné zhodnocení, které je shrnutím zásadních zkušeností participantek. Byla sledována jak horizontální, tak vertikální rovina analýzy (KOCVRLICHOVÁ, 2006, s. 99).

5.3 Předporozumění problematice

„Abychom byli schopni pracovat ve fenomenologické perspektivě a zároveň být jako výzkumník transparentní v celém výzkumném procesu, je užitečné reflektovat, jaký vztah máme k tématu výzkumu“ (ČERMÁK a kol., 2013, s. 11). Jde vlastně o ujasnění vlastních zkušeností a postojů, zároveň o zamyšlení se nad motivací, která k tématu této práce vedla. Mé předporozumění problematice potratu je určováno jednak studiem odborné i populárně naučné literatury, týkající se tématu (hlavní témata shrnuje teoretická část práce), jednak mou osobní zkušeností.

Mám vlastní zkušenost s potratem, a to dvojnásobnou. Nešlo o klasické potraty, ale o mimoděložní těhotenství, která musela být okamžitě po rozpoznání operativním zákrokem ukončena. V případě mimoděložního těhotenství dochází k uhnízdění embrya mimo dělohu, kde následně roste, což může způsobit velké komplikace a těhotenství je třeba ukončit. V mém případě se embrya usadila nejprve v jednom a poté i ve druhém vejcovodu. Vejcovody byly již tak narušené, že je bylo třeba odstranit spolu s embryi. Tím jsem přišla nejen dvakrát za sebou o vytouženou možnost stát se matkou, ale i o možnost dalšího přirozeného početí. Je mi 43 let a v době prvního potratu mi bylo 28 let. Jsem typické „Husákově dítě“ a tudíž jsem byla vychovávána s heslem: „Všechno musíš vydržet a nestěžovat si, jenom tak můžeš žít šťastně!“ Při prvním potratu jsem plakala dvakrát: když mi na noční pohotovosti oznámili mou situaci a podruhé, když mne přišel po zákroku navštívit můj tehdejší manžel. Nestěžovala jsem si a doufala, že se vše v dobré obrátí. Měla jsem pocit, že mám vše pod kontrolou, dnes už vím, že mou jedinou snahou tehdy bylo dokonalé vytěsnění potratu. Žila jsem hlavně po nocích, každý, kdo byl ochotný trávit čas po barech, byl kamarád, ale mezi ty nejlepší kamarády patřil alkohol a cigareta. Do roka jsem se rozváděla.

Druhý případ, o několik let později, 32 let. Nikdy nezapomenu na psychickou bolest, kterou jsem v sobě fyzicky cítila, když jsem začala tušit, že je konec. V knížce „Neházej mimčo do žita“ (HORÁZNÁ, 2007) jsem našla, absolutně přesný popis toho, co se se mnou tenkrát dělo: *“...Je to krev. Opřu se o zed’. Cítím takový divný třes. Zevnitř břicha se mi po těle rozlévá obrovská vlna strachu. Obemyká mě jako ledová krusta. Roztřeše se mi celé tělo...dýchám, dýchám, dýchám...”* (HORÁZNÁ, 2007, s. 52). Velký rozdíl byl v tom, že jsem měla bezvadného přítele, mého současného manžela, který je o 13 let starší a tedy i rozumnější. Dal mi tolik porozumění, že teprve v jeho smutných očích jsem viděla odraz mého smutku. Tentokrát jsem se nesnažila nic vytěšňovat a naopak jsem si v tom smutnění pobyla. Výsledkem bylo, že jsem se zklidnila, přebudovala vlastní hodnoty a konečně jsem se, poprvé v životě, usadila. Když jsem si tento svůj vnitřní klid uvědomila, pustili jsme se na cestu umělého oplodnění a ve 34 letech se na nás slunce usmálo a narodila se nám bezvadná holka. A po ní, o dva roky později, ještě jedna.

Podceňování psychického dopadu potratu, kterým skončilo byt' jen krátké těhotenství, by byla velká chyba. Věřím, že většina žen, které kdy chtěly být těhotné a přání se jim splnilo, vnímají a všemi smysly cítí, že se staly matkou právě v tom okamžiku, kdy si uvědomily, že těhotné jsou, ne až po uplynutí prvního trimestru, kdy dostanou těhotenskou průkazku a podle odborníků se mohou teprve tehdy jako těhotné vnímat. Pro některé ženy jsou první pocity spojené s těhotenstvím intenzivně emočně nabitě a když je z nějakého důvodu těhotenství ukončeno, vše se může v jednom okamžiku zborstit a zůstane všepohlcující prázdnota, *“...cítila jsem obrovskou ztrátu a hluboký žal a zármutek, který se mnou nebyl ochoten skoro nikdo sdílet, protože si všichni mysleli, že mě ta „drobná nehoda“ přece nemohla takhle rozhodit.“* (HORÁZNÁ, 2012, s. 82).

Spontánní potrat v prvním trimestru těhotenství vnímám jako intenzivní a bolestivou ztrátu. Zároveň si uvědomuji a z vlastní zkušenosti vím, že na tuto ztrátu je žena často sama. Ne z důvodu, že by kolem sebe neměla empaticky naladěné blízké osoby, které by jí poskytly dostatečnou podporu, ale jen vzácně dokáží sdílet se ženou tuto ztrátu ve stejné intenzitě jako ona sama. Z toho vyplývá i postoj společnosti, se smrtí blízkého člověka se jednou musí vyrovnat každý z nás, ale se smrtí někoho, koho nikdo neviděl, nikdo, kromě matky s ním nebyl ve fyzickém kontaktu, s tím je vyrovnávání složitě a je tedy jednodušší smutnou maminku utěšovat, než se naladit na její vnímání celé situace.

Motivací pro práci s daným tématem je mi vědomí „nejasné“ ukotvenosti vnímání a prožívání raného spontánního potratu v naší společnosti.

5.4 Charakteristiky zkoumaného výběru

5.4.1 Volba vzorku

Výběr výzkumného vzorku byl účelový, je reprezentativní vzhledem k tématu výzkumné sondy, nikoli vzhledem k populaci. Participantky jsou ženy, které mají zkušenost spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství. Při volbě participantek hrála roli jejich rozdílná životní situace před potratem. Výsledný vzorek je sestaven tak, aby bylo zastoupeno co nejširší spektrum prožívání a vnímání. Bylo zvoleno pět žen se zkušeností potratu, které dítě nemají, pět žen se zkušeností potratu, které mají již jedno dítě a pět žen se zkušeností potratu, kterým se po něm dítě narodilo.

Participantky byly osloveny skrze mé známé a s účastí na výzkumu souhlasily. První dva rozhovory proběhly se ženami, které potratily, poté znovu otěhotněly a dnes mají dítě. Během rozhovorů jsem zaznamenala, že jsou od zkušeností potratu emočně velice vzdálené a tudíž možnost, „vejít v kontakt“ s jejich zkušeností, se nedaří. Tuto skupinu jsem tedy uzavřela, rozhovory neanalyzovala, ale ponechala jsem jejich záznam i přepis pro možnost využití v závěrečné diskuzi.

Výsledný soubor participantek sestává ze šesti žen se zkušeností potratu. Rozhovory s ženami, které potratily a dítě dosud neměly, byly emočně a časově velice náročné, též vzhledem k rozsahu a zaměření práce analyzuji tři rozhovory tohoto typu. Rozhovory s ženami, které mají dítě a při snaze o druhé potratily, byly také emočně velmi silné i časově náročné, výsledná analýza se opírá o tři interview.

5.4.2 Charakteristiky participantek

Participantka A

Žena, 33 let, vdaná, má jednu malou dceru (2,5 roku). Vysokoškolské vzdělání, v současné době na mateřské, žije v Praze. Svě druhé dítě potratila ve čtvrtém týdnu těhotenství, bylo jí 33 let.

Participantka B

Žena, 35 let, vdaná, má jednoho malého syna (4 roky). Středoškolské vzdělání, pracuje jako kosmetička, žije v Praze. Své druhé dítě potratila v šestém týdnu těhotenství, bylo jí 32 let a od té doby má problém s otěhotněním.

Participantka C

Žena, 29 let, ve společné domácnosti s dlouholetým partnerem, má jednoho malého syna (1,5 roku). Vysokoškolské vzdělání, žije a pracuje na Mělnicku, na vlastní farmě. Své druhé dítě potratila v devátém týdnu těhotenství, bylo jí 29 let.

Participantka D

Žena, 43let, žije sama. Vysokoškolské vzdělání, pracuje jako delegátka CK, střídavě žije na Moravě a na cestách. Své první dítě potratila v desátém týdnu těhotenství, bylo jí 38 let a nyní je bezdětná.

Participantka E

Žena, 32 let, má před svatbou s novým přítelem (ztráta dítěte proběhla ve vztahu s dřívějším manželem). Vysokoškolské vzdělání, pracuje jako speciální pedagožka. Své první dítě potratila ve dvanáctém týdnu těhotenství, bylo jí 26 let, nyní má problém otěhotnět.

Participantka F

Žena, 35 let. Žije a pracuje v Praze a partner v Plzni. Vysokoškolské vzdělání, pracuje jako psychoterapeutka. Své první dítě potratila v 9 týdnu těhotenství, bylo jí 35 let.

Tabulka č. 1.: Charakteristiky participantek

	Aktuální věk	Věk v době potratu	Stáří plodu	Vzdělání	Vztah s partnerem po potratu
A	33	33	4T	VŠ	vdaná
B	35	32	6T	SŠ	vdaná
C	29	29	9T	VŠ	ve společné domácnosti
D	43	38	10T	VŠ	bez partnera
E	32	26	12T	VŠ	rozvedená
F	35	35	9T	VŠ	ve společné domácnosti

- Průměrný sledovaný věk participantky v době potratu byl 32,3 let.
- Průměrné stáří zkušenosti je 2,3 roky.
- Průměrné stáří plodu v době potratu je 8,3 týdnů.

5.5 Etické aspekty výzkumné sondy

V rámci zajištění etického přístupu k výzkumné sondě lze podotknout, že:

- Participantky byly informovány o průběhu a cílech výzkum. Byly seznámeny s nároky výzkumné sondy a souhlasily s účastí.
- V rámci dodržení anonymity participantek jsem jejich jména zaměnila písmeny (A-F) a bližší údaje, umožňující identifikaci, neuvádím.

- Všechny účastnice výzkumu se ho účastnily dobrovolně a byly seznámeny s právem na nezodpovězení otázek.
- Respektuji mlčenlivost ohledně osobních údajů participantek a beru ji za svou morální povinnost.

Součástí příloh je ukázka formuláře informovaného souhlasu, který každá účastnice výzkumu podepsala a podepsané jsou v mém archivu.

5.6 Sběr dat

Vzhledem k tomu, že je výzkumná sonda zaměřena na citlivé téma, byla zvolena metoda narativního interview, která umožnila participantkám volně vyprávět o prožité ztrátě. Narativní interview „*vychází z předpokladu, že existují subjektivní významové struktury o určitých událostech, které se vyjeví při volném vyprávění, a naopak neprojeví při cíleném dotazování*“ (HENDL, 2012, s. 176). Tato metoda sestává z otevřených otázek, na které participantka volně odpovídá a zároveň vypráví svůj příběh.

Sběr dat proběhl v zimě a na jaře 2014. Jednotlivé ženy jsem kontaktovala telefonicky a pokud souhlasily, dohodly jsme místo a čas setkání. Čtyři participantky se dostavily do místa mého zaměstnání, jedna ke mně domů a jednu jsem navštívila na její chalupě. Všechny participantky byly seznámeny s výzkumem a souhlasily s nahráváním našeho interview. S každou účastnicí výzkumu jsem strávila cca 3 hodiny. Narativní interview byly poté kompletně přepsány, včetně zaznamenání významných pauz, přeřeknutí, pláče i smíchu.

Interview se opíraly o otevřené otázky. Výběr otázek probíhal tímto způsobem: oslovila jsem asi deset lidí z mého okolí, vysvětlila jsem jim cíle výzkumu a požádala jsem je, aby se pokusili zformulovat dotazy, které by mohly na daný cíl odpovědět (na co by se zeptaly žen, které prošly zkušeností potratu, aby jim otázky pomohly zmapovat postoje žen a jejich okolí, vnímání a prožívání události). Tímto způsobem jsem získala asi 60-70 dotazů. Sama jsem vybrala asi

25 a po konzultaci s vedoucí diplomové práce jsme ponechaly konečný počet čtrnácti otázek.

Každé participantce jsem pokládala všech 14 otázek, a to ve stejném pořadí. Byly to tyto otázky:

1. Jak jste prožívala potrat? Kdy se to stalo? Jak se to stalo?
2. Jak jste se po potratu cítila?
3. Snažili se Vám Vaši blízcí pomoci vyrovnat se s touto situací? Pokud ano, co z toho bylo pro Vás nejvýznamnější?
4. Cítila jste potřebu truchlit? Pokud ano, měla jste dostatek prostoru pro truchlení?
5. Co Vám v tomto období pomáhalo nejvíce?
6. Co byste bývala potřebovala? Co Vám chybělo?
7. Co Vám naopak nedělalo dobře?
8. Za jakých okolností se Vám dařilo dostávat ze sebe (těžké) emoce?
9. Zkusila jste nějaký rituál? Pokud ano, mohla byste ho popsat?
10. Nechala jste si na své nenarozené dítě nějakou památku?
11. Jste věřící? Pokud ne, pomáhala Vám nějaká víra? Pokud ne, přemýšlela jste o víře po Vašem potratu?
12. Změnilo se ve Vašem životě po potratu něco?
13. Měla jste nebo máte po potratu nějaké fyzické či psychické potíže?
14. Jak jste vnímala přístup zdravotnického personálu k Vám? Jaká byla Vaše zkušenost se zdravotní péčí?

Některé otázky byly zodpovězeny vícekrát, v rámci jiných dotazů se participantky dotýkaly příbuzných témat.

5.7 Validita a reliabilita výzkumu

„Jedním ze zdrojů validity jsou bohatá data“ (KOCVRLICHOVÁ, 2006, s. 100). Verbatim narativních interview tvoří přílohu, doslovné citace dokládající daná témata jsou obsaženy v analytické části výzkumu, čtenář tedy může posoudit adekvátnost výzkumných interpretací.

Dalším zdrojem validity bylo využití druhého “výzkumníka“ (externího výzkumníka) při analýze a interpretaci rozhovorů. Využití dalšího výzkumníka posiluje jak důvěryhodnost (credibility), tak spolehlivost (dependability) výzkumu. Kritériem validity výzkumu je mimo jiné přenositelnost závěrů analýzy (transferability) – z analýzy vyplývá, že některé závěry jsou zřejmě přenositelné na populaci žen, které prošly zkušeností potratu, současně jsou i pojednány individuální rozdíly. Posledním důležitým kritériem validity výzkumu je potvrditelnost (confirmability), jde o objektivitu celého výzkumu. Lze se domnívat, že pokud budou dodrženy parametry daného výzkumu, pak bude i toto kritérium splněno.

6 VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Lze konstatovat, že výsledky výzkumného šetření jsou odpovědí na předem dané výzkumné otázky. Vnímání a prožívání spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství se u participantek ukazuje nepřímo v tématech, které v rozhovorech volí a kterým věnují největší prostor. V popise výsledků analýz jsou za jednotlivými kategoriemi kurzívou uvedeny citace výpovědí participantek.

6.1 První výzkumná otázka: Jak ženy vnímají a prožívají spontánní potrat v prvním trimestru těhotenství?

1. Reakce na fyzické projevy potratu.

Vnímání fyzických projevů začínajícího potratu je u participantek rozdílné. Některé si pouze uvědomují a konstatují, že asi potrací. Toto téma je reprezentováno výroky: „začalo ze mě týct hrozně moc, jako když podřezete nějaké zvíře... zavolala jsem příteli, že teda ... nebude, jen aby mi ohřál tu teplou vodu, abych se mohla osprchovat, až přijedu.“(C22), „není srdeční, pane bože, srdíčko už neto a tím to prostě skončilo“(D9), „se to tělo samo se vyčistilo, to jsem byla tomu tělu vděčná, že to tak proběhlo“(B95) a „jsem vlastně asi 14 dní krvácela“(B99).

Některé se snaží od reality „odpoutat“. Toto téma je reprezentováno výroky: „já jsem z té ordinace vlastně já nevím, já si pamatuji, že jsem se smála, prostě byla to asi nějaká divná reakce, obranná, abych se tam asi nějak nehroutila a samotné to potracení mně nepřišlo nějak tragicky“(B78), „nevěděla jsem vlastně, na co se mám ptát.“(F28), „jsem jako nejdřív v první vteřině nechápala“(E145).

Anebo si uvědomují závažnou situaci a jsou vyděšeny. Toto téma je reprezentováno výroky: „chvilku ve dni jsem jako říkala, jo, všechno bude dobrý... a pak vlastně... to krváčení, tak mně to zase vrhlo do toho, že to asi je teda špatně... že to je prostě v prdeli“(A47).

2. Psychická reakce na potrat.

Participantky reagovaly na potrat různě. Některé intenzivně bolestivou reakcí. Toto téma je reprezentováno výroky: „*tak jsem začala bulet,...jsem zatáhla závěsy a strašně jsem brečela, strašně*“(F67), „*byla jsem smutná, byla jsem smutná, člověk si probíral, proč mně a tak dále*“(D23), „*Když jsem se probrala jako z tý narkózy, tak jsem se probrala s brekem... tak jsem jakoby slyšela sama sebe, vlastně že brečím*“(C73).

Některé neprožívaly situaci zoufale, je ovšem otázkou, nakolik hrálo roli možné potlačení emocí. Z tohoto důvodu zde opakují výrok: „*já jsem z té ordinace, vlastně já nevím, já si pamatuji, že jsem se smála, prostě byla to asi nějaká divná reakce, obranná, abych se tam asi nějak nehroutila a samotné to potracení mně nepřišlo nějak tragicky*“(B78), také se toho dotýká výrok: „*Ta psychika běhá z jednoho pólu na druhý. No. Tak bylo jakoby smutný pro mě, ale i jako úlevný*“(A82).

3. Vnímání fyzického stavu po potratu.

Participantky, které se o tom zmínily, se shodují na pocitu prázdnoty v břiše. Toto téma je reprezentováno výroky: „*takový nejjasnější byl ten pocit.. že v tom břichu něco mám, kdežto hned po tom okamžiku toho potratu... jsem cítila, že tam jako nic není a nedokážu vlastně vůbec rozlišit, jestli to je tělesnej pocit nebo jestli to je prožívání. On to možná je takovej mix,*“(A108), „*Prázdňá, zoufalá, prázdňá a ten pocit, že jakože to, co bylo ve mně, tam není, bylo hrozný*“(E258), „*tam jsem vlastně hodinu bulela a najednou přišlo to, že jsem fakt cejtila, že v tom břiše nic nemám.. Prázdňý.. Tam to bylo asi nejhorší*“(F119), „*ten tělesnej pocit, že byl taky prostě jinej. Připadala jsem si jak vykuchaná někde*“(F148).

4. Vnímání a uvědomění si ztráty dítěte.

Většinou se participantky shodují na vnímání potratu jako ztráty dítěte, nikoli „pouhého plodu“. Toto téma je reprezentováno výroky: „*To bylo absurdní, psycho, šok, byla jsem zoufalá, že mi fakt umřelo dítě*“(E222), „*myšlenka na to, že jsem jedna, že nejsem dva, to mi přišlo asi ten nejhorší pocit, že najednou*“(F327). Dvě vnímají ztrátu bolestně, zároveň s myšlenkami na budoucnost. Toto téma je

reprezentováno výroky: „*takový celkový existenční trošku.*“ (C92), „*Smutek, no fakt jako smutek, ale ještě jako si fandím, že to prostě půjde dál*“ (D47).

5. Téma mluvení s miminkem.

Dvě participantky se shodují v popisu mluvení s dítětem v době ještě nepotvrzeného potratu. Toto téma je reprezentováno výroky: „*zároveň jsem si jakoby tak promlouvala s tím budoucím dítětem, že jsem jakoby říkala, hele jestli tam jseš, tak to ještě chvilku vydrž, jo, takový to v autě, u toho jsem řvala a tak.*“ (A58), „*jsem mu jako domlouvala, ať se mu to srdíčko rozběhne nebo prostě tak něco*“ (F31).

6. Pocity viny.

Tři participantky popisují svoje popisy viny. Toto téma je reprezentováno výroky: „*jsem jako popíjeli, tančili, tam proběhl nějaký joint a takový to, tohleto já jsem si pak vyčítala, že jsem to způsobila*“ (B61), „*... mně to bylo celý jako hrozně líto, že to takhle dopadlo a že jsem si na sebe měla dávat většího bacha,*“ (C134), „*jsem si začala vyčítat, že jsem se den předtím, večer, dala coca colu... Ten večer... jsme spolu spali*“ (F96).

7. Sdílení zážitku s partnerem.

Tři participantky se shodují na tom, že sdílení s partnerem nebylo vnímáno jako podporující. Další tři pocit sdílení od partnera měly. Toto téma je reprezentováno výroky: „*on se mě snažil jako spíš rozveselit, byl, snažil se být ty první dny doma, jsem měla strach z toho, abych nebyla sama doma*“ (C178), „*měli jsme takový strašně smutný večer, ale hrozně hezký, hrozně hezky mně podržel*“ (E170), „*že on to vnímal, že je to fakt průser, to, že jsem věděla, že on je v tom se mnou*“ (F210).

8. Partnerem nenaplněná očekávání týkající se možnosti sdílení zkušenosti s potratem.

Všechny participantky se několikrát tohoto tématu dotýkají s tím, že partnerova podpora pro ně nebyla dostačující. Toto téma je reprezentováno

například výroky: „*když jsem několikrát slyšela, že už to nemá cenu přece rozebírat, tak jsem nějak asi no...A pak vznikaly ty hádky..*“ (B267), „*šel do práce s tím, že mně nenabídnul, že prostě půjde se mnou a to mně třeba potom už trápilo trošičku víc, že jsem neměla tu podporu*“ (D42), „*Možná, že jsem si někdy říkala, že bych chtěla víc, že by mě třeba objal a nechal mě vyplakat*“ (F199).

9. Vývoj vztahu s partnerem.

Dvě participantky se shodují na tom, že zkušenost ztráty vztah posílila. Toto téma je reprezentováno výrokem: „*Že nás to, že nás to dalo víc dohromady i jako po tom potratu samotném, jako hnedka jsme byli jako mnohem bližší..*“ (C295), „*určitě se hrozně změnil ten vztah k Lukášovi. Že jakoby ta hodnota toho partnerství*“ (F406).

Dva vztahy skončily rozpadem. Toto téma je reprezentováno výrokem: „*takže jsme se rozešli*“ (D145), „*když to manželství bylo takový jako na prd*“ (E368). Ve dvou případech zmiňují aktuální nepochopení. Toto téma je reprezentováno výroky: „*bůh ví, jak to prožívá on a já teď nemám žádnou kapacitu řešit, jak to prožívá on.*“ (A369), „*že bych chtěl, aby se to vyřešilo, protože už se kvůli tomu hádáme*“ (B428).

10. Truchlení nad ztrátou

Participantky se neshodují na procesu truchlení. Tři z nich vnímaným procesem truchlení prošly. Toto téma je reprezentováno výroky: „*když jsem ten příběh 4x převedla a jakoby 4x to oznámila, tak ten první pro mě byl hodně jako emočně nabítej a jakoby vlastně jsem si to znovu prožila a oplakala, ...ale ten čtvrtý, to už byl takovej, že už jsem to jakoby řekla s takovým tím jakoby smutkem, jako že to je smutný, ale že už to není takový to, že by mně to jakoby rvalo*“ (A144), „*prostor jsem měla minimálně ten tejdén, kdy jsem byla doma sama z té nemocnice... to jsem prořvala celý*“ (E381), „*Já měla takový ty základní potřeby, jídlo dobrý, teplo a pak, to bylo, že jsem fakt byla u maminky, že jsem nic nemusela, jenom jsem si mohla poplakat, s mámou jsem si poplakala*“ (F261).

Tři se shodují na tom, že tzv. neuvolnily emoce. Toto téma je reprezentováno výroky: „*jsem to dostatečně neudělala, pak jsem to tam nějak potlačila a už to*

pak ani nechtělo jít ven“(B299), „pak už přišla s takovým : To mně to mrzí a to a jseš asi smutná. , tak to bylo dobrý“(A288), „Já jsem je asi neměla, ty a pokud měla, tak jsem je ze sebe nedostala, to mám všechno v sobě“(D267).

11. Situace podporující spuštění silných emocí

Tyto situace se u participantek liší. Shodují se například na situaci, kdy jsou se svými nejbližšími. Toto téma je reprezentováno výroky: *„s těmi jako nejbližšími osobami, kterým já vlastně důvěřuji, což jsou to mí rodiče, ... co umožnilo ten jako velkej emoční zážitek“(A470), „pocit bezpečí, nějaké jako fyzické blízkosti, pocit, že jsem sama a nejsem sama a ta příroda a teda i ten Pán Bůh... i duchovní stránka tohoto.“(E416), „když jsem poprvý se viděla s Lukášem, když jsem se poprvý viděla s tátou, mámou, v Táboře a když jsem pak poprvý jela do práce“(F141). Dále se shodují na situaci, kdy ke smutnému pocitu přispívá další smutný podnět. Toto téma je reprezentováno výroky: *„i v televizi, když jsem něco viděla, příběh...“(B340), „když jsem si pustila nějakou smutnou písničku“(F324), „to je pro mě úplně, že zůstanu vlastně sama ... absolutně, každý den“(D287).**

12. Rituál a upomínka.

Čtyři participantky popisují svůj individuální rituál. Toto téma je reprezentováno výroky: *“Měla jsem vlastně tu ultrazvukovou fotičku. Tak jsem tak jako doma si sedla, a tak jsem si povídala s tou fotkou, jako s tím malým a u toho jsem jako také poplakala, až jako vlastně odešly slzy a nějak mi to přišlo, že už to stačí.“(A302), „No, ty konstelace jsem zkoušela a pak jsem spálila nějaké, co jsem měla doma schované těhotenské testy, to v té době“(B378), „Pamatuji si, že jsem něco balila, sůl s něčím, co jsem dala do ubrousku a s něčím už jako spáleným a to jsem potom hodila jakoby do vody, z toho mého místa, kde jsem jako tak truchlila a vím, že jsem několik dnů to nosila jakoby s sebou... nechat to jako po té vodě“(E464), „zapálila jsem svíčku“(F356).*

Dvě žádné rituály nedělaly, ale jedna z nich má silný vztah k fotce z ultrazvuku. Toto téma je reprezentováno výroky: *„bylo to prostě tam, bylo prostě srdíčko človíčka ve mně a já jsem to děcko měla, fakt jsem ho chtěla, takže jo, pro mě to byla vlastně jediná věc, kterou jsem mohla mít“(D329).*

13. Vztah k sobě

Všechny participantky se shodují, že vztah k sobě se u nich nějakým způsobem změnil. Většina uvádí změnu pozitivní. Toto téma je reprezentováno výrokem: „já zase můžu být sama za sebe jako ženská, nějak se víc vyladily ty role, že jako jsem jako máma, ale zároveň se taky starám jako o sebe, jo, a v obou mám ze sebe“(A552), „Víc si vážím věci. Vnímala jsem, jaký že jako mám štěstí v tom Štěpánovi“(B445), *takový docvaknutí, že když už je člověk těhotný, tak to nemůže brát...že by opravdu měl být na sebe opatrnější“(C443), „asi v tom, starat se sama o sebe a být se sebou víc“(F397).*

Dvě vnímají svou změnu směrem k „ochladnutí“. Toto téma je reprezentováno výrokem: „to byly neskutečné pocity, to se mi úplně zhroutil svět a nejsem vyrovnána pořádkem, já už absolutně jsem rezignovala na všechno, na vztahy, na děti, na všechno, sama jsem...“(D198), „No, možná se ze mě stal větší cynik, nebo ranář“(E517).

6.2 Druhá výzkumná otázka: Jaké vnější podpurné faktory dopomáhají nebo naopak ztěžují ženám po spontánním potratu v prvním trimestru integrovat jejich ztrátu?

1. Podpora rodičů.

Většina participantek se shoduje na velké podpoře ze strany matky. Toto téma je reprezentováno výroky: „mě vlastně ona a švagrová mě vytáhly“(D289), „Tak to byla určitě obrovská opora...Ale to bylo takové bazální. Bezpečí, takové že jako echt“(E296), „jenom jsem si mohla poplakat, s mámou jsem si poplakala, tohleto, to bylo skvělý“(F264).

Pouze jedné podpora matky nevyhovovala. Toto téma je reprezentováno výrokem: „maminka, ta v tu chvíli byla postavena ... v pozici, že já bych neměla mít další dítě, protože má nějaký, měla pocit, že to nezvládnou“(B202).

2. Podpora kamarádů.

Tři participantky se shodují na vnímané podpoře kamarádů v podobě nabídky sdílení formou popovídání si. Toto téma je reprezentováno výroky: „*No a pak od těch přátel... prostě jakoby se mnou na chvíli se zastavili... ukázali ochotu, hele, když budeš chtít... jsem tady jakoby pro tebe*“(A259), „*kamarádky, ty,ty jako byly nablízku, byly jako, vyslechly mně, tohle*“(B214), „*jedná známá mi nabídla, jako jestli se nechci vykecat nebo tak*“(C181).

Dvě ocenily podporu v podobě podpůrné asistence v nemocnici. Toto téma je reprezentováno výroky: „*ona ke mně šla, zůstala tam se mnou, poslechla si se mnou, teda držela mne hlavně za ruku*“(D243), „*mě teda hrozně podrželi, odvezli si mně jako k sobě domů, tam čekali*“(E166).

3. Další podpůrné faktory.

Participantky uvádí různé druhy další vnímané podpory. Tři se shodují na relaxu a odpočinku. Toto téma je reprezentováno výroky: „*Mně docela pomáhalo, že nemusím tak nějak precizně fungovat, že tam nebyl výkonový, takový pracovní tlak. že to tempo fakt si můžu takhle svobodně zvolit*“(A334), „*když bylo padla a když jsem si mohla zajít do ty kavárny, kam chodím i s malým, jenom tak jako dáchnout vlastně*“(C308), „*začala jsem cvičit ráno jógu*“(F291).

Dvě se shodují na pracovní vytíženosti. Toto téma je reprezentováno výroky: „*Jsem se vlastně pak se snažila soustředit na tu farmu*“(C314), „*Vrátit se do toho do toho stereotypu ... takže to mi také pomohlo, to že jsem se prostě vrátila do práce, aby nebyl čas na myšlenky*“(D124).

Dvě se shodují na potřebě fyzického kontaktu. Toto téma je reprezentováno výroky: „*Hrozně moc mi pomohly kočky, se přišly přitulit a tak jako vrněly a vím, že to bylo i příjemný, když se jako stočily na břicho a vrněly tam, tak to bylo fajn*“(E319), „*jsem prostě potřebovala mít někoho, aby mě objal*“(F288).

4. Vnímané negativní faktory.

Čtyři participantky uvádí společně nepříjemné vnímání „šťastných“ dětí a těhotných žen. Toto téma je reprezentováno výroky: „*Děti? No, to je nepříjemný... nebo těhotných maminek?? Asi možná spíš tak.*“(C372), „*když jsme*

potkali nějaký malý dítě nebo těhotnou ženu, tak říkal : Je tu nepřítel, nepřítel.. ale mě to jako pomáhá do teďka, jo“(F127).

Dvě se shodují na vnímaném negativním soucitném ohledu ostatních. Toto téma je reprezentováno výroky: *„ty soucitný pohledy...už mi pak vadily...Jo a to já v tu chvíli začínám je uklidňovat“(F347), „Jako litování mně nebo když někdo nedokázal zpracovat sám, jakoby sám nebo nevěděl, jak má se mnou najednou mluvit... vyhýbání od kolegů v práci“(E437).*

Dvě se shodují na negativním dopadu nešetrného sdílení. Toto téma je reprezentováno výroky: *„Hlavně nejvíc mně asi sralo, když tam jako najelo lidem, že mně začali jako říkat svůj příběh“(A262), „Pak takové to trumfování se, ta drbárna, kdo je na tom hůř a tak“(E442).*

6.3 Třetí výzkumná otázka: Jak vnímá spontánní potrat v prvním trimestru okolí participantek výzkumu?

1. Reakce lékařů.

Tři participantky zmiňují nepříjemnou reakci či chování lékaře v situaci potratu. Toto téma je reprezentováno výroky: *„...tak a tam mně vlastně sestřička sprdla, proč jsem nešla na kontrolu, když už jsem věděla, že jsem těhotná“(C45 „když bylo vyšetření ultrazvukem, tak pronesl něco tím stylem, že jako, no, to už tam dávno není.“(E143) „ta doktorka byla sice skvělá, ale když ti dělá ten vaginální ultrazvuk, to zrovna jí zazvonil telefon a ona ho vzala a mluvila s nějakou kámoškou, teď tam měla ten ultrazvuk otočenej, že já jsem ho viděla a teď mluvila s tou kámoškou a jen zakroutila hlavou. Já čuměla na ten ultrazvuk, viděla jsem to, že ta tečka, která ještě před dvěma tejdnama blikala, že nic“(F49).*

2. Vnímání lékařské péče.

Všechny participantky zmiňují negativní aspekty lékařské péče. Toto téma je reprezentováno výroky: *„...oni to berou tak, že to znají, normálně si neuvědomují, že ta situace je poprvé pro mě“(D450), „Že se o vás jako postarají stoprocentně, ale jenom po té fyzické stránce“(C499), „Motol, to je továrna na pacienty“(F427).*

Dvě uvádí i pozitivní aspekt. Toto téma je reprezentováno výroky: „*Gynekolog řekl vlastně, ... Život jde dál a že to bude hezký...nebo jako zásobujte se hezkými pocity, to bylo hrozně prima,*“ (E611) „*To ta moje doktorka...že mě podpořila, já si to pak jinde přečetla : Ted' to vyjde, ted' jste pohnojená.. Takovej lidskej přístup od ženský*“ (F436).

6.4 Závěr výzkumného šetření

V rámci výzkumné sondy je popsáno vnímání a prožívání spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství, a to prostřednictvím metody interpretativní fenomenologické analýzy. Důraz byl kladen na „vnější“ faktory, které integraci této ztráty napomáhaly, nebo ji ztěžovaly. Z výsledků je patrné, že existují dva zásadní „vnější vlivy“, které integraci ztráty ovlivňují (ulehčují). Jde o emocionální sdílení s partnerem, které by ženám umožnilo vnímat ztrátu jako společnou, tudíž se nejedná pouze o slovní podporu partnerky, která prožila ztrátu sama. Druhým faktorem je přijetí a respektování této ztráty společností v takové míře, aby vznikl prostor, který by ženám umožnil svobodně prožívat truchlení. Výrazně by v tomto smyslu mohla napomoci například osvěta lékařů a zdravotnického personálu vůbec, tematizace v médiích či populárně naučné literatuře.

Vzhledem k výsledkům výzkumné sondy se nabízí navázat na tuto práci výzkumem, který by mapoval vnímání a prožívání spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství partnerem. A v diskuzi nabízím možnost využití rituálu jako propojení vnímání potratu těmi, kteří zkušeností potratu prošli a širší společnosti. Tato možnost by vyžadovala „kulturní převod“ zmíněného buddhistického rituálu do našich podmínek takovým způsobem, aby měl šanci na přijetí a respekt.

Podrobnější pojednání zjištění pramenících z výzkumné sondy je pojednáno ne zcela tradičně, nicméně v duchu použité metody interpretace dat, v rámci diskuse. Jde tedy spíše o kritický dialog koncipovaný podobně, jako jej využívá například Kocvrlichová (KOCVRLICHOVÁ, 2006).

6.5 Diskuze

V diskuzi se zabývám otázkou volby výzkumného souboru, zpracováním dat a použitou metodou. Krátce se zamýšlím nad teoretickou částí diplomové práce. Dále se věnuji tématům, která se ve výsledné analýze jevila jako zásadní. Mezi ně patří: psychická reakce na potrat, vnímání fyzického stavu po potratu, sdílení s partnerem, nenaplněná očekávání od partnera, vývoj vztahu s partnerem, truchlení, rituál a upomínka, vztah k sobě, vnímané negativní faktory a vnímání lékařské péče. V závěru hodnotím přínos výzkumného šetření.

6.5.1 Volba vzorku

Výběr výzkumného vzorku participantek je účelový, hlavním kritériem výběru byla zkušenost spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství. Zkoumaný vzorek žen byl osloven skrze mé známé (lze jej tedy označit za quasi snow-ball výběr) - tím došlo k výběru participantek, jejichž průměrný věk byl 32,3 let. Pokud přihlédnou k průměrnému „stáří zkušenosti“ potratu, které bylo 2,3 roku, dostáváme se na průměrný věk 30 let, kdy došlo ke ztrátě. Uvědomuji si, že tato věková hladina může ovlivňovat výzkumné šetření ze dvou pohledů. Negativně, kdy vnímaná intenzita ztráty může být vyšší například z důvodu tlaku (zde je myšlen tlak společenské normy či situace, kdy je většina žen v okolí těhotná či má dítě), který je na participantku vyvíjen; jednak okolím a jednak jí samotnou. Dalším faktorem, který může hrát roli v otázce vnímaného tlaku, je povědomí o období nejvyšší plodnosti ženy, které je mezi 20. - 30. rokem, po třicátém roce věku již začíná plodnost pozvolna klesat a po 35. roce se tento pokles zrychluje.

Další charakteristikou výzkumného vzorku je většinové (pět žen ze šesti) vysokoškolské humanitní vzdělání. Je možné, že typ vzdělání hraje jistou roli ve vnímání potratu, tuto otázku by však bylo vhodné podrobit dalšímu výzkumu (vysokoškolsky vzdělané ženy též v realitě současné České republiky rodí

později, než generace jejich matek, tedy například na počátku čtvrtého decenia života).

Lze uvažovat nad tím, že výsledný narativ ovlivnila i doba, která uplynula od ztráty. Tři participantky prožily ztrátu krátce před výzkumným šetřením a tři ztrátou prošly v rozmezí tří až šesti let před šetřením. Ukázalo se, že tento fakt nehrál významnou roli u vybraných participantek, v rámci širší populace žen se zkušeností potratu tomu však může být jinak.

Dalším aspektem, kterému je potřeba se věnovat, je výchozí pozice participantek. Tři z nich potratily své první dítě a dnes žádné nemají (první skupina). Tři potratily své druhé dítě, přičemž jedno mají (druhá skupina) a další dvě participantky potratily své druhé dítě, jedno mají a v době výzkumu byly v pokročilé fázi těhotenství (třetí skupina). Druhá skupina vnímala ztrátu se stejnou intenzitou, jako skupina první. Integrace této ztráty u druhé skupiny probíhala rychleji díky uvědomování si skutečnosti, že již dítě mají. V narativních interview s participantkami třetí skupiny se ukazovalo, že tyto participantky již nejsou významně v kontaktu s emocemi, spojenými s událostmi potratu a tudíž jsem tyto interview neanalyzovala. To potvrzuje moji domněnku, že pozitivně probíhající těhotenství po zkušenosti potratu významně napomáhá integraci této ztráty, téma by však bylo vhodné podrobit následnému výzkumu.

Považuji za nutné zmínit i svůj vztah k participantkám, neboť výslednou podobu dat jistě ovlivnila má osoba i náš vzájemný vztah. Se čtyřmi participantkami jsem si tykala, i když spolu nejsme v blízkém osobním vztahu. Z obsahu narativních interview vyplývá, že na mé dotazy odpovídaly podrobněji, s hlubším zamyšlením a osobněji. Obsah narativních interview participantek, se kterými jsem si vykala, je výrazně stručnější a dá se říci, že i povrchnější.

6.5.2 Zpracování dat formou IPA

Při zpracování dat, ze kterých jsem vycházela při zpracovávání výzkumného šetření, jsem se držela pouze použitých slov a jejich významů. Své interpretace jsem zaznamenávala do tabulky a při analýze jsem je nezohledňovala. Jsem si vědoma toho, že určité významy slov byly vyřčeny s takovým emocionálním doprovodem, který silně „určoval“ význam vysloveného. Uvědomuji si, že tento jev by mohl mít významný vliv na výsledky výzkumného šetření. Zároveň, pokud bych se snažila tyto emocionální doprovody interpretovat a zohlednit je při zpracování, výstupy výzkumného šetření by byly spekulativní a těžko prokazatelné. Aby výzkumné šetření bylo autentické, nabízí se řešení nestranného pohledu kombinací narativních interview a videozáznamů a jejich společného rozboru.

6.5.3 Propojení teoretické a výzkumné části

U svých klientek v poradně pro psychosomatickou podporu léčby neplodnosti se často setkávám s postupným uvědomováním si potratu, coby velice bolestivé ztráty a vnímáním nenarozeného dítěte coby milované bytosti, o kterou přišly.

U žen, se kterými hovořím o zkušenosti potratu, vnímám tři různé úhly pohledu na ztrátu blízké osoby. První lze označit za „bagatelizující“, druhý za „traumatizující“ a třetí za „komplexní“, který v sobě zahrnuje oba zmíněné extrémní pohledy. Komplexní pohled je natolik složitý, že jsem od jeho popisu v teoretické části této práce upustila. I vlastní zkušenost mne nasměřovala k zpracování teoretické části diplomové práce jako pohledu na potrat v rámci vnímání ztráty blízké osoby (jako intenzivní a traumatické zkušenosti).

Významnou roli v rámci vyrovnávání se s potratem hrají zřejmě i tzv. copingové strategie a charakteristiky osobnosti či kvalita partnerského vztahu. Těmito aspekty jsem se ve své práci zabývala pouze velmi okrajově, neb jde o témata natolik složitá, že přesahují rámec diplomové práce. Vzhledem k významu

tématu by však bylo vhodné uvedená témata zpracovat v navazující výzkumné studii.

6.5.4 Psychická reakce na potrat

Podle očekávání prožívala většina participantek potrat intenzivně a bolestivě. U dvou participantek byla reakce popsána jako střízlivá. Ale první z nich, participantka A, prožívala velice intenzivně fyzické projevy možného potratu, které byly doprovázeny značnými výkyvy emocionálního prožívání (například beznadějí vs. naděje), tudíž potrat byl vnímaným ukončením této emocionální labilita a pocit jistoty, i když negativní, přinesl úlevu.

6.5.5 Vnímání fyzického stavu po potratu

Je zajímavé, že všechny participantky se shodují na vnímání pocitu prázdnoty v břiše po potratu. Vzhledem k tomu, že vnímané fyziologické projevy a změny v prvním trimestru těhotenství nejsou výrazné, spíše je oblast břicha vnímána jako plnější, citlivější a nafouklejší a po potratu obdobný fyzický stav přetrvává, byť z jiného důvodu. Lze uvažovat například nad tím, nakolik je toto vnímání psychosomatické nebo somatopsychické, popřípadě obojí. Bylo by zajímavé blíže prozkoumat, zda toto aktuální uvědomování si tělesného pocitu může fungovat jako pomocník, který na sebe přebírá bolest a pocity prázdnoty, kterým by jinak byla psychika vystavena v plné intenzitě.

6.5.6 Sdílení s partnerem a nenaplněná očekávání od partnera

Všechny participantky se shodují a několikrát zdůrazňují vnímané chybějící partnerovo sdílení ztráty. Je zajímavé, že sdílení velice jasně oddělují od podpory, té se jim v nějaké míře od partnera dostalo vždy. Sdílením mají na mysli viditelný či vnímaný partnerův zármutek, spojený se zájmem společného prožívání ztráty.

Ve výpovědích participantek se často objevuje vlastní vysvětlení partnerova vnímaného neodpovídajícího chování. Snaží se ho obhajovat, respektovat, pochopit, ale také vůči němu cítí zlost, agresi, naštvání. Ve výpovědích se ukazuje, že partneři, kteří nějakým způsobem byli přítomni vyhocené situaci potratu, byli více podporující. V těchto případech byla participantkami ztráta vnímána jako posilující faktor vzájemného vztahu s partnerem. V opačném případě měla ztráta za následek zhoršení, případně rozpad vztahu s partnerem. Lze konstatovat, že intenzita vnímání a prožívání potratu partnerem je závislá na jeho emoční konfrontaci s celou událostí potratu.

Došla jsem k závěru, že oblast vnímání a prožívání potratu partnerem je nejen obecně neprobádaná, ale často se v ní ani jejich partnerky nedokáží orientovat. Nabízí se zajímavý výzkumný záměr, který by se mohl věnovat vnímání a prožívání spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství partnerem. Jsem přesvědčená, že výsledek takového výzkumu by mohl partnerům dopomoci ke společnému prožívání jejich ztráty.

6.5.7 Truchlení a rituál

Ve výpovědích, týkajících se tématu truchlení, se participantky rozdělují na dvě poloviny. Jedna polovina se skládá z participantek se znalostmi z oblasti psychologie, které si procesem truchlení prošly, popisují jeho intenzitu a důležitost. Druhá polovina participantek ztrátu neodtruchlila a argumentovala tím, že pro ni neměla prostor a ani jí nebyl dán žádný impuls. Shodují se na tom, že kdyby tyto dva faktory byly přítomny, určitě by truchlení ocenily. Konstatují, že dnes již mají přístup k těmto emocím uzavřený, i když se jimi cítí být ohroženy.

Lze se domnívat, že pokud by raný spontánní potrat byl společností vnímán jako bolestivá ztráta, ke které se přistupuje jako k jakékoli jiné ztrátě blízké osoby, bylo by truchlení oficiálně zažitou možností, jak se důkladně vypořádat se svou ztrátou.

Právě rituály zaměřené na odtruchlení ztráty nabízejí možnost oficiálního přiznání a prožití bolestivých následků potratu. Je zajímavé, že čtyři z šesti participantek měly potřebu nějakým vlastním rituálem projít. Popisují ho jako podpůrný a očišťující.

Význam rituálu umožňujícího truchlení spočívá v respektování a přijetí pocitů a potřeb, které truchlíci mají a kdyby ho mohli prožít oba partneři spolu, mohlo by to právě ženám naplnit potřebu společného sdílení.

6.5.8 Změna vztahu k sobě po potratu

Participantky se shodují v tom, že jejich vztah k vlastní osobě se nějakým způsobem změnil. KASTOVÁ (2013, s. 13) uvádí, že: „...každá krize v sobě obsahuje možnost zásadní proměny...dokážeme-li skutečně navázat s krizí kontakt.“ Ze svého pohledu vnímám, že s krizí do kontaktu vstoupily intenzivně pouze tři participantky a pro ně opravdu tato krize znamenala možnost změny postojů směrem k autentičtějšímu prožívání a tedy i k šanci žít svůj život spokojeněji. U zbylých tří participantek se dle mého názoru navázat kontakt s krizí nepodařilo a jejich proměna uvízla na rovině přání. Zde se znovu potvrzuje význam truchlení a odtruchlení ztráty, nejenom pro odplavení emocí, ale i možnosti nového, kvalitnějšího a smysluplnějšího vnímání sebe sama.

6.5.9 Vnímané negativní faktory a vnímání lékařské péče

Je přirozené, že mezi negativní faktory patří vyjádření participantek, že jim není příjemný kontakt s těhotnými ženami a malými dětmi. Je ale zajímavé, že participantky uvádějí i negativně vnímaný soucit ostatních a nešetrná sdílení okolí. V teoretické části je zmíněno, že i když potrat patří k nejčastější ztrátě ženy, je z jejích ztrát nejméně pochopen.

Ve zdravotnickém prostředí se tato skutečnost projevuje podle vyjádření participantek nedostatkem empatie a z ní vycházejícího citlivého přístupu ze

strany lékařů, což může být dáno jejich pohledem na techniku následné léčby po potratu – nenáročného lékařského zákroku. Je tím sice postaráno o fyzickou stránku, psychická zůstává nešetřena. Samy ženy tomu často přispívají svou „odpojenou“ reakcí, která mimo jiné odpovídá i prvnímu stádiu prožívání ztráty, kterou je fáze šoku a otupělosti. Ta může být lékaři vykládána jako dobré zvládnutí ztráty.

Sociální prostředí, ve kterém se participantky běžně pohybují, jim nabízí formu podpory, často ve formě obvyklých frází, ale nenabízí empatické sdílení, které je svým způsobem náročné a vyžaduje buď zkušenost empatického naladění, nebo pojetí vnímání ztráty nenarozeného dítěte jako smrti blízké osoby.

Právě s ohledem na tyto aspekty jsem se v teoretické části práce zabývala rituálem Mizuko Kuyo, který vnímám jako možnost přijetí a odtržení ztráty nenarozeného dítěte a zároveň jako rituál, který by mohl být nápomocný propojení vnímání potratu těmi, kteří zkušeností potratu prošli a širší společností. Nabízí se možnost uskutečnění této smělé vize a pokud by byl proveden „kulturní převod“ buddhistického rituálu do našich podmínek takovým způsobem, aby měl šanci na přijetí a respekt, mohlo by být uctění památky nenarozených dětí přijato celou společností.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo popsat vnímání a prožívání spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství ženami, které touto zkušeností prošly a na základě výzkumného šetření popsat tzv. vnější aspekty, které integraci této ztráty bránily nebo které ji naopak posilovaly.

V teoretické části je pojednána problematika spontánního a umělého potratu a jejich dopady na psychiku žen. Popsán je teoretický rámec procesu truchlení obecně, pojednány jsou i poradenské a psychologické možnosti práce se ztrátou. Dále je popsán rituál věnovaný vzpomínce a památce nenarozených dětí, zejména jsou nastíněny možnosti jeho využití k odtruchlení ztráty nenarozeného dítěte.

Empirická část práce je zaměřena na vnímání a prožívání spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství participantkami. Snahou bylo zmapování podoby prožívání spontánního potratu, popsání aspektů, které brání či napomáhají integraci této ztráty a popis postojů okolí participantek.

Z výsledků výzkumné sondy vyplývá, že existují dva zásadní „vnější vlivy“, které integraci ztráty ovlivňují. Jde o emocionální sdílení s partnerem, které by ženám umožnilo vnímat ztrátu jako společnou tak, aby nešlo pouze o slovní podporu partnerky, která jinak může prožívat ztrátu sama. Druhým faktorem je přijetí a respektování této ztráty společností v takovém rozsahu, aby vznikl prostor, který by ženám umožnil a podpořil svobodné truchlení. V rámci výzkumné sondy je nastíněno mnoho námětů pro navazující výzkumy, například by bylo přínosné mapovat vnímání a prožívání spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství partnerem matky.

POUŽITÁ LITERATURA

BORGOVÁ, Susan a Judith LASKEROVÁ. *When Pregnancy Fails*. Boston: Bantam, 1988. 256 s. ISBN 0553344594X.

BOWLBY, John. *Vazba: teorie kvality raných vztahů mezi matkou a dítětem*. Přeložil Ivo MULLER. Praha: Portál, 2010. 360 s. ISBN 978-80-7367-670-4.

BOWLBY, John. *Ztráta*. Přeložil Ivo MULLER. Praha: Portál, 2013. 424 s. ISBN 978-80-262-0355-1.

ČEPICKÝ, Pavel. Regulace plodnosti. *Moderní gynekologie a porodnictví*. 1999, ročník 8, s. 197 - 200. ISSN nezjištěno.

KOUTNÁ, Jana a Ivo ČERMÁK. Interpretativní fenomenologická analýza. In: ČERMÁK, Ivo, Tomáš ŘIHÁČEK, Roman HYTYCH a kol. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Brno: Masarykova univerzita, 2013, s. 9 – 43. ISBN 978-80-210-6382-2.

ERIKSEN, Thomas H. *Sociální a kulturní antropologie: příbuzenství, národnostní příslušnost, rituál*. Přeložil Martin JAKOUBEK a Tereza KULDOVÁ. Praha: Triton, 2007. 272 s. 978-80-7254-925-2.

FREEDOVÁ, Luci a Penny SALAZAROVÁ. *Čas k uzdravení: naděje a pomoc při překonávání postabortivního syndromu*. Přeložila Zuzana WINTEROVÁ. Praha: Paulínky, 2008. 199 s. Edice Klíč. ISBN 978-80-86949-44-4.

FRIEDMANOVÁ, Rochelle a Karen A. COHENOVÁ. *Emotional reactions to the miscarriage of a consciously desired pregnancy*. New York: Plenum Press, 1982. Edition The Woman Patient, vol 3. 287 s. ISBN 978-1-4684-4096-6.

HALÍK, Tomáš. *Sedm úvah o službě nemocným a trpícím*. Brno: Cesta, 1993, 59 s. ISBN 80-85319-27-6.

HAŠKOVCOVÁ, Helena. *Lékařská etika*. Vyd. 2. Praha: Galén, 1997. 230 s. ISBN 80-85824-54-X.

HAŠTO, Jozef. Predhovor k slovenskému vydaniu [WORDEN, William, J. *Smútkové poradenstvo a smútková terapia*]. Trenčín: F, 2013. 287 s. ISBN 978-80-88952-73-2.

HARTL, Pavel, Helena HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. 4.vyd., v Portálu 1. Praha: Portál, 2010, s. 352, 535, 626. ISBN 978-80-7367-686-5.

- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2012. 408 s. ISBN 978-80-262-0219-6.
- HORÁZNÁ, Kateřina. *Neházej mimčo do žita*. Praha: Malvern, 2007. 197 s. ISBN 978-80-87580-27-1.
- CHAMBERLAIN, Gary, L. *Learning from the Japanese: Pro-Life Rituals in Buddhism and Shinto*. Oxford: OUP, 2008. 272 s. ISBN 978-01-997-0736-2.
- KASTOVÁ, Verena. *Krize a tvořivý přístup k ní*. 2.vyd. Přeložila Jana VAŠKOVÁ. Praha: Portál, 2010. 167 s. Edice Spektrum. ISBN 978-80-7367-800-5.
- KASTOVÁ, Verena. *Úzkost a její smysl*. Přeložil Petr BABKA. Praha: Portál, 2012. 240 s. Edice Spektrum. ISBN 978-80-262-0160-1.
- KOCVRLICHOVÁ, Marta. *Vina*. Praha: Triton, 2006, ed. Psyché, sv. 42. 366 s. ISBN 80-7254-684-8.
- KONEČNÁ, Hana. *Na cestě za dítětem*. Praha: Galén, 2009. ISBN 978-80-7262-591-8.
- KUBÍČKOVÁ, Naděžda. *Zármutek a pomoc pozůstalým*. Praha: ISV, 2001. 267 s. ISBN 80-85866-82-X.
- LA FLEUR, William, R. *Liquid Life: Abortion And Buddhism In Japan*. Princeton, 1994. 275 s. ISBN 978-0691029658.
- LAMPLMAIROVÁ, Karin a kol. *Dala jsem jí jméno Nadine*. Přeložila Jindra HUBKOVÁ. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. 96 s. ISBN 80-7192-903-4.
- ONDRAČKA, Lubomír, Luboš KROPÁČEK, Tomáš HALÍK, Milan LYČKA a Marek ZEMÁNEK. *Smrt a umírání v náboženských tradicích současnosti*. Praha: Cesta domů, 2010. 116 s. ISBN 978-80-904516-3-6.
- PONĚŠICKÝ, Jan. *Neurózy, psychosomatická onemocnění a psychoterapie*. 2.vyd. Praha: Triton, 2004. 215 s. ISBN 80-7254-459-4.
- RASTISLAVOVÁ, Kateřina. *Aplikovaná psychologie porodnictví*. Praha: Reklamní atelier Area, 2008. 106 s. ISBN 978-80-254-2186-4.
- ROZTOČIL, Aleš a kol. *Moderní gynekologie*. Praha: Grada, 2011. 528 s. ISBN 978-80-247-2832-2.

- RUPPERT, Franz. *Symbióza a autonomie*. Přeložil Petr BABKA. Praha: Portál, 2011. 272 s. Edice Spektrum. ISBN 978-80-262-0004-8.
- SHAKESPEARE, William. *Macbeth*. Přeložil Martin HILSKÝ. Praha: Atlantis, 2008. 117 s. ISBN 978-80-7108-299-6.
- SCHMIDBAUER, Wolfgang. *Cesta psychoterapie*. Přeložil Petr BABKA. Praha: Portál, 2013. 344 s. ISBN 978-80-262-0489-3.
- SMITH, Jonathan A., Maria JARMAN a Mike Osborn. Doing interpretative phenomenological analysis. In: MURRAY Michael a Kerry CHAMBERLAIN. *Qualitative health psychology*. London: Sage, 1999, Ch. 14, p 218-241. ISBN 9781446217870.
- SOUKUP, Václav. *Antropologie člověka. Teorie člověka a kultury*. Praha: Portál, 2011. 741 s. ISBN 978-80-7367-432-8.
- ŠIKLOVÁ, Jiřina. *Vyhoštěná smrt*. Praha: Kalich, 2013. 127 s. ISBN 978-80-7017-197-4.
- ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Jak řeší krizi moderní žena*. Praha: Grada, 2006. 156 s. ISBN 80-247-1202-4.
- ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Krizová intervence pro praxi*. 2.vyd. Praha: Grada, 2011. 200 s. ISBN 978-80-247—2624-3.
- ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Poradenství pro pozůstalé*. 2.vyd. Praha: Grada, 2013. 224 s. ISBN 978-80-247-3736-2.
- VODÁČKOVÁ, Daniela a kol. *Krizová intervence*. 2.vyd. Praha: Portál, 2007. 544 s. ISBN 978-80-7367-342-0.
- VYMĚTAL, Jan. *Obecná psychoterapie*. 2.vyd. Praha: Grada, 2004. 339 s. ISBN 978-80-247-0723-5.
- VYMĚTAL, Jan. *Lékařská psychologie*. 3. aktual. vyd. Praha: Portál, 2003. 397 s. ISBN 80-717-8740-X.
- WORDEN, William J. *Smútkové poradenstvo a smútková terapia*. Přeložila Slávka TAKÁČOVÁ. Trenčín: F, 2013. 287 s. ISBN 978-80-88952-73-2.
- YALOM, Irvin D. *Pohled do slunce*. Přeložila Helena HARTLOVÁ. Praha: Portál, 2008. 208 s. ISBN 978-80-7367-376-5.
- ČESKO. Zákon č. 373/2011 Sb., o zdravotních službách. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 8. 12. 2011. ISSN 1211-1244.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR. Vyhláška ministerstva zdravotnictví ČSR č. 11/1988 Sb., o povinném hlášení ukončení těhotenství, úmrtí dítěte a úmrtí matky. In: *Sbírka zákonů České socialistické republiky*. 29. 1. 1988.

Internetové zdroje

BELLIENI, Carlo a Giuseppe BUONOCORE. Abortion and subsequent mental health [online]. *Psychiatry and Neurosciences*. July 2013, vol. 67, Issue 5. DOI 10.1111/pcn.12067. Dostupné z: www.afterabortion.org/2013/new-review-links-abortion-and-mental-health-problems

COSTE, Joel, Hervé FERNANDEZ a. Nadine JOB-SPIRA. Risk factors for spontaneous abortion: a case study in France [online]. *Human Reproduction*. 1991, vol. 9, No .4. ISSN: 1460-2350. Dostupné z: <http://humrep.oxfordjournals.org/search?author1=J.+Coste&sortspec=date&submit=Submit>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Vývoj potratovosti v České republice. Český statistický úřad [online]. © 2004, 4. 8. 2004 [cit. 2014-02-16]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/publ/4028-04->

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Zdravotnická ročenka 2012*. Český statistický úřad [online]. ©2013 [cit. 16-10-2013]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/0001-12.>

PARAZZINI, Fabio et al. Coffee consumption and risk of hospitalized miscarriage efore 12 weeks of gestation [online]. *Human Reprod.* 1998, Vol. 13, No 8. DOI: 10.1093/humrep/13.8.2286. Dostupné z: <http://humrep.oxfordjournals.org>

RUSSO, Nancy a. A.J. DABUL The relationship of abortion to wellbeing. Do race and religion make a diference? *Professional Psychology*. Research and Practice. 1997, Vol.28, No 1, p. 1-9. Dostupné z: http://www.prochoice.org/about_abortion/myths/post_abortion_syndrome.html

STIRTZINGEROVÁ, Ruth a. G. Erlick ROBINSONOVÁ. The psychologic effects of spontaneous abortion. *Canadian Medical Association Journal* [online]. 1989, Vol. 141, No 6. Dostupné z: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1268806/>

UZEL, Radim. Komplikace interrupce [online]. *Zdraví .e15*. Březen 2007, č. 3. Dostupné z: <http://zdn.cz/clanek/sestra/komplikace-interruptce-295951.>

WWW.AFTERBORTION.ORG. ELLIOT Institute. *Abortion Risks: A list of major psychological compilations related to abortion* [online]. February 2011. Dostupné z:

www.afterabortion.org/2011/abortion-risks-a-list-of-major-psychological-complications-related-to-abortion/.

Webdio. eMimino.cz [online]. ©2014, rev. 16.3. 2014 [cit. 2014-03-26]. <http://www.emimino>.

Závěrečné práce

KARCHUTOVÁ, Lenka. Diplomová práce. Praha, 2012. Pražská vysoká škola psychosociálních studií. 76 s. Vedoucí: PhDr. Martin Soukup, PhD.

PROCHÁZKOVÁ, Kateřina. *Interrupce a postoje k interrupcím: srovnání České republiky, Nizozemska a Španělska*. Diplomová práce. Brno, 2008. Masarykova univerzita. 57 s. Vedoucí: Dr. Aleš Burjanek.

Přednášky

TAVEL, Peter. Kvalitativní výzkum. Přednáška a seminář pro 2. roč. magisterského studia psychologie. Praha: PVŠPS, 11. 4. 2014.

Příloha I. – Informovaný souhlas

INFORMOVANÝ SOUHLAS ÚČASTNICE VÝZKUMU

Název a popis výzkumu: Mapování, vnímání a prožívání spontánního potratu v 1.trimestru těhotenství – podklad pro diplomovou práci

Jméno participantky:

Datum narození:

Odpovědný výzkumník: Bc. Ilona Haasová

1. Já, níže podepsaná, souhlasím se svou účastí ve výzkumu. Je mi více než 18 let.
2. Byla jsem podrobně informována o cílech výzkumu, o postupech, a o tom, co se ode mě očekává.
3. Byla jsem poučena, že na položené otázky nejsem povinna odpovídat.
4. Porozuměla jsem tomu, že svou účast ve výzkumu mohu kdykoliv přerušit či odstoupit, moje účast na výzkumu je dobrovolná.
5. Souhlasím se zařazením mého rozhovoru do případných dalších výzkumů a teoretických prací s tím, že budou moje osobní data uchována s plnou ochranou důvěrnosti dle platných zákonů ČR. Při vlastním provádění výzkumu a následném zpracování mohou být osobní údaje poskytnuty jinému než výše uvedenému subjektu pouze bez identifikačních údajů, to je anonymní data pod číselným nebo abecedním kódem. Rovněž pro výzkumné a vědecké účely mohou být moje osobní údaje poskytnuty pouze bez identifikačních údajů (anonymní data) nebo s mým výslovným souhlasem.
6. Má účast na rozhovoru při rozhovoru je bezúplatná, stejně jako jeho další využití.
7. Převzala jsem podepsaný stejnopis tohoto informovaného souhlasu.

Datum:

Datum:

Podpis participantky:

Podpis výzkumníka:

Bc. Ilona Haasová

Příloha II. – Participantka A

Příloha III. – Participantka B

Příloha IV. – Participantka C

Příloha V. – Participantka D

Příloha VI. – Participantka E

Příloha VII. – Participantka F

Příloha VII. – Mizuko Jizo obrázky

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno a příjmení autorky: Ilona Haasová
Studijní program: N7701 Psychologie
Studijní obor: Psychologie
Název práce: Prožívání a vnímání spontánního potratu
v prvním trimestru těhotenství

Počet stran (bez příloh): 80
Celkový počet stran příloh: 88
Počet titulů české literatury a pramenů: 27
Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 18
Počet internetových odkazů: 10
Vedoucí práce: Mgr. Magdalena Kořová
Rok dokončení práce: 2014

Č.r.	Transkript	Klíčové citace	Téma	Interpretace
1	Participant A			
2	1. Jak jste prožívala potrat? Kdy se stalo? Jak se to stalo?			
3	Já jsem vlastně začala krváčet, jenom vlastně takovým malým	<i>„Já jsem vlastně začala krváčet, jenom vlastně</i>	Fyzické projevy.	Zajímavé, že na
4	špiněním, tak to mi přišlo, že by to mohlo být po nějaký jako	<i>špiněním“ (A4)</i>		
5	námaze, jenom se tam jako něco objeví, tak jsem byla taková jako	<i>„mohlo být po nějaký jako námaze“ (A6)</i>	Odůvodňování si fyzických projevů.	úvod pouze fyzický
6	lehce samozřejmě jako překvapená, kdyby prostě tam na	<i>„nemůžu srovnávat první těhotenství s druhým. Takže</i>		popis bez emočního
7	kalhotkách jsem nic neviděla, tak bych byla jako klidnější, takže	<i>jsem si říkala, dobrý, to se možná může objevit a je to</i>		prožitku.
8	nějakou takovou jako že jsem si říkala, jee, co to je? Ale snažila	<i>jenom jako možná trošičku.“ (A11)</i>		
9	jsem se uklidnit, hned mi naskočilo, že nemůžu srovnávat první			
10	těhotenství s druhým. Takže jsem si říkala, dobrý, to se možná	<i>„Těhotná jsem byla asi čtvrté tejdén.“ (A12)</i>	Délka aktuálního těhotenství.	
11	může objevit a je to jenom jako možná trošičku. Těhotná jsem byla			
12	asi čtvrté tejdén. Čtvrté tejdén, podle jako hormonů v krvi a toho	<i>„druhé den, vlastně to krvácení se celou dobu, pořád</i>	Průběh fyzických projevů.	Trochu mi chybí
13	ultrazvuku. Takže to vlastně přesně vycházelo jako na konec nebo	<i>se zvětšovalo a zvětšovalo. Až vlastně do momentu,</i>		
14	jakoby v menstruačním období. No, a potom ten druhý den,	<i>kdy mi bylo jasný, že to je vlastně úplně stejnej průběh,</i>		manžel, maminka,
15	vlastně to krvácení se celou dobu, pořád se zvětšovalo a	<i>jako když menstruuju“ (A17)</i>		kamarádky...
16	zvětšovalo. Až vlastně do momentu, kdy mi bylo jasný, že to je			
17	vlastně úplně stejnej průběh, jako když menstruuju nebo když	<i>„s tímhle tím se vlastně zvyšoval i ten stres a strach,</i>	Emoční prožívání.	
18	začíná menstruace, což mně nějak předtím, jak jsem prostě	<i>teda že by se to jako nemuselo povést a furt se to</i>	Strach a stres.	
19	věděla, že jsem těhotná, vůbec nedocházelo a tak s tímhle tím se	<i>vlastně stupňovalo“ (A21)</i>		
20	vlastně zvyšoval i ten stres a strach, teda že by se to jako			
21	nemuselo povést a furt se to vlastně stupňovalo, až to bylo ve	<i>„v pátek jsem volala na gynekologii a tam nebyla moje</i>	Uklidňující informace.	Napadá mne,
22	čtvrtek, ve čtvrtek to začalo a pak byl ještě pátek, sobota, v sobotu,	<i>gynekoložka, ale jiná a ta mě jakoby poměrně</i>		
23	v pátek se mi vlastně a s tím to bylo také spojený, že v pátek jsem	<i>upokojila, že pokud není jasná krev, tak je to jakoby</i>		informací, internet,
24	volala na gynekologii a tam nebyla moje gynekoložka, ale jiná a ta	<i>pořád dobrý“ (A26)</i>		odborná lit., všude
25	mě jakoby poměrně upokojila, že pokud není jasná krev, tak je to	<i>„v sobotu se už začala objevovat jako jasnější krev“</i>	Fyzické projevy.	se píše, že
26	jakoby pořád dobrý, což bylo v pátek, v sobotu se už začala	<i>(A27)</i>		v případě krvácení i
27	objevovat jako jasnější krev, tak to už jsem byla hodně jako na trní	<i>„tak to už jsem byla hodně jako na trní“ (A27)</i>	Emoční prožívání.	malého, okamžitě
28	a já jsem nějak čekala, že to bude nějak spojený, že kdyby se něco	<i>„kdyby se něco dělo, tak to bude spojeno s nějakou</i>	Propojování fyzických projevů s potratem a	vyrazit na vyšetření.
29	dělo, tak to bude spojeno s nějakou bolestí, jo, což jako nebylo,	<i>bolestí, jo, což jako nebylo, ...což mě jakoby</i>	Naděje, že to bude dobré.	
30	což to prostě, to břicho bylo tak nějak klidné, jak normálně mám při	<i>upokojovalo“ (A34)</i>		
31	menstruaci nějaký jakoby trošičku křeče nebo na začátku, tak	<i>„že jsem hledala takový pořád z tý nervozity signály,</i>	Lavírování mezi dobrým a špatným koncem	Tady cítím velkou
32	prostě to břicho bylo úplně klidný, vůbec jako by nic nebylo, což	<i>jestli je to teda směrem jako k tomu, že se něco děje a</i>	těhotenství, s ohledem na fyzické projevy.	
33	mě jakoby upokojovalo. Dá se vlastně říct, že jsem hledala takový	<i>že to bude špatný a s tím, že jsem se snažila</i>		strach...kde je jaká
34	pořád z tý nervozity signály, jestli je to teda směrem jako k tomu,	<i>upokojovat, jako hledat zase nějaké signály, které tomu</i>	Naděje, že to bude dobré.	podpora!
35	že se něco děje a že to bude špatný a s tím, že jsem se snažila	<i>jako nebudou naznačovat“ (A38)</i>		
36	upokojovat, jako hledat zase nějaké signály, které tomu jako			
37	nebudou naznačovat, jo, že to fakt takovému lavírování mezi tady			
38				

<p>39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76</p>	<p>těma, že to je blbý anebo, že je to jako dobrý, jo. Takže chvilku fakt, chvilku ve dni jsem jako říkala, jo, všechno bude dobrý a jako dovolila jsem si nějaký, žejo, jaký to potom bude, takový to jako myšlení na to, jak teda mi poroste to břicho a všechno jako bude v pořádku a pak vlastně, když jsem jako zjistila, že je to zase o trochu víc, což jsem se fakt musela jako fyzicky podívat, to krvácení, tak mně to zase vrhlo do toho, že to asi je teda špatně a pocit jako asi to mě vždycky zachvacoval takový jako asi nejvíc jako ten strach z toho, že to je prostě v prdeli. No, a když teda objevilo v sobotu to krvácení, tak jsem v neděli ráno jela na pohotovost jako do nemocnice, tam mně vlastně udělala doktorka ultrazvuk a pořád tam vlastně viděla, jakože mi říkala, že je tam ta dutinka, změřila ji, jako že to ze 4 mm na 7,5. Takže říkala, jako i to tak odpovídá, mohlo by to růst víc, ale i to tak odpovídá, když vám jakoby kolegyně dělala v pondělí ultrazvuk, tak to tak jakoby vyrostlo. Takže já jsem jako to ráno, jsem měla, to už jsem tam jela, tak už jsem plakala, že jsem jako měla pocit, že to je špatný, ale zároveň jsem si jakoby tak promlouvala s tím teda jakoby budoucím dítětem, že jsem jakoby říkala, hele jestli tam jseš, tak to ještě chvilku vydrž, jo, takový to v autě, u toho jsem řvala a tak. No a ona mě vlastně jako upokojila trochu, protože já jsem, ona také říkala taky to, že každý těhotenství může být jiný, já jsem se jí ptala, že nevím, co mám brát jako za normu, jestli tohle krvácení už je špatně nebo ne a tak. A ona mi říkala, berte to, co je teďka jako normu, jo, teda, když jsme teď udělali ten ultrazvuk, tak to berte jako normu. Takže ještě jsem jela domů v autě s tím, že je to, že je to jako dobrý nebo že teda.. Taková nejistá, ale taková jako uchlácholená trochu tím, co říkala ta doktorka. No ale pak jako to bylo teda fakt teda dopoledne a po obědě mi už to bylo jasný, že to je jako už menstruace a že to prostě postupně odchází a až vlastně jako odpoledne jsem nějak jako vstala a vlastně fakt, asi ta dutinka, co tam asi je a co se na to nabaluje, že jako vyšlo, takže jsem to cítila a že to tak prošlo, tak jsem šla jenom na záchod jako se podívat a tam jsem si to jako obřečela a rozloučila jsem se tam s tou tkání, jako by to teda bylo to mimčo, že ta zase ta moje profese /smích/ mi to jako, že to bude dobrý, že jsem vlastně s ním tak jako rozmlouvala, že to jakoby nevyšlo. Tak to... A zároveň, asi po těch asi třech nebo čtyřech dnech nebo čtvrtěk, pátek, sobota,</p>	<p><i>„chvilku ve dni jsem jako říkala, jo, všechno bude dobrý... a pak vlastně... to krvácení, tak mně to zase vrhlo do toho, že to asi je teda špatně... že to je prostě v prdeli“ (A47)</i></p> <p><i>„No, a když teda objevilo v sobotu to krvácení, tak jsem v neděli ráno jela na pohotovost jako do nemocnice“ (A49)</i></p> <p><i>„udělala doktorka ultrazvuk...takže říkala, jako i to tak odpovídá, mohlo by to růst víc, ale i to tak odpovídá“ (A52)</i></p> <p><i>„Když jsem tam jela, tak už jsem plakala, že jsem jako měla pocit, že to je špatný...zároveň jsem si jakoby tak promlouvala s tím budoucím dítětem, že jsem jakoby říkala, hele jestli tam jseš, tak to ještě chvilku vydrž, jo, takový to v autě, u toho jsem řvala a tak.“ (A58)</i></p> <p><i>„co mám brát jako za normu, jestli tohle krvácení už je špatně nebo ne a tak.“ (A63)</i></p> <p><i>„Taková nejistá, ale taková jako uchlácholená trochu tím, co říkala ta doktorka.“ (A66)</i></p> <p><i>„po obědě mi už to bylo jasný, že to prostě postupně odchází... takže jsem to cítila a že to tak prošlo,“ (A71)</i></p> <p><i>„tam jsem si to jako obřečela a rozloučila jsem se tam s tou tkání, jako by to teda bylo to mimčo,... že jsem vlastně s ním tak jako rozmlouvala, že to jakoby nevyšlo.“ (A75)</i></p> <p><i>„A zároveň, asi po těch asi třech nebo čtyřech dnech...“</i></p>	<p>Pocity nejistoty mezi dobrým a špatným koncem těhotenství, s ohledem na fyzické projevy.</p> <p>Reakce na fyzické projevy.</p> <p>Uklidňující informace od lékaře.</p> <p>Lavírování mezi dobrým a špatným koncem těhotenství, s ohledem na fyzické projevy. Mluvení s miminkem.</p> <p>Vyjasňování fyzických projevů, coby projevů ukončení těhotenství nebo ne.</p> <p>Pocity nejistoty. Závislost na tom, co řekne doktor. UVědomění si významu fyzických projevů.</p> <p>Rozloučení se s „miminkem“.</p> <p>UVědomění si smutného konce těhotenství,</p>	<p>Sama?</p> <p>Cítím obrovskou bezmoc a zmatek.</p> <p>Potřeba chycení se pevného bodu...jakéhokoli, hlavně pryč z nejistoty.</p> <p>Jakoby už to věděla, cítila dopředu.</p> <p>Zajímavé, že v tak vypjaté situaci, takové jednání.</p>
--	--	--	---	---

<p>77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114</p>	<p>neděle, to bylo takové jako okamžik k tomu, že jsem aspoň fakt jako věděla, co je, jako že z té nejistoty, to bylo teda to, co bych si asi v tu chvíli nevybrala, že to asi se nepovedlo, a byl to fakt ten potrat, ale zároveň jako i nějaká to byla taková úleva, že teda nemusím furt jako takhle.. Ta psychika běhat z jednoho pólu na druhý. No. Tak bylo jakoby smutný pro mě, ale i jako úlevný. No a tak jakoby fyzicky končí ten potrat, jakoby to potracení toho zárodku, ale pak jakoby ty další dny ještě jsem se s tím tak nějak vyrovnávala. Ale to nevím, jestli to patří do té otázky nebo ne. Já nevím do dneška, co je, jestli to může být víc vleklý nebo ne. Já si myslím, že když to tělo se rozhodne, že jako ne, takže se tam fakt něco zlomí a prostě mně to vlastně přišlo i docela dlouhý. Co vím, jakoby od kamarádek, když to není jakoby ten samovolnej potrat. Já ho nějak vnímám, že byl a tak mi to nějak odsouhlasila i ta má gynekoložka, že byl fakt jako spojenej s tou menstruací, což já nějak jako psychicky si vnímám jinak, když vím, že když kamarádka byla někdy ve druhém, třetím měsíci, tak to fakt bylo tak, že večer začala krváčet a jela do nemocnice a jako tam jí řekli, ale počkej to je také rozdíl, že když vlastně oni zjistěj, že není tam srdeční akce a vlastně tě posílají na to, což vlastně byl ten její případ, ale také jsem slyšela i o krvácení, že jako začalo krvácení, jelí do nemocnice a tam zjistili, že to už je teda začátek potratu.</p> <p>Dobře. Tak ta další otázka na to hodně navazuje.</p> <p>Jak jsi se cítila po tom potratu? Co to byly za pocity? Vlastně nejdřív jsi říkala, že přišla trošku úleva, že nemusíš lavírovat mezi tím strachem a tou radostí..</p> <p>No pro mě asi takový nejjasnější byl ten pocit, že předtím, než jakoby okamžikem tohoto potratu, já fakt jako že v tom břichu něco mám, kdežto hned po tom okamžiku toho potratu a ty další dny, tak vlastně jsem cítila, že tam jako nic není a nedokážu vlastně vůbec rozlišit, jestli to je tělesnej pocit nebo jestli to je prožívání. On to možná je takovej mix, ale víš, že ti vlastně fakt, to je jak je to někdy při menstruaci, že když je ten premenstruační syndrom, že to tam jakoby, že to břicho mám vždycky velký, vždycky mám pocit, že mám malý kalhoty a rve se mi to tam a pak vlastně odmenstruju a je takovej ten, jako ty dva tejdny fakt jako bych řekla břichovej klid, kdy mě je v břichu hrozně příjemně, když všechno jakoby se zatáhne a nějak to normálně funguje.. Takže to jsem</p>	<p><i>to bylo takové jako okamžik... že jsem aspoň fakt jako věděla, co je, jako že z té nejistoty,... jako i nějaká to byla taková úleva, že teda nemusím furt jako takhle.. Ta psychika běhá z jednoho pólu na druhý. No. Tak bylo jakoby smutný pro mě, ale i jako úlevný“ A(82)</i></p> <p><i>„Já si myslím, že když to tělo se rozhodne, že jako ne, takže se tam fakt něco zlomí a prostě mně to vlastně přišlo i docela dlouhý.“ A(88)</i></p> <p><i>„takový nejjasnější byl ten pocit.. že v tom břichu něco mám, kdežto hned po tom okamžiku toho potratu... jsem cítila, že tam jako nic není a nedokážu vlastně vůbec rozlišit, jestli to je tělesnej pocit nebo jestli to je prožívání. On to možná je takovej mix,“ A(108)</i></p>	<p>spojený s pocitem úlevy z vyčerpávající nejistoty.</p> <p>Nejistota je nejhorší, vědět pravdu je úleva.</p> <p>Potrat jako otázka rozhodnutí těla.</p> <p>Vnímání svého těla a svých pocitů hned po potratu.</p>	<p>Jistota i když špatného konce je svým způsobem bezpečná.</p> <p>Je úlevné přenechat odpovědnost tělu..</p> <p>Fyzické vnímání, může nahradit to psychické..může to přinést odpočinek, krátkodobou úlevu.</p>
---	---	---	---	---

<p>115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153</p>	<p>měla taky u toho, že to vlastně se to jakoby vyklidní, vodmenstruuje, to byl také vrchol tý menstruace, kdy to vlastně už vyšlo ven a pak už jsem měla myslím jen ten další den, jen to špinění, to bylo to nejvíc, to odešlo i jakoby s největším množstvím krve, pak už to bylo prostě v pohodě, takže to byla i taková úleva tělesná pro mě a fakt ten, že tam něco bylo a teď jako tam už nic není.. A jak jsem to prožívala? Jo, já jsem si to jako zařídila tak, že jsem ty další dny v podstatě trávila tím, že všem těm lidem, kterým jsem to řekla, jsem teď říkala, že to už to tak jako není. A bylo to, jako vím, že jsem to, že jsem to těm lidem jako říkala, jsem si řekla taky, /smích/ že už i z hlediska své profese to už udělám jako jinak, že za prvý, když jsem jako věděla, že jsem jako těhotná, takže se vo tu radost podělím, aby prostě jako počítám s tím, že to vyjde a chci se prostě o ni podělit a zároveň jsem věděla, že když se o ni teďka podělím a pak to nevyjde, tak budu mít komu jako pak zavolat a s někým to nějak tak to sdílet a to bylo pro mě potom hrozně takový, jak bych to řekla, ozdravný, že vlastně jako jsem během těch prvních 3 dnů musela, já jsem to neřekla milionům lidí, řekla jsem to asi našim, kamarádce, tobě a myslím, že ještě jednomu člověku a vlastně jako když jsem ten příběh 4x převyprávěla a jakoby 4x to oznámila, tak ten první pro mě byl hodně jako emočně nabítej a jakoby vlastně jsem si to znovu prožila a oplakala, jako při tom telefonu nebo já už nevím teď, kdo to byl první, to asi je jedno, ale ten čtvrtý, to už byl takovej, že už jsem to jakoby řekla s takovým tím jakoby smutkem, jako že to je smutný, ale že už to není takový to, že by mně to jakoby rvalo, že si pamatuju, že ten poslední telefonát byl pro mě takovej nějak pro mě jakoby s výhledem, že to prostě uvidíme, jak to jakoby bude v budoucnu. No, v budoucnu budu mít dítě nebo ne, prostě jakoby se stalo. Takže to bylo takový nějaký postupný jakoby odpadání ze mě nebo já bych řekla postupný nějaký srovnávání se s tím smutkem, zpracovávání toho smutku. Že vod něčeho takovýho hodně bolestnýho, takovýho, kdy mám jako slzy v očích, jen se toho dotknu, až vlastně po to, když už o tom můžu normálně mluvit a vím, že to je jakoby smutný, ale to je nějak tak ve mně a mám to, není to takový na dotek úplně trhavý, no.</p> <p>Kdybys měla třeba říct, co bylo nejhorší?</p> <p>Pro mě to určitě bylo nejhorší ten den, kdy se to stalo. /pauza/ To</p>	<p><i>„A jak jsem to prožívala? Já jsem si to jako zařídila tak, že jsem ty další dny v podstatě trávila tím, že všem těm lidem, kterým jsem to řekla, jsem teď říkala, že to už to tak jako není.“ A(123)</i></p> <p><i>„řekla jsem tom asi našim, kamarádce, tobě a myslím, že ještě jednomu člověku a vlastně jako když jsem ten příběh 4x převyprávěla a jakoby 4x to oznámila, tak ten první pro mě byl hodně jako emočně nabítej a jakoby vlastně jsem si to znovu prožila a oplakala, ...ale ten čtvrtý, to už byl takovej, že už jsem to jakoby řekla s takovým tím jakoby smutkem, jako že to je smutný, ale že už to není takový to, že by mně to jakoby rvalo, že si pamatuju, že ten poslední telefonát byl pro mě jakoby s výhledem, že to prostě uvidíme, jak to jakoby bude v budoucnu.“ A(144)</i></p> <p><i>„to bylo... postupný nějaký srovnávání se s tím smutkem, zpracovávání toho smutku. Že od něčeho takovýho hodně bolestnýho, takovýho, kdy mám jako slzy v očích, jen se toho dotknu, až vlastně po to, když už o tom můžu normálně mluvit“ A(149)</i></p> <p>„nejhorší z hlediska jakoby přijetí tý reality, to bylo ten</p>	<p>Trávení dnů po potratu.</p> <p>Oznamování známým, že mimi už není. Uvědomování si procesu oznamování coby procesu „prvotního truchlení“</p> <p>Postupné zpracování smutku díky telefonátům svým blízkým.</p> <p>Nejhorší okamžik potratu.</p>	<p>Potřeba vypovídat se, přináší sice stálou konfrontaci se ztrátou, ale pomáhá k „vyčištění“ hlavy a duše.</p> <p>Zajímavé, že telefonování, je možné, že jde o nastavení bezpečných hranic? Možná by přímý kontakt nebyl tak úlevný...</p>
--	---	--	--	--

<p>154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191</p>	<p>pro mě bylo nejhorší /pauza/. Jako nejhorší to je, jako nejhorší z hlediska jakoby přijetí té reality, to bylo ten den, kdy se to stalo, jo. Pak pro mě určitě jakoby na stejném nějakém levlu, jako nehorší bylo to fakt tápání mezi tím, jestli to je potrat nebo není potrat, jestli se mám děsit nebo nemám. To bylo fakt pro mě mnohem vyčerpávající, než jako potom už přijetí té reality, protože to už byl jakoby vrchol, kdyby to mělo trvat ještě dýl. Tak já, teď už mám pocit, že teď už bych jako na to neměla takové síly.</p> <p>3.Jak se snažili tvoji blízcí ti pomoci s vyrovnáním se s touto situací? A co z toho pro tebe bylo jako nejdůležitější?</p> <p>Jako myslím, že jsem čekala víc od mého muže, že mi s tím nějak víc pomůže, ale tam mi vždy naskakovala nějaká, jako myslím si, že jsem do toho šla jakoby přirozeně po svém žensky, že bych potřebovala to s ním probrat nebo v tu chvíli a... (pauza)... já jsem.. Mně pak jako došlo, ale to jsem se ho pak na to neptala, že já, když jsem se vlastně vrátila jako z té koupelny s tím, že jsme jako o to přišli, tak vzhledem k tomu, jak jsme to řešili ty 4 dny nebo 3 a že vlastně každý ty doktoři mně upokojovali, že dobrý, že to tam pořád ještě je, tak mě pak zpětně došlo, že on mi to vlastně nevěřil, protože potom druhý den, když jsem se objednala k normální doktorce a šla jsem tam, tak vlastně jsem mu pak volala a on : Tak co, tak co? a já jako jsem říkala : Jak, tak co? a to mi pak vlastně došlo, asi to nějaká logika je, když jsem 3x se bála a 3x mně někdo řekl, že pořád to je dobrý, to asi nějak nechytl nebo to jeho vědomí to nějak nebralo nebo že já mu říkám, že to teď vyšlo a není to tam a takže to potom bylo, že on už byl v práci, že už to bylo pondělí, říkala jsem mu to po telefonu a že pak akorát odpoledne a já vlastně den po tom už se cejtla taková jakoby vyčerpaná a trochu jako prázdná, už po té houpačce ani už nějak ty emoce tam nenaskakovaly, takže jsem neměla tu potřebu ten den potom s ním jakoby hodně řešit a to už pak jakoby zmizelo a tam zrovna je těžko říkat, jak to pro mě by bylo podpůrný asi to zrovna od muže bych potřebovala, aby se jako po čase, klidně by po těch jakoby dvou tejdnech nebo třech k tomu jakoby se mnou vrátil a nějak jsme si to jakoby prošli, co to asi znamenalo. A to mám pocit, že už jsme tak jako nepotkali nějak jako s tím ženským nebo s tím mužským .. To on už pro sebe nějak vyřešil a že už tam to je nebo nevím, tak to na mně nějak působí a on a já bych</p>	<p>den, kdy se to stalo“A(155)</p> <p>„na stejném levlu, jako nehorší bylo to fakt tápání mezi tím, jestli to je potrat nebo není potrat“A(157)</p> <p>„myslím, že jsem čekala víc od mého muže, že mi s tím nějak víc pomůže,“A(165) „že bych potřebovala to s ním probrat nebo v tu chvíli“ A(167)</p> <p>„den po tom už se cejtla taková jakoby vyčerpaná a trochu jako prázdná, už po té houpačce ani už nějak ty emoce tam nenaskakovaly“ A(183)</p> <p>„klidně by po těch jakoby dvou tejdnech nebo třech k tomu jakoby se mnou vrátil a nějak jsme si to jakoby prošli,“ A(188)</p> <p>„já bych potřebovala se vrátit a nějak to ještě říct, co to</p>	<p>Nejhorší okamžik potratu.</p> <p>Nenaplněné očekávání od partnera Co bych potřebovala od partnera.</p> <p>Pocity prázdnoty.</p> <p>Co bych potřebovala od partnera.</p> <p>Nenaplněná očekávání od společného sdílení s</p>	<p>Zajímavé, že už na začátku vývoje potratu partner trochu chybí...</p> <p>Možná potřebná doba na nádech...jinak jeden není dlouhá doba smutnění Možná potřeba partnera, aby si mohla dovolit víc truchlit Pokud partner v poho, pak je to složitě..</p>
--	---	---	--	---

<p>192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229</p>	<p>potřebovala se vrátit a nějak to ještě říct, co to asi tak znamenalo jako pro nás dva. No, což jako že nám to přivodilo, že to kolem těch vánoc bylo takový blbý, než jsem to tam pak vysbírala po troškách, co bych potřebovala tím posezením, tak jsem to musela vyplnit tak jako po troškách s ním. K tomu já bych to potřebovala asi tak trochu jinak. No a hrozně mě co určitě bylo, tak když to vyšlo a řekla jsem to tomu Filipovi, tak jsem pak šla zavolat mámě. Když mamce to hned naskočilo, takové to, která má tu zkušenost z těch potratů, že jako měla dva. Jeden přede mnou a dva nebo 3 v tom mezidobí, mezi mnou a ségrou. A jí tam hned naskočilo takové to : Hele nebreč... pak ještě něco, já to musím říct, že mě to rozesmálo a jako jsem ji zastavila a řekla : A ježíš, co asi mám dělat, tak jsem asi potratila a asi brečím. Ne, pak jí to naskočilo a řekla jakoby : Promiň..., ale řekla to jako trochu v tom duchu jako. A pamatuji, že v tu chvíli mě to jako rozesmálo, že mi to na jednu stranu přišlo takový mateřský, jako to dítě své, hned neboj, jo, to je dobrý, jako že tam jako to hned naskočí a to mi pak jako pomohlo, no, s tou mámou jako tak nějak sdílet. A vlastně říkala taky, že jako se jim to stalo a v tu chvíli to pro mě bylo, že jsem vlastně s ní to nějak hodně odsmutnila a pak jsem vlastně dál šla v to pondělí nebo v úterý. V to pondělí ráno, po té gynekoložce, když mi to vlastně jako potvrdila, tak jsem vlastně zašla za tátou do nemocnice, což byl tak si myslím speciál okamžik, který by normálně asi by se nestal, kdyby on nebyl v té nemocnici, a to prostě pro mě překvapivě bylo hrozně emočně silný. Majda usnula, to jsou takový ty náhody, který vždy k něčemu dopomůžou, k té situaci, kdy si říkáš, že by se to nikdy nestalo, tak Majda usnula... Tak jsem už řvala před tou nemocnicí, protože už jen ta představa, že to říkám svému tátovi, že jsem mu předtím oznámila, že jsem těhotná a že budu muset mu říkat, tady to, to mně úplně rozervalo, to jsem šla a řvala jsem úplně, no a pak jsem přišla do toho pokoje, on tam s někým byl, ten telefonoval, ten co ležel tam a teď já tam parkuju ten kočár a úplně prostě hrozně jakoby brečím a vidím, že táta si to jaksi nevšimne a najednou : Co je? Ježíši co je? Co se děje? A já úplně jako jsem nechala tam tu Majdu a jak on tam tak ležel, tak já úplně lehla na něj a on úplně jako : Ježíš. Tak ještě tak jako poposedl, aby mě úplně tak objal těma rukama a já úplně prostě, no a on : Ježíši, co se stalo? Něco strašného se stalo? A já</p>	<p>asi tak znamenalo jako pro nás dva“ A(193).</p> <p>„mamce to hned naskočilo... takové to : Hele nebreč... pak ještě něco... mě to rozesmálo a jako jsem ji zastavila a řekla : A ježíš, co asi mám dělat, tak jsem asi potratila a asi brečím.“ A(204)</p> <p>„pak jí to naskočilo a řekla jakoby : Promiň.. a to mi pak jako pomohlo, no, s tou mámou jako tak nějak sdílet.“ A(209),</p> <p>„po té gynekoložce, když mi to vlastně jako potvrdila, tak jsem vlastně zašla za tátou do nemocnice... speciál okamžik, který by normálně asi by se nestal, kdyby on nebyl v té nemocnici, a to prostě pro mě překvapivě bylo hrozně emočně silný: A(216)</p> <p>„a že budu muset mu říkat, tady to, to mně úplně rozervalo, to jsem šla a řvala jsem úplně, no a pak jsem přišla do toho pokoje“ A(222)</p> <p>„najednou : Co je? Ježíši co je? Co se děje?... jak on tam tak ležel, tak já úplně lehla na něj a on mě úplně tak objal těma rukama. A já teda, že jako už není dvojka,... si myslím, že i jako tak nějak vyplnilo tu moji potřebu“ A(234)</p>	<p>partnerem.</p> <p>Reakce maminky vs má potřeba.</p> <p>Co mi pomohlo s možností sdílení s maminkou.</p> <p>Pobyt otce v nemocnici – usnadnění spolu sdílení.</p> <p>Uvolnění emočně nabitých emocí.</p> <p>Sdílení s otcem.</p>	<p>Zajímavé, že si uvědomuje potřebu sdílení s partnerem, ale nerealizuje ji.</p> <p>Možná podobný vzorec chování jako maminka, navenek by to chtěla zvládat, ale uvnitř křehká...těžké se „odhalit“ před partnerem.</p> <p>Sdílení s otcem nahrává tomu, že aby to dokázala pustit, je potřeba „oslabenou situací“, kde jsou emoce povoleny.</p>
--	---	---	--	---

<p>230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 350 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267</p>	<p>teda, že jako už není dvojka, to děláme, jak naši si pletou jména, tak říkáme jednička, dvojka, to je jednodušší. Tak já mu říkám, už není dvojka a on : Ježíš, no, to bude dobrý..., úplně jako jo, no to pro mě bylo jako takové strašně, něco, co si myslím, že i jako tak nějak vyplnilo tu moji potřebu, i co ani nesouviselo tady s tím tátou, takové to, protože si myslím, kdybych to říkala doma jim dvěma, tak ta mamka udělá mamínu a ten táta tam nemá ten samostatný prostor nebo jak se ... (pauza)... nevím ale neudělal by to objetí, protože by tam byla ta máma v tu chvíli nebo seděl by tam, byl by zkrůšenej, takový to, ale neudělal by ten pohyb ke mně, jo tady byl prostě, jak jsme byli jenom dva, já a on a vlastně ta celá informace, všechny moje emoce byly tam jako pro něj i tak předkládány. Prostě se stalo něco, co si myslím, že normálně by se nestalo, taky se nestávalo v minulosti, to pro mne bylo takový to hodně silný a kdyby ta máma nebyla přes ten telefon, tak určitě by to, co mi vlastně co nejvíc pomůže, bylo to fakt asi v tuto chvíli asi i to téma, že já ztrácím své dítě v objetí mých vlastních rodičů. Bylo to takový, že já jsem z toho taková špatná a rozervaná a jako na chvíli můžu k nim jako ta malá holka se schoulit a oni můžou udělat to velké objetí a říct jako : Holčičko, to bude dobrý. Tak to prostě pro mě bylo to nejvíc podpůrný a co jsem vlastně zapoměla říct, že jak jsem říkala, že jsem telefonovala. To silný tohleto. To je krásný s tím tátou. No a pak od těch přátel, to si pamatuju vlastně od tebe a od té kamarádky, které se to také stalo, hodně pomohlo. Když to bylo takový to jakoby nervový, že tam necpali ti lidi takový ty teorie, to jako, jaký to bude a tak, ale prostě jakoby se mnou na chvíli se zastavili a řekli, jako ve smyslu : Jé, to je škoda, to mně mrzí a nějak vlastně jako ukázali ochotu, hele, když budeš chtít něco víc, nebo se sejít, nebo pokecat, tak jsem tady jakoby pro tebe... Ale nic mi jakoby nenutili, že mi to přišlo, to z toho přátelského, to pro mě bylo to dobré. Když tam někomu hned něco najelo, tak mně to sralo. Hlavně nejvíc mně asi sralo, když tam jako najelo lidem, že mně začali jako říkat svůj příběh, kdy vyloženě potratili a jaký to pro ně bylo.</p> <p>Aha, to je zvláštní. Takže ti vůbec nepřišlo úlevný, když ti někdo říkal ten svůj podobný zážitek?</p> <p>Když to zkrátil a řekl mi to, si pamatuji, když tenkrát, tak to bylo pro mě dobrý, ale jakmile se dostal do svých vlastních emocí, tak zase</p>	<p>„kdybych to říkala doma jim dvěma, tak ta mamka udělá mamínu a ten táta tam nemá ten samostatný prostor nebo jak se ... (pauza)... nevím ale neudělal by to objetí“ A(237)</p> <p>„že já ztrácím své dítě v objetí mých vlastních rodičů... na chvíli můžu k nim jako ta malá holka se schoulit a oni můžou udělat to velké objetí a říct jako : Holčičko, to bude dobrý. Tak to prostě pro mě bylo to nejvíc podpůrný“ A(350)</p> <p>„No a pak od těch přátel... prostě jakoby se mnou na chvíli se zastavili... ukázali ochotu, hele, když budeš chtít... jsem tady jakoby pro tebe“ A(259)</p> <p>„Hlavně nejvíc mně asi sralo, když tam jako najelo lidem, že mně začali jako říkat svůj příběh“ A(262)</p> <p>„jakmile se dostali do svých vlastních emocí, tak zase</p>	<p>Podpora jen díky, konkrétní situaci.</p> <p>Opora rodičů coby vnímaná nejsilnější podpora.</p> <p>Podpora přátel formou přijetí a spolusdílení.</p> <p>Vnímanou antipodporu – sdělování vlastních příběhů.</p> <p>Nemožnost naladění na cizí zkušenost potratu.</p>	<p>Ano, stejné, situace by byla pevná a emoce by nemohly ven.</p> <p>Být na chvíli malou holčičkou...dovolit si to i před partnerem, to by mohlo pomoci, ale také by to mohlo „oslabit“ vlastní roli. Mohu si to dovolit?</p> <p>To je těžké, dokázat si vytvořit prostor pro svůj smutek, nikdo nemá právo na můj prostor, je třeba, aby to okolí akceptovalo, jinak nepodporuje, ale</p>
--	--	--	--	--

<p>268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305</p>	<p>nevím, jestli vlivem jakoby svý profese jsem začala mít pocit, že se tam ode mě chce, že vlastně já bych měla dělat takový to, to bude dobrý a asi to bylo blbý, ale já jsem vůbec na to neměla náladu a měla jsem sto chutí je někam poslat a to si nech.. To je teď můj čas. Teď se to děje mně. A teď sem netahej, prosím tě nějak jako srdceryvně, to co se dělo.</p> <p>To je asi jedná z otázek, které jsem měla připravené další pro tebe. Co ti nedělalo dobře?</p> <p>Tak to by zrovna tam asi šlo.</p> <p>Je tam ještě něco, co ti nedělalo dobře v té době?</p> <p>To jako vypouštím úplně, to co mi tam běží. Tchyně mě jakoby pak podpořila, ale první větou. Někdy lidi asi nevědí, jak začít. Takže tchyně mi zavolala, jí to asi říkal Filip a říkala mi : Ty jsi zvedala něco těžkého? A já úplně si říkala, co jí asi na to mam říct. Víš, co to je jako : Budeme řešit, jako proč se to stalo? Nebo víš.. (pauza).. Ale pak byla dobrá. Ona není jako nečitelná nebo takový, takže pak byla dobrá. Já jsem jí to řekla stručně, co se jako stalo a ona pak už přišla s takovým : To mně to mrzí a to a jseš asi smutná. Nebo protože to bylo také po telefonu a to bylo pro mě ještě hodně takový živý, takže potom, když pak šla do toho pobytí jenom se mnou, tak to bylo dobrý. Ale řešení takové té příčiny, první otázka, tak to také nebylo dobrý, proč jako že to stalo, to je tím důvodem... (pauza)...Vlastně kdyby ti říkala, že jsi to za to mohla tou první větou. No, no, cos posrala, že se to stalo?</p> <p>Cítila jsi potřebu truchlit? Pokud ano, měla jsi dostatek času prostoru pro truchlení?</p> <p>A truchlit si myslíš, jako to vnímám, jako dlouhodobější?</p> <p>Nějak si představují takové to smutnění, jako že člověk si dovolí smutnit.</p> <p>Jo, tak to jsem vlastně udělala v tom týdnu, že jsem vlastně nechala i Majdu pohlídat. Měla jsem vlastně tu ultrazvukovou fotočku. Tak jsem tak jako doma si sedla. Tak jsem se tam zavřela, lehla si a tak jsem si povídala s tou fotkou, jako s tím malým a u toho jsem jako také poplakala, až jako vlastně odešly slzy a nějak mi to přišlo, že už to stačí. Tak jsem jako říkala : Ahoj. A pak ani nevím, jestli jí Filip tam tak dal, nechala jsem jí pak u počítače. Ještě jsem si říkala, že si promyslím, co si s ni udělám. Možná i já jsem jí někam zandala. Teď si to vůbec nějak nevybavuji. Asi jo. A</p>	<p>nevím... že vlastně já bych měla dělat takový to, to bude dobrý a asi to bylo blbý, ale já jsem vůbec na to neměla náladu“ A(270)</p> <p>„To je teď můj čas. Teď se to děje mně.“ A(272)</p> <p>Tchyně mě jakoby pak podpořila, ale první větou.. říkala mi : Ty jsi zvedala něco těžkého? A já úplně si říkala, co jí asi na to mam říct.“A(281)</p> <p>„pak už přišla s takovým : To mně to mrzí a to a jseš asi smutná. , tak to bylo dobrý“ A(288)</p> <p>„Měla jsem vlastně tu ultrazvukovou fotočku. Tak jsem tak jako doma si sedla. a tak jsem si povídala s tou fotkou, jako s tím malým a u toho jsem jako také poplakala, až jako vlastně odešly slzy a nějak mi to přišlo, že už to stačí.“ A(302)</p>	<p>Aktuální uvědomění.</p> <p>1.reakce tchyně – hledání viníka – nepřijemné.</p> <p>Pochopení, přijetí a pouhá opora je nejlepší.</p> <p>Loučení s děťátkem. Mluvení s miminkem.</p>	<p>ničí.</p> <p>Cítím potřebu ukončit truchlení, otočit list a zase fungovat</p>
--	---	--	--	--

<p>306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343</p>	<p>vím, že jsem ještě nějak chodila ty dny a vždycky jsem na ni tím prstem jakoby : Ahoj! na tu fotku z ultrazvuku. Ale pak jsem ti měla pocit, že tam jako už trochu straší, že už je načase tu fotku někam založit. A mám pocit, že jsem ji někam dala. Ale teď už vůbec nevím, kam jsem ji založila. A to je asi odpověď na tu otázku. Já jsem to asi udělala nějak vědomě, možná trochu asi s tím, abych něco nezanedbala. A já vlastně, i když byla ta středa, měla jsem takový pocit, že jsem tomu nedala prostor, že kus je ještě jako ve mně, to jako že potřebuji, že to jako bude dobrý, že ten shon rodinný, to jako že smazává, jako překrývá, ale přesto jsem to jako cítila, že to jako vevnitř je a říkala jsem si, že to nechci, aby to bylo takový jako udusaný, že to chci vlastně s tím, vlastně jakoby psychologicky řečeno, jakoby i vejít jako do kontaktu, jako že s tím nejsem v kontaktu, když dělám ty běžný činnosti, jako když se starám o to první dítě, když něco vařím a ptám se na to, kdy budeme jíst a tak to jenom cítím, že tam to někde je, ale není to, jako že bych s tím jakoby pobyla.</p> <p>Dobře. Je ještě něco? Napadá tě ještě něco, co by ti v tom období pomáhalo? Neptám se teď na ty vztahy, ale možná něco...</p> <p>Mně docela pomáhalo, že nemusím, že nejsem v žádném velkém pracovním řádu, že jsem na mateřský, že vlastně si můžu dovolit nějaký takový klid a obstarávání jenom tak toho, co není tak náročný, že si můžu zvolit, že ten den nikam nepojedeme nebo že si půjdeme jenom s Majdalenkou na hřiště, a ona že si tam bude hrát a já že jsem nemusela tak nějak precizně fungovat. Nebo něco, co na mě čekalo, si říct, že to udělám třeba za týden, že tam nebyl výkonový, takový pracovní tlak. Tak to mi dělalo dobře, že to tempo fakt si můžu takhle svobodně zvolit, dělat co nějak vlastně i cítím, že se mi v tu chvíli chce. To bylo dobrý.</p> <p>Dobře. Teď když se díváš zpátky, je něco, co bys potřebovala? Co ti chybělo tenkrát? Co by ti třeba nějak pomohlo? Co by ti udělalo dobře?</p> <p>No určitě by mi asi líp udělalo, kdyby ten partner do toho šel aktivněji.</p> <p>Co to znamená aktivnější?</p> <p>No, kdyby byl, vlastně bych potřebovala, aby byl jako aktivnější, že jsem jako seděla a neměla jsem ani sílu si jako říct o tu pozornost :</p>	<p>„Ale pak jsem ti měla pocit, že tam jako už trochu straší, že už je načase tu fotku někam založit“ A(310)</p> <p>„že ten shon rodinný, to jako že smazává, jako překrývá, ale přesto jsem to jako cítila, že to jako vevnitř je a říkala jsem si, že to nechci, aby to bylo takový jako udusaný, že to chci vlastně s tím,.. i vejít jako do kontaktu“ A(318)</p> <p>„Mně docela pomáhalo, že nemusím tak nějak precizně fungovat, že tam nebyl výkonový, takový pracovní tlak. že to tempo fakt si můžu takhle svobodně zvolit“ A(334)</p> <p>„No určitě by mi asi líp udělalo, kdyby ten partner do toho šel aktivněji.“ A(340)</p>	<p>Odstranění pamětní fotky dítěte z ultrazvuku.</p> <p>Každodenní shon brání v truchlení.</p> <p>Svobodná volba životního tempa – velká pomoc.</p> <p>Očekávání od partnera.</p>	<p>Napadá mne, jestli vejít v kontakt nepotřebuje spíše s partnerem, aby se k tomu vrátili...</p>
--	---	--	---	---

<p>344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381</p>	<p>Hele, Filip, pojd' si tady jakoby se mnou sednout a jenom tady... Já jsem na to neměla vůbec sílu, jsem přišla jakoby ještě další překonávání něčeho, což jako za normálních okolností s tím nemám problém, jako že takhle v pohodě fungujeme. Že ten muž ke mně je jako chlapský a já když si něco potřebuji, tak si o to řeknu, on to udělá, já jsem spokojená a je to v pohodě, jo, ale musím si třeba říct, že řeknu : Hele, už je to dlouho, že jsme takhle si nesedli. Pojd'me na věcu nebo si uděláme nějaký prostor pro sebe, já už mám jakoby ten deficit. A on řekne : Jo, jo, to jako je pravda... Ale nepřijde s tím, že jsme už dlouho si nesedli. Takhle my normálně fungujeme. Ale v tom já jakoby neměla sílu a přišlo mi, že jakoby je málo pozornej k tomu, málo jako takovej nabízivej, ale k němu mi to normálně sedí, že možná on to právě bral takhle, že si jako řeknu, když budu něco potřebovat nebo aby s tím tématem nepřicházel, když já jako to třeba nechci nebo nevím, to mně tak jako napadá, co jak by to mohl brát. Víím, že jsem se snažila se tím nějak nezatěžovat, co on jak o tom přemýšlí. Pravda je, že mi v té chvíli hodně docházelo, že nejenom já jsem potratila, ale že i on taky. Takže on určitě měl taky, já jsem se ho ptala druhý den, jaké to je jako pro něj. No a on říkal, že jako no smutný a to pro mě bylo taky takový to jako i podpurný, že jako nejsem sama, že i můj partner to prožívá taky a on si taky přišel o dítě. Takže já v tom jsem taková, že jsem si pak říkala: Zkus se řídit tím, co teď potřebuješ, jsem mluvila sama k sobě a jakoby nech ho bejt, protože on taky ztratil dítě a bůh ví, jak to prožívá on a já teď nemám žádnou kapacitu řešit, jak to prožívá on. Takže jsem to nějak brala, že se budeme respektovat, že oba dva jsme něco ztratili a oba dva máme nějaký způsob, jak to prožíváme a že to tak nějak myslím, že ty způsoby jsou jiné, protože nejsme stejné osoby, takže on určitě měl svůj způsob a já taky. A jakoby obecně, mně by asi víc pomohlo, když si to takhle představuju, kdyby on byl do toho nezúčastněnej, že by jako nepotratil on se mnou, ale jenom já, ale tak to právě není, takže by mohl přijít a udělat to objetí, to co právě mohli by udělat ty rodiče. Protože oni také sice ztratili to potencionální vnouče, ale v tu chvíli si myslím, že tam nebyli za prarodiče, ale jako moje máma a táta. To úplně perfektně. A myslím si, že Filip v tu chvíli pro mě nemohl být jako partner, protože tam v tu chvíli byl jako táta, který také ztratil své</p>	<p>„Já jsem na to neměla vůbec sílu, jsem přišla jakoby ještě další překonávání něčeho“ A(346), „a já když si něco potřebuji, tak si o to řeknu“ A(349), „možná on to právě bral takhle, že si jako řeknu, když budu něco potřebovat nebo aby s tím tématem nepřicházel, když já jako to třeba nechci“ A(358) „a to pro mě bylo taky takový to jako i podpurný, že jako nejsem sama, že i můj partner to prožívá taky a on si taky přišel o dítě“ A(365) „bůh ví, jak to prožívá on a já teď nemám žádnou kapacitu řešit, jak to prožívá on.“ A(369) „A myslím si, že Filip v tu chvíli pro mě nemohl být jako partner, protože tam v tu chvíli byl jako táta, který také</p>	<p>Není síla na požádání si o podporu. Za normálních okolností si umí říct o podporu. Vysvětlování si partnerova chování. Vnímání partnerova smutku pomáhá. Vysvětlování si partnerova chování. Vysvětlování si partnerova chování.</p>	<p>Napadá mne, že opravdu nešlo o podporu, typu: „To bude dobrý.“ Ale o sdílení, vidět, že i on je smutný, že i jemu je to líto.. Vnímám možná takové nenaladění na sebe s partnerem. Trochu to zklamání z partnerovy reakce přechází do vzteku? To by mohla být také ventilace.. Snaha o kladné vysvětlení</p>
--	--	--	--	--

<p>382 dítě, jo. Tak jsem to nějak se snažila respektovat 383 A to byla ta otázka, jako ses ptala, jestli tam mohlo něco být jinak? 384 No to jsem se vlastně ptala, co ti chybělo? Co bys možná 385 bývala potřebovala? 386 A jinak si myslím, že právě tím, že jako jsem o tom i jako řekla těm 387 lidem, takže já si to vnímám asi tak, že já jsem se o sebe jako 388 starala, aby to pro mě jako bylo dobrý, jo, takže ani bych, já jsem 389 na sebe i svým způsobem taková hrdá, že to tak dělám, takže ani 390 už dneska na to nekoukám, že bych tam udělala něco jinak. 391 A můžu se zeptat, jenom teď mně to tak nějak napadá – 392 vzhledem k těm rituálům všelijakým jako truchlícím, jo, mně 393 napadá, kdyby třeba tady bylo zvykem, teď jenom pro 394 představu, že se potratí miminko a dělá se nějaký rituál 395 společný, prostě ty rodiče, jo, kde vlastně ty vidíš, jak ten 396 druhý, jak ten partner to prožívá, protože ten rituál vlastně pro 397 oba dva může být takový silný a teď, jako když vidíš, že ten 398 druhý to prožívá, když vidíš ten jeho smutek, jako opravdu ho 399 vidíš, že je hmatatelný, myslíš si, že by ti to jakoby pomohlo 400 právě v tom uvědomění si, že on nemůže tě teď ochraňovat 401 jako partner, ale protože on sám je taky smutný, nevím, jestli 402 mně teď rozumíš... 403 Jo, jo, nejsem si úplně jistá, ale určitě to je asi to, co říkám. Že v tu 404 chvíli jsme se nějak nemohli, jsem jako nenašla cestu, ani jsem na 405 to neměla vlastně sílu ji nějak jako hledat, což je ten rituál, je 406 vlastně něco, co je předem daný a ví se, takže to nemusíš 407 prokopávat jako tu cestu, protože víš, že jako je pohřeb nebo něco, 408 takže je to daný potom sledem těch událostí a nad tím nemusíš 409 přemýšlet nějak, jako to hledat k tomu tu cestu. Takhle my jsme ji, 410 já na to neměla sílu ji hledat a zároveň jsem potřebovala s ním 411 jako ten smutek sdílet nebo jako něco, mně by určitě něco, protože 412 to mně vlastně pomohlo, to, jak jsem ti říkala, že on mi řekl, že to je 413 pro něj taky smutný ... což mně nějak překvapilo, já jsem nečekala, 414 že mi tady to řekne, jo. 415 Tak to se právě ptám, jestli v ten moment pro tebe bylo 416 důležitější to, jestli tě obejmě a řekne : neboj, zvládneme to... 417 a nebo bylo pro tebe důležitější vidět, že třeba vidět ho, že 418 pláče, jo, vidět u něj tu projevenou emoci jako intenzivní, 419 kteřou ty tušíš, ale vlastně si třeba nejsi jistá anebo to</p>	<p>ztratil své dítě," A(382)</p> <p>„v tu chvíli jsme se nějak nemohli, jsem jako nenašla cestu, ani jsem na to neměla vlastně sílu ji nějak jako hledat, což je ten rituál, je vlastně něco, co je předem daný...neměla sílu ji hledat a zároveň jsem potřebovala s ním jako ten smutek sdílet“ A(406)</p>	<p>Zamyšlení nad tím, jestli rituál pomáhá sdílet smutek s partnerem.</p>	<p>partnerova chování, ale je cítit i zklamání a neukojená potřeba.</p> <p>Kdyby byl rituál, tak by se mohli potkat ve společném smutku a nebo ne, ale mohli by té situaci rozumět.</p>
--	---	---	---

<p>420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457</p>	<p>partnerské objetí... No já si myslím, že jsem nepotřebovala asi úplně, teď nevím, jestli nebudu teď jako protřečít, ale to, co mi dala máma s tím tátou, takový to jakoby holčičkovský to bude dobrý, ale já jsem s ním chtěla sdílet, že se nám to jako stalo, jo.. Takže jsi vlastně chtěla od něj cítit taky ty smutné emoce? No, proto si myslím, že jo, proto jsem ho vlastně ptala, jaký to pro něj je, že když jsem vyšla z té koupelny a ztratili jsme to a říkala jsem mu to, tak pak mi to asi došlo, že mi to fakt asi nevěřil, protože on tam neměl skoro žádný, on mně tak jakoby, on mně právě tak jako spíš objal a já jsem měla spíš sto chutí mu říct, dochází ti, co se teď stalo, co ti teď jako říkám, jako že jako jsem vůbec nevěděla, kde on je, až právě zpětně jsem si říkala, on asi vůbec nechápal, že mu to právě říkám, že už to vím, teďka jo. Takže v tom tak nějak, v tom si myslím, že ten rituál by byl dobrý, ale že by právě tam mohlo být to jakoby sdílení těch partnerů, že jako mně je z toho smutno, partnerovi je z toho smutno a to jako jsme my teď, ta jednotka, které se to stalo a kterým je z toho smutno, jo, v tom takovéto partnerství, to podržení v tom smutku, jo, vlastně že jo, že se nám to vlastně stalo a jsme z toho jako špatný, jo a nejsem na to sama, protože je tam nejenom to poplácání po zádech, ale je tam někdo, komu je z toho také jako blbě.. Jedině co mi na tom rituálu, jakoby že tam si myslím, že je hrozně těžký... nějak vlastně potom, kdybych měla jako říct časově, kdyby ten rituál měl přijít, tak aby byl jakoby pomocný, jo, aby to pak nebylo, ne to asi je jedno, protože když říkám, že jsme se v tom vlastně jakoby úplně nepotkali vlastně jakoby za celou tu dobu, tak i kdyby, já vlastně jsem ti říkala, jako že i za 3 týdny, když já už jsem jakoby trochu se nějak z toho sebrala, jak se vlastně tohleto stalo, tak furt by to pro mě bylo jako dobrý, no, to sdílení v tom partnerství, to je důležité i v tom dobrém, když se ti dítě narodí i v tom špatném, no jo? Tak jo, tak půjdeme dál. Myslím si, že jsi na to také už odpověděla, ale tu otázku ti přečtu aspoň. Za jakých okolností se ti dařilo dostávat ze sebe (těžké) emoce? No asi jak jsem ti popsala, že vždycky je to okolnost toho, že má ten prostor na to být s tím ztraceným dítětem jako sama, to pro mě,</p>	<p>„myslím, že jsem nepotřebovala asi úplně... to, co mi dala máma s tím tátou, takový to jakoby holčičkovský to bude dobrý, ale já jsem s ním chtěla sdílet, že se nám to jako stalo“ A(424)</p> <p>„ztratili jsme to a říkala jsem mu to, on mně tak jakoby spíš objal a já jsem měla spíš sto chutí mu říct, dochází ti, co se teď stalo, co ti teď jako říkám, jako že jako jsem vůbec nevěděla, kde on je“ A(432)</p> <p>„že ten rituál by byl dobrý, ale že by právě tam mohlo být to jakoby sdílení těch partnerů, že jako mně je z toho smutno, partnerovi je z toho smutno a to jako jsme my teď, ta jednotka, které se to stalo a kterým je z toho smutno, jo, v tom takovéto partnerství, to podržení v tom smutku“ A(438)</p> <p>„no, to sdílení v tom partnerství, to je důležité i v tom dobrém, když se ti dítě narodí i v tom špatném,“ A(451)</p> <p>„okolnost toho, že má ten prostor na to být s tím ztraceným dítětem jako sama, to pro mě, to pro mě</p>	<p>Vyjasňování si co by potřebovala a co ne od partnera.</p> <p>Sdělení potratu partnerovi. Chybějící sounáležitost</p> <p>Výhoda rituálu ve prospěch sdílení. Sdílení s partnerem – důležitější než podpora od partnera.</p> <p>Důležitost sdílení s partnerem.</p> <p>Okolností spuštění silných emocí.</p>	<p>Vzhledem k tomu, že téma partnerova (ne)sdílení je stále horké, napadá mne, že se mohli dostat ve svém vztahu do krizové situace, kdy se mohou měnit postoje.</p>
--	--	---	---	--

<p>458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495</p>	<p>to pro mě bylo důležité, jako si udělat ten prostor a vlastně k němu fakt si myslím, že je rozdíl nebo jsem to tak zažila, že je rozdíl, když já k němu mluvím jako v hlavě a to i v tom autě, když jsem to ještě nevěděla a jela jsem do té nemocnice, jo a když to je prostě, i když já v tom autě si to řeknu nahlas, to prostě to řečnění nahlas, to je mnohem víc, to mnohem jako uvolní ty slzy, to najednou jakoby přijde mnohem víc té emoce, než když jenom člověk to jako si o tom mluví ve svém vnitřním já, až je to překvapivé. No a pak je ta druhá situace jako vlastně s tím tátou a kdyby tam ta máma byla fyzicky, ne po telefonu, což nešlo, tak to by s ní bylo asi tak vlastně jako asi řečený, co se stalo s těmi jako nejbližšími osobami, kterým já vlastně důvěřuji, což jsou to mí rodiče, tak to byl pro mě taky to, co umožnilo ten jako velkej emoční zážitek, myslím si, že kdyby tam ty rodiče nebyli, tak bych to musela pak nějak to ještě oživit. Fakt by to byly pro mě silný emoce, no, že s blízkejma, vlastně s rodiči a s blízkejma osobama a potom jako mluvení k tomu ztracenému dítěti nahlas jsou ty okolnosti.</p> <p>Já tady ještě mám dotaz na ten rituál, ale já si myslím, že ten rituál, který jsi popsala, vlastně pokud tomu budu říkat rituál, že jsi už odpověděla, tak tu otázku ti dávat znovu nebudu.</p> <p>Jestli sis nechala něco na památku, tak to je ta fotečka kterou asi máš někde...</p> <p>Nic víc asi nešlo. Fakt nešlo. Jako kdyby možná šlo něco víc, tak to nechám...</p> <p>No zeptám se tě, co si o tom myslíš? To je zase taková ta otázka vedle, ale zajímá mě. Já, když jsem se dívala na ty rituály a dívala jsem se různě i na nějaké fotky na internetu, tak jsem často zaznamenala, ne často, ale všimla jsem si toho a vlastně bylo mi to docela příjemné, že si některé ženy nechávaly třeba takhle na břicho vytetovat malinkou ručičku, nebo datum, jo, a že mi to přišlo jako hodně něžný, takový nějaký hodně roztomilý, já jsem si říkala, že to určitě udělaly jako vzpomínku Co si ty o tom myslíš?</p> <p>Jako v jakém smyslu? Jestli bych to takhle já anebo mně to přijde hezký, mně to přijde hezký, u mě to by asi hrálo roli, jako že mně to fakt v těch 4 týdnech přišlo brzo,... v pondělí šla k tý doktorce, jestli se naladit na tu vlnu, že jsem jako těhotná, tak vlastně jsem jako v pondělí šla k tý doktorce, jestli jsem těhotná a potvrzení a ve</p>	<p>bylo důležité“ A(458)</p> <p>„to prostě to řečnění nahlas, to je mnohem víc, to mnohem jako uvolní ty slzy, to najednou jakoby přijde mnohem víc té emoce, než když jenom člověk to jako si o tom mluví ve svém vnitřním já,... s tím tátou“ A(466)</p> <p>„s těmi jako nejbližšími osobami, kterým já vlastně důvěřuji, což jsou to mí rodiče,... co umožnilo ten jako velkej emoční zážitek“ A(470)</p> <p>„u mě to by asi hrálo roli, jako že mně to fakt v těch 4 týdnech přišlo brzo,... v pondělí šla k tý doktorce, jestli jsem těhotná a potvrzení a ve čtvrtek jsem začala špinit, jo, takže to jako nebylo moc času“ A(496)</p>	<p>Okolnosti spuštění silných emocí.</p> <p>Okolnosti spuštění silných emocí.</p> <p>Vnímání krátkosti ztraceného těhotenství.</p>	<p>Napadá mne, že tam, kde si truchlení může dovolit, se musí cítit bezpečně.</p> <p>Zajímavé, že doba těhotenství vnímaná jako krátká na to, aby byla prožívána</p>
--	---	--	--	--

<p>496 497 498 499 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 567 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483</p>	<p>čtvrtek jsem začala špinit, jo, takže to jako nebylo moc času a já fakt, když jsem si stihla se přeonačit, rozdíl je, já si myslím že když už nosíš to dítě, je to ixtej týden, i na ultrazvuku to vypadá jako dítě, už to má i tu ručičku jako takže, ale víš, co já sama jsem si vlastně napsala datum, kdy jako, když píš u Majdalenky, kdy první slovo atd.. Tak tam mám vlastně datum, kdy jsem vlastně udělala ten pozitivní těhotenský test a pak tedy, kdy jakoby ne, kdy jsem začala krváčet nebo tu neděli, kdy to odešlo a pak jsem tak koukala na ten, na tu soupisku, jestli to nemam jako smazat, víš to už jsem jako to, že se to nepovedlo, jo, že jsem si myslela, že tam budu psát nějaké věci o tom druhém dítěti, jako kope nebo něco jiného, ale pak jsem si zase říkala, ale já to tam nechám, vid', to je prostě tak, jako je součástí toho příběhu, takže když někdo má, když si to představuješ, když máš potom fakt jakoby ten plod, už je větší a už je to opravdu jako miminko, které tam je nebo už dává o sobě už i nějaký známky, tak se vůbec nedivím, že někdo si nechá vytetovat jako tady to no... Tak to jsem se odbočila. To jsem se jenom chtěla prostě zeptat, co si o tom myslíš.. Jo, jo. Jsi věřící? V klasickém slova smyslu ne. A pomáhá ti nějaká víra při překonávání třeba tady nějaké té bolesti? Jako víra v něco? Jak jsem si udělala psychologický výcvik, tak jsem už ztratila veškeré ty představy o víře. A věřím už jenom vlastně v to, že se člověk musí vlastně jakoby se starat o sebe a být k sobě citlivý a to by byla asi ta moje víra, taková jakoby.. Musím si zařídit, abych to měla jakoby dobrý, jo že si nějak musím... To je pěkná víra.. Jo. No, je dobrá víra, no, já jsem s ní jako spokojená nebo víra vlastně v to, že opravdové je to, co teďka cítím a jestli mi je teďka blbě a prostě a jde to udělat, tak chci zalézt pod peřinu a když už tam nechci být, tak vylezu a je to.. A přemýšlela jsi ještě od té doby takhle o víře nebo o něčem jako třeba i tady o té své, jestli třeba ti pomohla, jestli jsi o ni přemýšlela znova?</p>	<p>„když máš potom fakt jakoby ten plod, už je větší a už je to opravdu jako miminko, které tam je nebo už dává o sobě už i nějaký známky, tak se vůbec nedivím, že někdo si nechá vytetovat jako tady to no...“ A(462)</p> <p>„V klasickém slova smyslu ne... A věřím už jenom vlastně v to, že se člověk musí vlastně jakoby se starat o sebe a být k sobě citlivý“ A(473)</p> <p>„nebo víra vlastně v to, že opravdové je to, co teďka cítím a jestli mi je teďka blbě, tak chci zalézt pod peřinu a když už tam nechci být, tak vylezu a je to..“ A(480)</p>	<p>Rozdíl ve vnímání délky těhotenství.</p> <p>Víra.</p> <p>Víra. Svobodná volba.</p>	<p>s velkou intenzitou. Trochu rozpor s uvedeným výše.</p> <p>Jako kdyby zážitek potratu vyvolával starost o sebe.</p> <p>Napadá mne, jak to v životě asi má se svými potřebami, může si dopřát co potřebuje?</p>
--	--	--	---	---

<p>522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559</p>	<p>neřikal nic, že to jako jsme nechtěli, naopak, jakoby byl podpurný, že to tak to prostě je, uděláme to tak a začal se smířovat a začal se na to taky tak nějak těšit, ale potom vlastně, když jsem potratila, tak mi říkal, jako, tak aspoň jsme si ujasnili to, že to dítě doopravdy chceme, což pro mě bylo hodně překvapivé, protože mluvil v množném čísle a v tu chvíli jsem jakoby to já tak neměla a bylo hrozně příjemný, že on to tak má, že to jako chce, to druhé dítě a jak ses ty zeptala, v tý otázce tam něco bylo. Jestli se něco změnilo.. Jo, takže pro mě se vlastně změnilo to, že jsem na to tak nějak přestala pospíchat a fakt jsem si jako uvědomovala, co je jakoby pro mě ten tlak takový společenský nebo takové to povídání, ať nemají děti daleko od sebe věkově a tak, co jakoby za tlak působí k tomu pro mě to vědomí, že partner to dítě nechce nebo chce, jakoby jako pro mě to vytváří jakoby atmosféru, jak já jako na to nazírám a tak nějak jakoby mně to vrátil, jako vlastně k tomu, co je to jakoby opravdový, jestli to jako to opravdu cítím, tak že to druhé dítě chci anebo to cítím tak, že jakoby ne nebo na to jakoby netlačit, jo, a to se jako hodně změnilo v tom, že si říkám, jako že když to bude chtít, tak to si nějakou cestu najde i to jakoby v té mé mysli nebo jako u Filipa v tom partnerství, že v tom jakoby ještě potkáme, ale že je také možný, že si necháme jakoby jenom tu Majdu a že nějak to teďka vnímám hodně bez tlaku, no, že si jako užívám toho, že vlastně Magdalenka už je jako větší, už se nám jako blýská na tu školku, takže už teď můžu něco dělat, jako vím, že do budoucna budu mít nějaký pravidelný čas, kdy budu moct něco dělat jakoby pro sebe a vlastně jsem teďka jako hrozně ráda, protože teď to začíná být nebo už začalo být, takový fakt super období, kdy já zase můžu být sama za sebe jako ženská, nějak se víc vyladily ty role, že jako jsem jako máma, ale zároveň se taky starám jako o sebe, jo, a v obou mám ze sebe jako dobře pocit, ve obou na obou těch stranách a hodně si teď uvědomuji, že kdybych pořád byla těhotná, tak vlastně ten prostor, kterej se mi teďka jakoby otevřel pro mě, tak já bych jako by vlastně zaplácla tím druhým dítětem, že jsem tedy byla ty čtyři týdny, jsem věděla, že jsem těhotná, že jsem byla strašně unavená, jo, a fakt ještě než potom odezněly ty těhotenské hormony, tak mně to fakt přišlo, jako že mně někdo hodí prostě jako studenou plénu přes hlavu a taková</p>	<p>„když jsem potratila, tak mi říkal, jako, tak aspoň jsme si ujasnili to, že to dítě doopravdy chceme, což pro mě bylo hodně překvapivé, protože mluvil v množném čísle“ A(527)</p> <p>„pro mě se vlastně změnilo to, že jsem na to tak nějak přestala pospíchat a fakt jsem si jako uvědomovala, co je jakoby pro mě ten tlak takový společenský“ A(533)</p> <p>„jakoby jako pro mě to vytváří jakoby atmosféru, jak já jako na to nazírám a tak nějak jakoby mně to vrátil, jako vlastně k tomu, co je to jakoby opravdový, jestli to jako to opravdu cítím, tak že to druhé dítě chci anebo to cítím tak, že jakoby ne nebo na to jakoby netlačit, jo... že když to bude chtít, tak to si nějakou cestu najde“ A(541)</p> <p>„je také možný, že si necháme jakoby jenom tu Majdu a že nějak to teďka vnímám hodně bez tlaku, no, že si jako užívám toho, že vlastně Magdalenka už je jako větší, už se nám jako blýská na tu školku“ A(546)</p> <p>„já zase můžu být sama za sebe jako ženská, nějak se víc vyladily ty role, že jako jsem jako máma, ale zároveň se taky starám jako o sebe, jo, a v obou mám ze sebe“ A(552)</p> <p>„hodně si teď uvědomuji, že kdybych pořád byla těhotná, tak vlastně ten prostor, kterej se mi teďka jakoby otevřel pro mě, tak já bych jako by vlastně zaplácla tím druhým dítětem“ A(556)</p>	<p>Společné ujasnění o dalším dítěti.</p> <p>Změna v nahlížení na druhé těhotenství.</p> <p>Změna v nahlížení na druhé těhotenství.</p> <p>Změna v nahlížení na druhé těhotenství</p> <p>Užívání si sama sebe.</p> <p>Těhotenství vs prostor pro sebe.</p>	<p>Partnerství je nyní důležitější, je třeba si to uvědomit.</p> <p>Ztráta jako krizová situace, která nabízí možnost životní změny... napadá mne, že touha po „něčem“ je a asi to opravdu nemusí být druhé dítě.</p>
--	--	---	--	---

<p>560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597</p>	<p>jsem hrozně jako v mlze, ten začátek jo, a to když potom jakoby odeznělo a potom jsem zase měla, řekla bych, jakoby bystrou mysl, jo, takovou normálně fungující, tak jsem z toho měla jako hrozně radost, no, takže se změnilo určitě to, že jako netlačím tak na to nebo nemám pocit, že jako možná, i když to probírám jako s těma klientkama, tak vlastně někdy jako to, co jim vlastně říkám, tak nechávám jakoby dopadat slova i na mně, že si vlastně říkám, že jo, jakoby tak to je, že jako teď je mi, sice mně bude třicet čtyři, ale jako tak co, no tak jako budu mít dítě za dva roky, jestli to tak má být.. Nějak nechat tomu jakoby volný průběh, to tak bude a zároveň si uvědomuji, že já jako fakt nějak s tou Majdou, vlastně se to stalo nahodile, ale ne moc jako nahodile, protože určitě jsem si to další hrozně přála, tak pro mě Majda je prostě jako poklad mého života, takový jako zázrak a asi i po tom potratu, já jsem si ještě fakt víc si uvědomila, že já jako fakt, to je moje štěstí a že jako a co bych chtěla výš nebo že vlastně když budu mít jenom jí nebo budeme mít jí, tak fakt budeme jako šťastní, no. <i>(vlhké oči, rozčesávanost)</i></p> <p>A teď jak to máš, tak jak se to teď rozjemnilo, rozněžnilo. Co za tím je? Že teď jsi úplně taková, teď jsem měla pocit, že se ti úplně chce plakat.</p> <p>Jo, jo, no. No, to nevím, to bych musela nějak tady, no je za tím prostě něco, co se jako vždycky objevuje v souvislosti s Majdou, je nějak jakoby můj pocit štěstí, který já mám ze svého dětství a jakoby, co mohlo být líp, že to není úplně takový jako naplněný a myslím si, že to u Majdy vnímáme jako naplněný, jo, to že fakt jako děláme dobře, hezky oba dva a že to je prostě takový, že jsme jako fakt taková hezká jednotka, jo, samozřejmě, že vím, že když jí bude ..náct, že něco prostě vymyslí, proč máma byla blbá nebo něco takového... Jo, prostě to k tomu jako patří, ale že nějak fakt jako, že si myslím, že to děláme hezky a že je nám pěkně, no. Takže jo, určitě to souvisí s nějakým jakoby mým vlastně nenaplněným pocitem z dětství, že to jakoby teďka si dělám ve své vlastní rodině a to je pro mě jako hodně důležitý, no, takže cítím, že tam jako já se z toho cítím taková silná, že já vím, že jako že to bude hezký, i s jedním ještě dítětem, jo, že jakoby na to mám nebo že prostě jako že věřím tomu, že to umím jako udělat hezky a umím jako jim dát tu lásku a tak a ale jakoby když ten partner to</p>	<p>„Nějak nechat tomu jakoby volný průběh, to tak bude a zároveň si uvědomuji,... pro mě Majda je prostě jako poklad mého života, takový jako zázrak a asi i po tom potratu, já jsem si ještě fakt víc si uvědomila, že já jako fakt, to je moje štěstí a že jako a co bych chtěla výš nebo že vlastně když budu mít jenom jí nebo budeme mít jí, tak fakt budeme jako šťastní“ A(576)</p> <p>„co se jako vždycky objevuje v souvislosti s Majdou... že si myslím, že to děláme hezky a že je nám pěkně, no...určitě to souvisí s nějakým jakoby mým vlastně nenaplněným pocitem z dětství, že to jakoby teďka si dělám ve své vlastní rodině a to je pro mě jako hodně důležitý“ A(593).</p>	<p>Aktuálnost významu již narozeného dítěte.</p> <p>Propojení svého nenaplněného dětství se šťastným dětstvím své dcery. Silné emoce.</p>	<p>Smutek ze ztráty, otevřel cestu i k vlastnímu smutku.</p>
--	---	---	---	--

<p>598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635</p>	<p>jakoby nebude tak cítit, tak vím, že i takhle jakoby budeme šťastní a když se zase budu starat se jakoby já sama o sebe, abych dělala věci, které mě baví, takže to není tak, že tam mám prázdno, jo, a zároveň i jakoby nezaplašuji to, že když prostě za dva roky přijde takový pocit, že jako že jo, já bych to miminko jakoby chtěla, protože já i teď jako nemám pocit, že jak jsem si to hodně intenzivně od prvního okamžiku prožívala, prostě když jsem se dozvěděla, že jsem těhotná s Magdalenkou, od té doby prostě tak strašně prožívám, fakt se snažím to jako užít, prožít, jo, všechno s tím spojený, že já jako nemám teď pocit, že jako bych toužila po takovém tom maminkovském, protože to moje miminko mi teprve teďka jakoby vyrostlo, jo, a potřebuju, nějak to vlastně i cítím, tak že jsem jako mohla se nadechnout, trochu se můžu jako vydýchat, v tom jsem si ještě hrozně vzpomněla na mého tátu, když jsem ještě všem oznamovala, že jsem těhotná, taťkova první reakce byla, vždyť si vůbec neodpočíneš, jo, a mně to jako v tu chvíli, když jsem byla těhotná, tak jsem si tak říkala, jo, tak tať, ale proč tak říkáš, vždyť jsem prostě těhotná a to a když jsem pak vlastně o to přišla, tak jsem si jako uvědomila, že v tom jako je kus pravdy, že to fakt jako by bylo po jedné nějaké ukončené cestě, kdy teda i kdyby ...(pauza)... kdyby kolem třech let a že půjde teda do školky a tak, jak dál jí pošlu víc do toho světa, že se o ni nebudu už jako starat jenom já a to vlastně ještě jako nemáme dokončené, jo a já jako teplé, teď si to začínám jako vydejchávat a Majda začíná jakoby od sebe, to a na to tam jakoby nacpat to druhé, nějak si říkám, jo, jako dejme si čas, vydechejme se a pak zase třeba přijde i takový něžný, jako že jo a tak... Jako : Filipe pojďme si zas mít to miminečko a těšit se z toho, jak mi roste to břicho a víš to zase, jako tak mám potřebu jakoby dát tomu cosi, co to dítě zaslouží, protože mi to přišlo trochu líto, jak jsme byli tím těhotenstvím oba dva trochu zaskočení, takže jsem si vlastně říkala : Ty jo, ta Majda, když byla v tom břichu, to bylo takové štěstí a tady jakoby ten druhý, já to nemám spojený jakoby úplně jenom s... (pauza). Fakt můj první dojem, když jsem se dozvěděla, jsem si říkala, já se z toho poseru, až se to narodí, víš, jako jsem si říkala, ty jo, to bude mazec, jo, pak říkám, nech to bejt, máš devět měsíců na to se na to vyladovat a tak jakoby jo, dej to tomu. Prostě tak teď máš takový pocit, nech to bejt, ale přišlo mi to tak trochu líto, že vlastně</p>	<p>„že i takhle jakoby budeme šťastní a když se zase budu starat se jakoby já sama o sebe, abych dělala věci, které mě baví, takže to není tak, že tam mám prázdno“ (A 600).</p> <p>„miminko mi teprve teďka jakoby vyrostlo, jo, a potřebuju, nějak to vlastně i cítím, tak že jsem jako mohla se nadechnout, trochu se můžu jako vydýchat“ (A 610).</p> <p>„dejme si čas, vydechejme se a pak zase třeba přijde i takový něžný, jako že jo... pojďme si zas mít to miminečko a těšit se z toho, jak mi roste to břicho a víš“ (A 625)</p> <p>„můj první dojem, když jsem se dozvěděla, jsem si říkala, já se z toho poseru“ (A 632).</p> <p>„přišlo mi to tak trochu líto, že vlastně to druhé by</p>	<p>Naplněnost vnitřní x naplněnost vnější.</p> <p>Po potratu i prostor na nabrání energie.</p> <p>Nový pohled na znouplodnění.</p> <p>První dojem vědomí, že je těhotná</p> <p>První dojem vědomí, že je těhotná.</p>	<p>Vnímám zklidnění, přijetí vlastního života, jako spokojeného a otevřeného pro mnohé zajímavé cíle...</p> <p>Zajímavé, že na počátku těhotenství byli smíšené pocity, které se teď ukazují jako významné.</p>
--	--	---	---	---

<p>636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 667 668 669 670 671 672 673 674</p>	<p>to druhý by nemělo takové to, takový ten stejný jako start, že jsem mu vlastně neudělala ty podmínky, ale v situaci, když jsem těhotná, tak si říkám, prostě tak to je, jo, a neřeším, ale jakoby potom jako po resetu, kdy to může být od znova, si říkám, tak třeba to bude mít lepší, no ten start potom..</p> <p>Hezky. Tak Lucko, ještě ti teda dám dvě poslední otázky. Máš od té doby potratu nějaké fyzické či psychické potíže?</p> <p>Ne.</p> <p>A poslední. Jakou jsi měla zkušenost se zdravotní péčí během období toho potratu?</p> <p>No jo, jako nebylo to takový moc jako empatický, bylo to takový trochu smutný, jako v tom že ...(pauza)... teď nevím, vlastně mám dvě zkušenosti, jedna zkušenost jakoby s mojí gynekoložkou, kde my ještě chodíme, k tomu do soukromého zařízení, které si platíme a já už já, když jsem se tam vlastně jako přihlásila, tak jsem si říkala, že to možná nebyl úplně ten nejlepší nápad, protože paní je taková dost jako od rány, ale ve chvíli, kdy si napsala do papíru, že jsem psycholog, tak trochu změnila, tak jsem si pak říkala dobrý, tak jo, ono to tak někdy pomáhá, jo, jakoby i ten titul a tak, jako vím, že když jsme byli v nemocnici, tak je dobrý to tam napsat, protože oni pak se chovají fakt jako jinak, to fakt jako takhle sprostě využívám. Tak jsem věděla, že jako osobnostně je taková jakoby od rány, tak tam jsem ani nečekala nějakou jako zúčastněnou reakci, jo, ale mně tam hrozně naskakuje ten článek, jak jsem četla s těma reakcema, víš, jak tam byla vlastně z toho Respektu o těch potratech, jak tam vlastně bylo o tom v těch diskusích takový zajímavý, jako když nějaký doktor psal, tak chcete, aby tam člověk jako s vámi seděl jako psycholog a rozebíral a ty ženské tam vlastně psaly, ne, stačí, když vás na škole naučej větu, jako představa o těch dvou situacích, kdy žena chce potratit, jako že jde na potrat, protože chce a kdy potrací a nechce.. Jo, tak ta paní se mi líbila, protože ta jedna tam psala : Stačí takhle, když žena přichází a chce potratit, říct jí jenom jasně postup, jak to je a že to nebude bolet... Když přichází žena, která potrací a chtěla to dítě, tak jí říct : To mně moc mrzí, postup bude takový a popsat jí, jak to bude, tak to jako úplně stačí, jo... Tak mi to přišlo i u té gynekoložky, že vlastně já jsem tam přišla a říkala jsem jí, no, ono asi se něco děje, protože jdete jako mimo ten</p>	<p>nemělo takové to, takový ten stejný jako start“ (A 636).</p> <p>„nebylo to takový moc jako empatický“ (A 636).</p> <p>„ve chvíli, kdy si napsala do papíru, že jsem psycholog, tak trochu změnila“..</p> <p>„jakoby i ten titul a tak, jako vím, že když jsme byli v nemocnici, tak je dobrý to tam napsat, protože oni pak se chovají fakt jako jinak“ (A 656)</p>	<p>Vnímání zdravotní péče.</p> <p>Titul coby protekce ve zdravotní péči.</p>	
--	--	--	--	--

<p>712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749</p>	<p>pako, které tam brečí nebo já nevím, jo, že to bylo, že furt brečím, když jsem jí podávala tu občanku nebo co ona to chtěla nebo kartičku od pojišťovny nebo něco, tak mohla říct aspoň jakoby větu, jakoby tak aspoň trochu podpůrného jakoby, no já nevím, nevím, prostě něco, něco, ale zase úplně jakoby mně přišlo trapné dělat, že vlastně jakoby to nevidí nebo zas takový divný, ale dobrý, no tak to je sestra, co přiběhla doktorka a než jsem stačila, já jsem jí chtěla něco říct, musela vidět, že brečím nebo minimálně představuji si, že by mi to sestra měla říct, že se teda bojím o to, že jakoby to, co se to děje, já jsem začala vyprávět a ona mi do toho skočila, že má jenom patnáct minut, protože za patnáct minut má být na sále, kde řeší, já už nevím co, řekla nějaký ten odborný název něco prostě ta ... takže má jenom patnáct minut, mi to řekla ... rovná se ... řekni mi o co jde, protože já prostě za patnáct minut odsad' odcházím, ale fakt jako na drsnou ... jo prostě taková ta mladá holka, jsem si říkala, tak jo, tak jsem jí řekla ... ona na štěstí, teda protože si nedokážu představit, kdyby mi řekla jo, potratila jste a já odcházím, jako co by ona pak tam se mnou, ona jakoby povolila a byla jako příjemnější a určitě tam se mnou byla dýl, než těch patnáct minut, jo, ale tak jsem si v duchu říkala, sakra, proč sis to neodpustila, to na začátku, no, protože asi teda tam)nemusela být tak úplně přesně, protože to fakt ůtla a řekla by jakoby : Nezlobte se a to a to... nebo nevím nebo tam poslat někoho jiného nebo to možná nešlo, jo, ale viš takový... A pak jsem viděla, že jakoby, že fakt podle mě šlo spíš o přístup, protože jak byla rozběhnutá, tak se vyklidnila a na konci se mnou mluvila už jako líp, proto vlastně jsem si jí ptala, co to je norma a ona říkala, jo, jakoby jasně, berte to, co je ted'ka, takže to je jako norma, když se to nějak hodně vychylovalo, tak jako přijďte a to už přijďte hned, jo, to už byla jako... Ale fakt jsem si říkala, co je toto, ale to opravdu jako nemám sílu, neměla jsem sílu v tý chvíli, kdyby byla fakt asi víc hnusná, tak to jí možná i něco řeknu, tohle je takový, nevím, běží mi, což je teda v lékařství mi běží často hlavou, že kde je ta míra, kdy už jí mám někam poslat anebo jí říct, ať se zklidní a kdy ale většinou člověk tam sedí, že mu něco je a chce to vyřešit, jo, chce prostě dopídit se, já jsem na ni chtěla, ať teda udělá ten ultrazvuk a řekla mi, že jo, tak to nechci vlastně zdržovat a ještě řešit jako nějaký konflikt. No, takže bohužel,</p>	<p>„mně přišlo trapné dělat, že vlastně jakoby to nevidí nebo zas takový divný“ (A 717).</p> <p>„že má jenom patnáct minut, protože za patnáct minut má být na sále,“ ...rovná se ... řekni mi o co jde, protože já prostě za patnáct minut odsad' odcházím, ale fakt jako na drsnou..“ (A 726).</p> <p>„ona jakoby povolila a byla jako příjemnější“.. „tak jsem si v duchu říkala, sakra, proč sis to neodpustila, to na začátku..“ (A 732).</p>	<p>Nepochopení od zdravotníků.</p> <p>Nedostačující účast zdravotníků.</p> <p>Očekávání od lékaře.</p>	<p>jak asi přemýšlí..</p>
--	---	--	--	---------------------------

<p>750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787</p>	<p>takové nic moc mý zkušenosti, no. Rozhodně teda nikdo neřekl větu, jako : Mrzí mně to.. Což mi teda, což mi taky mrzelo.</p> <p>Jsou odstříhlí, vid', hrozně.</p> <p>No, víš, co mi na tom přišlo nejzajímavější, že mně ani nepřišli odstříhlý, mně přišli překvapený. A já nemůžu pochopit, jak jsem mohla překvapit svojí větou : Myslím si, že už těhotná nejsem.. gynekoložku, které je pětapadesát a dělá asi celý život gynekologii. To fakt nechápu. Protože já jsem na ní viděla, že ona je překvapená, že jako kdyby mi řkala, ne, tak to je můj kapric, kdyby mi ten její obličej říkal, tak to teda do vás bych to fakt neřekla, že o to přijdete, víš úplně prostě.</p> <p>Tak možná to byla ta právě účast, to vyjádření.</p> <p>Možná jo, nevím. Ale fakt jsem si řkala, ne vás mediky na škole učí normálně jenom jako matematicky - přichází žena, rovná se začnete větou : Mrzí mně... Že normálně bych je normálně takhle učila, protože to by jako pomohlo, oni dokážou být jako profesionální, jakoby a odvykládat ty diagnózy a tak, ale ať jim jenom tohle na začátku řeknou, to fakt tam člověk nechce, aby mně rozebírala nebo nějak jako něco o tom mluvila, ne, ať jenom prostě řekne : Jo, to mně moc mrzí, chápu, že to pro vás je teď těžké nebo když tam člověk brečí, tak jako prostě nějak jako dát jenom takhle ruku blízko, nemusí na mně ani šahat, každý by to třeba nechtěl, říct prostě jakoby, jako chápu, že to pro vás je.. nebo že to bolí.</p> <p>Je to hustý, no, tohle téma. Dobře. Lucko, to je všechno, jo, dneska už tě nebudu víc trápit, ale ještě se tě zeptám - úplně takovou otázku, jestli tě napadá naopak, jestli tě napadá otázka, kterou jsem nějak měla položit a nepoložila?</p> <p>Ty jo, to nevím, teď mně nic nenapadá, mám jako pocit, že jsem ti popsala celý ten příběh a i s tím, jako prožíváním v tom to myslím, že jo, to jsem si ti řekla i s různě odbočkama, s čím vším, to u mě jakoby souviselo, třeba to prožívání je tak jako, co jsem si, co asi se tam vlastně protkávalo a na co si se přímo neptala a vůbec, ani vlastně nevím, jestli se na to dá jako zeptat, ale je možná i to, že on ten jako způsob toho prožívání a toho, jak jsem řkala, že jsem se starala sama o sebe, je nějaký pro mě typický nebo zapadá do toho celého životního příběhu, že by to jako, ne úplně, že by to byla reakce na něco, ona to sice reakce, co se mi nikdy</p>	<p>„Rozhodně teda nikdo neřekl větu, jako : Mrzí mně to.. Což mi teda, což mi taky mrzelo.“ (A 751).</p> <p>„nepřišli odstříhlý, mně přišli překvapený..“ (A 754).</p> <p>„ať jenom prostě řekne : Jo, to mně moc mrzí, chápu, že to pro vás je teď těžké nebo když tam člověk brečí, tak jako prostě nějak jako dát jenom takhle ruku blízko, nemusí na mně ani šahat, každý by to třeba nechtěl, říct prostě jakoby, jako chápu, že to pro vás je..“ (A 772).</p>	<p>Nedostačující účast lékaře.</p> <p>Nedostačující účast lékaře.</p> <p>Co by v lékařské péči potřebovala.</p>	<p>Celkově vnímám nedostatek podpory.</p>
--	--	---	---	---

<p>788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800</p>	<p>nestalo... Teď se mi to stalo poprvý s tím potratem, ale já vlastně na to jakoby používám to, co jsem se jakoby naučila za dosavadní život, jo, takže vlastně pro mě bych řekla, že jsem v té chvíli jako zúročila všechno to, co jsem se doposavad naučila, jo, že takový to, jak ses mně vlastně i ty ptala, jakoby teď přišly ty slzy, s čím ony jakoby souvisejí, jo, a jak pracujeme jakoby na výcviku a jako na tom individuálu a tak, tak já jako už vím, s čím souvisejí, že to souvisí s tím mým deficitem, který jsem měla, když jsem byla malá, jo, takže to vím, že jako že se některé emoce můžou právě tím, že to je jako taková hluboká zkušenost a nepříjemná jako ten potrat, tak vlastně můžou podle mě i jakoby podrejpnout něco, co vlastně v člověku už i normálně jako je.</p> <p>Určitě, určitě. Dobře. Já ti moc děkuji.</p>	<p>„že jsem v té chvíli jako zúročila všechno to, co jsem se doposavad naučila..“ (A 791).</p> <p>„že se některé emoce můžou právě tím, že to je jako taková hluboká zkušenost a nepříjemná jako ten potrat, tak vlastně můžou podle mě i jakoby podrejpnout něco, co vlastně v člověku už i normálně jako je.“ (A 799).</p>	<p>Potrat jako mobilizace zkušeností.</p> <p>Hluboký zážitek jako cesta k sobě!</p>	<p>Ve sdílení je nejen silná opora, ale i možnost náhledu. Více pohledů na svou situaci.</p>
--	--	--	---	--

Č.r.	Transkript	Klíčové citace	Téma	Interpretace
1	Participantka B			
2				
3	Tak, první otázka. Jak jste prožívala potrat? A jak se stalo?			
4	Nebo jak se stalo a jak jste prožívala?			
5	Tak, stalo se to tak. Kdy jsem to zjistila?			
6	Možná i kdy?			
7	No, den předem jsem přišla unavená z práce, trochu hladová a			
8	nervózní, z toho vlastně manžel mě trochu něčím vytočil a jsem	„...manžel mě trochu něčím vytočil a jsem neudržela tak	Atmosféra den před porodem	Zajímavé, že
9	neudržela tak nějak svoje emoce, jak jsem byla unavená	nějak svoje emoce, jak jsem byla unavená vyhladovělá		spojuje tak napřímo
10	vyhladovělá tak jsem rozbila mísu. Cíleně. Prostě jsem s ni tiskla,	tak jsem rozbila mísu. Cíleně. Prostě jsem s ni tiskla,		ty dvě události.
11	potřebovala jsem to dostat ven a druhý den jsem vlastně jela	potřebovala jsem to dostat ven a druhý den.. jsem na		Jako, kdyby
12	k sestře na návštěvu a tam jsem na záchodě zjistila, že krvácím a	záchodě zjistila, že krvácím..“ (B 13).		obviňovala manžela
13	zavolala jsem sestře na gynekologii a ta mi řekla, ať přijedu, že			z toho, že potratila.
14	treba to ještě nějak zachráníme a udělali mi ultrazvuk, tam nebylo			
15	nic vidět a v krvi... bylo, ale to pak jako klesalo, takže tam byl			
16	nějaký spontánní potrat, no, byl to asi pátý nebo šestý týden a			
17	vlastně otěhotnění bylo okamžitě, jak jsme se rozhodli, takže bez			
18	problémů, ale už tehdy tam byly hádky, takže tak trochu ve stresu,	„už tehdy tam byly hádky, takže tak trochu ve stresu,	Atmosféra před porodem.	Je zajímavé, že při
19	asi s prací, se starším se synem, s domácností a tak všechno	asi s prací, se starším se synem, s domácností a tak		dotazu na prožívání
20	dokola.	všechno dokola! (B 22).		potratu odpovídá
21	Prostě toho na vás tenkrát bylo hodně.			způsobem, který
22	Jo. No, já jsem tak chtěla ty dvě děti za sebou, ale možná jsem to			vysvětluje co mohlo
23	tak nějak špatně zorganizovala, co se týče práce, nevím.			být
24	Ted' vás přeruším. Zkuste trošičku víc si vzpomenout, jaké to bylo.			příčinou...možná se
25	Ted' už trošičku z vás cítím, že se snažíte hodnotit zpětně tu			sama vnímá jako
26	situaci. Já bych byla ráda, jako kdybyste vlastně zkusila			obět'?
27	pojmout z té doby, jak jste se tenkrát cítila.			
28	No, já když se vrátím k tomu ještě jakoby početi, ještě úplně k těm			
29	dnům, tak si pamatuji, já jsem mám narozeniny v srpnu i svátek			
30	v srpnu a to v rozhraní týdne, já vím, že to prostě probíhalo			
31	v tomhle období, vím i kde jsme byli, byli jsme na chatě a manžel			
32	přišel unavený z práce, já jsem prostě trvala na tom, že musíme	„já jsem prostě trvala na tom, že musíme plodit děti a	tlak při snaze o dítě.	Tady se zdá, že
33		on byl tak unavený, že to nějak nepociťoval, že to je		vyvíjela na manžela
34				intenzivní tlak, jestli
35				
36				
37				
38				

<p>39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76</p>	<p>plodit děti a on byl tak unavený, že to nějak nepocítoval, že to je důležitý, že teď je ten den D a jiný v měsíci nebude a já jsem na to asi šla špatně nebo prostě jsem měla pocit až strašně vzteku? A my jsme se pohádali a pak jsme se jako udobřili a no, tak to bylo takový i trošku divoký, jako že, co se týče těch emocí, no mých, že jsem byla trošku, jako si pamatuji, že jsem netrpělivá něco takového tam bylo a na základě toho jsem pak byla vzteklá nebo nervózní nebo nervní nebo rozčilená z nereakce adekvátní z druhé strany, prostě.. Nebo, co jsem předpokládala, bylo úplně jinak a neuměla jsem s tím nějak jako v klidu poprat, no a potom teda jsem si udělala těhotenský test po nějakých pár týdnech a ještě vím, že tam nás, jo já už vím, co tam ještě bylo, my jsme byli na nějakém festivalu asi týden před tím, než jsem si dělala těhotenský test a já jsem pocítovala nějaké neustálé popichování v břiše několik dnů už a já říkám manželovi, že buďto jsem těhotná nebo se tam něco děje jako jiného. No a vím, že na tom festivalu jsme jako popíjeli, tančili, tam proběhl nějaký joint a takový to, tohleto já jsem si pak vyčítala, že jsem to způsobila, že jsem vlastně k tomu nepřistupovala tak, jako že jsem těhotná, že bych se měla vlastně nějakým způsobem hlídat a opatrovat a chovat se jinak, než jako bych těhotná, nebyla, že jo. A jak já jsem moc často ven nechodila, protože jsem měla ještě malé dítě, že jo a chodila jsem do práce, tak jsem byla prostě šťastná na tom festivalu, že jsme měli vlastně víkend bez dítěte po dlouhé době, no, to snad poprvé, no, a to si pamatuji, že tam teda byly takové ty výčitky z toho a když přejdu k tomu potratu ten den, tak já jsem vlastně to nějak tragicky neviděla, protože jsem nezažila to, co teďka mám za sebou, že teď tři roky chtění a nevěděla jsem, že to je přede mnou a brala jsem to jako, tak dobrý, tak stává se to všem, já jsem to tušila, že se to může stát i mně a to se pak jako nějak napraví, že jo a šla jsem k doktrovi tenkrát s mámou, protože tam náhodou u té sestry byla taky a že mi pohlídá syna a já jsem z té ordinace vlastně já nevím, já si pamatuji, že jsem se smála, prostě byla to asi nějaká divná</p>	<p>důležitý, že teď je ten den D a jiný v měsíci nebude a já jsem na to asi šla špatně nebo prostě jsem měla pocit až strašně vzteku?“ (B 41).</p> <p>„jsem netrpělivá něco takového tam bylo a na základě toho jsem pak byla vzteklá nebo nervózní nebo nervní nebo rozčilená z nereakce adekvátní z druhé strany.“ (B 48).</p> <p>„ na tom festivalu jsme jako popíjeli, tančili, tam proběhl nějaký joint a takový to, tohleto já jsem si pak vyčítala, že jsem to způsobila, že jsem vlastně k tomu nepřistupovala tak, jako že jsem těhotná, že bych se měla vlastně nějakým způsobem hlídat a opatrovat a chovat se jinak.“ (B 61).</p> <p>„já jsem moc často ven nechodila, protože jsem měla ještě malé dítě, že jo a chodila jsem do práce, tak jsem byla prostě šťastná na tom festivalu..“ (B64).</p> <p>„já jsem vlastně to nějak tragicky neviděla, protože jsem nezažila to, co teďka mám za sebou, že teď tři roky chtění“ (B 70).</p> <p>„já jsem z té ordinace vlastně já nevím, já si pamatuji, že jsem se smála, prostě byla to asi nějaká divná reakce, obranná, abych se tam asi nějak nehroutila a</p>	<p>Vnímání sebe v době pokusů o otěhotnění.</p> <p>Pocity výčitek z vlastního chování v těhotenství.</p> <p>Uvolnění po náročné době, ale v době těhotenství.</p> <p>První vnímání potratu.</p> <p>Reakce po potratu.</p>	<p>k tomu měli hádky a stres, nemuselo to celé situaci přispívat pozitivně.</p> <p>Asi chybělo společné naladění..</p> <p>Napadá mne, jestli jde opravdu o výčitky, nebo o hájení svých práv. Asi mohla být i unavená z povinností (dítě, práce, těhotnění, domácnost..) Tehdy vnímání potratu ještě nebylo tak intenzivní, ale s každým neotěhotněním se intenzita z bolesti potratu zvyšovala.</p>
--	---	--	---	--

<p>77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114</p>	<p>reakce, obranná, abych se tam asi nějak nehroutila a samotné to potracení mně nepřišlo nějak tragicky, spíš mně pak přišlo po té, když mi vlastně došlo, že vlastně musím čekat, takže zase ta netrpělivost moje se tam jako odrážela v tom, že jako já jsem nechtěla čekat a hrozně mi to vadilo, že musím čekat a začala jsem se tím zabývat a vlastně to, že mi doktor poradil tři měsíce si odpočinout a nezkoušet to, tak mně i nějak deptalo. To si pamatuji. To byl vlastně srpen jsme počali, září jsem potratila a dovolil nám to jakoby zkoušet až na vánoce, no, to jsem ho ještě nějak ukecala, jestli by to už nešlo, touž ta psychika tam nějak pracovala, taky jsem se na to už moc upnula.</p> <p>Ted' se zeptám, ten potrat tedy probíhal spontánně nebo jste byla na zákroku?</p> <p>Ne, ne, to jsem zase byla vděčná svému tělu, že jsem nemusela nikam chodit na nějaké kyretáže nebo jak se to jmenuje, že se to tělo samo se vyčistilo, to jsem byla tomu tělu vděčná, že to tak proběhlo.</p> <p>Ale jak jste to vnímala, jak prožívala ?</p> <p>Tak nějaké takové hluboké vzpomínky nemám, ale vím, že to probíhalo, takže jsem vlastně asi 14 dní krvácela a já už nevím, jak to přesně bylo, ale vím, že já jsem záhy na to normálně začala obvykle menstruovat, že to bylo hned, ten cyklus nějak nastartil do normálu a potom, co jsem se vyčistila, si pamatuji, že ještě asi po nějakém čase, kdy jsem asi dostala tu menstruaci klasickou, jsme jeli na návštěvu do Mnichova za jednou mojí těhotnou kamarádkou a já jsem po cestě do toho Mnichova, jsme se zastavili na benzinové pumpě a tam si pamatuji, že po té době, co jsem jako už nekrvácela, ze mě vyšel nějaký kus, velký kus, já nevím jako malá ... na tý rukavici ... tak to mně bylo takový, to jsem z toho byla trochu rozhozená, co to je, jsem nevěděla, no jinak já si nepamatuji na nějaké jako negativní pocity z toho, že jsem, když jsem po tom těsně, po tom, po tom potratu.</p> <p>Takže vlastně i to prožívání během toho krvácení nebylo</p>	<p>samotné to potracení mně nepřišlo nějak tragicky“ (B 78).</p> <p>„vlastně došlo, že vlastně musím čekat, takže zase ta netrpělivost moje se tam jako odrážela v tom, že jako já jsem nechtěla čekat a hrozně mi to vadilo, že musím čekat a začala jsem se tím zabývat a vlastně to, že mi doktor poradil tři měsíce si odpočinout a nezkoušet to, tak mně i nějak deptalo.“ (B 84).</p> <p>„se to tělo samo se vyčistilo, to jsem byla tomu tělu vděčná, že to tak proběhlo“ (B 95).</p> <p>„jsem vlastně asi 14 dní krvácela“ (B 99).</p>	<p>Nepříjemný dopad doporučení o oddálení snahy o otěhotnění.</p> <p>Fyziologický projev.</p> <p>Fyziologický projev.</p>	<p>Je hodně cítit intenzivní tlak na sebe a asi i na své okolí.</p> <p>Odosobnění od potratu.</p>
---	--	--	---	---

<p>115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153</p>	<p>nějaké smutné. Já si nepamatuji. Já si pamatuji, když jsem pak začala jako googlovat po internetu, jak dlouho doporučují doktoři čekat a kdy otěhotnět po potratu a hodně, hodně jsem to zkoumala a po té jsem nějak po čase byla trošku našťvaná na toho pana doktora, že mi neřekl, vy jste spontánně potratila a vy jste dostala menstruaci, u Vás není problém. Vy můžete zkoušet dál, přece spousta doktorů takhle to doporučuje, když nebyla nutná nějaká kyretáž nebo nějaký ten zásah a no a trošku mi to jako bylo líto, že jsem jako ztratila jakoby čas, je to jen pár měsíců, ale pro mě to bylo dlouhých pár měsíců, já jsem vlastně furt řešila, že nemůžu a manžel říkal vykašleme se na to, pojďme, budeme to zkoušet, já jsem prostě byla popletená z toho, jak to mám udělat a poslouchala jsem teda toho doktora, protože do toho ještě maminka nějak říkala, ať to neriskuju, že můžou se stát nějaké katastrofické věci a takže to bylo takové nepříjemné, spíš než ten potrat, to potom.</p> <p>A kdybyste teda měla říct, jak jste se cítila po tom potratu, tak takhle, jak říkáte, tak to vnímám, že jste teda strašně začala tlačit na to, abyste znovu otěhotněla, že to byl takový hlavní hnací motor a jak jste se cítila, co tam bylo za takový jako průvodní pocit, který vás takhle k tomu hnal? Jako v den toho potratu nebo potom?</p> <p>Potom. Potom. Až v tom období potom, co jsem potratila. Co tam bylo? Proč jsem to chtěla jako, jo? Já jsem si něco namanula. No, já jsem tak asi zrovna jako když něco chcete a nemůžete to mít, tak to chcete o to víc, to tam asi bylo.</p> <p>A to jste dřív neměla? Jako tyhle ty pocity s čímkoliv nebo jenom s tím dítětem?</p> <p>S tím dítětem, protože přece jenom, jak jste zmínila, že vlastně i to početí bylo takhle trošičku, mně to přijde, malinko jako pod tlakem, že vlastně hned ... když ten druhý, tak už najíždíte</p>	<p>„jsem pak začala jako googlovat po internetu, jak dlouho doporučují doktoři čekat a kdy otěhotnět po potratu a hodně, hodně jsem to zkoumala“ (B118).</p> <p>„a trošku mi to jako bylo líto, že jsem jako ztratila jakoby čas, je to jen pár měsíců, ale pro mě to bylo dlouhých pár měsíců, já jsem vlastně furt řešila, že nemůžu a manžel říkal vykašleme se na to“ (B 127).</p> <p>„Já jsem si něco namanula. No, já jsem tak asi zrovna jako když něco chcete a nemůžete to mít, tak to chcete o to víc, to tam asi bylo“ (B 147).</p>	<p>Zjišťování informací ohledně „doby klidu“ mezi potratem a dalším otěhotněním.</p> <p>Vnímání „doby klidu“. Reakce partnera na aktivní snahu.</p> <p>Touha po druhém dítěti</p>	<p>Umělé zvyšování intenzity, tím, že zpochybňuje výrok doktora a snaží se najít jiný pozitivnější.</p> <p>Netrpělivost se asi zvyšovala a mohla být i překážkou ve vztahu.</p> <p>Tlak tlačí i na ni samotnou. Co může být příčinou? Potřeba naplnění nějakého nedostatku? Něco v životě jí chybí?</p>
--	--	--	---	---

<p>154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191</p>	<p>na ovulační dny...</p> <p>No tak, já jsem to tak dělala i s tím prvním těhotenstvím a vyšlo to .. mně to nepřipadalo tak nějaký, jako že by to mělo nějak negativní vliv, akorát jsem věděla, že jako tak to tělo funguje a mě vždycky věci dopodrobna zajímaly, když jsem se o něco zajímala, tak jsem se to jako dopodrobna, jako snažím se to vyzkoumat, jak to funguje a tenkrát jsem také prostě, když jsme se rozhodli otěhotnět poprvé, tak jsem zavolala na gynekologii, jestli je teda potřeba něco nějaké vyšetření, tam mně řekli, že ne a že až otěhotním, tak mám přijít po nějakém čase, že jo, aby to bylo vidět na ultrazvuku a já jsem si akorát začala zjišťovat, jak teda vzniká ten život a manžel : Ty to moc sleduješ, ty se moc na to upínáš..</p> <p>No, ale vlastně po druhém nebo po třetím pokusu to vyšlo, takže já jsem neviděla tady v tom nějak jako problém. Že vím, že to je takhle, no, ale je možný, že jsem to moc zkoumala a že někdy tady ty věci, co já jako do všeho tak trošku šťourám, tak můžou být jako negativní, no, já bych to pustila.</p> <p>Ale jak byste to měla shrnout, tak vlastně ten tlak na to mít dítě po tom potratu byl výraznější.</p> <p>Hmm, to jo. To určitě, protože vím, že mi kamarádka říkala asi já nevím půl roku před tím, než jsme se začali snažit, že má pocit, že jsem těhotná a já říkám, ne, to není možný a smála jsem se tomu a dělala jsem těhotenský test a byla jsem ráda, že jako ještě těhotná nejsem, no tak nějak jsem nevěděla, že proč bych měla už být těhotná, že jsme chtěli opravdu až za ty dva roky.</p> <p>Dobře. Můžu Vám dat další otázku? Snažili se Vám Vaši blízcí pomoci vyrovnat se s touto situací? Pokud ano, co z toho bylo pro Vás nejdůležitější?</p> <p>Jako určitě asi snažili, ale já jsem asi potřebovala víc snahy, jako že cítím, že teď mně to trošku rozhodilo.</p> <p>K tomu budu mít ještě otázku, která se právě vyptává na to, co byste bývala potřebovala. Ale tady v té otázce jsem se chtěla zeptat na to, co opravdu Vám pomáhalo, co tam opravdu bylo</p>	<p>„mě vždycky věci dopodrobna zajímaly, když jsem se o něco zajímala, tak jsem se to jako dopodrobna, jako snažím se to vyzkoumat, jak to funguje a tenkrát jsem také prostě..“ (B160).</p> <p>„ale je možný, že jsem to moc zkoumala a že někdy tady ty věci, co já jako do všeho tak trošku šťourám, tak můžou být jako negativní, no, já bych to pustila“ (B 172).</p> <p>„Hmm, to jo.“ (B 175).</p> <p>„snažili, ale já jsem asi potřebovala víc snahy“ (B 186).</p>	<p>Zájem o věci do hloubky.</p> <p>Důsledky zjišťování, hledání informací.</p> <p>Tlak na druhé dítě. Touha.</p> <p>Neuspokojená očekávání.</p>	<p>Dopodrobna se zajímá o vše...o genetiku...jako kdyby potřebovala hájit svůj zájem o oplodnění.</p> <p>Potřebovala více snahy od svých blízkých s poskytnutím pomoci.. Jde tedy o snahu nebo o pomoc?</p>
--	--	---	---	---

<p>192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229</p>	<p>a pomáhalo Vám to.</p> <p>No, já jsem potřebovala jako dopodrobna furt dokola probírat to samý, a to vlastně nablízku nikdo nebyl takový. Nebo třeba byl. Já jsem nechtěla jako otravovat. Takže manžel. Ten je takový jako racionální, že ten řekne : No, tak to nevyšlo, vyjde to jindy nebo nemá to cenu rozebírat dál, protože jsme vlastně to řekli už třikrát jak to je...Nebo nemá na to čas, nevím, nemám ve zvyku rozebírat věci dokola furt, jo maminka, ta v tu chvíli byla postavena ... v pozici, že já bych neměla mít další dítě, protože má nějaký, měla pocit, že to nezvládnou, tak mi byla v pozici, kdy mi to chtěla jako že rozmlouvat nebo prostě cítila jsem z ní takové věci, jako které jsem jako nechtěla slyšet, co to říká, protože jsem chtěla slyšet, třeba u ní jsem to neslyšela : To bude dobrý, vyjde to hned příště...Nebo něco takového, ale spíš jsem slyšela takový jako :Vždyť jedno dítě stačí, další hned nezkoušejte, mohla by se stát nějaká katastrofa, kdyby to bylo nějak příliš brzy a po tom potratu...A slyšela jsem spíš takové věci, které mě rozčilovaly, no a kamarádky, ty,ty jako byly nablízku, byly jako, vyslechly mně, tohle, ale když už jsem tak po ix měsících furt s nimi rozebírala, tak jsem z nich cítila, že to není dobrý, že si myslej, že už bych to neměla tolik jako se na to upínat a tak jsem to v sobě nějak uzavřela, po letech mi řekla moje kamarádka, že kdybych jí to bývala řekla, že by mi jako nějakým způsobem pomohla víc, že by třeba mě jakoby vyslechla třeba stokrát. No, to jsem asi v sobě udusila.</p> <p>Tohle vidím, že je pro vás hodně silné téma, asi té podpory.</p> <p>Ale já nemám pocit, že bych jako vedle sebe neměla někoho, kdo by mě nepodpořil, ale prostě jsem to asi nevyužila nebo jsem nechtěla otravovat nebo nevím.</p> <p>Kdybyste se teď měla trošičku zamyslet, proč jste nedostala takovou podporu, kterou jste potřebovala, co Vás napadá?</p> <p>No, že prostě za to můžu sama, když jsem prostě to v sobě uzavřela, třeba když jsem vás nevyhledala dřív nebo někoho nebo neřekla jsem to otevřeně, že to potřebuji fakt odkryt, jako a bylo to</p>	<p>„já jsem potřebovala jako dopodrobna furt dokola probírat to samý, a to vlastně nablízku nikdo nebyl takový“ (B 194).</p> <p>„manžel. Ten je takový jako racionální, že ten řekne : No, tak to nevyšlo, vyjde to jindy nebo nemá to cenu rozebírat dál, protože jsme vlastně to řekli už třikrát jak to je! (B 198).</p> <p>„maminka, ta v tu chvíli byla postavena ... v pozici, že já bych neměla mít další dítě, protože má nějaký, měla pocit, že to nezvládnou“ (B 202).</p> <p>„kdy mi to chtěla jako že rozmlouvat“ (B 203).</p> <p>„kamarádky, ty,ty jako byly nablízku, byly jako, vyslechly mně, tohle, ale když už jsem tak po ix měsících furt s nimi rozebírala, tak jsem z nich cítila, že to není dobrý, že si myslej, že už bych to neměla tolik jako se na to upínat a tak jsem to v sobě nějak uzavřela,“ (B 214).</p> <p>„za to můžu sama, když jsem prostě to v sobě uzavřela“ (B 227).</p>	<p>Co jsem potřebovala.</p> <p>Postoj manžela. Nenaplněná očekávání.</p> <p>Maminka k druhému těhotenství.</p> <p>Vnímaný postoj kamarádek.</p> <p>Zklamaná očekávání. Sebeobviňování.</p>	<p>Znovu je na scéně tlak, potřebovala furt a dopodrobna rozebírat...věřím, že je třeba hodně snahy takový tlak ustát. Manžel asi byl unavený. Maminka se možná oprávněně bála o svou dceru, když vnímala její urputnost.</p> <p>Vnímané nepřijetí okolím mohlo způsobovat ještě větší přetlak uvnitř sebe. Uzavřela? Možná.</p> <p>Nedostala více podpory protož to v sobě uzavřela, nebo podpora</p>
--	---	--	--	--

<p>230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 350 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267</p>	<p>mně fakt blbý to rozebírat, ten problém, takže jsem to jako v sobě sama uzavřela. Já si myslím, že ty kamarádky, ty dotyčné, na které myslím, ne všechny samozřejmě, ty se mnou to jakoby probíraly do nekonečna, kdybych chtěla, ale já jsem si asi už myslela, že to je dobrý, no, nebo nevím, tak jsem to nějak pustila.</p> <p>Myslela jste, že to zvládnete sama?</p> <p>Nevím. Asi jsem si říkala, že už je to jako trošku nenormální, jako něco takhle chtít hrozně umíněné, když vlastně jinde nemají třeba žádné děti nebo se stanou různá jiná neštěstí, tak jako dělat z toho takovou tragédii, že když to vlastně tragédie není, že se mám vlastně docela dobře, mám manžela, mám syna zdravého, hezkého, chytrého, mám rodinu, kamarádky, tak co tady jančím, tak jsem si říkala, že to by to neměl být takový problém a nějak jsem to prostě neřešila, no.</p> <p>Já se vrátím, jestli můžu, zase jako trochu k těm otázkám. Když jsem se ptala na to, kdo vám nejvíc pomohl, tak spíš jste se dostala k tomu, čeho se vám nedostávalo, je to tak? A kdybyste znova se měla o tom, jako na to téma, zamyslet a říct, opravdu bylo něco, co Vám pomáhalo, něco co Vám tenkrát dělalo dobře? Někdo?</p> <p>Určitě jo, ale tak já jsem furt pobývala na tom internetu, no já jsem koukala na různé diskuze o podobných případech a v tom jsem se asi nějak a v tom jsem asi zůstala docela dlouho, no, protože vlastně...</p> <p>Probírala jste vlastně takové chaty, kde vlastně ženy se svěřují se svým příběhem?</p> <p>Hmm. Takové to na e-mimino nebo něco takového. Tak tam jsem četla jejich příběhy, ono to jako nepřispívá, spíš jsem jako koukala, jak to kde jinde mají a to mně tak nějak jako nevím jestli pomáhalo, ale vím, že jsem možná byla na tom chvíli trošku závislá, já jsem furt četla o těch příbězích a asi kdybych řekla manželovi, že potřebuji od něho víc, asi by se něco stalo, no ale, když jsem několikrát slyšela, že už to nemá cenu přece rozebírat, tak jsem</p>	<p>„jsem si říkala, že už je to jako trošku nenormální, jako něco takhle chtít hrozně umíněné“ (B 237).</p> <p>„že když to vlastně tragédie není, že se mám vlastně docela dobře, mám manžela, mám syna zdravého, hezkého, chytrého, mám rodinu, kamarádky, tak co tady jančím“ (B 242).</p> <p>„já jsem furt pobývala na tom internetu, no já jsem koukala na různé diskuze o podobných případech“ (B 253).</p> <p>„spíš jsem jako koukala, jak to kde jinde mají a to mně tak nějak jako nevím jestli pomáhalo, ale vím, že jsem možná byla na tom chvíli trošku závislá, já jsem furt četla o těch příbězích „ (B 264).</p> <p>„kdybych řekla manželovi, že potřebuji od něho víc, asi by se něco stalo, no ale, když jsem několikrát slyšela, že už to nemá cenu přece rozebírat, tak jsem nějak asi no...A pak vznikaly ty hádky..“ (B 267).</p>	<p>Sebehodnocení.</p> <p>Sebehodnocení.</p> <p>Podpora on-line /hodnocení/.</p> <p>Pomoc z informací o podobných případech.</p> <p>Nenaplněné očekávání od partnera.</p>	<p>nebyla tím, co potřebovala. Co potřebovala?</p> <p>Sama se může cítit zmatená ze své urputnosti. Něco jí ale opravdu schází...opravdu něco potřebuje, něco, co jí nikdo nedokáže poskytnout. Jen to druhé dítě by údajně mohlo. První dítě to také nemůže poskytnout.</p> <p>To, že hodně četla příběhy ostatních, jí mohlo vlastně oddalovat od sebe samé...mohla být takto vytvořená úleva a závislostí? Proč ne..</p>
--	--	---	--	---

<p>268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305</p>	<p>nějak asi no...A pak vznikaly ty hádky, no, ty pitomé.. No a kdo by mně pomohl, ještě no, jako ségra, ta jako když, ta je taky taková, jako jednou pomůže a jako pak už nemá čas tím se zabírat dál, ale jako když bych se tady takhle u ní jako rozbřečela, tak ona se mi snaží pomoci, ale spíš jako tak jednorázově, no a pak ty kamarádky, které jsem pak už nechtěla jako obtěžovat.. Takže vlastně nejvíc vám opravdu pomohly tady ty internetové chaty. Já nevím jak, ale spíš neuškodilo, no, ale ještě pomohlo, já jsem prostě, v tom mně to v tu chvíli bavilo, že připadalo mi to, jako že to jsou příběhy podobné mému a chtěla jsem zjistit, jaké mají konce a jak to probíhalo a proč jim se nedařilo otěhotnět a tak.. Tak ono to má logiku,že vy vlastně sdílíte s nimi, byť jenom anonymně ten příběh a to přesvědčení, že v tom nejste sama, je vlastně docela posilující, že vlastně tam je to hodně důležité vědět, že se to děje i jindy. Dobře. Tak já tuhle už otázku opustím. Kdybych tedy měla na ni navázat otázkou, co byste bývala potřebovala? Co vám chybělo? Já myslím, že jste na to už vlastně odpověděla. Už jsem vlastně to řekla, no. Cítila jste potřebu truchlit, vyloženě jako odsmutnit tu celou situaci? Jakým způsobem myslíte? Truchlit, tím mám na mysli to, že se něco stalo, něco, co se nedá odestát. Je mi to líto, je mi po tom smutno, můžu si dovolit být smutná, tak, jak to potřebuji, abych vlastně ze sebe ten žal dostala. Jo. Asi jo. Asi jsem to dostatečně neudělala, pak jsem to tam nějak potlačila a už to pak ani nechtělo jít ven nějakým způsobem takhle. Ale byla jsem jednou na rodinných konstelacích a tam jsme si hráli tu roli vlastně toho nenarozeného potraceného a ještě tam figurovalo a všichni se tam rozbřečeli, včetně mě a že to bylo takové emotivní, no. (pláč)</p>	<p>„ale spíš jako tak jednorázově, no a pak ty kamarádky, které jsem pak už nechtěla jako obtěžovat...“ (B273).</p> <p>„jsem to dostatečně neudělala, pak jsem to tam nějak potlačila a už to pak ani nechtělo jít ven“ (B 299). „na rodinných konstelacích“B(300)</p> <p>„všichni se tam rozbřečeli, včetně mě a že to bylo takové emotivní“ (B 304).</p>	<p>Málo podpory.</p> <p>Opožděné odtruchlení – nemožné.</p> <p>Emotivní zážitek z rodinných konstelací.</p>	<p>Dokáže se dostat ke svým emocím, ale asi se je stále snaží kontrolovat...možná jako víc věcí.</p>
--	---	---	---	--

<p>306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343</p>	<p>No, je to pro vás ještě živé? Ještě pořád je vidět, že to není úplně za Vámi. To jo. Co Vám naopak v té době nedělalo dobře? No, když to bylo čerstvý, tak mně nedělalo dobře, když mně někdo oznámil, že je těhotný. Tak to přirozeně mně nedělalo dobře, ale jsem to přála, tak jsem tuhle tu situaci nechtěla prožívat, nevyhledávala jsem tyhle věci, ale zároveň jsem si říkala, že to je kravina, jako kvůli tomu se někdy schovávat. Těhotných je všude miliony, tak prostě jsem se nějak obrnila a sice jsem si chvilku poplakala a pak jsem jako to nechala plavat, no. Takže možná by mně v tu chvíli i pomohlo, kdybych se izolovala od všech, co mají jako víc dětí nebo co mají děti rychle za sebou nebo co jsou těhotné, a tak. Bylo ještě něco jiného, co vám nedělalo dobře? Ještě něco jiného co mi nedělalo dobře, když jsem potratila potom? Já nevím. To si teďka nevzpomínám. Tak to nevádí. Za jakých okolností se Vám dařilo, pokud se dařilo, dostávat ze sebe těžké emoce? To si představuji, třeba když Vás něco jako rozbřečí, že Vás něco dojde, že vlastně jako taková silná emoce. No, to bylo asi, když jsem třeba zase menstruovala, jo, když jsem si myslela, že nebudu menstruovat, že když se to zadaří, tak v tu chvíli hned po tom zjištění, že menstruuju tak krátce a pak už to prostě zase, pak to udělá ... tak vždycky na začátku dalšího cyklu asi .. S tím, že zase nejste těhotná, byla to pro vás vlastně taková situace, že tam jste si dovolila ty emoce pustit? No, když jsem třeba viděla nějakou těhotnou ženu, tak když to bylo čerstvý, tak jsem to taky jako neudržela a když jsem ... byla na veřejnosti, tak to nešlo, tak jsem tak zatlačila slzu nebo tak a možná i v televizi, když jsem něco viděla, příběh... Dojemný příběh?</p>	<p>„když mně někdo oznámil, že je těhotný.“ (B 310).</p> <p>„Takže možná by mně v tu chvíli i pomohlo, kdybych se izolovala od všech, co mají jako víc dětí nebo co mají děti rychle za sebou nebo co jsou těhotné, a tak.“ (B 320).</p> <p>„, když jsem třeba zase menstruovala“ (B 329).</p> <p>„když jsem třeba viděla nějakou těhotnou ženu“ (B 337).</p> <p>„když jsem ... byla na veřejnosti, tak to nešlo, tak jsem tak zatlačila slzu nebo tak a možná i v televizi, když jsem něco viděla, příběh...“ (B 340).</p>	<p>Co by mi nedělalo dobře.</p> <p>Co by mi pomohlo.</p> <p>Kdy uvolnění emocí.</p> <p>Kdy uvolnění emocí.</p>	<p>Chápu, tak to cítí většina žen.</p> <p>Izolovat se je docela silný výraz. Jde o nějakou formu úniku, nechť vidět realitu. Neodehrává se něco podobného i uvnitř v ní samé?</p>
--	--	---	--	---

<p>344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381</p>	<p>No jako.</p> <p>Muselo to být spojené s těhotenstvím nebo nemuselo?</p> <p>No, jako vnímám všechno možný a to já si myslím, že tím, že jako vůbec, že jako mám jedno dítě, že jo, tak je člověk takový jako citlivější a konkrétně, když tam byla nějaká mimina a tak to mně taky tak jako dojívalo, ale nesměl tam nikdo bejt. To já pak mám tendenci se hodně ovládat</p> <p>Takže také pro vás je důležité, že jste si tuhle situaci musela prožívat sama, že tam nebyl nikdo, že ty emoce si třeba nedovolíte pustit, když někdo u toho je.</p> <p>No, já jsem se jako třeba asi před půl rokem jako rozbrečela kamarádce do telefonu, až i ona se z toho rozbrečela a jako z toho vzteku, že to prostě takhle ta situace je, jako že to došlo až takhle daleko.</p> <p>Bavily jsme se o tom, jestli můžete ty emoce pouštět, jenom když jste sama nebo ještě jako s někým.</p> <p>Jo, no, takže jako třeba s tou konkrétní kamarádkou mi nevadí pustit emoce, ale třeba s jiným bych si to třeba nedovolila, protože nevím, ten vztah je jiný a někdy jsem si i říkala, no nevím, jestli to patří k otázce, no s některýma kamarádkama jsem to ani moc nechtěla znova a znova rozebírat, protože jsem si říkala, že si o mně budou myslet, že jsem ... a blázen, protože prostě nevím, protože jsem se i styděla o tom mluvit, že přemýšlím o umělém oplodnění, protože sama jsem nevěděla, jestli je to správný a vím, že třeba někdy ty kamarádky na to koukají, jako že by do toho nikdy nešly a asi kdyby se jim naskytlá tady ta situace, tak by to prostě nechaly bejt, no, ale já jsem prostě si mohla říct, já to takhle nechci, no ... ty emoce tak nějak ... spíš jsem je potlačila.</p> <p>Ted' vám dám otázku, zkusila jste nějaký rituál? Rituál, to odsmutnění, nějak to za sebou uzavřít, tu kapitolu.</p> <p>No, ty konstelace jsem zkoušela a pak jsem spálila nějaké, co jsem měla doma schované těhotenské testy, to v té době.</p> <p>Jako že jste to udělala, jak to říct, rituálně ?</p>	<p>„s některýma kamarádkama jsem to ani moc nechtěla znova a znova rozebírat, protože jsem si říkala, že si o mně budou myslet, že jsem ... blázen, protože prostě nevím, protože jsem se i styděla o tom mluvit, že přemýšlím o umělém oplodnění, protože sama jsem nevěděla, jestli je to správný a vím, že třeba někdy ty kamarádky na to koukají“ (B 370).</p> <p>„No, ty konstelace jsem zkoušela a pak jsem spálila nějaké, co jsem měla doma schované těhotenské testy, to v té době“ (B 378).</p>	<p>Nejistota v rozhodování ve sdílení.</p> <p>Forma rituálního rozloučení.</p>	<p>Napadá mne, že její podvědomí už pracuje s myšlenkou, že přeci jenom nemusí být na jejím chování vše v pořádku. Nicméně se stále snaží „nekoukat do zrcadla“...</p> <p>Jako popis rituálu to zní trochu nedůvěryhodně.</p>
--	---	---	--	---

<p>382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419</p>	<p>No, po těch konstelacích mi jako poradili, že bych měla jako se s tím rozloučit a tím že to spálím, tak že jako vlastně to v sobě vyřeším nebo něco takového, no.</p> <p>Mohla byste to popsat? Nebo ty konstelace?</p> <p>Já jsem si jenom vybavila, že to doma strašně smrdělo, když jsem to páčila, ale jako jinak nevím, já mám tendenci si věci schovávat, takže mně by to pak bylo líto, ale vlastně na druhou stranu, co s tím, no tak, tak jsem to zkusila, nevím, jestli mně to nějak pomohlo. Ty konstelace chcete popsat?</p> <p>No, jestli tam je něco, co vám opravdu třeba nějak pomohlo.</p> <p>Já jsem poprvý snad asi pustila ty emoce tam v těch konstelacích nebo já možná, já jsem je nepustila úplně, jako rozplakala jsem tam, ale třeba vím, že jsem chtěla brečet víc, ale jako že mně tam bylo, i když tam všichni kolem také brečeli kvůli různým věcem, tak já jsem tak nějak úplně jako tomu nepropadla nebo nechtěla, já jsem si to trochu zakázala, ale vím, že i ta holka, co tam hrála jakoby to nenarozený, tak ta tam také plakala, tak to bylo takový jako.</p> <p>Jste věřící?</p> <p>Ne.</p> <p>A jakoukoliv, třeba nějakou jinou víru, nemyslím teď na náboženství, věříte v něco, cokoliv takového, na co můžete se občas takhle odvolat?</p> <p>No, snažila jsem se díky teda tady tím peripetiím s těhotenstvím, jako já nevím, nějaký vesmír nebo něco takového, že prostě někdy něco je, nějaká energie možná, v kterou lze věřit nebo něco, já nevím, já jsem takový, jak se tomu říká agnostik. Agnostik, já myslím něco jako když nemáte hmatatelný důkaz, tak nemůžete, tak nemáte čím, jakoby nemáte jako proč důvodům věřit nebo nevím, nejsem věřící, určitě ne v boha, to v žádném případě, ale nemám jako přímo názor.</p> <p>Ale to, že Vy jste věřit v něco možná chtěla, že se to objevilo právě teda po tom potratu?</p>	<p>„nevím, jestli mně to nějak pomohlo“ (B 390).</p> <p>„Já jsem poprvý snad asi pustila ty emoce tam v těch konstelacích nebo já možná, já jsem je nepustila úplně“B(393),</p> <p>„já myslím něco jako když nemáte hmatatelný důkaz, tak nemůžete, tak nemáte čím, jakoby nemáte jako proč důvodům věřit“ (B413)</p>	<p>Nejistota, zda rituál pomohl.</p> <p>Spoštěč emocí.</p> <p>Víra.</p>	<p>Napadá mne to samé, nemyslím si, že rituál, kterému se nedůvěřuje asi ani nemůže pomoci.</p> <p>Možná se tady odráží i její možný materialistický pohled na svět. Který je trochu patrný mezi řádky.</p>
--	--	---	---	---

<p>420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457</p>	<p>No, přijde mi to trošku jako ulitý, ale zase že to asi lidem pomáhá, kdybych to se naučila, tak to třeba by mi svým způsobem to pomohlo, ale jako nevyrůstala jsem v tom, takže mi to přijde tak jako zvláštní, jo.</p> <p>Změnilo se ve vašem životě něco zásadního po potratu?</p> <p>No. Něco zásadního, no. Neustále jsem se s tím trápila, no. Trápím se, že jako mi to přijde, že mně to hodně ovlivnilo. Dneska mi také manžel říkal, že bych chtěl, aby se to vyřešilo, protože už se kvůli tomu hádáme dlouho a nevím, myslím si, že ta pohoda, jako máme hezký život, to jo, ale to mimino nám hodně chybí, dělá nám to tam překážku takovou. Takže se tam změnilo, no, já nevím, jak to vyjádřit, no, změnilo se to, no.</p> <p>Spíš tedy k horšímu?</p> <p>No, to spíš jako jo, že se nám něco nedaří a jsme z toho smutní a chtěli bychom to jinak a zkusili jsme to i hodit za hlavu, ale pak jsme se k tomu vrátili, tak evidentně prostě to jako chceme nějak jako vyřešit, takže se v tom nějak plácáme a je to taková situace, že na jednu stranu jsme šťastní, že máme ještě ... zdravé dítě a na druhou stranu bychom ještě chtěli jedno, takže furt, furt se vlastně něco kolem toho děje, furt prostě řešíme to otěhotnění a tak, takže je to takové nepříjemné, no.</p> <p>A jestli se něco změnilo ve vás?</p> <p>Určitě hodně. Víc si vážím věci. Vnímala jsem, jaký že jako mám štěstí v tom Štěpánovi, to člověk samozřejmě věděl, ale tak nějak to cítím jako silněji, že to není samozřejmost. Změnilo to spoustu věcí, ale akorát to nevím, jestli to všechno jako řeknu.</p> <p>Tak aspoň to, co Vás napadá teď.</p> <p>No, tak nějak si člověk uvědomuje, že všechno není samozřejmostí, tak to, co jsem si třeba myslela, že nevím, jestli to není i tím, jak člověk stárne a získává víc a víc nějakých zkušeností, asi nejenom ten potrat, ale i jiné věci, tak nějak.</p> <p>Měla jste nebo máte po potratu nějaké fyzické či psychické potíže?</p>	<p>„Dneska mi také manžel říkal, že bych chtěl, aby se to vyřešilo, protože už se kvůli tomu hádáme“ (B 428).</p> <p>„mimino nám hodně chybí, dělá nám to tam překážku takovou.“ (B 430).</p> <p>„to jako chceme nějak jako vyřešit, takže se v tom nějak plácáme a je to taková situace, že na jednu stranu jsme šťastní, že máme ještě ... zdravé dítě a na druhou stranu bychom ještě chtěli jedno ... furt prostě řešíme to otěhotnění a tak, takže je to takové nepříjemné,“ (B 441).</p> <p>„Víc si vážím věci. Vnímala jsem, jaký že jako mám štěstí v tom Štěpánovi“ (B445).</p> <p>„člověk uvědomuje, že všechno není samozřejmostí“ (B 450).</p>	<p>Nenarozené dítě brání spokojenosti.</p> <p>Nenarozené dítě brání spokojenosti.</p> <p>Nenarozené dítě brání spokojenosti.</p> <p>Změny v prožívání po potratu.</p> <p>Změny v prožívání po potratu.</p>	<p>Manžel už by potřeboval klid, neříká, aby bylo dítě, ale aby se vyřešila daná situace..</p> <p>Nám, nebo mně?</p> <p>Tady vnímám nějaký rozpor: plácáme se v tom... a naopak: máme takové štěstí, že máme Štěpána..</p> <p>Ale jako kdyby se s tím, že všechno není samozřejmostí nedokázal smířit..</p>
--	---	--	--	---

<p>458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495</p>	<p>Fyzické? No nevím, jestli se tomu dá říct potíže, ale spíš to jsou možná fyzické a psychické dohromady, že třeba furt jsem si říkala, já teď nemůžu sportovat, co kdybych byla těhotná, takže vlastně jsem přestala sportovat, což mi přijde jako kravina, ale jako nějak to nemohu překonat, přitom když jsem byla těhotná, tak jsem se nebála sportovat, tak jsem chodila denně ix kilometrů a ne, že by chodila někam poskakovat nějaký aerobik nebo to, ale nějak jsem se neopatrovala ... nebyla jsem nějak zvlášť úzkostlivá a teď mám tohleto, že mi to přijde, že jako díky tomu jsem trošku ztratila fyzickou a na psychiku to určitě má vliv, asi bych tady asi nebyla.</p> <p>Teď nevím, jestli tohle se vás přímo týká, ale chtěla jsem se zeptat, jak jste vnímala přístup zdravotnického personálu v době, kdy jste řešila ten potrat.</p> <p>Jako třeba tu zkušenost? I nějaké ty vyšetření různá potom.</p> <p>Ano. Zajímá mě to jako kolem toho potratu, ale vzhledem k tomu, že vy se tomu věnujete déle, tak i klidně nějakou takovou širší zkušenost.</p> <p>No, myslím si, že vesměs všechno dobrý, že doktoři, sestřičky, nevím byla jsem v Gyncaru na gynekologii, tak tam se hrozně o nás starala sestřička, pan doktor také, pak v Iscaru, tam také všichni byli příjemní, teďka v tom Gynetu také, v Podolí jsem byla na nějaké té laparoskopii, tam byli také strašně neskutečně jako úplně výborní, ty sestřičky, nevím, jako jediný, co mě nesedl, ten pan doktor Madr v Podolí, ten co dělá vlastně tu geno, tu imuno, tu imunobiologii, ten mi přišel jako že je tak nějak v té kanceláři šilený bordel, když jsme tam byli u něho pro ty výsledky a jinak se mu nešlo dovolat, ani doemailovat, nic, potom už nekomunikoval a co jsem tak zjistila na tom internetu, tak všem dával tu samou léčbu, jo, tak to mi přišlo, jako že takový ne úplně takový zastaralý trošku jako přístup a pak jsem ještě narazila na paní doktorku z reprodukční imunologie a ta je také skvělá z Karláku, to je paní doktorka Malíšková.</p> <p>Já vás zarazím, možná kdybyste ještě se vrátila spíš k tomu</p>	<p>„díky tomu jsem trošku ztratila fyzickou a na psychiku to určitě má vliv, asi bych tady asi nebyla“ (B 467).</p>	<p>Fyzický a psychický stav po potratu.</p>
--	---	---	---

<p>496 497 498 499 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464</p>	<p>potratu samotnému, to jste řešila se svojí gynekoložkou. S gynekologem. Se svým gynekologem a teď, když opomenou stránku praktickou, že Vám vysvětlil, ukázal, řekl, jak jste vnímala i takovou tu emocionální stránku, jak on Vás vlastně nějakým způsobem třeba... Podpořil? No. Jestli dal najevo nějaký jakoby soucit, jo, nebo něco, čemu, za co byste mu byla jako vděčná. Takový neutrální postoj, já nemůžu říct nic negativního. Takže samé praktické lékařské kroky. No, šel na to jako, byl opatrný, proto mi doporučil vlastně ty tři měsíce počkat, no, ale jako že by se cítil do mé situace, jakože třeba by to mohlo pro mě bejt složitý, tak to určitě ne, ale já zase nepůsobím na první pohled, že bych se hroutila, že až potom posléze si třeba něco uvědomím, takže když někam vejdu, tak asi nepůsobím nebo když jsem tam byla u něho, tak asi nepůsobila, že bych se z toho hroutila. Takže ani nevím, jestli by tam mělo něco probíhat takového. Dobře. Tak mi to stačí. Děkuji.</p>	<p>„Takový neutrální postoj, já nemůžu říct nic negativního“ (B 455).</p> <p>„když někam vejdu, tak asi nepůsobím nebo když jsem tam byla u něho, tak asi nepůsobila, že bych se z toho hroutila. Takže ani nevím, jestli by tam mělo něco probíhat“ (B 465).</p>	<p>Hodnocení lékařské péče.</p> <p>Nejisté vystupování nepřispívá k získání podpory.</p>	<p>Myslím, že určitou potřebou je „zapůsobit“. Tím se ale stále od sebe vzdaluje...</p>
--	--	---	--	---

Č.r.	Transkript	Klíčové citace	Téma	Interpretace
1	Prticipantka Jana			
2	Tak první otázka je, jak se to stalo a jak jste prožívala ten			
3	potrat?			
4				
5	Stalo se to tak, že jsem už jsem věděla, že jsem těhotná, ale	„věděla jsem na kolik různých vyšetření potom člověka	Negativní očekávání od zdr.péče.	Napadá mne, že její přístup k sobě nemusí být příliš zodpovědný.
6	potom že už nám teda jedno mimčo, věděla jsem na kolik různých	různě honěj a tak jsem se k doktorovi na kontrolu nějak		
7	vyšetření potom člověka různě honěj a tak jsem se k doktorovi na	nehrnula, přišlo mi, že je všechno v pořádku“ C(8)		
8	kontrolu nějak nehrnula, přišlo mi, že je všechno v pořádku, oba			
9	jsme o tom věděli s přítelem, takže jsem to nějak víc neřešila, no a			
10	asi měsíc nebo měsíc a půl na to, co jsem věděla, že čekáme	„měsíc a půl na to, co jsem věděla, že čekáme mimčo,	Fyzické projevy potratu.	
11	mimčo, tak jsem začala špinit, tak jako při první menstruaci, tak	tak jsem začala špinit, tak jako při první		
12	jsem se trochu radila s jednou známou, která dělá v ... jestli je to	menstruaci“C(11)		
13	normální, není to normální, jak moc bych měla, neměla řešit a mně	„tak jsem se trochu radila s jednou známou..., když	Uklidňující zkušenost kamarádky.	
14	spíš jako tak uklidnila, naopak ona kolikrát otěhotněla, když	nešpinila, tak to dopadlo špatně, takže mně tím spíš		
15	nešpinila, tak to dopadlo špatně, takže mně tím spíš uklidnila, no,	uklidnila“ C(15)		
16	pak jsem byla ve městě se psem dlouho do noci a začalo ze mě	„začalo ze mě lýct hrozně moc, jako když podřezete	Fyzické projevy potratu.	Přirovnání k zvířeti tak trochu shazuje závažnost situace.
17	týct hrozně moc, jako když podřezete nějaké zvíře, takže jsem se	nějaké zvíře... zavolala jsem příteli, že teda ... nebude,		
18	nějak spakovala ... tak nějak, že bylo jasný, že to asi není nějak	jen aby mi ohřál tu teplou vodu, abych se mohla		
19	dobrý, že ... definitivně bude fuč a jela jsem domů, protože	osprchovat, až přijedu.“ C(22)		
20	bydlíme asi 25 kilometrů od toho města, zavolala jsem příteli, že			
21	teda ... nebude, jen aby mi ohřál tu teplou vodu, abych se mohla			
22	osprchovat, až přijedu. Po cestě jsem musela ještě stavět, protože			
23	jsem byla úplně durch a pak jak jsem přijela domů, tak jsem se	„tak jsem se osprchovala, vypadaly ze mě nějaké asi to	Technické řešení situace.	Odosobnění od situace potratu.
24	osprchovala, vypadaly ze mě nějaké asi to děložní lůžko nebo co	děložní lůžko nebo co to je, prostě takový nějaký		
25	to je, prostě takový nějaký takový věci a tak jenom jsme poseděli,	takový věci...“ C(25)		
26	počítám, že asi teda už to všechno bylo opravdu jako v pohodě a	„tak mně to přišlo v pohodě, protože mi nic nebylo,	Fyzické projevy potratu.	
27	tak mně to přišlo v pohodě, protože mi nic nebylo, nebolelo, žádné	nebolelo, žádné bolesti v podbříšku jsem neměla, nic	Technické řešení situace.	
28	bolesti v podbříšku jsem neměla, nic takového. Dobře psychicky mi	takového „ C(28)		
29	z toho nebylo, ale tak nějak jsme s tím, dá se říct, plus minus			
30	počítali, už na základě toho předchozího špinění, že tam může, že			
31	to prostě může dopadnout takhle, no, šla jsem si lehnout, to byly			
32	možná tak tři hodiny v noci a pak jsem se vzbudila asi v šest nebo	„pak jsem se vzbudila asi v šest nebo tak nějak a to mi	Fyzické projevy potratu.	
33	tak nějak a to mi bylo blbě úplně komplet jako fyzicky, jak od	bylo blbě úplně komplet jako fyzicky, jak od žaludku,		
34	žaludku, tak od spodku, šla jsem na záchod a pak jsem tam sebou	tak od spodku, šla jsem na záchod a pak jsem tam		
35	nějak švihla do bezvědomí, když jsem se probrala na zemi, teda	sebou nějak švihla do bezvědomí“ C(36)		
36	tak jsem jenom zavolala přítele jako jménem, pak jsem asi zase			
37	upadla do bezvědomí, ne asi, ale určitě, pak vím spíše už od něj,			
38				

<p>39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76</p>	<p>že mně nějak dotáhl do postele, nějak mně probral, zavolal kamaráda, který u nás shodou okolností by, aby mu šel se mnou pomoci a jeli jsme vlastně na pohotovost, ale to nejhorší jsem si odbyla doma, takový to celkový, jako byly, jako jsem byla fakt úplně mimo, takové zpožděné reakce i a tak a tam mně vlastně sestřička sprdla, proč jsem nešla na kontrolu, když už jsem věděla, že jsem těhotná a že jsem hnedka měla přijít a jsem byla ještě trochu zabržděná ... až tak moc, jako nepřišlo, sice jsem si říkala, no super, že mně hnedka jako sprdne, místo aby mně vlastně jako trochu spíš jako uklidnila nebo takhle ... pak mě prohlídl doktor, jestli se něco poptal a pak si mně tam vlastně nechali, to už jsem tak nějak jako byla při sobě, ale tak jako jsem měla pocit jako vědomí, no ... s tím počítali, že to zas takhle dopadne, ale spíš jsem si to jako nechtěla připustit, no, a druhý den jak jsem šla na to čištění.</p> <p>A Vy jste teda zůstala v nemocnici..</p> <p>Oni mně tam nechali spíš jako tentýž den, jsme tam přijeli jako brzy ráno asi třeba v sedm, v půl osmé, takhle nějak, takže mně tam nechali rovnou a dopoledne, myslím, mezi jedenáctou, dvanáctou, to už jsem šla na ten zákrok, přišlo mi dost pitomý, že jsem byla na pokoji s jednou paní, která porodila předčasně, ale vím, že se jí narodilo, takže tam furt básnila o miminku a tak a druhá paní, která už čekala asi sedmé dítě, takže právě tak špinila, tak jako na ty psychice zas zrovna nepřidalo a spíš jsem se snažila to jako psychicky se to vždycky jako zlehčovat, jako že to je dobrý a že se holt stalo, no, takže to zkusíme znovu.</p> <p>A uměla byste teď popsat to prožití?</p> <p>Spíš až potom. Když jsem se probrala jako z ty narkózy, tak jsem se probrala s brekem, když jsem ještě nebyla úplně u sebe, tak jsem jakoby slyšela sama sebe, vlastně že brečím a že mi tam jedna paní říkala, tak jo, ať klidně jako pobřečím a že to bude dobrý a tak a pak už jsem měla hrozně tendence z tma vypadnout co nejdřív, aby mně pustili, protože mně není dobře jakoby v ty nemocnici a takový, což jsem měla i před tím, když jsem byla</p>	<p>„to nejhorší jsem si odbyla doma, takový to celkový, jako byly, jako jsem byla fakt úplně mimo“ C(43) „tak a tam mně vlastně sestřička sprdla, proč jsem nešla na kontrolu, když už jsem věděla, že jsem těhotná“ C(45)</p> <p>„no super, že mně hnedka jako sprdne, místo aby mně vlastně jako trochu spíš jako uklidnila nebo takhle“C(48)</p> <p>„... s tím počítali, že to zas takhle dopadne, ale spíš jsem si to jako nechtěla připustit“C(52)</p> <p>„přišlo mi dost pitomý, že jsem byla na pokoji s jednou paní, která porodila předčasně, ale vím, že se jí narodilo, takže tam furt básnila o miminku a tak a druhá paní, která už čekala asi sedmé dítě“ C(63) „spíš jsem se snažila to jako psychicky se to vždycky jako zlehčovat, jako že to je dobrý a že se holt stalo, no, takže to zkusíme znovu.“C(66)</p> <p>„Když jsem se probrala jako z ty narkózy, tak jsem se probrala s brekem... tak jsem jakoby slyšela sama sebe, vlastně že brečím a že mi tam jedna paní říkala, tak jo, ať klidně jako pobřečím a že to bude dobrý“ C(73) „měla hrozně tendence z tma vypadnout co nejdřív, aby mně pustili, protože mně není dobře jakoby v ty nemocnici... doma je doma.“ C(78)</p>	<p>Fyzické projevy potratu.</p> <p>Reakce lékaře.</p> <p>Očekávání účasti od lékaře.</p> <p>Nepřipouštění si reality.</p> <p>Spolubydlící na nemocničním pokoji po potratu.</p> <p>Aktuální prožívání potratu.</p> <p>Těžké emoce. Aktuální prožívání potratu.</p> <p>Kde bych se mohla po porodu cítit nejlépe.</p>	<p>Napadá mne, že to vypráví, jako hrdina, který zvládnul bitvu a je připraven na další...tím pádem se mi hodně těžko věří, že jde o autentické prožívání.</p> <p>Tady už vnímám první srážku s realitou, vnímání bolestivé stránky ztráty, uvědomování si vlastních pocitů.</p> <p>Zajímavé, že se emoce ozvaly ve chvíli, kdy ještě spala, asi v tu dobu spala i cenzúra?</p> <p>Možným důvodem, mne napadá, může být i právě</p>
--	---	--	--	---

<p>77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114</p>	<p>těhotná, ne že by se tam chovali k člověku špatně nebo tak, ale doma je doma.</p> <p>A ještě kdybyste se jako vrátila k tomu prožívání toho samotného potracení, kdybyste to tak nazvala. To znamená že jste začala špinit a jak jste se cítila, co tam bylo jako taková převládající jako emoce?</p> <p>... že mně to mrzelo, protože to první mrně se podařilo měsíc po té, co jsme vysadili nějaké antikoncepční věci, to vím, že první měsíc nic, že mi ještě říkal přítel, jo tak teď ještě jako ten vůbec nepočítal, že by to vyšlo takhle brzo, ten počítal tak za půl roku nebo tak, takže jsem to brala tak nějak automaticky, že teďka to také půjde dobře, no a ono až tak dobře nešlo a když už to šlo, tak mně to spíš mrzelo. Jednak skrz tohle a jednak to vědomí, jak jsme na tom finančně, že jsou s tím svázaný další problémy, nějaký strach, takový celkový existenční trošku.</p> <p>A když jste probrala potom z té narkózy, plakala jste, tak to jste si teda říkala, že jste jako malinko brzdila, do té doby?</p> <p>No já si myslím, že hodně jo.</p> <p>A vlastně, co to bylo, co jste si to dovolila cítit, co to tam bylo, jako že ten pláč najednou přišel, smutek.</p> <p>To jsem si spíš asi úplně sama o sobě neuvědomovala, bych řekla, že to je takový, když se Vám zdá nějaký sen, uvědomíte si, že se Vám zdá a zároveň už vnímáte i zvuky jako reálného okolí, třeba že Vám zvoní budík nebo tak, tak to bylo tady v ty fázi. Takže tam to uvědomění si samotného tak až moc nebylo, to bylo relativně krátký. Jinak mi k tomu nikdo nic neřikal, takhle já bych se k tomu měla neměla stavět nebo jak se cítím, akorát hlavně se nestresujete.. Mamka? Mi volala, tak ta mi tak trošku jakoby uklidnila s tím, že se jí to stalo také nebo nevím, jestli se stalo, to teďka kecám, ale má jako podobnou zkušenost a jinak nikdo. No, vím, že ještě vlastně přítelova máma má taky takovou nějakou zkušenost, ale s tou jsem se o tom nebavila jako nějak.</p>	<p>„... že mně to mrzelo... brala tak nějak automaticky, že teďka to také půjde dobře, no a ono až tak dobře nešlo...“C(89)</p> <p>„jak jsme na tom finančně, že jsou s tím svázaný další problémy, nějaký strach, takový celkový existenční trošku.“C(92)</p> <p>„To jsem si spíš asi úplně sama o sobě neuvědomovala, bych řekla, že to je takový, když se Vám zdá nějaký sen, uvědomíte si, že se Vám zdá a zároveň už vnímáte i zvuky jako reálného okolí“C(103)</p> <p>„Mamka? Mi volala, tak ta mi tak trošku jakoby uklidnila s tím, že se jí to stalo také nebo nevím, jestli se stalo, to teďka kecám, ale má jako podobnou zkušenost a jinak nikdo.“C(110)</p>	<p>Emoce a myšlenky spojené s potratem.</p> <p>Myšlenky a obavy spojené s potratem.</p> <p>Vlastní prožívání potratu.</p> <p>Podpora blízkých – maminky.</p>	<p>nekontrolovatelné prostředí, které v ní evokuje emoce..</p> <p>Jako kdyby tou větou „ochočovala“ své emoce. Připustí je, ale hned na ně hledá rozumné vysvětlení.</p> <p>Zajímavé vysvětlení...pláče, když se probouzí, prožitek vnímá jako snový...napadá mne, že pustit emoce zpod kontroly může být omezené. Je smutné, že nemá víc podpory od svých blízkých.</p>
---	--	--	--	--

<p>115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153</p>	<p>Ještě se vás zeptám na ten stav toho pláče, zvláštní je, jak ho líčíte, že byl takový jako ve snu nebo něco. Já jak vás znám jako člověka takového jako silného, který se vším je rozhodnutý se vypořádat, tak si říkám, kdy naposledy jste takhle intenzivně plakala?</p> <p>No, když jsem se vrátila z toho špitálu, to mně vypadlo, když si pak pro mě přišel Honza, vlastně proběhl ten zákrok a teď nevím, jestli jsem tam byla ještě jednu noc nebo ne, myslím si že ne, ale takže pro mě přijel, tak jsme jeli domů a myslím si, že jak jsme šli spát, tak na mně přišlo něco takového.</p> <p>Úplně stejný, tak intenzivní jako na začátku?</p> <p>No, spíš mnohem víc. Tam to bylo, jako že jsem se probudila vlastně jako s pláčem, z tý narkózy, ale takový to, že jako už to neudržíte, tak to bylo až doma, že mně to bylo celý jako hrozně líto, že to takhle dopadlo a že jsem si na sebe měla dávat většího bacha, že prostě ten přítel, že se o mně bál takhle, protože mu to asi nebylo úplně košer a že to nedopadlo, to mimčo.</p> <p>A kdybyste teď měla říct třeba, jaká jako jste, vyjmenovala pár takových myšlenek, které pro vás byly hodně jako citlivé, co z toho bylo jako třeba nejvíc. Co teď? Co vám běží hlavou? Kdybych řekla, co z toho Vás trápilo v tu chvíli nejvíc?</p> <p>Nic.</p> <p>Tak to co Vám běží hlavou? Jo, spíš jako tak spontánně..</p> <p>Že to nevyšlo a že se o mne bál ten přítel. Já bych řekla tady ty dvě věci. To mně proběhlo jakoby takhle brutálně. Ne vůči mně, ale vůči tomu okolí a tomu mimču.</p> <p>Ještě tady k tomu se vrátím, ale před tím, jak jsem se vás ptala, kdy naposledy jste takhle intenzivně plakala, tak se trošku právě k tomu chci ještě jednou vrátit, jestli před tím potratem, jestli si pamatujete, kdy naposledy jste tak plakala.</p>	<p>„tak jsme jeli domů a myslím si, že jak jsme šli spát, tak na mně přišlo něco takového“ C(124).</p> <p>„takový to, že jako už to neudržíte, tak to bylo až doma, že mně to bylo celý jako hrozně líto, že to takhle dopadlo a že jsem si na sebe měla dávat většího bacha, že prostě ten přítel, že se o mně bál takhle, protože mu to asi nebylo úplně košer a že to nedopadlo, to mimčo.“ C(134)</p> <p>„Že to nevyšlo a že se o mne bál ten přítel... To mně proběhlo jakoby takhle brutálně. Ne vůči mně, ale vůči tomu okolí a tomu mimču.“C(146)</p>	<p>Chvilě těžkých emocí.</p> <p>Uvědomění si emocí. Starost o sebe. Starost o partnera. Sebeobviňování?</p> <p>Co mne trápí.</p>	<p>Opět se ke svým emocím blíží v době spánku.</p> <p>Napadá mne, že partnerovo spoluprožívání potratu může pomoci jak ke společnému sdílení, tak k vlastnímu truchlení.</p> <p>Právě ve spojitosti s partnerovým prožíváním si může povolit i vlastní emoce.</p>
--	--	---	--	---

<p>154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191</p>	<p>Jo, takhle tak to teďka nevím. Možná si vzpomenu, jak budeme probírat.</p> <p>A to je zvláštní, že v těch obou pláčích vašich intenzivních, v orodnici a poté doma , že se tam spojují nějaké věci..</p> <p>Tak ty byly fakt stejný, takový jako úplně zalykací, že se skoro nemůžete ani nadejchnout.</p> <p>Ony jsou takové, že jako že se tím protrhne nějaká hráz..</p> <p>Jo.</p> <p>Jak jste se cítila po potratu? Jak potom to bylo? Jaké to bylo?</p> <p>Vyloženě, jak jsem se vrátila z té nemocnice?</p> <p>Ano.</p> <p>No, tak mně zarazili trochu s tím, že půl roku nic a hlavně že se nemám stresovat. A i když jsem se snažila na to moc nemyslet, nestresovat se teda, zaměřit se na další věci, které řešíme doma a myslím si, že s přítelem, kromě tady toho jsme to asi víc nerozebírali, on se mě snažil jako spíš rozveselit, byl, snažil se být ty první dny doma, jsem měla strach z toho, abych nebyla sama doma, aby mi něco nepřišlo nebo tak a tak jako se to takhle dozvědělo par lidí. Když se mi někdo na něco zeptal, tak nejsem většinou schopná nějak jako mlžit nebo něco takového, tak, tak jedná známá mi nabídla, jako jestli se nechci vykecat nebo tak. Horší byl problém shodnout se na nějakém dni a tady to ... K ní jsem potom šla, ale spíš jsme se bavili jako o jiných věcech, že jsem to asi ani nechtěla, jednak už to bylo trochu dýl a už jsem měla pocit, že to je jako dobrý a že se k tomu už nechci vracet, že už jsem to prostě jako tak omešla, tak takže jako dobrý, takže jsem si ten večer spíš jako užila jinak, ona tam pak ještě měla hlínu, tak jsme pak dělali něco z hlíny, bavili jsme se o všem možném a tak a spíš se mi dlouho vracely věci ve spojitosti s jako určitýma místama a tak mi to přeskakovalo, třeba jsem měla problém, když jsem se vrátila z ty porodnice, tak jsem měla problém si lehnout do</p>	<p>„on se mě snažil jako spíš rozveselit, byl, snažil se být ty první dny doma, jsem měla strach z toho, abych nebyla sama doma, aby mi něco nepřišlo nebo tak“C(178)</p> <p>„jedná známá mi nabídla, jako jestli se nechci vykecat nebo tak“C(181)</p> <p>„... K ní jsem potom šla, ale spíš jsme se bavili jako o jiných věcech, že jsem to asi ani nechtěla, jednak už to bylo trochu dýl a už jsem měla pocit, že to je jako dobrý a že se k tomu už nechci vracet,“C(185)</p> <p>„když jsem se vrátila z ty porodnice, tak jsem měla</p>	<p>Bezpečnější je být s partnerem.</p> <p>Nabídka podpory z okolí.</p> <p>Uzavírání tématu potratu.</p> <p>Probleskování vzpomínek na potrat</p>	<p>Sdílení s partnerem je velkou oporou.</p> <p>Zajímavé, že i když možnost sdílení s blízkou osobou je možné, tak volí cestu nesdílení.</p> <p>Flashbecky ukazují, že mohlo jít o silný</p>
--	---	---	--	--

<p>192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229</p>	<p>tý postele, kde spíme, protože jsem tam cítila ty pachy a čuchy, tady to oblečení, povlečení, to místo na tom záchodě, kdy jsem šla na záchod, kdy jsem šla do sprchy, když jsem jela na Mělník nebo z Mělníka, tak přes Mšeno kousek za Mšenem, tam kde jsem musela stavět, tak automaticky při tom řízení, nějak mi to hnedka naskakovalo, oči mi uhýbaly jako tím směrem a tak ...</p> <p>Tak jak o tom mluvíte, tak to pro vás byl opravdu hodně dramatický zážitek, tohleto, co popisujete, to hodně souvisí s traumatem, prožíváním traumatu</p> <p>No. (pauza)</p> <p>A my jsme se potkaly v půlce ledna. Tak si pamatuji, že to pro vás bylo hodně intenzivní téma, říkáte jste, že byste potřebovala o tom ještě znova mluvit s partnerem. A mluvili jste o tom?</p> <p>No, sešli jsme se.</p> <p>No, tak něco jsem, teďka nevím, jestli nekecám, jestli jsem něco pobřečela nebo, ale už to není to stejné, to je právě to, jak se řekne : Jo, běžte a vykecejte se... Dneska mám školu nebo takhle, tak to chce prostě teďka hnedka nebo třeba do jednoho dne, do dvou a to mi většinou neklapne, to je většinou potřeba týdnů a už to není takový, sice to rozpráším potom na všechny strany s tím, že je to možná to samý, vlastně akorát takový, taková jako zjednodušená verze, já vlastně vždycky nevím, jestli se to nějak ... sluší, jestli to není blbý, jestli ze sebe nedělám chudáka nebo tak, když jsem to vlastně trošku jako osobnějc popsala některým lidem, s kterými se známe jako blíž, tak to ze sebe, tak to vlastně odhalit a jakoby to tolikrát omlít, až to člověk vezme, jo, je to dobrý a jde dál.</p> <p>Tak je důležitý, jak Vy budete teď pracovat s tou arteterapií i kolikrát se říká, že se někdo třeba neumí z toho vypovídat, ale může se z toho vykreslit,</p> <p>Dobře. Jdeme dál. A snažili se vám vaši blízcí pomoci vyrovnat se s touto situací? Co z toho, pokud ano, co z toho</p>	<p>problém si lehnout do tý postele, kde spíme, protože jsem tam cítila ty pachy a čuchy, to místo na tom záchodě, kdy jsem šla do sprchy, když jsem jela na Mělník nebo z Mělníka, tak přes Mšeno kousek za Mšenem, tam kde jsem musela stavět, tak automaticky při tom řízení, nějak mi to hnedka naskakovalo, oči mi uhýbaly jako tím směrem a tak ...“C(197)</p> <p>„to je právě to, jak se řekne : Jo, běžte a vykecejte se... tak to chce prostě teďka hnedka nebo třeba do jednoho dne, do dvou a to mi většinou neklapne, to je většinou potřeba týdnů a už to není takový, sice to rozpráším potom na všechny strany... taková jako zjednodušená verze,“C(218)</p> <p>„já vlastně vždycky nevím, jestli se to nějak ... sluší, jestli to není blbý, jestli ze sebe nedělám chudáka nebo tak, když jsem to vlastně trošku jako osobnějc popsala některým lidem“C(220)</p>	<p>Rady, jak se vypořádat s bolestí.</p> <p>Obavy, jak by jí ostatní přijímali.</p>	<p>traumatický zážitek.</p> <p>Je vidět, že se jí do svěřování moc nechce.</p> <p>Napadá mne, že může mít pocit, že by měla vše sama zvládnout. Možná má na sebe velké nároky.</p>
--	--	---	---	--

<p>230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 350 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267</p>	<p>bylo pro vás nejdůležitější? Tak teď se asi bavíme, jak už jste říkala o té mamince o Honzovi.</p> <p>Já bych řekla ...</p> <p>Podpora partnera?</p> <p>Jednoznačně.</p> <p>... v čem spočívá ta podpora, co z toho bylo takové jako pro vás.</p> <p>Protože tam fyzicky byl jako i potom, kdy jsem se vrátila z ty nemocnice, že se snažil být doma a jako veškeré aktivity, které jsou doma nebo to, tak se snažil brát jako. Prostě na něm bylo vidět, že to nějakým způsobem zohledňuje, navíc mě už také nějaký pátek zná, takže na mně leccos pozná. Jinak mamka, ta mi volala, jako jestli dobrý a jak se cítím..</p> <p>A možná i to, jak jste říkala, že vám řekla nějakou tu svojí zkušenost.</p> <p>Ano.</p> <p>Že Vám to jako pomohlo.</p> <p>Spousta lidí říkalo například, že máma má vlastně poradit a že má tu zkušenost. Také trochu bylo nepříjemné takové to,, když jsem si nebyla jistá, jestli některý lidi, s kterými jsme normálně v kontaktu, jestli to vědí nebo nevědí, protože věděli, že čekáme znova mimčo, ale jsem nevěděla, jestli vědí teďka tu špatnou zprávu, takže takové to napětí, když jsem u nich byla třeba na kafe nebo tak, ale nevím, jestli to je něco, co jsem si namlouvala jako já...</p> <p>Dobře. Takhle mi to stačí. Další otázka - jestli jste cítila potřebu truchlit? Nějak to jako odsmutnit.</p> <p>Já bych řekla, že jo, ale jak mám ve zvyku, tak jsem se snažila ...</p>	<p>„Jednoznačně... Protože tam fyzicky byl jako i potom, kdy jsem se vrátila z ty nemocnice, že se snažil být doma a jako veškeré aktivity, které jsou doma Prostě na něm bylo vidět, že to nějakým způsobem zohledňuje, navíc mě už také nějaký pátek zná, Jinak mamka, ta mi volala, jako jestli dobrý a jak se cítím.“C(248).</p> <p>„Také trochu bylo nepříjemné takové to,, když jsem si nebyla jistá, jestli některý lidi, s kterými jsme normálně v kontaktu, jestli to vědí nebo nevědí,“C(259)</p>	<p>Důležitost partnerovy podpory. Zájem maminky.</p> <p>Nejistota v kontaktu s ostatními.</p>	<p>Možná jen s partnerem, tím, že se všeho účastnil, by byla schopná se otevřít. Maminka asi kontroluje situaci, ale nevím, jestli je dobrou oporou.</p> <p>Zajímavé, že když je jí to nepříjemné, nechce to prověřit.</p>
--	--	---	---	--

<p>268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305</p>	<p>To právě jsem se chtěla zeptat, že pokud ano, jestli jste měla pro to prostor</p> <p>Asi kdyby třeba přítel přišel a vyloženě si mě takhle zeptal, jako otevřeně, tak jak se mně zeptal nedávno, jako kdyby my jsme setkali hnedka potom, tak si myslím že jo, že to bylo ještě takhle živý, že bych to jakoby já vůči sobě neustála, takže by to asi jako šlo pustit, ale potom už ne. Prostě jsem se snažila na to nemyslet, dobře, jde se dál, jakmile tam byly nějaké náznaky na nějaký brek nebo tady to, tak spíš jako ... jít, něco dělat nebo abych na to nemyslela.</p> <p>A teď o tom mluvíte, napadá Vás jenom, umíte si představit tu myšlenku, že byste to ještě nějakým způsobem jako chtěla odtruchlit nebo ještě se k tomu jako takhle vrátit emocionálně?</p> <p>Mně přijde vlastně, že už to emočně jako nejde, že už mám to teďka takový jako puf? To se mi sice vracejí ty obrazy a tam ty věci ale nejsou, tamty emoce To bych řekla pohádku.</p> <p>To jsem ráda, že jste se k tomu vrátili spíš s tím přítelem, teď na váš popud, že jsem věděla blíž, jak na tom byl v ty konkrétní situaci on.</p> <p>Že nás to že nás to dalo víc dohromady i jako po tom potratu samotném, jako hnedka jsme byli jako mnohem bližší.</p> <p>To si také jako uvědomuji, že jsme o tom mluvili, že jste říkala, že takhle to je.</p> <p>Dobře. Jdu na další otázku.</p> <p>Co vám v tomto období nejvíc pomáhalo? Teď myslím trošičku ne jakoby na toho partnera, ani ne na tu maminku, jestli bylo něco - plácnu hezké počasí nebo prostě něco, co Vám dělalo dobře, co Vás ..</p> <p>Jo, celkově, když jsem byla někdy, když bylo padla a když jsem si</p>	<p>„kdyby třeba přítel přišel a vyloženě si mě takhle zeptal, jako otevřeně... kdyby my jsme setkali hnedka potom, tak si myslím že jo, že to bylo ještě takhle živý...“C(275)</p> <p>„jde se dál, jakmile tam byly nějaké náznaky na nějaký brek nebo tady to, tak spíš jako ... jít, něco dělat nebo abych na to nemyslela“C(279).</p> <p>„že už to emočně jako nejde... nejsou, tamty emoce To bych řekla pohádku“A(288)</p> <p>„Že nás to že nás to dalo víc dohromady i jako po tom potratu samotném, jako hnedka jsme byli jako mnohem bližší.. „C(295)</p>	<p>Doba, kdy by truchlení bylo možné.</p> <p>Období, kdy nejde truchlit</p> <p>Období, kdy nejde truchlit</p> <p>Vztah s partnerem , jeho změna.</p> <p>Odpočinek jako podpora.</p>	<p>Dělá to na mne dojem, že moment ztráty, na krátkou dobu otevřel možnost sdílení Ale nestačilo to k tomu, aby mohla svou ztrátu odtruchlit. Návrat do reality byl rychlejší a asi naučenějším přístupem.</p> <p>Už je vše pod pokličkou? Konec.</p> <p>I krátká doba spolusdílení s partnerem umožnila nové prožívání společného vztahu.</p>
--	--	---	---	--

<p>306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343</p>	<p>mohla zajít do ty kavárny, kam chodím i s malým, jenom tak jako dáchnout vlastně ... to je asi klasika.</p> <p>Takže vlastně takový relax nebo takový jako klidný návrat, jako do nějakého nějakých zajetých kolejí?</p> <p>Nevím jestli klidný ale ... jo.. Jsem se vlastně pak se snažila soustředit na tu farmu, no, potom po té věci..</p> <p>Takže trošičku to i bylo takový jako vystrkaný tým, že tam byly prostě jiné důležité věci.</p> <p>Jo. To asi nevyzní hezky, ale to jako kdyby člověk měl seznam nějakých projektů nebo úkolů a jo dobrý, tak tady ten teď nevyšel, tak zkusíme příští měsíc ... to teďka dopadá docela dobře, takže...</p> <p>Teď mi akorát nevyšla kontrola skrz měsíčky, takže..</p> <p>Co byste bývala potřebovala? Co Vám chybělo? Ve chvíli, kdy se to stalo, jestli je něco?</p> <p>Určitě bych uvítala, kdyby se lidé chovali jinak v té nemocnici, jednoznačně jako trošku jako klidněji, i kdyby řekli, že se nic neděje, tak prostě jenom takový nějaký jako uklidnění, že to bude v pořádku bez ohledu na to, jestli by to byla nebo nebyla pravda, prostě takový, aby to tam člověk trochu cítil víc, jako ne jako na návštěvě, ježíšmarjá, tak ...a tak a víc informací jako sama o sobě, skrz ty moje trable, tak když mi volal, když mi volala mamka, jako jestli dobrý a že jsem ... na kontrolu a tak, tak mi říkala, ať si tam klidně řeknu o o psychologa nebo takhle, ať se přihlásím a to jsem ani nezkoušela, protože vím, že když jsem měla problémy po tom porodu, tak už tak si se mnou nevěděli rady, takže mně bylo úplně nepředstavitelný, jako že bych přišla za sestřičkou a řekla jí, že mi není jako psychicky dobře, že fyzicky jako vcelku všechno v pohodě, ale psychicky vůbec a ona mi řekla, tak si tady pojdte, jako popovídáme, rozebereme to nebo tak. Tak tady to stejně jako při tom odchodu, to se prostě bere ta fyzická část, ne ta psychická.</p> <p>Jo. Takže vlastně by vám bývalo pomohlo, kdyby k vám jinak</p>	<p>„když bylo padla a když jsem si mohla zajít do ty kavárny, kam chodím i s malým, jenom tak jako dáchnout vlastně“C(308)</p> <p>„Jsem se vlastně pak se snažila soustředit na tu farmu“C(314),</p> <p>„Určitě bych uvítala, kdyby se lidé chovali jinak v té nemocnici, jednoznačně jako trošku jako klidněji,... takový nějaký jako uklidnění, že to bude v pořádku bez ohledu na to, jestli by to byla nebo nebyla pravda, prostě takový, aby to tam člověk trochu cítil víc“C(331)</p> <p>„ať si tam klidně řeknu o psychologa...a to jsem ani nezkoušela, protože vím, že když jsem měla problémy po tom porodu, tak už tak si se mnou nevěděli rady, takže mně bylo úplně nepředstavitelný, jako že bych přišla za sestřičkou a řekla jí, že mi není jako psychicky dobře...a ona mi řekla, tak si tady pojdte, jako popovídáme, rozebereme to nebo tak“C(341)</p>	<p>Pracovní zaneprázdnění jako podpora.</p> <p>Očekávání od zdravotní péče.</p> <p>Zkušenost se zdravotní péčí.</p>	<p>Napadá mne, že je tam touha po zájmu a přívětivosti, ale zkušenost je tvrdší..</p>
--	---	---	---	---

<p>344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381</p>	<p>přístupovali a možná i v tu chvíli by tam byl někdo, kdo trošku podchytí vlastně tu emoční stránku.</p> <p>Jo, to pak pomůže, nebylo ani člověku tak nepříjemný to, že je na pokoji s ženským, kterým se docela povedlo nebo takhle. Takže byste se právě takhle vykecala u někoho, s ním byste to pořešila, případně nebo nějak ty aktuální jako věci, jak se člověk cítí a tak, to si myslím, že by bylo mnohem lepší.</p> <p>Dobře. Děkuji. Co vám naopak nedělalo dobře? Teď jsme se třeba zmínily o těch přístupech v tý nemocnici. Bylo něco, co ještě jako po tom potratu, co Vám vadilo?</p> <p>Tak teď myslíte ještě v tý nemocnici, nebo potom?</p> <p>Myslím spíš po nemocnici.</p> <p>Asi jsem byla nějaký čas. Nevím, jestli se dá říct alergická nebo tak, ale snažila jsem se jako neposlouchat nebo ne nemyslet nebo jak já bych to řekla, na věci které se týkají... (pauza).</p> <p>Děti?</p> <p>No, to je nepříjemný...</p> <p>A vyloženě dětí nebo těhotných maminek??</p> <p>Asi možná spíš tak.</p> <p>Prostě maminka má tady to kolem těch těhotných jako to nadšení pro to a čekáme a ono je takové a makové a tak a spíš jako ty děti myšleno, ty malé právě jako mimina ... jsme se těšili a nám to nevyšlo, to člověku je líto prostě.</p> <p>Tak další otázka je: za jakých okolností se Vám dařilo dostávat ze sebe těžké emoce?</p> <p>Já nevím, jestli jsem je ze sebe dostala.</p>	<p>„Asi jsem byla nějaký čas... alergická nebo tak, ale snažila jsem se jako nemyslet, na věci které se týkají... Děti? No, to je nepříjemný... nebo těhotných maminek?? Asi možná spíš tak.“C(372)</p>	<p>Co mi nedělalo dobře.</p>	<p>Na tom se shoduje více participantek a má to svůj důvod.</p>
--	---	---	------------------------------	---

<p>382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419</p>	<p>Když pomínu tu narkózu, tak potom, když jste viděla přítele? Vlastně, že jsme v tom byli oba a hlavně on zažil jako tu nejhorší fázi, prostě a že jsou ještě místa, kde nemůžu stát</p> <p>Zkusila jste nějaký rituál? Ted' myslím opravdu, o těch rituálech jsme se bavily, ale takový, jakýkoliv, prostě nějaký.</p> <p>Já si myslím, že ne.</p> <p>Nechala jste si nějakou památku na to nenarozené miminko?</p> <p>Ne.</p> <p>Jste věřící?</p> <p>Myslím si, že spíš ne.</p> <p>... asi něco jo.</p> <p>Nebo jako mně tady ty věci hrozně jako některé náboženské záležitosti mně hrozně přitahují, ale že bych byla věřící v tom smyslu, že bych chodila do kostela nebo dělala nějaké rituály tady v tom směru, v rámci jakéhokoliv náboženství, tak to ne.</p> <p>Takže vlastně věříte v něco, co je vlastně jako takové nějaké nepopsatelná nějaká něco, že tady něco prostě je..</p> <p>Možná. Babička třeba říká, že věří v přírodu, tak možná něco takového.</p> <p>Aha.</p> <p>Já jsem o tom nikdy takhle víc nepřemýšlela, já jsem to vždycky měla takhle půl na půl a pak mně v tom hodně, když to tak řeknu ... ta biologie, kterou jsem studovala a která to hodně obracela ...</p> <p>A nebyl třeba ten potrat, nebyl pro Vás i něčím, jako že by Vás nějak nastartoval třeba ... jako přemýšlení, o víře? Ted' opravdu myslím víru v cokoliv, nemyslím vyloženě nějaký</p>	<p>„Já nevím, jestli jsem je ze sebe dostala.“C(382)</p> <p>„Vlastně, že jsme v tom byli oba a hlavně on zažil jako tu nejhorší fázi“C(386),</p> <p>„myslím, že ne.“C(390)</p> <p>„Ne.“C(394)</p> <p>„spíš ne... asi něco jo...náboženské záležitosti mně hrozně přitahují, ale že bych byla věřící, že bych chodila do kostela nebo dělala nějaké rituály, tak to ne“C(404)</p> <p>„Babička třeba říká, že věří v přírodu, tak možná něco takového...Já jsem o tom nikdy takhle víc nepřemýšlela“C(414)</p>	<p>Vypuštění těžkých emocí.</p> <p>Společné sdílení s partnerem.</p> <p>Rituál.</p> <p>Vzpomínkový předmět</p> <p>Víra.</p> <p>Víra.</p>	<p>Vnímám již oddálení od svých emocí.</p> <p>Příroda je pro ní bezpečná, žijí na farmě, mají hodně zvířat, možná hledá právě to bezpečí bez lidských závazků.</p>
--	--	--	--	--

<p>420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457</p>	<p>jednoznačný směr.</p> <p>Asi ne.</p> <p>Ne.</p> <p>Možná takový, tak mně samozřejmě naskočilo, že jsem na sebe měla dávat větší pozor a že jsem to podcenila...(pauza)... Brala jsem to za automatický a tak ale... (pauza)</p> <p>Dobře.</p> <p>Já si říkám, jestli nemám trošku brzdit, no ještě jsem ... nachcípáná ... ale to zase asi nesouvisí úplně tady s tím..</p> <p>Ještě se zeptám, jestli se něco změnilo ve vašem životě po potratu?</p> <p>.... Už to neberu tak automaticky. Ačkoli mám kolem sebe lidi, který s tím mají problém a kvůli tomu jsem chtěla mít to dítě dřív, když jsem viděla, kolik ženských s tím má problémy, ale spíš právě takový docvaknutí, že když už je člověk těhotný, tak to nemůže brát, že by opravdu měl být na sebe opatrnější.</p> <p>A teď jenom se ještě doptám, nějaká změna ve vašem životě? Tím třeba teď trošičku narážím na to, že tím že jste prošli takhle těžkou situací jako s Honzou, jestli třeba říkáte, že jste si od té doby bližší?</p> <p>Teď už je to zase ve starých kolejích.</p> <p>Opravdu?</p> <p>Ale to bylo, jako že jsou to drobnosti, jako že to má asi každý, takový jako výkyvy nebo tak a mně tady to ... dohromady.</p> <p>Takže se dá říct, že to, co se změnilo, je spíš takový respekt vůči tomu otěhotnění?</p>	<p>„Už to neberu tak automaticky... právě takový docvaknutí, že když už je člověk těhotný, tak to nemůže brát.. že by opravdu měl být na sebe opatrnější“C(443)</p>	<p>Pocity zodpovědnosti.</p>	<p>Napadá mne, že by mohla sama k sobě opatrnější, víc se mít ráda a vážit si sebe.</p>
--	---	---	------------------------------	---

<p>458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495</p>	<p>... jsem si říkala „že jako jo, že to, že já na sebe nedávám pozor, tak to je můj problém, ale vlastně i ze strany toho partnera už to bylo takový, jo, čekáme druhý mimčo a dobrý, už to prostě nebylo takový, prostě jako velká neznámá, jako na poprvé, tak jsme to celkově tak neřešili vlastně.</p> <p>Nějaký, že by mi říkal, tady to netahej nebo dávej si na sebe pozor, měla by ses najíst a tak..</p> <p>To je ve vás nějaký váš postoj spíš..</p> <p>Dobře. Ale přece se ještě doptám. Vůči vašemu synovi se něco tím změnilo?</p> <p>Já si myslím, že ne.</p> <p>Ne?</p> <p>Řekla bych, že on je zahrnutý asi taky do ty sblížovací fáze po tom potratu, ale jinak asi ne, já bych řekla.</p> <p>Dobře. Měla jste po potratu nebo máte po potratu nějaké fyzické či psychické potíže?</p> <p>No, fyzické ne, pokud vím a psychické, to si spíš asi nepřipustím. Plus tady to vrácení, ale to teďka mám vyloženě, když se o tom spolu bavíme nebo tak, asi kdybych se s někým bavila třeba o potratu nebo měla dotyčná nějaký jako složitý nebo tak, mně to určitě proběhne myslí.. Projíždím třeba tím místem před tím Mšenem, tak už to není tak intenzivní.</p> <p>Před tím to bylo jako sto procent, teď už je to třeba deset procent</p> <p>Dobře. Tady je vlastně taková a poslední otázka. Jaká byla vaše zkušenost se zdravotní péčí? To je opravdu otázka, která se týká i takové důstojnosti toho člověka a to, jak se cítí. Vlastně jste na ni hodně odpověděla, jenom kdyby vás ještě tak napadá, co tam člověka zraňuje, jako v tom procesu, kdy je</p>	<p>„co se změnilo, je spíš takový respekt vůči tomu otěhotnění? ... jsem si říkala „že jako jo“C(460)</p> <p>„on je zahrnutý asi taky do ty sblížovací fáze po tom potratu, ale jinak asi ne,“C(478)</p> <p>„psychické, to si spíš asi nepřipustím“C(482)</p>	<p>Změna postoje k otěhotnění.</p> <p>Vztah se synem.</p> <p>Psychický dopad.</p>	<p>To nezní moc přesvědčivě.</p> <p>Je zajímavé, jak zkušenost potratu sblížila celou rodinu. Co je sblížilo? Napadá mne pouze otevřenější emoce.</p>
--	---	--	---	---

<p>496 497 498 499 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460</p>	<p>vydaný napospas, vlastně bezmocný..</p> <p>Že se o vás jako postarají stoprocentně, ale jenom po té fyzické stránce, no. Je pravda, že po tom, jak po tom porodu nebo takhle, jak u porodu, tak ohledně toho potratu, já jsem tam měla dobrý doktory, jako samo o sobě ty lidi. K té doktorce u porodu jsem vlastně přešla, takže k té teďka chodím, ta je hrozně fajn, taková jako empatická, hodně bych řekla a to je jedno, tak ten potrat tam byla doktorka také ... takový starý pán, klidný a sem tam jako zavtipkuje a snaží se to třeba odlehčit, takže mi to přišlo, no byl příjemný, je tam jedna jediná sestřička která je hrozná, ale to se asi najde v každé nemocnici, ale jinak je to hrozně milý, no ... jak se ty sestřičky střídají, vlastně, že jenom za tu dobu, co vy tam jste, byla jsem tam vlastně ani ne čtyřicet hodin a vystříдалo se tam několik sestřiček, tak. Každá se chová trochu jinak má jiný přístup.</p>	<p>„Že se o vás jako postarají stoprocentně, ale jenom po té fyzické stránce“C(499)</p> <p>’</p> <p>„byla jsem tam vlastně ani ne čtyřicet hodin a vystříдалo se tam několik sestřiček, tak. Každá se chová trochu jinak má jiný přístup.“C(460)</p>	<p>Přístup zdravotníků.</p> <p>Situace ve zdr. Zařízení.</p>	<p>Opět cítím touhu po zájmu.</p> <p>Napadá mne, že jestli už vytvoří vztah k jednomu člověku, je to náročné, ale k tolika najednou je určitě nemožné. Chápu, že pro nikoho by to nebyla příjemná zkušenost.</p>
--	---	--	--	--

Č.r.	Transkript	Klíčové citace	Téma	Interpretace
1	Participantka D			
2				
3	Tak první otázka: kdy se to stalo? Jak se to stalo? A jak jsi prožívala ten potrat?			
4				
5	Já jsem, já jsem začala krváčet s tím, že jsem, že to bylo v pátek, že jdu			
6	na ultrazvuk, bilo samozřejmě to srdíčko, bilo a tak dále a tak dále a o			
7	víkendu jsem začala krváčet a v pondělí, když jsem šla s tím, že krvácím	„o víkendu jsem začala krváčet“ ...	Fyzické projevy.	I po tolika letech je
8	na kontrolu nebo v neděli večer, tak mi řekli, že vlastně není srdeční, pane	„není srdeční, pane bože, srdíčko už neto a tím to prostě		bolest stále
9	bože, srdíčko už neto a tím to prostě skončilo, poslali mě domů s tím, že	skončilo“ (D 9)		intenzivní.
10	...(pauza)... nešla a v pondělí, protože to bylo v neděli, takže vlastně			
11	akutní a v pondělí jsem šla k doktorovi, podívali se a řekli : Ano, tak a			
12	tak... a poslali mně domů s tím, že vlastně samo nebo potrat, prostě			
13	doma.			
14	Jaký to pro tebe bylo?			
15	Hrozně, hrozně, protože to bylo velice jako to, že vřdycky, když nemohla			
16	jsem tam otěhotnět, otěhotněla jsem, no a toto se vlastně stalo, takže ale	„Hrozně, hrozně“ (D 15)	Emoce.	Rozumové
17	zase jsem to brala tak, že důvodem bylo něco v nepořádku, ale lepší než	„ale zase jsem to brala tak, že důvodem bylo něco	Potrat vs. Nemocné dítě.	vysvětlení přináší
18	mit dítě nemocné nebo aby chyběly nějaké končetiny, tak radši takto, no.	v nepořádku, ale lepší než mít dítě nemocné nebo aby		úlevu.
19	Teď když na tu dobu vzpomínáš, mohla bys říct, jak jsi to prožívala,	chyběly nějaké končetiny, tak radši takto, no.“ (D 19).		
20	umiš si vzpomenout, jaký to bylo?			
21	Umím si vzpomenout, byla jsem smutná, byla jsem smutná, člověk si	„, byla jsem smutná, byla jsem smutná, člověk si probíral,	Pocity spojené s potratem.	
22	probíral, proč mně a tak dále a asi třeba převažovalo to, že jsem si říkala,	proč mně a tak dále“ (D23).		
23	že něco bylo špatné, zkusíme znov u a byla jsem ráda, že jsem otěhotněla,			
24	protože vlastně jsem otěhotnět nemohla díky těm myomům.. Před tím po	„a byla jsem ráda, že jsem otěhotněla, protože vlastně jsem	Ztížené otěhotnění.	
25	operaci myomů, za rok nebo do roku jsem otěhotněla. Takže jsem si	otěhotnět nemohla díky těm myomům“ (D 25)		
26	říkala, ještě bude šance, třicet osm roků, už jsem si říkala, je na čase a			
27	bohužel..			
28	Uměla bys trošku popsat to období po potratu, tak nějak emočně, jak			
29	ses tenkrát cítila. To chápu, jako že ten smutek, co třeba převažovalo,			
30	co to bylo pro tebe.			
31	Já to vůbec já nedokážu, já totiž, já hlavně neumím vyjádřit city. Já jsem	„Já to vůbec já nedokážu, já totiž, já hlavně neumím vyjádřit	Vnímavý problém s vyjadřováním citů.	Je zajímavé, že o
32	nikdy neuměla vyjádřit city, já jsem u doktorů... (pauza)... Takže to	city. Já jsem nikdy neuměla vyjádřit city“ (D 34).		sobě takto mluvím, já
34	smutno. Já jsem byla smutná nějakým způsobem jenom prostě z toho, že			v rozhovoru vnímám
35	jsem prostě, ale hlavně k tomu ještě, já jsem měla k tomu ještě další to, že			velice silné city,
36	jsem cítila nebo takto ještě nevím, jestli to někoho zajímá nebo jak toto			emoce...
37	já...Vlastně já jsem v tu dobu cítila nebo zjistila, že ten partner to se mnou	„Vlastně já jsem v tu dobu cítila nebo zjistila, že ten partner to		
38				

<p>39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76</p>	<p>neprožívá...(pauza)... Já jsem šla vlastně v pondělí, on se mnou v neděli šel, protože byla krize krvácení a vlastně v pondělí si šel do práce s tím, že mně nenabídl, že prostě půjde se mnou a to mně třeba potom už trápilo trošičku víc, že jsem neměla tu podporu, že mně to potom docházelo, byla jsem smutná, říkám, že ne těhotenství, ale nikomu jsem to neříkala, pak už jsem jenom oznamovala, že jsem o dítě přišla, že jsem před měsícem o tom nechtěla říkat, ale pocitově, já nevím, no nevím. Smutek, no fakt jako smutek, ale ještě jako si fandím, že to prostě půjde dál, což jsem potom zkoušela, ale už jsem asi pro partnera byla taková ta, co přišla o dítě a teď už prostě za každou ... už se platí... Oznámil, že věděl, že jsem mohla nebo já jsem věděla, že můžu, tak jsem to chtěla zkoušet dál, jenomže pro ty chlapy prostě už je to potom těžké, prostě když je každou tu ovulaci, že ty teploty, měření teplot a tak dále, no prostě z práce jsem ho nikdy nevolala, jak se to dělá, aby přijel okamžitě, ale prostě bylo to na povel a to je prostě těžké, no.</p> <p>Ještě já se zeptám, to mně spíš zajímá, mně ty jsi říkala, že to bylo, když jsi žila v Londýně.</p> <p>No, ano.</p> <p>Tvůj partner byl?</p> <p>Australian.</p> <p>A můžu se jenom zeptat, je to pro tebe teď, když si na to vzpomínáš, uměla bys líp vyjádřit pocity, které se s tím pojí, třeba v angličtině?</p> <p>Ježíši. Jasně.</p> <p>To se jenom ptám..</p> <p>No, no a já totiž, když člověk žije, mně se lidí ptávají, jak sním, jestli v angličtině nebo... Protože jsem tam žila sedmnáct let, jestli přemýšlím nebo sním v angličtině nebo v češtině, záleží na kom, na tom, kdo v tom snu je, tak s ním mluvím tak a tak, ale možná kdybych mluvila s Angličanem tak já nevím, no v tý češtině to je asi jednodušší, protože tam jsou ty lidi takoví, že to jsou moje rodina a přátelé, ale asi ne, já asi opravdu mám problém, já když přijdu k doktorovi a on mi řekne : Co Vám je?...tak to já nepopíšu ani ten pocit, prostě který se v tu dobu děje, prostě já jsem hrozně to, no, a hlavně já nejsem otevřená, takže já nevím, no. Bylo mi smutno, ale doufala jsem, že prostě dál, no, bylo to smutné, člověk už přemýšlí i nad jmény, my jsme měli krásné, já jsem chtěla, já jsem chtěla, já už jsem zapomněla... Anežku? No, Anežku jsem chtěla, takže člověk</p>	<p>se mnou neprožívá... („ (D 39).</p> <p>„v pondělí si šel do práce s tím, že mně nenabídl, že prostě půjde se mnou a to mně třeba potom už trápilo trošičku víc, že jsem neměla tu podporu“ (D 42).</p> <p>„Smutek, no fakt jako smutek, ale ještě jako si fandím, že to prostě půjde dál“ (D 47).</p> <p>„pro ty chlapy prostě už je to potom těžké, prostě když je každou tu ovulaci, že ty teploty, měření teplot a tak dále“ (D 52).</p> <p>„prostě bylo to na povel a to je prostě těžké, no. „ (D 54).</p> <p>„jestli přemýšlím nebo sním v angličtině nebo v češtině, záleží na kom, na tom, kdo v tom snu je“ (D 67).</p> <p>„v tý češtině to je asi jednodušší, protože tam jsou ty lidi takoví, že to jsou moje rodina a přátelé, ale asi ne, já asi opravdu mám problém“ (D 70).</p> <p>„tak to já nepopíšu ani ten pocit, prostě, který se v tu dobu děje, prostě já jsem hrozně to, no, a hlavně já nejsem otevřená, takže já nevím“ (D 72).</p>	<p>Nenaplněná očekávání od partnera.</p> <p>Smutek i naděje.</p> <p>Těžkosti s plánovaným otěhotněním.</p> <p>Těžkosti s plánovaným otěhotněním.</p> <p>Přirozenější komunikace angličtina vs. čeština?</p> <p>Přirozenější komunikace angličtina vs. čeština?</p> <p>Nevyjadřování pocitů, kvůli vlastní neotevřenosti.</p>	<p>Možná ta lítost přišla později, kdyby si jí uvědomovala v daný okamžik, možná by si o podporu dokázala říct...možná byl partner zvyklý na to, že vše zvládá sama.</p> <p>Trochu se snaží omluvit chování partnera...ale má pravdu, pro chlapy je snažení se o dítě jiná disciplína, než užívání si (sexu), může to být i frustrující a „oslabující“..</p> <p>V Anglii žila 17 let, myslím, že cizí jazyk nebyl problémem v komunikaci s partnerem.</p> <p>Napadá mne, že si je „podezřeje“ vědomá svého nevyjadřování pocitů...není to alibi?</p>
--	--	--	--	--

<p>77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114</p>	<p>jak přemýšlel ... (pauza) ... už jsme začali, pak to v šecko bouchlo, no, takže mně to mrzelo, no.</p> <p>Tak dám ti další otázku: snažili se Vaší nebo tvoji blízcí nějakým způsobem pomoci ti vyrovnat se s tou situací?</p> <p>Joo.</p> <p>A co z toho bylo možná jako nejdůležitější pro tebe co ti nejvíc pomohlo?</p> <p>Já jsem, já totiž moc nemluví, já to neříkám, tudíž já se nesvěřuji, máti jsem neřekla, že su těhotná, řekla jsem jí, že jsem potratila a ona teda řekla, že tušila, že se něco špatného stane, nevím z jakého důvodu, ale s tím, že jsem žila v zahraničí a rodina byla doma, takže jenom skype a telefon a hlavně já se fakt nesvěřuji od malička, takže já jsem se s tím nějak pouměla... (pauza) ... já si s tím bojuju tak nějak sama a partner, právě také ten byl takový, kdy prostě jsme o tom nemluvili, on vám byl, to už jsem říkala dneska, on prostě se neuměl otevřít a já jsem to nevěděla...V tu dobu on přišel a řekl mi, co bylo v práci, co bylo na zástavce, co se stalo po cestě a já jsem zjistila, že jsme nemluvili o našich problémech. Buď jsme problémy neměli, jsme nic neřešili, byli jsme velice šťastní, ale pokud ho něco trápilo, tak to neřekl, takže a nijak mi v tom to nepomáhal. Ani, když mi umřela babička, on se třeba nezeptal : Jak se máš, stýská se ti? ... on to neuměl jinak, byla láska, v šecko, ale toto on neuměl, takže mně byly nejbliž samozřejmě kamarádky, asi dvě nebo tři, to prostě byly.. Kdybych cokoliv potřebovala, ale já jsem nikdy nic nepotřebovala, no, já jsem se s tím trápila, no, trápila, prostě se srovnala sama, no, a řekla bych, že rychle, že do konce se i dívím, jak rychle.</p> <p>Zeptám se tě ještě dál: cítila jsi potřebu ztruchlit? Někákým způsobem ztruchlit tu ztrátu?</p> <p>Nabízeli mi, nabízeli mi jak psychologa, tak mi nabízeli, oni dělali asi jednu nebo půlročně prostě nějaký takový, já nevím, in memory těch dětí, já nevím, jak se tomu říká tady, nějaký takový, kdy právě přijdou ty rodiče, kteří přišli o děti a já... Vzpomínkový. Vzpomínkový ten a to prostě říkám, kdybych to dítě měla, já nevím, člověk potratí v šesti sedmi měsících, tak už je to ... proč prostě ještě do toho rýpat, prostě vůbec to jsem vůbec, ani jsem to datum nevzala a nešla jsem, to mi připadalo zbytečný, nechtěla jsem to zbytečně nějak to zase otvírat, jo.</p> <p>Tak teď když se díváš zpátky, tak si za tím jako stojíš?</p>	<p>„já totiž moc nemluví, já to neříkám, tudíž já se nesvěřuji“ (D 83).</p> <p>„já se fakt nesvěřuji od malička, ... já si s tím bojuju tak nějak sama“ (D 88).</p> <p>„a partner, právě také ten byl takový, kdy prostě jsme o tom nemluvili,... on prostě se neuměl otevřít“ (D 91).</p> <p>„já jsem zjistila, že jsme nemluvili o našich problémech“ (D 92).</p> <p>„mně byly nejbliž samozřejmě kamarádky, asi dvě nebo tři, to prostě byly.. Kdybych cokoliv potřebovala, ale já jsem nikdy nic nepotřebovala, no, já jsem se s tím trápila, no, trápila, prostě se srovnala sama“ (D 101).</p> <p>„proč prostě ještě do toho rýpat“ ...</p> <p>„nechtěla jsem to zbytečně nějak to zase otvírat, jo“ (D 111).</p>	<p>Vědomí vlastní uzavřenosti (nesvěřování).</p> <p>Vědomí vlastní uzavřenosti (nesvěřování).</p> <p>Partnerovo nemluvení o problémech.</p> <p>Nevyužití kamarádek ke svěřování.</p> <p>Postoj k vzpomínkovému rituálu.</p>	<p>Opět téma nesvěřování...znamená to i neuvědomování si svých pocitů? Může otevřenost znamenat slabost? Může mít strach, že když se se svými emocemi bude svěřovat, mohla by přijít o pocit bezpečí?</p> <p>Proč? Aby vypadala silnější?</p> <p>Je jí milejší...bezpečnější, necházet do kontaktu s bolestivými emocemi.</p>
---	---	---	---	---

<p>115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153</p>	<p>Hmm, asi jo, já jsem to truchlila sama s tím, že jsem uzavřena nějakým tím způsobem, tak jak si se vším celý život poradím nějak sama a asi jo, no stojím, no. Je něco, když se takhle koukneš zpátky, co ti pomáhalo nejvíce, teď nemyslím ty blízké a je něco, co bylo, co se dělo kolem tebe, co ti pomáhalo, co vás jako tak dávalo dohromady?</p> <p>No, no, asi znovu se vrátit absolutně do toho běhu, já jsem byla doma, teď si nevzpomínám jak dlouho, prostě mně nechali doma. Vrátit se do toho do toho stereotypu nebo do té, do té práce, protože to jako sedět doma, to potom to přišlo vlastně v tom vztahu, který se mi rozpadl, kdy už vím, jaký to je, si prostě vzít prášky a jenom spát a spát, takže to mi také pomohlo, to že jsem se prostě vrátila do práce, aby nebyl čas na myšlenky, já dělám ještě tak, že já chodím spát velice pozdě večer, dá se říct ráno, abych v té posteli neležela, nepřemýšlela, takže musím jít úplně prostě zbitá, abych usnula, protože já potom hodinu, dvě ležím a přemýšlím úplně nad vším, nad smrtí, nad, prostě nad nemocí, co se stane, až zůstanu sama, až nebude máti a tak dále a to mně bere, takže já vlastně, já to tak řeším, že chodím pozdě spát, abych nepřemýšlela při usínání. No a srovnávám se se vším, teda sama, já jsem se to naučila nějakým způsobem a málokdy se otevřu. (pláč)</p> <p>Už jednou jsi se zmínila o práscích...</p> <p>Já jsem a to bylo až vlastně to, že jsem potratila, vedlo k tomu, že jsem se rozešla s partnerem... Já jsem zjistila, že po operaci těch myomů, prostě jsem otěhotněla do roku, to znamená, že už zase mohla nebo že jsem věděla, že můžu, ale už to bylo na něho prostě nějaký ten tlak a takhle, takže jsme se rozešli a tam teda vím, že co se týká těch prášků, tak jsem z toho byla tak špatná, že jsem zchudla za prostě, za deset dní dvanáct třináct kilo a šlo to, já jsem se nemohla hýbat, já vůbec nechodila do práce, že jsem vůbec, například jsem přišla domů ...vůbec nevím co se dělo, to přišla jsem domů a ... vybuchla ... vůbec jsem nechodila a chtěla jsem jenom spát a spát a s tím, že už teď věřím, nebo neodsuzují lidi, kteří si vezmou prášky, ne že by se chtěli zabit, ale že chtějí spát, zapomenout na všechno a spát. Takže už vůbec neodsoudím nikdy nikoho, když prostě někdo řekne, vzal si prášky a přehnal to, protože člověk v té chvíli prostě chce fakt jenom vypnout a na to říkám, nejedla jsem a jenom jsem chtěla spát, vůbec jen jsem přišla a ležela a spala a spala, takže to už chápu, jak</p>	<p>„Vrátit se do toho do toho stereotypu ... takže to mi také pomohlo, to že jsem se prostě vrátila do práce, aby nebyl čas na myšlenky“ (D 124).</p> <p>„já chodím spát velice pozdě večer, dá se říct ráno, abych v té posteli neležela, nepřemýšlela, takže musím jít úplně prostě zbitá, abych usnula, protože já potom hodinu, dvě ležím a přemýšlím úplně nad vším, nad smrtí, nad, prostě nad nemocí, co se stane, až zůstanu sama, až nebude máti“ (D 129).</p> <p>„a tak dále a to mně bere“ (D 130).</p> <p>„takže jsme se rozešli“ ... , tak jsem z toho byla tak špatná, že jsem zchudla za prostě, za deset dní dvanáct třináct kilo a šlo to, já jsem se nemohla hýbat, já vůbec nechodila do práce... chtěla jsem jenom spát a spát“ (D 145).</p> <p>„teď věřím, nebo neodsuzují lidi, kteří si vezmou prášky, ne že by se chtěli zabit, ale že chtějí spát, zapomenout na všechno a spát.“ (D 147).</p>	<p>Návrat do práce. – pomoc ve smutku.</p> <p>Usínání. Myšlenky před usnutím.</p> <p>Fyzické projevy po rozchodu s partnerem.</p> <p>Souznění s lidmi, kteří nechtějí na nic myslet a užívají (přehánějí) léky na spaní (uklidnění).</p>	<p>Snaha o rychlé zametení problému pod koberec.</p> <p>Napadá mne, že asi má v sobě nastřádáno velké množství bolesti a smutku, které by chtěly ven...a čekají na okamžik, kdy bude vypnutá cenzúra...</p> <p>Rozchod, krátce po potratu, mohl být spouštěčem, který otevřel brány smutku a doslova zahltil smutkem... Spánek byl útekem od reality.</p>
--	---	---	--	---

<p>154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191</p>	<p>to byl to velice těžký čas, no. A to byl stav, kdy jste se rozešli s partnerem.. Jsme se rozešli s partnerem a bylo to tak najednou, že mně to takhle vzalo. Absolutně, ze dne na den, vlastně dá se říct a nevěděla jsem, proč no, tak ten to důvod tam také asi byl, ale všecho ke všemu a já už jsem potom možná i tím, že jsem to dítě fakt jako chtěla, tak už jsem možná byla i protivná a tak dále a on nikdy nic neřekl a najednou to prostě vybuchlo a vlastně odešel. A jak dlouho to bylo po tom potratu? No, no, duben. ježíšmarjá, teďka, no červenec, no šest měsíců, možná šest sedm měsíců. Docela brzo. No, no, to už potom to už v té hlavě všecho říkalo ... dusila jsem to, jsem nevěděla, to už všecho ke všemu se nastřádalo, takto to pro mě bylo horší, než ten samotný potrat, no neměla jsem vůbec od něho podporu, dá se říct potom žádou nebo on to už bral jako nátlak z mé strany, já už jsem ty mateřské pudy... (pauza) ... Taky je možné, že právě tím odchodem se teprve vlastně uvolnila ta bolest, jakoby z toho potratu. Je možné, mně to všechno se vším souhlasilo, já jsem ještě vlastně neřekla to, že já jsem... My jsme podstoupili veškeré testy na umělé oplodnění, protože jsem vlastně to a já vlastně měla nastoupit nebo začít to, takže ty hormony a tak dále a já jsem vlastně měla čtrnáct dnů, abych začala a já jsem vlastně otěhotněla, takže oni mně vymazali a to bylo další, že jsem vlastně ztratila, tam se čeká, trvá to strašně dlouho, všechny ty testy, je to strašně, strašně moc času to zabere a trvá to hrozně dlouho a já jsem vlastně vším tím prošla a tím, že jsem otěhotněla, a je to nezajímá, že jsem o to dítě přišla, oni zjistili že ... můžu otěhotnět, takže ... už jsem věděla, že se tam nedostanu zase do toho programu toho umělého oplodnění, takže to pro mě také, no, možná jo, možná to bylo spojený a vyvrcholilo to všecho potom, ale to teda ve velkém, to teda ve velkém, to jako to, to teda jsem měla telefonáty od mojí máti, několikrát denně, aby se ujistovala, že jsem si, dostala jsem prášky od doktorky na spaní, jenom dva, musela jsem si je ještě čtvrtit a ta se na mně dívala a říkala tak jako nenápadně: Ne, abyste si je vzala zároveň! ... jako furt mně upozorňovala na to, že je nesmím vzít, to balení, špatně to jako bylo a je</p>	<p>„to pro mě bylo horší, než ten samotný potrat, no neměla jsem vůbec od něho podporu... on to už bral jako nátlak z mé strany, já už jsem ty mateřské pudy..“ (D 167).</p> <p>„, možná to bylo spojený a vyvrcholilo to všecho potom, ale to teda ve velkém“ (D 182).</p> <p>„dostala jsem prášky od doktorky na spaní... říkala tak jako nenápadně: Ne, abyste si je vzala zároveň!“ (D 186).</p> <p>„, to bylo něco strašného teda, ale“ (D 189).</p>	<p>Pocit bezmoci po rozchodu s partnerem.</p> <p>Bezmoc po rozchodu s partnerem.</p> <p>Obavy o předávkování léky.</p> <p>Silné emoce.</p> <p>Bolest trvá stále.</p>	<p>Horší asi právě proto, že navazoval na potrat a toho už muselo být opravdu moc...</p> <p>Mám pocit, že šlo o velice vážnou krizi a že dodnes není překonána. Možná jen opět „uzamčena“.</p>
--	---	---	--	--

<p>192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229</p>	<p>to možné, mě to nikdy nenapadlo, že si to možná takto všeko... Ale to bylo pak, už potom to bylo neskutečný, to bylo něco strašného teda, ale... (pauza)</p> <p>Jak dlouho to trvalo, tohle období?</p> <p>No, no, toto období, asi dva tři měsíce, ale já su ... nejsem venku doteď, to je šest let, no, není to šest let, je to dva tisíce deset, co se to stalo, vlastně v roce dva tisíce devět, takže, no, dva tisíce devět, no, takže to asi, jestli to je s tím spojené, tak to bylo ve velkém, říkám, to byly neskutečné pocity, to se mi úplně zhroutil svět a nejsem vyrovnaná pořád, já už absolutně jsem rezignovala na všechno, na vztahy, na děti, na všechno, sama jsem...</p> <p>Ta rezignace, to možná je taková obrana?</p> <p>No, to je takový, já už si říkám, že s tím, že jsme neměli problémy, já jsem měla překrásný vztah, takto to dopadlo, já pořád vlastně nevím proč? Tak já už budu čekat vždycky podraz, toto je ve mně, já už nebudu na sto procent věřit, věřila jsem na sto procent, absolutně, a už nebudu nikdy díky tady tomu vztahu, já už nebudu v životě věřit na sto procent nikdy nikomu, no, to nemluví o rodičích nebo o máti a tak dále, ale ve vztahu já budu pořád čekat na den, že to dobré se to obrátí ve zlé a to už je průšvih, takže to, ale to je zajímavé pro mě, že já možná fakt jako, že po tom rozchodu, že to bylo všeko dohromady, no.</p> <p>To se často stává...</p> <p>No, nad tím jsem vůbec takhle nepřemýšlela, já se neprobírám jako člověk, vůbec ty city a tak dále, tak teďko, to je zajímavé i pro mě, no.</p> <p>Kdyby ses právě měla zamyslet nad tím obdobím a říct, co bys bývala tenkrát potřebovala? Co by ti bylo pomohlo?</p> <p>Láska nebo, nebo objetí a říct a slyšet, že to vyjde znovu, já jsem to neměla. (pauza).. Hmm, hmm, já jsem měla u dvou nejlepších kamarádek, které jako prostě nějakým způsobem ... my jsme pro ně byli nejvzornějším párem, nás dávali všude prostě za příklad a já jsem od něho to prostě neměla, ale pak jsem pozpátku viděla, to že mi zemřela babička, jsem přijela a on třeba neřekl, tak co, jak to bylo nebo jo, že jsem to ... neměla jo a to mi chybělo, on nepřišel a třeba neřekl: Hele, dobré to bude, jak se cítíš, můžu nějak pomoci?... byl zlatý ve všem, ale neuměl vyjádřit city, ale ani ne ke mně, má, on měl problém, což mi řekl až tedy potom, že když odjížděl z Austrálie, že mu maminka říká : Mluv, mluv,</p>	<p>„já su ... nejsem venku doteď, to je šest let, no, není to šest let.“ (D 193).</p> <p>„to byly neskutečné pocity, to se mi úplně zhroutil svět a nejsem vyrovnaná pořád, já už absolutně jsem rezignovala na všechno, na vztahy, na děti, na všechno, sama jsem...“ (D 198).</p> <p>„ takto to dopadlo... ... já už budu čekat vždycky podraz, toto je ve mně, já už nebudu na sto procent věřit, věřila jsem na sto procent, absolutně, a už nebudu nikdy díky tady tomu vztahu, já už nebudu v životě věřit na sto procent“ (D 204). „ve vztahu já budu pořád čekat na den, že to dobré se to obrátí ve zlé a to už je průšvih,“ (D 207).</p> <p>„Láska nebo, nebo objetí a říct a slyšet, že to vyjde znovu, já jsem to neměla.“ (D 216).</p> <p>„byl zlatý ve všem, ale neuměl vyjádřit city, ale ani ne ke mně, má, on měl problém“ (D 223).</p> <p>„my jsme mluvili o všem, ale asi ne o těch důležitých věcech“ (D 226).</p>	<p>Rezignace na vztahy, děti.</p> <p>Nedůvěra ve vztahu.</p> <p>Nedůvěra ve vztahu. Temné myšlenky.</p> <p>Neuspokojené očekávání od partnera.</p> <p>Partnerova introverze.</p> <p>Uvědomění si významu společné konverzace.</p>	<p>Obrovská ztráta a asi se nabalila na všechnu bolest za celý život... Ta rezignace mne děsí...jako úplně zanevření, odklonění...bolestivě</p> <p>...</p> <p>Absolutní nedůvěra, zklamání Životem...napadá mne až depresivní porucha..participantka je velice hezká, sportovně laděná a sympatická...velice se mi to kříží...</p> <p>Asi si s partnerem vyhovovali v dobách pohody, možná ani jeden neřešil rád těžké situace a tato „krizová situace“, jim obrátila vztah naruby...</p>
--	---	--	---	---

<p>230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 350 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267</p>	<p>mluv!... a to jsem teda nevěděla, my jsme mluvili o všem, ale asi ne o těch důležitých věcech a toto mně potom teda zarazilo, že vlastně ani nenabídnul, že se mnou půjde, když věděl, co já si vyposlechnu u toho doktora a to potom už teda jsem začala přemýšlet, no.</p> <p>Je to něco, co on ti nedal a teď, když se zeptám, byla bys schopná si o to říct?</p> <p>Ne, asi ne, protože mně toto připadá logické, mně úplně je proti mysli, aby mi můj partner řekl, že si myslí, že má rakovinu nebo prostě nebo něco, teď jsem to přehnal, možná, že by něco a já se nenabídla, že půjdeme k doktorovi nebo že půjdu s ním nebo že si vezmu volno, no volno, kdyby dopoledne, mně to úplně jedno, to jsou věci, které se řeší dohromady tam v tomto jak děti jsou nemocné, děti, tak se to řeší dohromady, ne že ty máš lehčí práci, ty, ty... Teď se to nějak prostě řeší dohromady a to mi chybělo a to si myslím, že nemusím nikoho kopat, aby mi, aby toto udělal, to by mělo být automatické, to bylo naše dítě, on věděl, jakou já se dozvím zprávu vlastně, ale co se stalo, že já jsem už byla u toho doktora a zjistila jsem teda, že to asi už nezvládnou sama, tak jsem volala známé, která mně teda zaměstnávala, jestli má chvílku, jestli by nepřišla, ona ke mně šla, zůstala tam se mnou, poslechla si se mnou, teda drž hlavně za ruku, poslechla si se mnou ten, to vyjádření toho doktora, já jsem přišla domů, ona mně teda odvezla, všecko mi to, on přišel domů a ptal se, proč jsem neřekla mu, ať jde se mnou a to jsem si v duchu říkala, to ses teda měl nabídnout jako sám a já říkám, tehda jsem řekla teda fakt : Carl... jako že mi to až na poslední chvíli napadlo a že byla nejbliž a on na to... Prostě mělo by to být automatické, to vůbec jako neřekla bych si, asi bych neřekla, abych toto chtěla, aby přišlo prostě samo, no.</p> <p>Co ti v té době naopak nedělalo dobře? Co tě spíš házelo zpátky do nepohody třeba psychické?</p> <p>To teda vůbec nevím, já jsem neměla žádnou lítost od lidí, no, to vůbec, co mně, co by, co mně tak jedině, to že jsem zjistila, že už nemůžu jít zpátky nebo že už ani to umělé nebude, že jsem vlastně, já jsem díky tomuto potratu prostě ztratila šance na to umělé oplodnění a to byla moje šance vlastně, takže, ale jinak, jako jinak, já jsem to fakt asi přešla nějak dobře jako nebo prostě s tím, že jsem furt říkala, asi se to mělo stát, že to je lepší, že to je tak prostě, že všecko se stane s důvodem, no neuvědomují si že, by mně něco házelo zpátky nějak, tak akorát to, že</p>	<p>„to jsou věci, které se řeší dohromady“ (D 235).</p> <p>„to mi chybělo a to si myslím, že nemusím nikoho kopat, aby mi toto udělal, to by mělo být automatické, to bylo naše dítě, on věděl, jakou já se dozvím zprávu“ (D 240).</p> <p>„tak jsem volala známé, která mně teda zaměstnávala, jestli má chvílku, jestli by nepřišla, ona ke mně šla, zůstala tam se mnou, poslechla si se mnou, teda držela mne hlavně za ruku“ (D 243).</p> <p>„ona mně teda odvezla“ (D 245).</p> <p>„, že jsem furt říkala, asi se to mělo stát, že to je lepší, že to je tak prostě, že všecko se stane s důvodem“ (D 260).</p> <p>„Já jsem je asi neměla, ty a pokud měla, tak jsem je ze sebe</p>	<p>Přístup partnera k podpoře v bolestivé situaci.</p> <p>Přístup partnera k podpoře v bolestivé situaci.</p> <p>Podpora kamarádky.</p> <p>Odůvodnění potratu.</p> <p>Nevypouštění emocí.</p>	<p>Problémy se řeší dohromady, ale je možné, že partner se mohl cítit stejně a tudíž také potřeboval oporu a neuměl ji poskytnout.</p> <p>Zajímavé, že kamarádka o podporu umí požádat a partnera ne... nechce před ním vypadat slabě?</p> <p>Únik do rozhovového vysvětlení je pro ni úlevou.</p> <p>Padla na mne velká tíha, skoro se dusím, mám pocit, že mít to vše v sobě a žít</p>
--	---	---	---	--

<p>268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305</p>	<p>jsem si říkala, jestli se mi to zas nepodaří normální cestou, tak jsem v háji, protože jsem ztratila tady tu šanci na to umělé, no.</p> <p>Ted' otázka, možná jsi na ni už odpověděla, za jakých okolností se ti dařilo dostávat ze sebe těžké emoce?</p> <p>Já jsem je asi neměla, ty a pokud měla, tak jsem je ze sebe nedostala, to mám všechno v sobě, já jsem se opravdu jako dítě nenaučila svěřovat, já to našim v životě nebudu zazlívát, protože ta doba byla těžká, ten čas na ty děti jakoby nebyl, takže když jsem chtěla se svěřovat, byla jsem malá a chtěla jsem říct, co se stalo ve škole a co se mi stalo, tak naši, jo, jo, jo, já až dovařím a uklidím a to, pak mi to řekneš, pak jsem šla spát a zjistila jsem, že ani nebudu se namáhat, že bych jim něco mohla začít říkat, takže jsem si vlastně všechno jako to řešila sama, byla jsem ranaf, nebyla jsem žádný raubíř, ale prostě jsem věděla, že ten čas není na to, abych vykládala a až mi bylo šestnáct, tak to už oni měli zájem se dozvědět, kam jdu, s kým jdu a já už jsem neuměla mluvit, takže kam jdeš ven, kdy se vrátíš, nevím s kým jdeš, neznáš je, já jsem nebyla raubíř, to jako ne, ale nesvěřovala jsem se jako nikdy, takže já si to fakt jako řeším a spíš tedy řeknu kamarádům, než třeba máti, no ten vztah mám, já ji mám hrozně ráda, všechno, ale naučili jsme se objat a říct : Co tě trápí?... no ale chybí mi, mělo by to být třeba v tom vztahu s tím partnerem.. No, jinak všechno jako klapalo úplně perfektně, ale no.</p> <p>A v životě, jaké situace vyvolávají v tobě takový pocit, že bys právě mohla nějak těžké emoce připustit?</p> <p>Absolutně pomyšlení na to, že mně umře máti. (pláč)</p> <p>Okamžitě to je pro mě úplně, že zůstanu vlastně sama, já nemám rodinu, že zůstanu sama, absolutně, každý den, proto já nechodím spát prostě brzo, já si to prostě neumím představit, ona mně vlastně ona a švagrová mě vytáhly, vlastně vztahy, co já jsem se vrátila, našťásti jsem si našla práci na Rhodosu, já pracuji pro Fischera, takže ta práce mně absolutně vytáhla prostě z toho nejtěžšího a teda máti se švagrovou, takže vlastně no to je ...(pláč)... já jsem hrozná cíťa... (pláč)... Děkuji ... Takže nemoc, smrt ... no takže tak, no ... něco jednoduššího, já su hrozný cíťa, ale přesto bojuju .. sama...</p> <p>Snažíš se sama v sobě takhle uzamknout?</p> <p>Já ani nezamykám, já jsem se nenaučila, mně to ani ne jako nevadí, já jsem se to nenaučila, tudíž mi to ani nevadí, asi že vlastně jako že bych si</p>	<p>nedostala, to mám všechno v sobě“ (D 267).</p> <p>„když jsem chtěla se svěřovat, byla jsem malá a chtěla jsem říct, co se stalo ve škole a co se mi stalo, tak naši, jo, jo, jo, já až dovařím a uklidím a to, pak mi to řekneš, pak jsem šla spát a zjistila jsem, že ani nebudu se namáhat, že bych jim něco mohla začít říkat, takže jsem si vlastně všechno jako to řešila sama“ (D 273).</p> <p>„to je pro mě úplně, že zůstanu vlastně sama ... absolutně, každý den „(D 287).</p> <p>„mně vlastně ona a švagrová mě vytáhly“ (D 289).</p> <p>„ta práce mně absolutně vytáhla prostě z toho nejtěžšího“ (D 292).</p> <p>„, já jdu k doktorce, chci se bavit, okamžitě brečím“ (D 302).</p>	<p>Jak se to stalo, že se nesvěřuji.</p> <p>Strach ze samoty.</p> <p>Podpora matky a švagrové. Práce jako pomoc po potratu a rozchodu.</p> <p>Rozpor mezi slabou a silnou pozicí osobnosti.</p> <p>Rozpor mezi slabou a silnou pozicí osobnosti.</p>	<p>s tím...je hodně náročné..</p> <p>Má obrovský náhled na celý vývoj své situace..</p> <p>Velkou část svého života prožila v zahraničí, daleko od maminky, ale jinak je pro ni maminka vším... Bez ní by zůstala sama...napadá mne stav regrese..nástup dalšího obranného mechanismu?</p> <p>Když má prostor na smutek, tak nemá problém ho vyjádřit...chybí jí v životě prostor pro svobodné vyjádření</p>
--	--	---	--	--

<p>306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343</p>	<p>sedla, já když vidím tady ty holky, jsou čtyři a furt ... jeden se to, no, já nevím, já jsem se to nenaučila, nikdy jsem to neměla, takže mi to asi neschází a potom takto, prostě když mi někdo, já jdu k doktorce, chci se bavit, okamžitě brečím, no ale já vím, že jsem potom byla u doktora, po tom potratu a že od něho dokonce mám papír, kdy jsem se u něho takhle rozbřečela, že mně napsal taký že prostě, že to špatně snáším a aniž bych chtěla, až u toho doktora, kdy on nějaké otázky, takže se takhle rozbřečím, ale jinak su známá, že su strašně tvrdý člověk, ale já nejsu, takže no, takže tak stačí takto (pláč).</p> <p>Zkusila jsi nějaký rituál? Takové to osmutnění, jsou takové různé vlastně památeční záležitosti..</p> <p>Ne, ne, ne, ne, ne, ne, ne Už jsem to nechtěla, nějak prostě zbytečně se trápit, protože já se rozbřečím, já na pohřbech i když pomalu ty lidi neznám, když to tak vezmu, při filmu se rozbřečím také, já jsem hrozný cíťa, takže si říkám proč zbytečně, jako to, nepotřebovala jsem to, no. Tady toto ne.</p> <p>Nechala jsi si na své jakoby nenarozené dítě nějakou památku?</p> <p>Nechala jsem si ultrazvuk a za boha si ho nějak nemůžu najít a přesně vím, kde byl, tak nevím, jestli ho náhodou ten partner, jestli prostě mně nechtěl nějakým způsobem trápit, jestli mi ho nezabavil a to mně docela mrzí, protože jsem měla ultrazvuk vlastně i s tím srdíčkem a se vším a to ale prostě tam není, no, takže vůbec nevím, kam, ale nechala jsem si ten ultrazvuk...</p> <p>A jestli si vzpomeneš, v době, kdy jsi ho ještě měla, nějak bylo to pro tebe nějak jako důležité, že sis třeba ho vzala k sobě..</p> <p>Bylo, bylo, měla jsem, měli jsme ho a hlavně chtěla jsem mámě k Vánocům, chtěla jsem, až to oznámíme, poslat, chtěla jsem udělat kopii a nějakým způsobem...Takto, no, bylo, bylo to prostě tam, bylo prostě srdíčko človíčka ve mně a já jsem to děcko měla, fakt jsem ho chtěla, takže jo, pro mě to byla vlastně jediná věc, kterou jsem mohla mít, že jo, takže ten ultrazvuk jsem si nechala, no, samozřejmě, takže...</p> <p>Ale teď už ho nemůžeš najít.</p> <p>No, není tam, prostě tam není, ale já mám ... jsem si stěhovala z té Anglie a všecko tam prostě není, nevím, co se s ním stalo, prostě není, nechala bych si ho, nechala, absurdní je, aby ho ve vztěku roztrhal nebo něco, ne, to ne, to prostě bylo, ne, ne, ne, ne, to prostě bylo, to mně říkal, on říkal,</p>	<p>„jinak su známá, že su strašně tvrdý člověk“ (D 306).</p> <p>„já jsem hrozný cíťa, takže si říkám proč zbytečně, jako to, nepotřebovala jsem to, no. Tady toto ne. „ (D 314)</p> <p>„nechala jsem si ten ultrazvuk...“ (D 321).</p> <p>„bylo to prostě tam, bylo prostě srdíčko človíčka ve mně a já jsem to děcko měla, fakt jsem ho chtěla, takže jo, pro mě to byla vlastně jediná věc, kterou jsem mohla mít“ (D 329).</p>	<p>Názor na rituál smutnění.</p> <p>Co si nechala na památku nenarozeného dítěte.</p> <p>Vztah k fotce z ultrazvuku.</p> <p>Víra.</p>	<p>emocí?</p> <p>Rituál jí dává prostoru až moc, z toho má strach, ale prostor ohraničený...v ordinaci u lékaře, tam se svých emocí nebojí.</p> <p>Napadá mne, že bych měla o nenarozené dítě strach, kdyby se narodilo,...to intenzivní chtění mne trochu leká..</p> <p>Radikální pohled..</p>
--	---	---	---	---

<p>344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381</p>	<p>potom také, to mně docela možná, že to zakřikla, mně také poslala bačkůrky... Tak ty já ještě mám, jako zavčasu to se nedělá, že to byla jediná, která to věděla, tak to jsem také pak říkala, že to bylo zavčasu, že to možná nemuselo být, ještě jsme to nezakřikli, ale jinak fakt ten ultrazvuk, ten tam prostě není, no.</p> <p>Jsi věřící?</p> <p>Ne. Já jsem tak jako, ne nejsem věřící, nejsem, ne.</p> <p>A věříš v něco?</p> <p>Já nějakým způsobem jsem zastáncem toho, že prostě víra zabijí lidi, když je ve velkém, když je přehnaná, co si budeme vykládat, ale v co věřím, tak je ve velkém, když je přehnaná, co si budeme vykládat, ale v co věřím, tak ne vůbec v Boha, ale mám známé a tak dále, co třeba to, úplně teď už věřím v to, že lidi mají schopnosti do toho člověka prostě nějakým způsobem prostě vidět nebo stalo se mi jednou, že jsem byla také u jedné, nikdy mně v životě neviděla, nemohla o mně nic slyšet a to, co mi řekla, tak jako jsem byla celá já a mám teda známou, jí věřím taky, vím, že lidi prostě vidí lidi, co jsou třeba mrtví.</p> <p>Fakt?</p> <p>To mám teda zkušenosti, takže v toto, ale jinak jako v Boha, v Boha ne, já teda když je někdo i přehnaně věřící, tak to já to velice špatně snáším, protože všescko... nějakým způsobem si myslím, že všescko to dobro, ty války, že to všescko, myslím si, že tam někdo někomu něco slíbí nahoře a dvě letadla v čudu nebo tři a tam dva mrakodrapy, takže ne a zase ne, byla jsem k tomu vedena, babička chodívala, já teda ne, no.</p> <p>A změnilo se tady v tom tvém vztahu k víře něco právě po tom potratu?</p> <p>Já si myslím, že ne, to je hrozné toto o tom se bavit, já si myslím, že na světě prostě není spravedlnost, ať mně nikdo nevykládá, mně to bylo zas vysvětleno právě tou paní, u které jsem byla, já jsem přišla a ona říká a já říkám, já nemám problém, sedněte si... Jenomže ona říká, ty co přijdou a říkají, že nemají problém a nic se neděje, tak tady se rozberečí a tři hodiny pak pláčí, to z nich táhne ven... Já jsem si jí ptala, kde je spravedlnost, já právě v toho Boha, já říkám, jak může být spravedlnost, že umírají lidi, kteří prostě nemají, malé děti, jak to že umírají a pak nějaký blbec, který se ožere, se nenabourá nebo se nabourá a nic se mu nestane a tak dále, to je spravedlnost? Ona mi zas vysvětlovala že každý máme na tom světě prostě nějaké to poslání, někdo to splní dřív, někdo později a já prostě su</p>	<p>„víra zabijí lidi, když je ve velkém, když je přehnaná, co si budeme vykládat“ (D 345).</p> <p>„věřím v to, že lidi mají schopnosti do toho člověka prostě nějakým způsobem prostě vidět“ (D 348).</p> <p>„, v Boha ne, já teda když je někdo i přehnaně věřící, tak to já to velice špatně snáším, protože všescko... nějakým způsobem si myslím, že všescko to dobro, ty války, že to všescko, myslím si, že tam někdo někomu něco slíbí“ (D 356).</p> <p>„na světě prostě není spravedlnost,“ (D 362).</p> <p>„prostě su zastáncem toho, že není spravedlnost, tudíž v toho Boha nemůžu věřit tak, jak věří lidi“ (D 374).</p> <p>„pak že jsou děti nemocné, stačí jít na onkologii a člověk</p>	<p>Víra.</p> <p>Víra.</p> <p>Spravedlnost</p> <p>Víra.</p> <p>Spravedlnost</p>	<p>Cítím vztah k nadpřirozenu...k něčemu nehmataelnému...</p> <p>Líbí se mi tak otevřené pojetí..</p> <p>To zní trochu zahořkle, ale pokud se zamyslím nad celým textem....něco na tom je.</p> <p>Zajímavé, že tak radikální vidění....chybí možné souvislosti...zjednodu</p>
--	---	--	--	---

<p>382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419</p>	<p>zastáncem toho, že není spravedlnost, tudíž v toho Boha nemůžu věřit tak, jak věří lidi... No, já mám prostě, já, já to nemůžu pochopit, že pokud někdo věří v Boha, někdo mu řekne : Hele, tak jak je to možné, že tady prostě umře takový poctivý hodný člověk, který nikdy nic to a takový dacani... nebo že prostě člověk, který si vyvraždí rodinu v autě, nechť, že dostane smyk, vyvraždí rodinu, tím už je potrestaný a jde do kriminálu...Pak nějaký politik nebo něco udělá jo, mně prostě a celkově, že vůbec děti a pak že jsou děti nemocné, stačí jít na onkologii a člověk ztratí úplně to, jak je to možné, kde je spravedlnost, jo nikdo si nevážší zdraví, pije, jí a to a to a je to jo, takže ... já si myslím .. moje téma .. co s tím, no že kdyby ten Bůh byl, tak toto se neděje, no. Takže ne, nevěřím...</p> <p>Změnilo se ve tvém životě po potratu něco? Částečně jsi mi odpověděla, tak jak to říkáš..</p> <p>No.</p> <p>Ještě možná kdybys to dala do souvislosti, jestli pro tebe ten potrat měl i nějaký jako smysl, jestli ti to nějak třeba dává nějaký jako smysl?</p> <p>Jako smysl mi to nedává, já pouze to, že prostě něco bylo špatně a proto se to stalo, ale jinak nic jiného, smysl ne, no nebo prostě nemělo to být, asi to tak mělo být, protože pokud jsme se možná, že také dostat dítě do rodiny, kde to prostě neklape nebo nemělo by být zdravé, prostě asi to nemělo být a prostě to nebylo a já se tím už budu muset nějak smířit.</p> <p>Pořád nejsou úplně stoprocentně, to prostě já už se ani nestýkám s lidma, kteří byli naši společní přátelé nebo kteří se povdávali, poženili dohromady mezi sebou a já jim to strašně přeji a já to nechci slyšet, že oni se mají dobře, my jsme měli jet spolu do Austrálie, bylo nás jako víc, co jsme se tak jako znali a to a jim to vyšlo a jsou tam a já jim to strašně přeji, mám je strašně ráda ale nechci to slyšet a nechci to vidět a nechci vědět, že jsou těhotné a tak dále, už tak jako není to zloba snad, je to závist, já nevím, já jim to přeji, ale já jsem zrušila kontakty a když vidím nějaký comment na facebooku, já se na to nedívám, to přejdu a nechci to, tam nechci se na to dívat, takže je to nějaká zášť nebo něco, ale no asi to tak mělo být.</p> <p>Když to je těžké, opravdu.</p> <p>No.</p> <p>Měla jsi po potratu nějaké fyzické nebo psychické potíže?</p>	<p>ztratí úplně to, jak je to možné, kde je spravedlnost“ (D 381).</p> <p>„že kdyby ten Bůh byl, tak toto se neděje, no. Takže ne, nevěřím... „ (D 384).</p> <p>„smysl mi to nedává.. , no nebo prostě nemělo to být „(D 392).</p> <p>„asi to tak mělo být, protože pokud jsme se možná, že také dostat dítě do rodiny, kde to prostě neklape nebo nemělo by být zdravé“ (D 394).</p> <p>„já už se ani nestýkám s lidma, kteří byli naši společní přátelé nebo kteří se povdávali, poženili dohromady mezi sebou a já jim to strašně přeji a já to nechci slyšet, že oni se mají dobře,“ (D 399).</p> <p>„nechci to slyšet a nechci to vidět a nechci vědět, že jsou těhotné a tak dále,... je to závist,... nějaká zášť nebo něco“ (D 405).</p>	<p>Víra.</p> <p>Smysl ztráty.</p> <p>Smysl ztráty.</p> <p>Nepříjemnost konfrontace se štěstím druhých.</p> <p>Cítím závist/zášť k těm šťastným?</p>	<p>šené vnímání... Proč?</p> <p>Zamýšlí se nad vztahem s partnerem, nad svým „stigmatem“, chtěla by dát smysl té ztrátě.</p> <p>Velice dobře si rozumí a je vůči sobě dost otevřená..</p>
--	--	--	---	---

<p>420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457</p>	<p>Ne. Já jsem tím prošla velice, velice, dá se říct velice dobře, jako ne vůbec, vůbec, ne, hrozně dobře. Jako na jednu stranu to všechno, když jsem mohla být, jsou lidé, kteří ještě potom jedou s krvácením do nemocnice, jsou strašné nepříjemností a to, takže já úplně jako to, když to řeknu v uvozovkách, perfektní, co se týče tohoto, to mi to usnadnilo, že možná kdybych se ještě někdy trápila v nemocnici, tak bylo by to horší, ale s tím, že jsem byla schopná potom i brzo nastoupit do práce a všechno, tak, tak jsem se s tím asi smířila líp, no, že ještě do nemocnice nebo někam a vím, že ty pocity těch ženských teda na těch výškrabech, jak tomu říkají, takže to prostě jako to je velice nepříjemné.</p> <p>A tohle je poslední otázka, je taková zaměřená hlavně na takovou vnímanou důstojnost ve zdravotních zařízeních, v České republice je to leckdy průšvih, teď mě docela zajímá, jestli v Anglii ten přístup je něčím nějak odlišný.</p> <p>No, všichni si myslí, že to je průšvih, naše zdravotnictví je úplně nádherné ve srovnání co se týče postelí, co se týče, já jsem vlastně s tímto šla první, protože oni se zajímají první o mě, než o dítě, ještě v tomto stadiu, takže pocákané že tam jsou ty kóje, tak ty závěsy, od krve podlahy, lidi spávají na chodbách, ale také asi na jakého se treťi doktora, já jsem tu podporu měla samozřejmě, já jsem chtěla zachránit dítě, jim šlo o mě, ne o dítě, ale jako postarali se, nabídli i potom i jako pomoc a záležití, na jakého doktora a měla jsem i potom, teda jsem šla k doktorovi s něčím a ten teda viděl, že su, já jsem to možná teď pozpátku, ale zas to mně rozebralo, že já se rozbřečím jednoduše, že se mi na něco zeptal a to už haprovalo v tom vztahu, že já jsem se mu také rozbřečela a on mi dal nějaký posudek, mám ho doma, že prostě na tom asi nejsou nejlíp, ale to už bylo i s tím rozchodem toho partnera, prostě no, že už jsem to, ale jako postarali se samozřejmě, je tam plno případů, kde je ta péče zanedbaná, to je asi všude.</p> <p>Teď mně jde trošičku o tu lidskou důstojnost, ne jen o tu péči klasickou, co je soustředěná na tělo, ne na duši..</p> <p>Na duši. Tak to jo, ony to i holky při porodu říkají, že tam nebo mi někdo teďka vykládal, že tam ... sestřička, oni to mají každý den a berou to tak, jak to je přesně tak a no, no, to nevím, to si nejsou jistá zrovna moc, no tak bych to řekla, že zrovna ten, co tam v tu neděli byl, když jsem krvácela, tak zrovna moc, bylo to přesně tak, hele a já nejsem hysterická, tak ale nějaký</p>	<p>„oni to berou tak, že to znají, normálně si neuvědomují, že ta situace je poprvé pro mě“ (D 450).</p> <p>„tam jí dělají, až když je problém“ (D 456).</p>	<p>Vztah lékařů k pacientům.</p> <p>Zdravotnický přístup k fyzickým projevům potratu.</p>	<p>Jednoduše a výstižně umí podchytit pointu.</p>
--	---	--	---	---

<p>458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472</p>	<p>ten způsob nebo nebud' hysterická, to on už to viděl několik stovek takových případů, jo, asi to samé, pokud je to u nás tak, je to to samé, ano, že oni to berou, oni to berou tak, že to znají, normálně si neuvědomují, že ta situace je poprvé pro mě a tak asi jo, jestli je to i tady a asi je v České republice, tak i v tom zahraničí.</p> <p>Zmiňovala jsi, že v Anglii nebo v Londýně, že se víc preferuje právě to, aby ta žena potratila sama, aby nešla na kyretáž.</p> <p>Oni nedělají, u nás se prej nabízí, že se tomu říká výškrab.</p> <p>Kyretáž.</p> <p>No, tak tady to nabízí hned, tam jí dělají, až když je problém, až když oni mně řeknou, že jestli si myslím, že ztrácím víc krve, než bych měla, začne se mi dělat špatně, tak teprve tehdy mně chtějí v nemocnici a postarají se, ale do té doby oni nechtějí tohle to dělat, myslím si, že odůvodňují to tím, že by vají infekce, že to třeba nevyberou všeco a tak dále, takže chtějí, aby ženská byla doma v klidu tak nějak a až jsou problémy, tak přijed.</p> <p>A myslíš si, že to má i nějaký psychický smysl, význam?</p> <p>Pro mě asi jo, já bych radši, pro mě to bylo lepší, než abych byla teda zavřená ještě někde v nemocnici, ještě v něčem se šťouralo víc, dá se říct, takže asi jo, oni to berou, já nevím jak, já do tohoto nevidím, ale asi je to běžná praxe, tak, jak u nás pořád píchají uši, v zahraničí uši se nepíchají dětem, tam se na nás dívají jak na blázny, tak takto je to u nich - první to zkus, pokud to půjde, perfektní, pak přijdeš na kontrolu, udělají ultrazvuk, pokud je všeco pryč, všeco vyčištěný, perfektní, pokud ne, potom teprve půjdeš do nemocnice a asi jsem byla ráda, že jsem byla doma, než abych byla ještě v nemocnici, potom to určitě, takže jo.</p> <p>Děkuji ti za rozhovor.</p>	<p>„jsem byla ráda, že jsem byla doma, než abych byla ještě v nemocnici,“ (D 471).</p>	<p>Domácí prostředí je lepší na rekonvalescenci.</p>
--	---	--	--

Č.r.	Transkript	Klíčové citace	Téma	Interpretace
1	Participant E			
2	1. Jak jste prožívala potrat? Kdy se stalo? Jak se to stalo?			
3	A chcete chronologii i nějak, jakože k tomu těhotenství nebo			
4	vůbec, jakože ten potrat, ten okamžik? Já můžu začít od doby, kdy			
5	mi začalo být blbě.			
6	Možná mi řekněte na začátek, jestli to bylo chtěné			
7	těhotenství?			
8	Tak. Bylo to těhotenství v manželství, bylo to těhotenství chtěný a	„bylo to těhotenství chtěný... takovým tím stylem, až se	Role těhotenství.	
9	ne že bychom úplně makali, vůbec, jako jsme nejeli plodné	zadaří, tak bude a spíš to bylo jakoby překvapení“E(12)		
10	neplodné dny, občas jsme koupili kondom, občas ne a tohle bylo			
11	jakoby chtěný plánovaný, takovým tím stylem, až se zadaří, tak			
12	bude a spíš to bylo jakoby překvapení, jako že jsme na to potom			
13	už vůbec nemysleli a najednou jsem zjistila, že jsem těhotná.			
14	Takže to bylo takový wau, super (smích). Takže vlastně jsme se	„vlastně jsme se hrozně těšili a bylo mi blbě, břicho	Vnímání počátku těhotenství.	
15	hrozně těšili a bylo mi blbě, břicho rostlo, prostě super, všechno,	rostlo, prostě super, všechno,“E(15)		
16	teda strašný to bylo, ale (smích) vlastně jakoby všechno			
17	naznačovalo tomu, že to je OK a jenom předestřu, že jsem měla			
18	trochu komplikaci s gynekologickou péčí, protože jsem v době			
19	otěhotnění neměla gynekologa a pak mi nějakou dobu trvalo, než			
20	jsem jakoby sehnala gynekoložku, jako přes svou sestřenku, tak			
21	jsem zašla na gynekologii asi zhruba v osmém týdnu a neměla			
22	jsem, měla jsem s sebou kartu a neměla jsem vybranou hotovost a			
23	chtěla jsem první ultrazvuk, který teda nehradí pojišťovna s tím, že			
24	skočím do bankomatu a oni nad tím mávli rukou, že to není			
25	potřeba, takže jsem první ultrazvuk neměla a gynekoložka mně			
26	prohlídla, řekla že to je v pohodě. Byla to první gynekoložka, která			
27	mi sáhla na prsa, což bylo pro mě poněkud překvapivé a nepřišlo			
28	mi to, že nějak vyšetření spešl, tak abych se nezakecala...			
29	Ta ženská byla prostě na gynekologické vyšetření v pořádku,	„Ta ženská byla prostě na gynekologické vyšetření	Očekávání od lékaře.	Zajímavé, že
30	standard, s tím, že mi prosahala prsa. Což mi přišlo jakoby	v pořádku, standard, s tím, že mi prosahala prsa. Což		neměla ve 26 letech
31	zvláštní, nepřišlo mi to jako takový vyšetření proti nějakým bulkám,	mi přišlo jakoby zvláštní, nepřišlo mi to jako takový		gynekologa a tudíž i
32	ale nevím, to jsem se s tím nikdy nesečkala a potom vlastně, kdy	vyšetření proti nějakým bulkám, ale nevím“E(32)		zkušenosti.
33	se ptala na anamnézu, ona byla na Praze 4 a já jsem to měla na			
34	pohodu metrem z mé práce a cítila jsem fit a všechno, takže proč			
35	nechodit do práce a byla jsem v práci v Radotíně, tak ona jakoby			
36	začala, že to je strašně daleko a ať si najdu někoho blíž a vlastně			
37	tak začala reagovat po tom, co jsem jí oznámila, že mám mentálně	„ať si najdu někoho blíž... začala reagovat po tom, co	Reakce lékaře.	Zvláštní reakce
38	mentálně postiženého bratra	jsem jí oznámila, že mám mentálně postiženého bratra		lékařky, nereálná..,

<p>39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76</p>	<p>postíženého bratra s dětskou mozkovou obrnou, tak nevím, jestli si nechtěla zkazit statistiky nebo nevím. Ptala se na nemoci v rodině, na rodinu a na ... až po tom vyšetření a my jsme měli nemocného dědu, proč umřel, vlastně nevíme, ale bylo to něco jako rozpad míchy a nevíme proč ... že to může být nějaký syndrom, tak jsem měla zjistit, na co zemřel děda a potom nějaké lékařské zprávy bráchovy, jestli to bylo rodový nebo získaný...</p> <p>Čí to byl děda, z jaké strany?</p> <p>Táty táta. On umřel, když mi bylo šest let a vlastně byl ležák osm let a vlastně mentálně fit. Ale vlastně nedokázal potom ovládat svaly, včetně motoriky a artikulace. Jinak byl fit akorát ta domluva s ním byla horší. Tak nějak, to Vám také bych mohla poslat, kdyby bylo třeba. No, takže ta doktorka mně vystihovala, že teda by si mně jakoby nejraději nevzala vůbec do péče, ať jdu do Motola, rovnou na nějaký rizikový a genetiku a všechno, pak že chce lékařské zprávy a potom se jako uvidí, takže mám sehnat bráču a úmrtní list dědy a pak že se teda uvidí a dost se jako zdráhala. Pro mě bylo hrozně velké překvapení, já jsem to nevěděla, byla jsem poprvé těhotná, prd jsem o tom věděla, že když jsem se ptala, jestli dostanu těhotenský průkaz, tak mně řekli, že ne, že teď to ještě nějak není jistý nebo nevím, no, a ještě sestřička mi řekla, že bych měla zhubnout, že jsem tlustá. Já jsem stoupla na váhu a měla jsem 65, takže takový jako rozčarování úplně ze všeho. Tak jsem se teda vrhla do sběru dat, o bráchovi, o dědovi, pak jsem měla vlastně výstup s babičkou svojí, vlastně ta se nevdala už potom, žila sama a dědu strašně milovala, byl to nádherný vztah, aspoň podle toho, co popisuje a v úmrtním listě vlastně nic nebylo a bylo to vlastně popsání, spíš jak se to projevovalo, ale že by tam byla diagnóza, to nebyla, protože stejně babička zakázala pitvu, takže jako žádná zpráva pro nás a bylo to strašně extempore, že jsme spolu se pohádali, vůbec, že co se jako hrabu v tamtěch záležitostech, že teda dědu nenechávám odpočívat v pokojí a vlastně, když jsem od ní odcházela chtělo se mi strašně zvracet a bylo mi strašně zle jakože úplně rozsypaná, z tady těch návštěv u babičky.</p> <p>Vy jste jí řekla, proč to potřebujete?</p> <p>Nechtěla jsem jí to říct, protože to bylo jakoby čerstvý jo, tak jsem jí to řekla nakonec...</p>	<p>s dětskou mozkovou obrnou, tak nevím, jestli si nechtěla zkazit statistiky nebo nevím"E(40)</p> <p>„takže ta doktorka mně vystihovala, že teda by si mně jakoby nejraději nevzala vůbec do péče, ať jdu do Motola, rovnou na nějaký rizikový a genetiku a všechno"E(53)</p> <p>„když jsem se ptala, jestli dostanu těhotenský průkaz, tak mně řekli, že ne, že teď to ještě nějak není jistý nebo nevím, no, a ještě sestřička mi řekla, že bych měla zhubnout, že jsem tlustá... měla jsem 65"E(61)</p>	<p>Reakce lékaře.</p> <p>Komunikace se zdravotnickým personálem.</p>	<p>možná si participantka věci víc na sebe vztahuje?</p> <p>Ano, to může být velice nepříjemné.</p> <p>Vzhledem k tomu, že průkazka se opravdu dává až po 12.T, je možné, že si reakci lékařky špatně vyložila.</p>
--	---	---	--	---

<p>77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114</p>	<p>Řekla? Řekla a stejně jí to vadilo. Takže oni jakoby doktoři jí vadili vždycky, obecně, ale ono to bylo hodně nepříjemný a byla jsem tak akorát se sesypat a brečet a zvracet a nebejt a tak a tak. Máma se mnou spolupracovala, takže jsem dala dohromady mail, který mám schovaný, to jsem poslala doktorce a ta mi na to odpověděla, že opravdu nejsem její pacient a ať si hledám jako péči někdy jinde, i když vlastně všechno se projevilo, že brácha byl...všechny syndromy, co jako by mohly být dědičný jako přes dědu, tak nic se v nich neprokázalo. Dětská mozková obrna je prostě stav, získaný do jednoho roku života dítěte. Brácha měl potom hodně ... průjmů, když se narodil, jinak se narodil jako zdravý a šel po kilech dolů, protože umře jako miminko na základě těch průjmů, takže jako má středně lehkou střední mentální retardaci ... verzi dětské mozkové obrny, takže je jako ... jinak chodí, běhá, je super a mentální postižení k tomu prostě patří a máme se strašně rádi.</p> <p>Je mladší? Starší, starší o tři roky. Takže tohle to jsem měla za sebou, no a potom teda v nějakém asi desátém tejdnu jsem si teda opět hledala gynekologa, i když jsem jí teda psala, co to má znamenat a proč a už mi na to nějak moc neodpověděla, všechno to mám schovaný. Tak pak jsem našla, teda obvolávala gynekology a buď byli plný nebo nechtěli brát těhotné a to jsem zjistila, jaký je to fičák a nakonec jsem sehnala gynekologa s termínem, který měl teda za dyl, ten měli vlastně den po operaci, co jsem nakonec byla. Takže ... takže vlastně na začátku dvanáctého nebo miň nebo tak nějak, ten dvanáctý týden, tak jsem měla jít na vyšetření ke gynekologovi, to jsem nakonec odvolávala, protože už jsem byla vlastně po potratu. Takže vlastně jakoby lékařskými zprávami nic a abych se dostala teda k tomu, kdy mi začalo být blbě, tak ten den si pamatuji, to byl pátek, jeli jsme do psychiatrické léčebny u Tábora, měla jsem tam klienta a manžel tam měl školení, takže jsem jela navštívit svého klienta, pak jsem jela do Tábora koupit si plesové těhotenské šaty, že jsme měli naplánováno si někam vyrazit, aby si v tom případě břicho, které rostlo, aby se ztratilo a cestou zpátky, když jsme jeli, tak mně popadla příšerná migréna, ale úplně jako strašná, myslela jsem si, že se pozvracím, bylo mi hrozně zle a to si do teďka pamatuji, byl nádherný slunečný den a že si nemůžu</p>	<p>„takže jsem dala dohromady mail, který mám schovaný, to jsem poslala doktorce a ta mi na to odpověděla, že opravdu nejsem její pacient a ať si hledám jako péči někdy jinde“E(83)</p> <p>„v nějakém asi desátém tejdnu jsem si teda opět hledala gynekologa,... pak jsem našla, teda obvolávala gynekology a buď byli plný nebo nechtěli brát těhotné“E(99)</p> <p>„vlastně na začátku dvanáctého nebo miň nebo tak nějak, ten dvanáctý týden, tak jsem měla jít na vyšetření ke gynekologovi, to jsem nakonec odvolávala, protože už jsem byla vlastně po potratu.“E(105)</p> <p>„když jsme jeli, tak mně popadla příšerná migréna, ale úplně jako strašná, myslela jsem si, že se pozvracím, bylo mi hrozně zle... a že si nemůžu vzít lbalgin,</p>	<p>Komunikace se zdravotnickým personálem.</p> <p>Hledání gynekologické péče.</p> <p>Přibližné období, kdy nastal potrat.</p> <p>Fyzické projevy začínajícího potratu.</p>	<p>Z rozhovoru se svojí gynekoložkou, jsem se dozvěděla, že pokud k ní někdo nechodí pravidelně a chce k ní až ve chvíli, kdy je těhotná, je to pro ní mnoho práce za miň peněz od pojišťovny, protože jen vypisuje doporučení na různá vyšetření, takže se opravdu této variantě raději snaží vyhnout</p>
---	--	--	--	--

<p>115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153</p>	<p>vzít lbalgin, protože prostě těhotné nic nesmějí papat, takže to bylo úplně děsný. Tak jsem to nějak přežila, ale bylo mi teda strašně.. A strašně teda jako od hlavy? Jako od hlavy, jako luxusní, teda, migréna, ale taková jako teda brutál, jako celá . Trpíte na migrény? Občas mně to přepadne, ale většinou je to z toho, že nepiju nebo piju málo, tady jsem dodržovala veškerý pitný režim, jednou za rok tak, jako že to bolí, ale když si vezmu lbalgin, tak to ještě leckdy zastavím včas, málo, výjimečně se stává to, že všeho musím nechat a prostě domů do tmy a ležet a ideální jako to zaspat, ale je to málokdy. No a tak jsme se vrátili domů, v sobotu manžel odjel znovu na školení a já jsem šla na záchod, utřela jsem se a tam jsem vlastně viděla takový jako hodně špinění, ale ne krvavý, ale jakoby dohněda. Tak jsem se vyšokovala, co to jako je, že prostě krvácet nebo špinit bych vůbec jako neměla a David byl pryč, tak jsem volala kamarádce zdravotní sestřičce dost vyšokovaná, jako, co mám dělat, v Radotíně, sobota poledne, byla jsem po obědě a tak mně uklidnila, řikala, prosím tě, na pohodu, jeď do Motola, jeď prostě na gynekologii, oni dokážou zastavit spoustu věcí a zároveň prostě krvácení ještě nic neznamená, dobrý, prostě tak jako mně uklidnila. Tak jsem zavolala kamarády, abych nebyla sama a nechťelo se mi platit taxík. Takže mně odvezli do Motola, tam jsem šla na vyšetření a tam mi vlastně doktor, takový starší pán, už nevím, co bylo první, jestli vyšetření na koze anebo jestli ultrazvukem, to nevím, ale rozhodně, když bylo vyšetření ultrazvukem, tak pronesl něco tím stylem, že jako, no, to už tam dávno není. A já jsem jako měla velká prsa, břicho mi rostlo, bylo mi blbě a ranní nevolnosti a různé chutě, tak takovým stylem, jsem jako nejdřív v první vteřině nechápala, jako co to řekl a jo, takže ultrazvuk byl první a pak jsme ještě šli na gynekologické vyšetření, jako že zrcadlami a tam mi to vlastně vysvětlili ... jestli jsem obědvala, tak jsem řekla, že jsem obědvala, tak řekl, že to je v prdeli, tak tu operaci budete mít zítra. A tímhle tím mně oznámil, tam jsem se rozplakala jako ještě teda jako ... nohy roztažmo a on tam na mně vlastně začal křičet, ať nebrečím, že takových tam má...</p> <p>To je strašný zážitek.</p>	<p>protože prostě těhotné nic nesmějí papat, takže to bylo úplně děsný“E(116)</p> <p>„já jsem šla na záchod, utřela jsem se a tam jsem vlastně viděla takový jako hodně špinění... Tak jsem se vyšokovala, co to jako je, že prostě krvácet nebo špinit bych vůbec jako neměla“E(130)</p> <p>„jsem volala kamarádce... co mám dělat... tak mně uklidnila, řikala ... oni dokážou zastavit“E(134)</p> <p>„spoustu věcí a zároveň prostě krvácení ještě nic neznamená“E(136)</p> <p>„když bylo vyšetření ultrazvukem, tak pronesl něco tím stylem, že jako, no, to už tam dávno není.“E(143)</p> <p>„já jsem jako měla velká prsa, břicho mi rostlo, bylo mi blbě a ranní nevolnosti a různé chutě, tak“E(144)</p> <p>„jsem jako nejdřív v první vteřině nechápala“E(145)</p> <p>„jestli jsem obědvala?... tak jsem řekla, že jsem obědvala, tak řekl, že to je v prdeli, tak tu operaci budete mít zítra. A tímhle tím mně oznámil, tam jsem se rozplakala jako ještě teda jako ... nohy roztažmo a on tam na mně vlastně začal křičet, ať nebrečím, že takových tam má...“E(152)</p>	<p>Fyzické a psychické projevy při prvních náznacích potratu.</p> <p>Hledání opory. Uklidnění od kamarádky.</p> <p>První informace o konci těhotenství.</p> <p>Fyzické projevy těhotenství. Reakce na informaci o konci těhotenství.</p> <p>Komunikace se zdravotnickým personálem. Emoční prožitek.</p>	<p>Působí to jako šoková situace, člověk neví co má dělat a chytá se a chce věřit jakékoli pomoci.</p> <p>Ano, taková informace se jen těžko vsřebává, ulpívání na fyzických projevech je asi úlevné.</p> <p>Opět, je zvláštní, jak popisuje chování lékaře, zdá se mi to</p>
--	---	--	--	---

<p>154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191</p>	<p>To je. To jsem tam odtud vypadla a s nějakým lejestrem, co všechno smím, nesmím dělat před operací, že od dvanácti nesmím jíst, vrhla jsem se na své kamarády, byli to kamarádka s manželem a takže tam jsem se jim rozbřečela a je to ještě moje kamarádka z dětství, která, oni byli trochu soutěživá rodina, mně to nikdy tak jako nepřišlo, to spíš pociťovali naši, ale já jsem to pak poznala na naší svatbě, že ta mi šla za svědkyni a více méně jako komentovala negativně všechno, co mohla, tak jsem si říkala : Do Prčic... a pak jsem teda zjistila, že jako já se vdávám dřív než ona, ona je o rok starší, já jsem byla těhotná dřív než ona, takže tam to bylo takový, že vlastně jsem jako nevěděla, že jsem si říkala : Tak teďka si mě vychutná a naopak mně teda hrozně podrželi, odvezli si mně jako k sobě domů, tam čekali, jestli mně David odveze. Tomu jsem to telefonovala, že teda to, jsem plakala do telefonu hrozně moc a pak teda jsem si mně David vyzvednul, měli jsme takový strašně smutný večer, ale hrozně hezký, hrozně hezky mně podržel a potom vlastně ráno jsme jeli do Motola a to akorát začal ten rok s takovým tím poučením, co s pacientem, o všech těch právech a všechno, takže akorát to začalo nějak jako platit, takže všichni byli přepapírování, až to bylo k smíchu a my jsme na pokoji byly dvě holky, ještě jedna holčička a jak jsem nakonec zjistila, tak z Ukrajiny, nechali tam u nás naše partnery, takže ty nás mohli tak jako nějak ... podržet za ruku a povídat si s námi a tak, operace měla bejt, jako kyretáž měla bejt, řekli, že to je zamklý, tedy zamklé těhotenství.</p> <p>Řekli zhruba kdy?</p> <p>A ... ten doktor, ne ten doktor, ten doktor, co mohl, tak řekl : Že to je tak zhruba od toho osmého tejdne ... , že jako víc by tomu jako nedával a proto si myslím, že kdyby měla ten ultrazvuk možná tedy v tu dobu, co mě ta doktorka vyfakovala, pardon, tak už by třeba něco zjistila, že něco jako není v pořádku a tak to bylo ... velký, velký překvapení a nemám ráda narkózy a byla to vlastně moje první operace, jako s celkovou narkózou, takže jestli jsem z něčeho měla strach, tak spíš jako z tohohle a měli jsme být na dopoledne, měli tam nějaký fičák, že tam nějaká mamina rodila a měli jenom jednoho anesteziologa a trvalo to strašně dlouho, takže kluci to kolem poledne vzdali, my jsme dostali ještě kapačky, za což jsem byla hrozně ráda, jsem netušila, že když člověk dostane</p>	<p>„mně teda hrozně podrželi, odvezli si mně jako k sobě domů, tam čekali, jestli mně David odveze.“E(166) „Tomu jsem to telefonovala, že teda to, jsem plakala do telefonu hrozně moc“E(168) „měli jsme takový strašně smutný večer, ale hrozně hezký, hrozně hezky mně podržel“E(170)</p>	<p>Podpora kamarádů. Oznamování potratu partnerovi. Sdílení s partnerem.</p>	<p>hodně zaujaté. Nemohlo by jít o nějaké prvotní odreagování emocí?</p> <p>Okamžitá podpora blízkých lidí je velikou pomocí.</p> <p>Sdílení s partnerem je takové „krasosmutnění“...o „něco“ jsme přišli, ale „něco“ jsme získali...</p>
--	--	---	--	---

<p>192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229</p>	<p>do sebe cukr i jenom být vodou, tak přestane mít hlad (smích). No a měli jsme úžasnou mladou paní doktorku, přišla k nám do pokoje, my jsme tam ležely a vlastně že jsme měly obě to samý, tak nám říkala oběma to samé, já dělám s cizincema, v organizaci První pomoc uprchlíkům, tak když jsem si před tím všimla, že teda spolu mluví rusky nebo ukrajinsky, to teda nerozeznám, ale jinak, tak jsem se pak smála, že jsem se vlastně ptala tý holky, jestli teda paní doktorce všechno rozumí a jestli nemluví moc rychle a že jsme vlastně pracovala ještě v nemocnici (smích), ale je to hrozně milý, hrozně fajn. A ta doktorka nás prostě vopečovala, co se našich pocitů týká, takže úplně výborný, že ona nás bude operovat, že se nám ještě představí ten anesteziolog, to teda chudák nestihl, ten byl na sále furt, takže s ním jsme si potřásli rukou až na sále a také to byl Ukrajinec, a to jsem se ještě rozčlila těsně před narkózou, že si tam z něj ostatní doktoři dělají legraci, že něco zkomolil v češtině, tak dostal vyhubováno, mně se to nelíbilo, tak jsem ještě nějak reagovala, pak už nic nevím... (smích) A na sále jsem byla odpovídající dobu, jinak k tý operaci, všechno proběhlo bez problémů a mně břicho bolelo. Já nevím, co všechno ještě chcete slyšet.</p> <p>Mne by hodně zajímalo to prožívání. To prožívání.</p> <p>Jak to říkáte, je to takový jako dokument. Tohle to je v pořádku. Chcete ty doktorské věci nebo ty emoční? Emoční. Dobře.</p> <p>Já bych vás ještě na chvíličku vrátila kousek zpátky, třeba do té doby, kdy jste to zjistila. Bylo to tak. Bylo to tak. To bylo absurdní, psycho, šok, byla jsem zoufalá, že mi fakt umřelo dítě, ne jakože potrat nebo co a vlastně, ještě když jsem začala špinit doma, tak první co bylo, že jsem rychle vytáhla nějaký pár knížek, nebyli jsme jako přehlčení literaturou, ale něco jako bylo a první, co vlastně, ještě než jsem volala tý svý kamarádce bylo, že jsem byla strašně našťavaná na to, že v žádný tý publikaci jsem nenašla nic, když se něco děje špatně, jak na to? Že tam bylo prostě příprava otce na nebo muže na otcovství a ... teď vám bude takhle, pak porodíte a první rok</p>	<p>„A ta doktorka nás prostě vopečovala, co se našich pocitů týká, takže úplně výborný, že ona nás bude operovat, že se nám ještě představí ten anesteziolog“E(203)</p> <p>„To bylo absurdní, psycho, šok, byla jsem zoufalá, že mi fakt umřelo dítě“E(222)</p>	<p>Reakce lékařky.</p> <p>Vnímání a uvědomění si ztráty dítěte.</p>	<p>Celkově povídání o průběhu potratu je takovým odosobněným dokumentem, jako kdyby šlo jen o fakta.</p> <p>„Umřelo mi dítě“ – uvědomovaná ztráta je velice silná.</p>
--	--	---	---	--

<p>230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 350 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267</p>	<p>dítěte, jako kojení, fotky, všechno a že by tam byla nějaké informace o že je něco jinak, že co mám dělat, vůbec. A to jsem byla jako strašně zoufalá, pak jsem teda volala tý kamarádce a jak jsem byla vyšikovaná, už jenom z toho špinění, úplně jsem si říkala, něco je špatně a hrozně, hrozně moc jsem se bála a zároveň jsem nechápala vlastně, že to nebyla krev, ale že to bylo, že to bylo takový jako stará krev nebo jako spíš to byl jako špinavý hlen jenom, takže jsem vůbec netušila, co se děje.. Krev bych pochopila, ale tohle jsem netušila vůbec a pak jen strašně moc jsem se bála, když jsme jeli do tý nemocnice. To mě utěšovali kamarádi a já od té chvíle, co pronesl, jako po tom ultrazvuku, ten doktor, větu : Už to už tam dávno není“...</p> <p>Doslova to takhle řekl?</p> <p>Takhle. Já jsem potom i na něj psala, jak se dělají takový ty formuláře spokojenosti, ještě se mi nepředstavil, prostě jeli jsme na pohotovost, bylo to v sobotu, odpoledne, takže asi kolem druhé hodiny, takže do teď vím, jak vypadal, jako poznala bych ho na fotce, prostě nechci ho potkat v životě, ne. A ještě jsem tam vlastně v čekárně četla takovou věc a já věděla, že nějaký můj spolužák ze střední chtěl vždycky studovat medicínu a teďka by měl být někde v pátáku, a oni tam mají na dveřích, že prostě bez výslovného nesouhlasu je všechno přístupné studentům, tak vím, že jsem tam tehdy zanášela výslovný nesouhlas, že jsem zrovna nechtěla, aby ten debil, který mně deptal celý gympl, jako si aby mohl, kdyby byl on.. nebo jiný doktor, tak by mi ti nevadilo, ale gynekolog..</p> <p>2. Jak jste se po potratu cítila?</p> <p>Ten okamžik po potratu? Prázdná, zoufalá, prázdná a ten pocit že jakože to, co bylo ve mně tam není, bylo hrozné, i když mi řekli, že prostě v osmém tejdnu to jako asi nebylo ve mně, potom mi vlastně doktorka řekla, že jsem měla hrozné štěstí, že jsem začala vůbec aspoň špinit, že by to skončilo celkovou sepsí a možná i úmrtím mým, teda možná, nevím, tak mi to bylo strašně líto a nechťelo se mi tomu věřit a pominu bolest břicha jako po ty operaci jako takové, která mi teda neustále připomínala, že teda tam nic není a nic nebude a a vlastně i strach do budoucna, jestli něco bude. Stačí takhle?</p> <p>3. Snažili se Vám Vaši blízcí pomocí vyrovnat se s touto</p>	<p>„jsem byla jako strašně zoufalá...vyšikovaná, už jenom z toho špinění, úplně jsem si říkala, něco je špatně a hrozně, hrozně moc jsem se bála a zároveň jsem nechápala vlastně, že...bylo takový jako stará krev, takže jsem vůbec netušila, co se děje.. Krev bych pochopila, ale tohle jsem netušila vůbec a pak jen strašně moc jsem se bála, když jsme jeli do tý nemocnice“E(239).</p> <p>„To mě utěšovali kamarádi a já od té chvíle, co pronesl, jako po tom ultrazvuku, ten doktor, větu : Už to už tam dávno není“...“E(241)</p> <p>„Já jsem potom i na něj psala... prostě nechci ho potkat v životě, ne“E(247)</p> <p>„Prázdná, zoufalá, prázdná a ten pocit, že jakože to, co bylo ve mně tam není, bylo hrozné“E(258)</p> <p>„a vlastně i strach do budoucna, jestli něco bude“E(265)</p>	<p>Emoční a fyzické prožívání fyzických projevů potratu.</p> <p>Strach.</p> <p>Reakce doktory.</p> <p>Reakce participantky na lékaře.</p> <p>Vnímání sebe po potratu.</p> <p>Obavy z budoucnosti.</p>	<p>Strach, nejistota, bezmoc...čím větší bezmoc, tím může být vnímání ztráty intenzivnější.</p> <p>Ledová sprcha, ve chvíli, kdy si člověk přeje cokoli, jen ne studenou informaci o ...</p> <p>Nedívím se reakci, ale možná, že si z doktora vytvořila oběť, jako ten, kdo za to může...</p> <p>Fyzicky vnímaná prázdnota možná odpovídá i psychické, která v té chvíli může být ve stádiu šoku...hlavně po kyretáži, kdy jde vše tak rychle.</p>
--	--	---	---	--

<p>268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305</p>	<p>situací? Pokud ano, co z toho bylo pro Vás nejdůležitější? A z takových pomoci...je zajímavé, že se vůbec nepamatuji na mámu, protože já mám s mámou úžasný vztah a takový, jak se říká, že rivalita mezi otcem a teda matkou a dcerou, to u nás nebylo, sice jsem byla ta tátova holčička, ale my jsme se vlastně s mámou nehádaly nikdy, jak jsme měly jeden jediný spor, jak jsem se chtěla odstěhovat za přítelem, za Davidem, jako před svatbou a pro mámu to bylo jakoby, tak jako kulturně, že je věřící a že jsme byli věřící, tak oni to tak měli, že se prostě vzali a pak spolu bydleli, tak tady ten vzor chtěla přenést dál. Tak to byl jakoby jediný střet, kdy jsme se nějak jako nějak tak trochu štekly, ale jinak vůbec a bylo to možná i způsobený tím, že jsem vlastně v pubertě mámu hájila vůči tátovi, jako v hádkách, potom jako i ve fyzických, jako kopancích, takže možná to bylo takový jako dítě s mámou. Pak mamka byla v hlubokých depresích, takže ji také z toho jako tahat ven a hledat jí pomoc jako psychologickou a tak, takže jsem už potom, když máma onemocněla, tak jsem vlastně zjistila, že jsem jí vůbec neznala, že se o nás vždycky starala, že vůbec nevím, co má ráda a tak, takže jsme jako s mámou ještě nějak víc prolhly a máma vždycky tam byla. Vždycky jako obejmutí, náruč, klid a pohoda a ona je farářka, takže tam i dokázala říct věci, které tak jakože přes toho Pána Boha, to tak jako pomůžou. Ale vůbec si nemůžu vzpomenout, jako vím, že tam byla, vím, že jsme minimálně telefonovali, že jako není v Praze a že asi potom i jako přijela, vím, že jsme se o tom bavily, že jsem jí určitě líčila i nějaké třeba neshody s Davidem, i po tom potratu. Tak to byla určitě obrovská opora, ale už si vlastně nevzpomenu na nic konkrétního. Ale to bylo takové bazální. Bezpečí, takové že jako echt, kam se hrabe David, ale prostě máma.“E(296)</p> <p>„pomohla i moje doktorka praktická..., tak se mi ptala, jestli jsem v pořádku a jestli také nechci psychologickou péčí, takže byli dva, byl gynekolog a ona a ona se na to ptala velmi jemně a takně a hrozně mile, a že kdybych cokoliv potřebovala, tak ať se teda na ní obrátím, ona by mi někoho doporučila. Takže to bylo také vlastně, jako nemusím být na to sama a za první, to mně překvapilo a potěšilo, takový jako profesionál a jakoby v tom oboru se někomu se něco děje a je mu</p>	<p>„Tak to byla určitě obrovská opora..., Ale to bylo takové bazální. Bezpečí, takové že jako echt, kam se hrabe David, ale prostě máma.“E(296)</p> <p>„pomohla i moje doktorka praktická..., tak se mi ptala, jestli jsem v pořádku a jestli také nechci psychologickou péčí“E(300)</p>	<p>Vnímaná podpora od mámy.</p> <p>Vnímaná podpora od doktorky.</p>	<p>Touha po fyzickém kontaktu a pocitu bezpečí je vlastně taková instinktivní, to, co potřebuje malé dítě...mám takovou fantazii, že se na chvíli může žena cítit, jako to ztrácející se dítě.</p>
--	--	--	---	--

<p>306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343</p>	<p>jako nabídnutá adekvátní pomoc, jakoby má možnost, není na to sám a zároveň mě jakoby potěšilo, že nejsem moc zvyklá, že se o mě někdo stará nebo o mě nějak jako pečuje. Tak mi i jenom tohle, to mi tak jako bylo hrozně příjemný a návštěva kolegyň s kytkou jenom jako na pokec, jenom vlastně na kafe, vůbec nechtěly slyšet, co se dělo v nemocnici, ale tak jsme tady a abys nebyla jenom sama, tak jsme přišly za tebou. Takže to také bylo hrozně fajn. Hrozně moc mi pomohly kočky. Měli jsme s manželem kočky a já nevím, myslím, že to byla máma se synem. Tak ty byly prostě, ty mě zachraňovaly pořád, celé manželství, protože jak on nebyl tulivý a na fyzický kontakt, tak ty kočky jo, kdybych je neměla, tak to bych nedala vůbec. Takže to bylo hrozně kouzelný, že prostě se přišly přitulit a tak jako vrněly a vím, že to bylo i příjemný, když se jako stočily na břicho a vrněly tam, tak to bylo fajn. A pak teda strašně moc, jsem úplně zapoměla, tak nám se do Radotína přistěhoval a asi půl roku před tím mým potratem, tak se nastěhoval, vlastně můj šéf z práce se svou manželkou, která měla ani ne půlroční holčičku, možná míň. Nebyli jsme si nablízko, ani s ní a pořád nás jako zvali k sobě s Davidem, protože Davida znali také, tak a my jsme to pořád jako odmítali, tak si říkám, vlastně ten Radotín jsem jim doporučila já, říkám : Ty jseš tak blbá prostě ... nebyly to jako vztahy úplně takové ty srdeční. No a já jednou tam za Pavlou šla, a to si myslím, že to bylo po tom potratu až, možná, jak jsem byla na tý neschopence, tak jako jsem za ní šla na kafe, tak tam jsem viděla tu malou a viděla jsem i vypsychlou Pavlu, Martin v čudu, úplně stejně jako David a ona tam má tu malou a neví, co má dělat a pochybuje o sobě, jaká je máma a když jsme ještě do toho měli vývojovou psychologii všeho možného, tak jsem říkala jako, když jsem viděla tu malou, která byla úžasná a viděla jsem jí jako mámu, jak je úžasná, já jsem najednou zjistila, že kdyby se mi stejně to dítě narodilo, že vlastně jak to vidím, tak stejně bych nevěděla, co s tím a úplně mně dostávalo, jak ona věděla, co s tím, s tím prckem, tak jsem jako jí ubezpečovala, že prostě malá má tu nejlepší mámu, jakou může mít, což jsem vlastně zjistila, že jí to také psychicky ohromně pomohlo. Pak vlastně půl roku potom Pavla začala pracovat aspoň tak na částečný úvazek z domu a pak potřebovala občas vykrejť, jenom jakoby dohlédnout na malou a být tam, ale být s tou malou někdo</p>	<p>„návštěva kolegyň s kytkou jenom jako na pokec, jenom vlastně na kafe, vůbec nechtěly slyšet, co se dělo v nemocnici, ale tak jsme tady a abys nebyla jenom sama, tak jsme přišly za tebou. Takže to také bylo hrozně fajn.“E313) „Hrozně moc mi pomohly kočky... Tak ty byly prostě, ty mě zachraňovaly pořád, celé manželství, protože jak on nebyl tulivý a na fyzický kontakt, tak ty kočky jo, kdybych je neměla, tak to bych nedala vůbec. Takže to bylo hrozně kouzelný, že prostě se přišly přitulit a tak jako vrněly a vím, že to bylo i příjemný, když se jako stočily na břicho a vrněly tam, tak to bylo fajn.“E(319)</p>	<p>Podpora kolegyň. Podpora koček. Potřeba fyzického kontaktu.</p>	<p>Je zajímavé, že žena s takovými potřebami má partnera, který fyzický kontakt nemusí.</p>
--	---	---	---	---

<p>344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381</p>	<p>jiný, aby ona mohla psát na počítači. Takže já jsem takhle měla kontakt s tou malou a odžívala jsem si takový ty svý mateřské pudy, takový jakoby nevyčerpaný a ta holčička si mně hrozně vzala a do teďka jí mám, teď už jí je šest, sedm, takže to tak úplně odpovídá, tak a jsme si vlastně hrozně blízky a mám jí prostě hrozně ráda a stala se ze mě jakoby hlídací teta a teta. Oni ještě přemýšlejí, jestli mi za to mají platit, tak jsem říkala: Vy jste úplně blbí..., protože já jsem se tam naučila hromadu věcí.</p> <p>Táta ne? Jste se zmínila...</p> <p>Ten táta jenom v tý nemocnici, pak už jsme byli zase na nože, pak to bylo zase rozháraný, takový to máme komplikovaný, to je manipulátor, deprimátor luxusní, jakože Vás potřebuje zdeptat, takže to je takový, že se hledáme, jako kudy, ale dobrý.</p> <p>Tak ještě partner, jak jste povídala..</p> <p>Tak ten David jo, ten David určitě, aspoň na tom začátku a pak to bylo jakoby už takové naše tabu. Pak jsme se vlastně jakoby o to mimino, po tom půl roce, já jsem potom zase začala brát hormonální antikoncepci, že jsem jela vlastně v tom pocitu dál, že tady <u>s tím otcem</u> nechci mít děti, začala jsem brát antikoncepci a snažila jsem se, věděla jsem, že dodělám školu a potom teprve možná něco a začali jsme se čím dál tím víc štvát. Takže, pak jsem si zlomila nohu, tak jsem musela vysadit antikoncepci a pak jsem vyžadovala tedy aspoň ochranu, i když jsem vlastně pořád přála si mít dítě, ale pak už jsem si přála klidně s někým jiným, když to manželství bylo takový jako na prd. Takže ten partner také a doktoři, ten Marek a ta jeho manželka, že mi řekli, ta medička, že mi řekla jakoby těch 20% jako prvních těhotenství nedonošených a takže tahle informace a vlastně jakoby srdečná nebo srdečně podaná a potom i jako kupodivu taková jakoby najednou ta síť toho, že nejsem sama, komu se to stalo a no tak.</p> <p>4. Cítila jste potřebu truchlit? Pokud ano, měla jste dostatek prostoru pro truchlení?</p> <p>No tak, prostor jsem měla minimálně ten tejdén, kdy jsem byla doma sama z tý nemocnice, to byl David pryč, to jsem prořvala celý. Pak jsem měla vztek, prostě klasický vývoj všeho jakoby po ztrátě. Vztek na sebe, na Pána Boha, vztek na partnera, vztek na všechno a smutek, lítost, já nevím, ke které osobě, ale všechno. Takové to sebeobviňování, sebelítost, vztek na venek a tak. A to jo</p>	<p>„já jsem měla kontakt s tou malou a odžívala jsem si takový ty svý mateřské pudy, takový jakoby nevyčerpaný...jsme si vlastně hrozně blízky a mám jí prostě hrozně ráda a stala se ze mě jakoby hlídací teta“E(349)</p> <p>„David určitě, aspoň na tom začátku a pak to bylo jakoby už takové naše tabu“E(359)</p> <p>„když to manželství bylo takový jako na prd“E(368)</p> <p>„prostor jsem měla minimálně ten tejdén, kdy jsem byla doma sama z tý nemocnice... to jsem prořvala celý. Pak jsem měla vztek,... Vztek na sebe, na Pána Boha, vztek na partnera, vztek na všechno a smutek, lítost, já nevím, ke které osobě, ale všechno. Takové to sebeobviňování, sebelítost, vztek na venek a</p>	<p>Uvolnění mateřských pudů – vnímaná pomoc.</p> <p>Vnímání podpory od partnera. Vnímaná změna k přístupu ke zkušenosti potratu.</p> <p>Vývoj manželství.</p> <p>Truchlení. Postup emocionálních projevů.</p>	<p>Mateřské pudy mohou asi působit silným tlakem a pokud je možné je tímto způsobem ventilovat, tak to být velkou pomocí.</p> <p>Je vidět, že vztah s partnerem, nebyl silnou oporou pro tuto situaci. Možná se tím otevřely dříve neřešené věci.</p> <p>Jako kdyby truchlení, zahrnovalo i vztah s partnerem.</p>
--	--	---	---	--

<p>382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419</p>	<p>a myslím si, že jsem to asi užila. A to bylo jen týden nebo jak dlouho? Ne, ne, trvalo to dýl a řekla bych, tak jako půl roku, rok, jako než jsem to v sobě jakoby uzavřela nebo tak do roka to jakoby vyšumělo. Byly jako chvíle, kdy jsem, co mně totálně vytočilo a dostalo, takže vlastně v tu dobu, co jsme byli těhotný, tak ještě otěhotněla Davidova sestřenka, které nebylo ani snad osmnáct, kuřačka, pila alkohol tvrděj a flákala se po diskotékách s borcem, se kterým neměli nic společného a 16, 17, nedostudovaná střední škola. A nechtěla to dítě a jako, že se jim to dítě narodilo, to jsem byla úplně a ještě se o něj potom nestarala, starala se o to vlastně její matka. To jsem si říkala: Pane Bože proč? Proč jim a proč nám? A to mně drželo jako docela dlouho, tak půl roku, půl roku určitě. Ale popovídat jsem měla kdy, plakat jsem měla kde. Dobrý. 5. Co vám v tom období pomáhalo nejvíce? Rozhodně mi pomohla ta holčička té kamarádky, jenom to, že jsem s ní jako mohla bejt a vidět tam to mrně a taky jakoby si vyzkoušet, že jsem máma a to si .. ve vztahu s tím, že jsme byli samy a také jen takový ten pocit, že jsme samy dvě. Tak to bylo vlastně hrozně hezký. Tím jsem si něco sytila a myslím si, že jsem také dost četla, nebyla to odborná literatura rozhodně a byla jsem dost sama, jakože chodila jsem na procházky, jezdila jsem, začala jsem jezdit na kole, hodně sama a mám jedno jako takové jako ... místo u řeky, nebo v Radotíně, kde jsme bydleli, pak jsem se odstěhovala, tak tam jsem chodila truchlit, brečet ... a tak. Takže tam jsem jako to šumění vody a všechno, takže to bylo a jestli, a už je to třeba otázka jiná nebo jakoby jestli ten rituál, jestli už může být to. Tak a ty kočky. Jakože nějak jako pocit bezpečí, nějaké jako fyzické blízkosti, pocit, že jsem sama a nejsem sama a ta příroda a teda i ten Pán Bůh, i jakože vlastně v kostele i jako člověk, já jsem protestant, jsem z československé husitské církve a žádné masírování nějakýma dogmatama, to my nemáme, takže jako žádný tlak nebo nějaké výčitky, jako naopak, spíš jako přijetí od toho faráře, takže v tomhle tom také jako dobrý. Takže to jako i duchovní stránka tohoto. 6. Co byste bývala potřebovala? Co Vám chybělo? Rozhodně teda úplně jiný přístup od gynekologa na tom začátku a jestli potom třeba s tím gynekologem, jako za prvé říct to nějak</p>	<p>tak...“E(381) „trvalo to dýl a řekla bych, tak jako půl roku, rok, jako než jsem to v sobě jakoby uzavřela nebo tak do roka“E(385) „Rozhodně mi pomohla ta holčička té kamarádky, jenom to, že jsem s ní jako mohla bejt a vidět tam to mrně a taky jakoby si vyzkoušet, že jsem máma“E(399) „že jsem také dost četla... byla jsem dost sama, jakože chodila jsem na procházky, jezdila jsem, začala jsem jezdit na kole, hodně sama a mám jedno jako takové jako ... místo u řeky,... tak tam jsem chodila truchlit, brečet ... a tak“E(406) „pocit bezpečí, nějaké jako fyzické blízkosti, pocit, že jsem sama a nejsem sama a ta příroda a teda i ten Pán Bůh... i duchovní stránka tohoto.“E(416) „úplně jiný přístup od gynekologa... opečování od toho doktora, si myslím, že mně asi chybělo.“E(426)</p>	<p>Doba truchlení. Pomoc při vyrovnávání se s potratem. Období truchlení. Oblíbené místo na truchlení. Pomáhající faktory při smutnění. Nenaplněná očekávání od zdr. Péče.</p>	<p>Jako kdyby součástí truchlení bylo i znovuobjevování sama sebe. Je zajímavé, že má přednost příroda před lidmi, pocit bezpečí a klidu je intenzivnější. Jen mne napadá, jestli by jakýkoli jiný</p>
--	--	---	---	--

<p>420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457</p>	<p>úplně jinak, než jak to jako sdělil, třeba i po tom vyšetření, třeba prostě si sednout a tak nějak si popovídat a přímo tam nabídnout nějakou psychologickou péči, prostě nebejt vyhozená z ordinace, jako tady máte ležadlo, připravte se na operaci, nazdar. Tak v ten okamžik. Tak to jo, to bych, to mi chybělo, to mi chybělo hodně nebo nějaké aspoň opečování od toho doktora, si myslím, že mně asi chybělo.</p> <p>Informace?</p> <p>Informace na začátku toho těhotenství, to určitě, a to je asi všechno.</p> <p>7. Co Vám naopak nedělalo dobře?</p> <p>Takový to, že se na Vás někdo podíval a měl slzu v očích a vyhýbání se pohledu.</p> <p>To znamená takové to politování?</p> <p>Jako litování mně nebo když někdo nedokázal zpracovat sám, jakoby sám nebo nevěděl, jak má se mnou najednou mluvit, v tom jsem byla trochu vorachlá, takže jsem to jako shodila, jo, ale nebo vyhýbání od kolegů v práci, i teda třeba v tý škole, že se Vám radši vyhli, že nemají o čem mluvit nebo, že se Vám radši vyhnou i třeba bez pozdravu nebo jako lehmý pozdrav a rychlé zmiznutí, protože oni jako nevědí, jestli co můžou vědět, nevědět, jak mají reagovat. Tak tohle bylo nepříjemný. Pak takové to trumfování se, ta drbárna, kdo je na tom hůř a tak, to ta tchyně, že prostě jsme to všude rozhlásili a vlastně, že ta sestřenka vlastně že vyhraje, že to jako nebude nejstarší vnouče nebo pravnouče v rodině, jako. To mně hrozně vadilo a mně vadilo, že že je to takhle na ... jinak asi dobrý.</p> <p>8. Za jakých okolností se Vám dařilo dostávat ze sebe (těžké) emoce?</p> <p>Za jakých okolností? Když jsem byla sama. Když jsem byla sama a případně s kočkami, mám takový to, že brečím do polštáře a koušu to sama v sobě. Takže tak.</p> <p>9. Zkusila jste nějaký rituál? Pokud ano, mohla byste ho popsat?</p> <p>Zkusila. Už si přesně nepamatuji a vím, že jsem něco házela do řeky a vím, že jsem něco spálila, nevím co to bylo a něco ve vztahu, to samý jsem vlastně už dělala i po tom, já si to nepamatuji, ale vím, že jsem něco spálila, že tam byla, že tam byla</p>	<p>„Informace na začátku toho těhotenství“E(428)</p> <p>„že se na Vás někdo podíval a měl slzu v očích a vyhýbání se pohledu.“E(432)</p> <p>„Jako litování mně nebo když někdo nedokázal zpracovat sám, jakoby sám nebo nevěděl, jak má se mnou najednou mluvit... vyhýbání od kolegů v práci“E(437)</p> <p>„Tak tohle bylo nepříjemný. Pak takové to trumfování se, ta drbárna, kdo je na tom hůř a tak“E(442)</p> <p>„Když jsem byla sama. Když jsem byla sama a případně s kočkami“E(450)</p>	<p>Informace.</p> <p>Nepříjemné reakce od okolí.</p> <p>Nepříjemné reakce od okolí.</p> <p>Nepříjemné reakce od okolí.</p> <p>Spouštěče emocí.</p>	<p>přístup byl dost dobrý?</p> <p>Věřím, tomu, že pro lidi, kteří se po informacích shánějí je jich dostatek, možná jde spíše o pocit, že někdo ví jak mi je. Právě s ohledem vnímání potratu společností, je dost těžké pro okolí být ohleduplný a zároveň empatický. Možná také potřebují slyšet, co jo a co ne.</p> <p>Jistě to nikdo nedělá s cílem ublížit, možná chce odlehčit situaci, ale neví...</p>
--	---	--	--	---

<p>458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495</p>	<p>sůl a nějaký ubrousek. Pamatuji si, že jsem něco balila, sůl s něčím, co jsem dala do ubrousku a s něčím už jako spáleným a to jsem potom hodila jakoby do vody, z toho mého místa, kde jsem jako tak truchlila a vím, že jsem několik dnů to nosila jakoby s sebou, že až budu mít dost času na to, jako zajít tam na to místo a nikdo tam nebude, nikdo tam nebude rušit a nechat to jako po té vodě, teď nevím, jestli jsem spálila větvičku nebo co, něco, něco, co mělo vztah k tomu mému a nebyla to mateřská zpráva, to nebyla, ale nevím, něco. Možná papír, na kterém jsem si napsala emoce nějaké svoje, ten jsem spálila a dala do toho ubrousku s tou, už nevím, proč se solí, no, to je jedno, nevím a to jsem pak udělala ... a bylo mi fajn.</p> <p>Měla jste to takhle pro sebe jako zdůvodněné, že to jako odplouvá ten smutek nebo co to bylo?</p> <p>Bolest, bolest odplouvá. Smutek, smutek asi je pořád a (vzdech) a teď už to spíš, jako že brečím, ne, že by mně to bylo jako líto nebo že by mně něco trápilo, ale a prostě tak to je. Teď je to něco jako dřevo a nevím jako. Víím, že bych žila teďka vlastně úplně jiný život a nevím, jestli lepší nebo horší, to vůbec jako nevím, ale věděla bych, co se ze mě narodilo, věděla bych ten genetický klon. Tu mixáž a hlavně mně to mrzí do teďka, že jsem to neviděla, že kdyby existovalo něco jako, nevím, možná fotka na počítači jenom, jakože OK potrat, jo, a vypadalo by to takhle, tak to možná by bylo lepší, nevím. Že by člověk mohl jako plakat (pláče) nad něčím jako konkrétním.</p> <p>10. Nechala jste si na své nenarozené dítě nějakou památku?</p> <p>Jako úmyslně, vlastně ne, já jsem dostala od klientky, když jsem byla těhotná, takové ty pletené bačkůrky, botičky jako čínské a jeden čínský obleček bavlněný na miminko, je to z Číny, ale oblíkají se do toho normální miminka a ty botičky, ne ty botičky jsme vlastně koupili na nějakém dobročinném bazaru a tady ten obleček, to asi někde je, ne, nemyslela jsem to tak, jako že bych si to nechávala jako na památku, ale už nevím, kde to mám, po všech těch stěhováních, ale a jakože, až se bude hodit, tak to vytáhnu a bude. Jako vzpomínku na to, jako na to mimčo, vlastně jako myslím, že nemám nic schovaného.</p> <p>11. Jste věřící. Pomáhala Vám nějak Vaše víra ve zvládání té ztráty?</p>	<p>„Pamatuji si, že jsem něco balila, sůl s něčím, co jsem dala do ubrousku a s něčím už jako spáleným a to jsem potom hodila jakoby do vody, z toho mého místa, kde jsem jako tak truchlila a vím, že jsem několik dnů to nosila jakoby s sebou... nechat to jako po té vodě“E(464)</p> <p>„Bolest, bolest odplouvá. Smutek, smutek asi je pořád“E(472)</p> <p>„kdyby existovalo něco jako, nevím, možná fotka na počítači jenom, tak to možná by bylo lepší, nevím. Že by člověk mohl jako plakat (pláč) nad něčím jako konkrétním.“E(482)</p> <p>„pletené bačkůrky, botičky jako čínské a jeden čínský obleček bavlněný na miminko,“E(486)</p>	<p>Rituál.</p> <p>Konec rituálu. Emoční doprovod konce rituálu.</p> <p>Potřeba konkrétní podoby dítěte k truchlení.</p> <p>Památka na mimi.</p>	<p>Možná byl rituál tak trochu uspěchán, jestli už si nepamatuje, o co přesně šlo, je aby už bolest odplula..</p> <p>Zajímavé. Bolest by jistě byla silnější, možná by to pomohlo k intenzivnějšímu odtruchlení.</p>
--	--	---	---	--

496	Ano			
497	Měla jsem vztek, hroznej vztek a zároveň jsem pokládala takové ty	„Ano...Měla jsem vztek, hroznej vztek a zároveň jsem	Víra.	Zajímavé, že pro
498	otázky Pánu Bohu : Proč my, proč já? A modlila jsem se za to	pokládala takové ty otázky Pánu Bohu : Proč my, proč	Vztek na Boha.	věřící není vnímaná
499	miminko nebo něco, i když to bylo pár dní více méně, takže jako ne	já?“E(498)		podpora Boha
500	za človíčka, ale vlastně, já chodím do kostela tak jako jednou			silnější?
501	tejdně, když nezaspím a já jsem jako farářské dítě, že všude okolo			
502	jsou faráři a nechodím teda k nikomu z rodiny a tak tam to bylo	„oni sice kážou o něčem třeba úplně jiným a něco	Vnímaný smysl kázání.	
503	takový, že jakože při těch kázáních, oni sice kážou o něčem třeba	prostě stáhnete do sebe jako, něco Vás osloví a to jako		
504	úplně jiným a něco prostě stáhnete do sebe jako, něco Vás osloví	vezmete k sobě, že jako že je hladivý“E(505)		
505	a to jako vezmete k sobě, že jako že je hladivý, že tak jako takovou			
506	víru, dál víru do budoucna, že bude jako dobře, tak tohle. Že bych			
507	v něco speciálně věřila? Bibli, to ne a ta knížka.. Proč se zlé věci	„... na tom porodním oddělení, tak tam jsem cítila, že	Víra.	
508	stávají dobrým lidem, tak vlastně je ... autorem, kterému umíralo	nejsem sama, že jsem jako v bezpečí. Je tam Pán Bůh,		Není to spíše
509	dítě a oni byli také věřící, tak to tam popisoval, jako přes, jako tak	je!“E(515)	Osobnostní změny po potratu.	uzavřením se, jako
510	jako amerikanisticky, což mně úplně nesesedělo, ale i v tom bylo	„No, možná se ze mě stal větší cynik, nebo		bych cítila takové
511	vlastně nějaké teologično nebo teologično mixlé s psychologii,	ranař“E(517)		„zahořklo“.
512	takže a také svépomocno. Takže vlastně takhle taky. A měla jsem			
513	pocit, že nejsem sama, to jsem vlastně měla i v tý poro.. nemocnici			
514	... na tom porodním oddělení, tak tam jsem cítila, že nejsem sama,	„nemám tabu, od té doby nemám vlastně tabu, mluvím	Vztah k tabu.	Trochu se tím
515	že jsem jako v bezpečí. Je tam Pán Bůh, je!	otevřeně se vším, i o poměrně intimních		člověk může
516	12. Změnilo se ve Vašem životě po potratu něco?	záležitostech“E(524)		vystavit nepříteli. Jít
517	No, možná se ze mě stal větší cynik, nebo ranař? Jakože jako, byl			se svou kůží na
518	to masakr, bolelo to strašně duševně i fyzicky a nemám ráda ještě			trh...také znamená
519	víc, od té doby, já jsem možná byla ranař pro okolí i tak, ale			provokovat
520	nemám ráda takové ty vztahy na oko, takové, že se na sebe			
521	budeme sladce usmívat a navzájem se hrozně nenávidíme, tak to			
522	jako úplně nesnáším a budem chodit kolem něčeho o čem se			
523	nehovoří, nemám tabu, od té doby nemám vlastně tabu, mluvím			
524	otevřeně se vším, i o poměrně intimních záležitostech nebo o všem			
525	otevřeně, s kýmkoliv a pokud to zrovna není debil, který mě			
526	nějakým způsobem šve, tak jsem si říkala, že jako o tom potratu			
527	budu mluvit a nevadí mi tím případně šokovat okolí a protože			
528	prostě o tom prostě chci mluvit otevřeně a jsem hrozně ráda ...			
529	tady jsem, že prostě jako byla bych ráda, kdyby to někdo jako	„bych ráda, kdyby to někdo jako zužitkoval nebo aby to	Význam účasti na výzkumu.	
530	zužitkoval nebo aby to přestalo být tabu mezi ženskýma. Takže asi	přestalo být tabu mezi ženskýma.“E(530)		
531	tohle.			
532	Co znamená, že nemáte tabu, co to vlastně pro Vás znamená?			
533	Co Vám to dává?			

<p>534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571</p>	<p>Jako se zbavení falešného pocitu takového, budeme si hrát na hrozně křehké bytosti, já nemám ráda právě takovou to, já vím, že v tomhle tom jsem ranař a že já mám kolegyně, které prostě občas utíkají, když já začnu mluvit a tak jakože pro mne do určité míry jakoby ztráta intimity, možná. Tak tohle možná jsem tím myslela, možná, že nevadí mi o tom otevřeně mluvit a vím, že spouště lidem jako z toho někdy, že to jsou třeba křehčí bytosti nebo tam mají to tabu, o čem nechtějí mluvit nebo nechtějí se bavit do detailů, já je netlačím, jakmile někdo řekne, že mu to není příjemný nebo když bychom se takhle s někým o tom bavili, tak spíš jako to mám tak, že se ptám nebo ptej se mně ty, co chceš jako slyšet a já odpovím a abych jako já neřkala něco, co on slyšet třeba nechce...</p> <p>A je tedy možné, dá se tomu rozumět, že i ten vývoj po tom potratu, kdy možná tam přicházelo už to odtabuizování, že to pro Vás otevřelo i tu cestu manželovi jasně dávat najevo Váš postoj, který jste dřív neprojevovala?</p> <p>Kupodivu vůči okolí jsem se tabu zbavila a u nás v manželství tabu spíš narůstalo, že jsme o tom potom nemluvili vůbec.</p> <p>Ne, nemyslela jsem mluvit o tom potratu, ale že najednou jste začala ukazovat na věci, které Vás dráždily, které Vám říkal on..</p> <p>To bylo až po zlomenině té nohy. Že jsem měla čas přemýšlet, že to těhotenství a ten potrat bylo spíš jako překvapivý pocit, já tady s tím samcem to dítě nechci, to bylo hrozně jako zajímavý a jakoby zisk z toho, to jsem stejně moc nechtěla poslouchat, protože jsem si říkala, jsem vdaná a stejně mně nic jiného nezbyvá, než s ním jako být a pak vlastně, ale byl to možná prvotní impuls nad tím, jako vůbec, jako zamyslet se nad tím, co mi v tom manželství vadí, nevadí a potom teda ta zlomená noha na to možná navázala po roce, je to možné, tu souvislost nevylučuji.</p> <p>13. Měla jste nebo máte po potratu nějaké fyzické či psychické potíže?</p> <p>Fyzické, změnila se mi teda menstruace, ale nevím, jestli je to potíže nebo není to potíže, jako je bolestivá úplně stejně, možná trochu víc, než byla a o tomto tématu vlastně nevím, prostě jsou tam ty krevní sraženiny, které jsem dřív jako nemívala a občas, když člověk se sprchuje tak to je docela jako šok, když něco vyletí</p>	<p>„zbavení falešného pocitu takového, budeme si hrát na hrozně křehké bytosti“E(535)</p> <p>„Kupodivu vůči okolí jsem se tabu zbavila a u nás v manželství tabu spíš narůstalo,“E(552)</p> <p>„to těhotenství a ten potrat bylo spíš jako překvapivý pocit, já tady s tím samcem to dítě nechci, to bylo hrozně jako zajímavý a jakoby zisk z toho“E(559)</p> <p>„prvotní impuls nad tím, jako vůbec, jako zamyslet se nad tím, co mi v tom manželství vadí, nevadí“E(563)</p>	<p>Tabu.</p> <p>Tabu vůči okolí a vůči partnerovi.</p> <p>Vývoj pohledu na vztah s partnerem.</p> <p>Potrat jako prvotní impuls k přemýšlení o vztahu.</p>	<p>Už nejsme křehké bytosti? Jsme opravdu tak silní?</p> <p>Proč tak zanevřeno na manžela? Protože dostatečně nesdílel? Byla jeho vnímaná podpora slabá? Nebo se také stal jedním z „viníků“?</p>
--	---	---	--	---

<p>572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609</p>	<p>a pořád jako nevím, jestli je to normál, ale gynekolog řekl, že jako to není problém, tak nevím, nějak moje tělo začalo nějak jako jinak reagovat. Psychické potíže, myslím si, že už nemám. Je možné, že je zase někdy budu mít, až na ty flashbaky, co jsem jako měla. Naposled to tedy bylo někdy před tou mou zlomenou nohou. 2008, 9? A podle mýho, pokud jako někdo, jako myslím si, že je určitě nějaké místo, které, do kterého jako, kdyby se někdo střelil, tak mně složí, ale já teďka nevím, jaký to je konkrétní místo, ale určitě to by byla jako rychlá smrt, teda taková, jako že na rozsypání, asi jo. Anebo nedokážu si představit, co by to muselo bejt, myslím si, že bych si to spíš jako odpáčkovala já, ale je možné, že prostě něčím by mě mohl střelit. Nevím, někdy jsem ještě slyšela, že některé mámy si uvědomují, kolik třeba jakoby tomu dítěti mělo být nebo v nějakých takových vzdálených, takže občas radši ... Takže, toho jako jediného se trochu bojím. Jo a teďka se jakoby bojím, jako my se snažíme asi tři čtvrti roku o mimčo, nějak to nejde, i když partner je v pořádku a já se tak jako trochu bojím, aby to šlo. Ale ze sportu nedělám úplný maximum, ale už je to plánovaný, si zkoumáme plodné, neplodné dny a tak, ještě tam je spousta věcí, které můžeme jako doladit, také usměrnit a uvidíme. Tak to jako jediný, tak jako bojím se bejt, bojím se bejt těhotná a bojím se toho zklamání, co by přišlo potom, to jo. ...Ale vlastně se hrozně těším na těhotenství.</p> <p>14. Jak jste vnímala přístup zdravotnického personálu k Vám? Jaká byla Vaše zkušenost se zdravotní péčí?</p> <p>No tak, ten doktor byl, ten, který vlastně jakoby sděloval mi diagnózu nebo vůbec mně vyšetřoval, tak ten byl strašný a nevím, jestli to vyšetřovali, došetřovali, byl to anonymní dotazník, já jsem se snažila o tom jako psát, takový jako popis a v hlavě jsem měla jeho popis a hodinu služby a datum služby, to bylo tak všechno, co jsem na něj měla a doufám, že to teda jako schytl, to bych mu přála a ta sestra ten den taky nebyla příjemná, ta co tam teda byla a zbytek si myslím, že to bylo všechno super. Jako včetně i toho doptávání se u toho gynekologa i u tý má doktorky. Gynekolog řekl vlastně, co máme dělat, jako abychom se teda v tom nehňáhali nebo jakože gynekolog mi řekl : Život jde dál a že to bude hezký...nebo jako zásobujte se hezkými pocity, to bylo hrozně prima a dál byl na mně usměvavý, úžasný a a ta moje obvoďačka,</p>	<p>„tak nevím, nějak moje tělo začalo nějak jako jinak reagovat.“E(574)</p> <p>„A podle mýho,... že je určitě nějaké místo, které, do kterého jako, kdyby se někdo střelil, tak mně složí, ...to by byla jako rychlá smrt, teda taková, jako že na rozsypání“E(580)</p> <p>„Gynekolog řekl vlastně,... Život jde dál a že to bude hezký...nebo jako zásobujte se hezkými pocity, to bylo hrozně prima... a ta moje obvoďačka, že mi nabídla psychologickou pomoc, jestli bych ji potřebovala, tak to bylo hrozně hrozně fajn.“E(611)</p>	<p>Fyzické změny po potratu.</p> <p>Vědomí vlastní zranitelnosti.</p> <p>Reakce lékaře. Naplněná očekávání od lékařské péče.</p>	<p>Tady vnímám velkou křehkost, ale i obavy i ni, napadá mne, že potratem začala nová fáze přerodu a ještě bude pokračovat.</p> <p>Ještě asi bude třeba hodně opory, aby se dařilo popasovat se s celou situací.</p>
--	---	--	--	--

610 611 612 613 614 615 616 617 618	<p>že mi nabídla psychologickou pomoc, jestli bych ji potřebovala, tak to bylo hrozně hrozně fajn. Děkuji. A jenom ještě kupodivu jsem neměla jakoby potřebu vyhledávat žádné servery a žádné jakoby věci jako navenek nebo i nějakou svépomocnou skupinu, tohle mně vůbec nenapadlo Taky je pravda, že na rozdíl od lidí, které jako do tyhle vlastně se do toho stavu se dostanou vyhledávají proti nim jste veliký prostě je cítit veliké zázemí to tam bylo hodně reakcí</p>	„jsem neměla jakoby potřebu vyhledávat žádné servery“E(614)	Nezájem o on-line podporu.	
---	--	---	----------------------------	--

Č.r.	Transkript	Klíčové citace	Téma	Interpretace	
1	Participantka F				
2	Jak jsi prožívala potrat? Kdy se to stalo a jak se to stalo?				
3	No, stalo se to v devátém tejdnu těhotenství a já jsem si hlavně	„stalo se to v devátém tejdnu těhotenství“F(3)	Kdy proběhl potrat	Přeladění na představu „budeme mít dítě“ už bylo v plném proudu.	
4	nepřipouštěla, že se ti někdy může něco takového stát. Vzhledem	„já jsem si hlavně nepřipouštěla, že se ti někdy může něco takového stát...já jsem chodila naprosto v klidu. Že je všechno v pořádku“F(7)	Připouštění si možnosti potratu.		
5	k tomu, že se to stalo ségře, tak jsem si říkala, že máme vybráno.				
6	A na každou kontrolu já jsem chodila naprosto v klidu. Že je				
7	všechno v pořádku a tohleto bylo zrovna, že jsem šla na klasickej				
8	další ultrazvuk a ona mi měla dát už těhotenskou kartičku, ještě mi				
9	to vypisovala sestřička, ptala se mě : Jak vám je.. , já jsem říkala :				
10	Blbě.. a ona : No, tak to je skvělý, to bude všechno v pořádku. Pak				
11	jsem začali řešit ten GENNET a tyhle věci.. A pak jsem šla na				
12	ultrazvuk a doktorka, že mám nějak zakloněnou dělohu, že to tam				
13	nějak blbě vidí.. a teď já si v tu chvíli říkala, takhle to přesně				
14	začínalo u ségry, tu zakloněnou dělohu, tak už to znám, to budu				
15	ložit po čtyrech, aby se to zase spravilo. Tak jsem se sama pro				
16	sebe vlastně tomu smála. Pak jsem si říkala, dopřic, už to trvá				
17	nějak dlouho. A teď ta doktorka říká : Tak teď už to vidím, ale	„A teď ta doktorka říká : Tak teď už to vidím, ale nevidím tam srdeční akci. Navíc ta moje doktorka je fakt skvělá. Já jsem v těhle věcech fakt racionální. Říká : Tak je to v prdeli.. Ale nějak jsem si to v tu chvíli emočně nepřipouštěla. A ona říká, že je potřeba, aby to viděl ještě někdo další. A kde chci родit, že by mě poslala rovnou do té nemocnice. Jsem jí říkala, že родit budu asi v Plzni.. Tam že mě nepožene, tak do Motola. Furt mě to nějak nedocházelo. Jsem si říkala, že to třeba ještě nějak půjde. A ona mi říkala, že i kdyby to nějak blbě dopadlo, že je nejlepší, aby to rychle ukončili. A já vlastně ani nevěděla, co to znamená. V tu chvíli jsem se na to ani neptala, nevěděla jsem vlastně, na co se mám ptát. Pak jsem jela tím autobusem, já chodím do Dejvic a odtud autobusem do Motola, což je moje trasa do práce a vím, že jsem měla jako ruce na břicho a tak jsem mu jako domlouvala, ať se mu to srdíčko rozběhne nebo prostě tak něco.. No a přijela jsem do Motola a tam ty sestřičky, byly asi čtyři hodiny, proč že mě doktorka posílá takhle pozdě. Já na to, že mě se stalo to a to a to ony byly zase hrozně milý, ježíš, to je nám líto a to my vás vezmeme hned. A opravdu tam sedělo asi pět ženskejch v tý ambulanci a já tam seděla třeba minutu a hned mě vzali. A tahle doktorka, ta byla tak jako hrozně milá, ale jako dopředu mi řekla,	„A teď ta doktorka říká : Tak teď už to vidím, ale nevidím tam srdeční akci...Furt mě to nějak nedocházelo. Jsem si říkala, že to třeba ještě nějak půjde...nevěděla jsem vlastně, na co se mám ptát“F(28)	Reakce lékařky. Odstřihnutí od reality. První reakce na informace o možném konci těhotenství.	Ledová sprcha, vypnutí, zmražení celého fungování člověka – přirozená obrana, fáze šoku.
18	nevidím tam srdeční akci. Navíc ta moje doktorka je fakt skvělá. Já				
19	jsem v těhle věcech fakt racionální. Říká : Tak je to v prdeli.. Ale				
20	nějak jsem si to v tu chvíli emočně nepřipouštěla. A ona říká, že je				
21	potřeba, aby to viděl ještě někdo další. A kde chci родit, že by mě				
22	poslala rovnou do té nemocnice. Jsem jí říkala, že родit budu asi				
23	v Plzni.. Tam že mě nepožene, tak do Motola. Furt mě to nějak				
24	nedocházelo. Jsem si říkala, že to třeba ještě nějak půjde. A ona				
25	mi říkala, že i kdyby to nějak blbě dopadlo, že je nejlepší, aby to				
26	rychle ukončili. A já vlastně ani nevěděla, co to znamená. V tu				
27	chvíli jsem se na to ani neptala, nevěděla jsem vlastně, na co se				
28	mám ptát. Pak jsem jela tím autobusem, já chodím do Dejvic a				
29	odtud autobusem do Motola, což je moje trasa do práce a vím, že				
30	jsem měla jako ruce na břicho a tak jsem mu jako domlouvala, ať se				
31	mu to srdíčko rozběhne nebo prostě tak něco.. No a přijela jsem do	„jsem měla jako ruce na břicho a tak jsem mu jako domlouvala, ať se mu to srdíčko rozběhne nebo prostě tak něco..“F(31)	Mluvení k miminku.	Uvědomění si ztráty kontaktu s miminkem je silně bolestivé...potřeba aspoň dotýkat se ho přes břicho je trochu ulevující.	
32	Motola a tam ty sestřičky, byly asi čtyři hodiny, proč že mě				
33	doktorka posílá takhle pozdě. Já na to, že mě se stalo to a to a to				
34	ony byly zase hrozně milý, ježíš, to je nám líto a to my vás				
35	vezmeme hned. A opravdu tam sedělo asi pět ženskejch v tý				
36	ambulanci a já tam seděla třeba minutu a hned mě vzali. A tahle				
37	doktorka, ta byla tak jako hrozně milá, ale jako dopředu mi řekla,				
38					

<p>39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76</p>	<p>že je malá pravděpodobnost, že by tam najednou tu srdeční akci viděla, no. Takže to jsem si říkala, že je to opravdu asi v háji a navíc, co kdyby najednou to tam bylo, ale hodinu mu to srdíčko nebylo, tak jsem si říkala, že je to na prd. A už to bylo celý divný. Jo, a to bylo teda, to se mi potom vybavovalo zpětně, že ta doktorka byla sice skvělá, ale když ti dělá ten vaginální ultrazvuk, to zrovna jí zazvonil telefon a ona ho vzala a mluvila s nějakou kámoškou, teď tam měla ten ultrazvuk otočený, že já jsem ho viděla a teď mluvila s tou kámoškou a jen zakroutila hlavou. Já čuměla na ten ultrazvuk, viděla jsem to, že ta tečka, která ještě před dvěma tejdnama blikala, že nic. No a tak mi řekla, že je potřeba to ukončit. To už jsem se teda zeptala, co to znamená a to byl čtvrtek odpoledne a ona, že v pátek mám nastoupit do Motola, že mi udělaj kyretáž, a tak. Já jako, že hned zejtra? A ona, že co bych chtěla, proč ne? To už se nerozběhne, je lepší to vyřešit hned. A to je fakt, v tu chvíli jsem si říkala, jako jo. Prostě víkend někde čekat, prostě tohle je fakt na hovno. Ale pořád jsem řešila tu situaci, která byla, jo. Nějaký odběry krve, vyšetření, nějaký takový věci. A ještě jsem jí říkala, co se stalo ségře a ona to tak nějak komentovala, proč to nechali dojít tak daleko. A pak mi říkala, že je to jasný, dojděte si pak na genetiku, to neřešte, i kdyby vám vaše doktorka řekla, že to ještě jednou zkusíte, tohle je indikace k tomu, abych si na tu genetiku zašla. No, jela jsem zpátky tím autobusem, to už jsem cejtla, že mi vlhnou oči, to už mi to pomaličku začalo docházet a furt jsem si říkala, že v autobuse brečet nesmím. A pak jsem přišla domů a jakmile jsem strčila klíč do zámku, tak jsem začala bulet, že jo.. Skočila jsem na postel a tam Ukrajinci za oknem, protože mi zrovna zateplovali barák. Do prdele, nechte mě být, jsem zatáhla závěsy a strašně jsem brečela, strašně. Samozřejmě jsem jako první volala Lukášovi, jsem věděla, že všichni jsou jak na trní, našim i Lukášovi jsem říkala, že jdu na tu kontrolu a on to vůbec nechápal. On jako : Počkej, co jako, já tomu nerozumím.. Víš, jako, jemu vůbec nedošlo, že se něco takového vůbec může stát ten byl v tak těžkým šoku a řek mi, že hned přijede. A my to máme tak, že já bydlím na Břevnově a on bydlí v Plzni a vidáme se o víkend, jednou za tejdna, jednou za čtrnáct dní. Říká : Já přijedu! A jak já funguju fakt racionálně, říkám, nejezdí, já si zejtra sbalím tašku a pojedu do Motola.. Né, já</p>	<p>„ta doktorka byla sice skvělá, ale když ti dělá ten vaginální ultrazvuk, to zrovna jí zazvonil telefon a ona ho vzala a mluvila s nějakou kámoškou, teď tam měla ten ultrazvuk otočený, že já jsem ho viděla a teď mluvila s tou kámoškou a jen zakroutila hlavou. Já čuměla na ten ultrazvuk, viděla jsem to, že ta tečka, která ještě před dvěma tejdnama blikala, že nic.“F(49) „tak mi řekla, že je potřeba to ukončit...mám nastoupit do Motola, že mi udělaj kyretáž,...To už se nerozběhne, je lepší to vyřešit hned.“F(54)</p> <p>„jela jsem zpátky tím autobusem, to už jsem cejtla, že mi vlhnou oči, to už mi to pomaličku začalo docházet a furt jsem si říkala, že v autobuse brečet nesmím.“F(63) „jakmile jsem strčila klíč do zámku, tak jsem začala bulet,...jsem zatáhla závěsy a strašně jsem brečela, strašně“F(67) „jsem jako první volala Lukášovi...on to vůbec nechápal...On jako : já tomu nerozumím...ten byl v tak těžkým šoku a řek mi, že hned přijede“F(73)</p> <p>„říkám, nejezdí,...Né, já přijedu, já chci být dneska s tebou. Já zase, že to zvládnou a on, že je mu jedno, jestli to zvládnou, že on to nezvládne, proto že</p>	<p>Chování lékařky. Vizuální informace o potratu.</p> <p>Informování lékařky o dalším průběhu.</p> <p>Uvědomování si situace. Fyzické projevy.</p> <p>Spouštěč emocí.</p> <p>Reakce partnera na informaci o potratu.</p> <p>Reakce partnera na informaci o potratu. Reakce partnera-vnímaná jako silná podpora.</p>	<p>Hodně nepřijemná zkušenost v tak citlivém okamžiku...divím se, že se neozvala, ale uvědomuji si jaký asi musí být respekt k doktorům v takovém okamžiku...jako kdyby záleželo na nich, jestli to mimi bude v pořádku nebo ne..</p> <p>Je zajímavé jak plíživě se ta bolest a smutek přibližují...že to člověk nejdřív „nevidí“, ale začíná postupně tušit, ale ještě pořád to dokáže ovládat. a až když si řekne, tak se to spustí... Reakce partnera je podobná reakci participantky...</p> <p>Krásná reakce od partnera, dovolí partnerce oddat se</p>
--	---	---	---	---

<p>77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114</p>	<p>přijedu, já chci být dneska s tebou. Já zase, že to zvládnou a on, že je mu jedno, jestli to zvládnou, že on to nezvládne, proto že přijede. Což mě samozřejmě jako pomohlo, ale zároveň jsem začala bulet ještě víc. Je to fakt, je to naše společný a najednou to končí. A vlastně ségře, mámě a tátovi jsem poslal jenom esemesku, protože jsem nemohla vůbec mluvit. Pak mi volala máma, ta byla úplně jako špatná, ta plakala strašně a takže jsem vlastně spíš uklidňovala já tu mámu, což bylo takový, no.. Lukáš tady byl z tý Plzně za tři čtvrtě hodiny, byl u mě dřív, než ségra z Holešovic. No a ta noc byla taková na hovno prostě. Ještě vím, že Lukáš.. Lukáš hrozně chrápe, takže já jsem si lehla jako stranou a pustila jsem si nějaký písničky do uší a vím, že tam byla nějaká písnička, že : I killed my baby... a teď v nějakou chvíli jsem si to začala fakt vyčítat. Jsem si říkala, jestli jsem neudělala něco blbě. Protože ještě den předtím, než se tohleto stalo, tak ta velikost odpovídala 8 plus 5 a já měla ten den být 8 plus 6. Takže se to stalo den předtím, nebo že to někde ještě maličko povyrosto a že to fakt bylo hodně čerstvý. Tak jsem si začala vyčítat, že jsem se den předtím, večer, dala coca colu, první za celou dobu těhotenství. Ten večer předtím byl u mě Lukáš, jsme spolu spali, že jo, takže to bylo taky, to byla první Lukášova, že jestli náhodou von tomu neublížil, mě to samozřejmě napadlo taky.. Začala jsem si jako něco vyčítat, pak zas, že ne, že se to asi muselo stát. Ale samozřejmě mě mrzelo to, že mi umřelo mimino a zároveň v tu chvíli jsem si neuměla představit, jak budu fungovat dál. S tím, že my jako jak takle fungujeme na dálku, tak jsme to měli nádherně naplánovaný, že se v červnu přestěhuju za Lukášem do Plzně, to už budu v druhým trimestru, ještě budu nějak dojíždět do tý práce do Motola,, pak na konci srpna půjdu na mateřskou a najednou, víš, co já budu dělat? Že jsem si to neuměla nějak představit, co teda bude dál vůbec. A samozřejmě druhej den, ten Motol a to jsem se úplně vypnula.. To jsem věděla, že teď jako musí dojít k tomu zákroku a furt jsem myslel strašně na ségru. To jsem si říkala, jak je to vlastně skvělý, že to za mě vyřešila příroda, že to za mě neřešej doktoři.. ta ségra, ta musela rozhodnutí udělat sama a ještě to musela, to, porodit. A vím, že v tom špitále jsem se strašně bála toho návratu domů. V sobotu mě vlastně pouštěli a já jsem si přála, aby mě něco bylo, abych mohla zůstat v tý nemocnici</p>	<p>přijede“F(78)</p> <p>„Což mě samozřejmě jako pomohlo, ale zároveň jsem začala bulet ještě víc. Je to fakt, je to naše společný a najednou to končí“F(80)</p> <p>„ségre, mámě a tátovi jsem poslal jenom esemesku, protože jsem nemohla vůbec mluvit“F(82)</p> <p>„Pak mi volala máma, ta byla úplně jako špatná, ta plakala strašně a takže jsem vlastně spíš uklidňovala já tu mámu, což bylo takový, no.“F(84)</p> <p>„pustila jsem si nějaký písničky do uší a vím, že tam byla nějaká písnička, že : I killed my baby... a teď v nějakou chvíli jsem si to začala fakt vyčítat. Jsem si říkala, jestli jsem neudělala něco blbě“F(90)</p> <p>„jsem si začala vyčítat, že jsem se den předtím, večer, dala coca colu...Ten večer ..jsme spolu spali.“F(96)</p> <p>„samozřejmě mě mrzelo to, že mi umřelo mimino a zároveň v tu chvíli jsem si neuměla představit, jak budu fungovat dál“F(101)</p> <p>„jsme to měli nádherně naplánovaný, že se v červnu přestěhuju za Lukášem,... budu nějak dojíždět do tý práce,...pak ...půjdu na mateřskou a najednou, víš, co já budu dělat? Že jsem si to neuměla nějak představit, co teda bude dál vůbec“F(107)</p> <p>„v tom špitále jsem se strašně bála toho návratu domů. V sobotu mě vlastně pouštěli a já jsem si přála, aby mě něco bylo, abych mohla zůstat v tý nemocnici ještě</p>	<p>Spoštěč emocí</p> <p>Oznámení potratu rodině.</p> <p>Reakce maminky...podpora? Nepodpora?</p> <p>Spouštěč emocí. Pocity viny.</p> <p>Hledání důvodu potratu ve vlastním chování.</p> <p>Uvědomění si ztráty. Ztráta miminka...dítěte. Představa budoucnosti.</p> <p>Představa budoucnosti.</p> <p>Strach z návratu domů.</p>	<p>smutku..</p> <p>Už jeden potrat měla sestra v 5.měsíci...asi byla maminka hodně vystrašená...</p> <p>V tak kritických chvílích je člověk hodně precitlivělý a také senzitivní...všechno si bere.. Možná není špatné, zrekapitulovat své kroky..</p> <p>Vnímání potratu jako úmrtí dítěte..</p> <p>Naladění se na očekávání přírůstku a pak najednou ... změna...zase všechno přeházet...</p> <p>Napadá mne touha nic neřešit, jen moci vypnout..</p>
---	--	---	---	---

<p>115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153</p>	<p>ještě dýl.. A na tom oddělení byli nějaký hrozně nepříjemný, tak mě pustili někdy v osam, Lukáš přijel až v devět a já šla tam dolů, jak je ten bazének, tam jsem vlastně hodinu bulela a najednou přišlo to, že jsem fakt cejtla, že v tom bříše nic nemám.. Prázdný.. Tam to bylo asi nejhorší, pak když přijel Lukáš, tak už to zase bylo lepší, už jsme na to byli dva. A hlavně on má takovej osobitej smysl pro humor, takže mi říká jako že co budeme dělat a já na to, že půjdeme na procházku, že nechci bejt v tom bytě, ještě je to malá garsonka a že půjdeme na Ladronku se projít. A já, že tam bude spousta dětí, bylo krásně, ale tak si to prostě dám hned od začátku. Nemůžu se tomu vyhýbat A on, vždycky, když jsme potkali nějaký malý dítě nebo těhotnou ženu, tak říkal : Je tu nepřítel, nepřítel.. ale mě to jako pomáhá do teďka, jo. Vždycky, když vidím těhotnou, tak si říkám, teď už to tak třeba není, ale v těch dvou tejdnech to bylo takový divný, já si řeknu : Ne, to je nepřítel.. A tak to mi pomohlo, no. Pak bylo ještě, pak bylo blbý, když jsem dostala neschopenku, jela jsem s ní do Tábora, k našim a šla jsem cestou od nádraží, kudy jsem šla před dvěma týdny, když jsem jim to jela oznámit a šla jsem si jako hrdě tím městem, že jsem teda těhotná a teď jsem najednou věděla, že je to úplně jiná situace a fakt jako, jak se ti zhroutí všechny ty představy nebo ty plány a fantazie o tom miminku a to všechno.. To bylo jako blbý. Pak už jsem jela za Lukášem do Plzně a to už bylo zase jako dobrý. Jako mě přišly nejhorší ty první chvíle, když jsem poprvý se viděla s Lukášem, když jsem se poprvý viděla s tátou, mámou, v Táboře a když jsem pak poprvý jela do práce, do toho Motola. Tím, že mě to dělali v tom Motole, tak jsem to měla s tím spojený. A pak už ty další, to jsem nějak zvládala líp. A pak, člověk je na to nějak zvyklej, že jsem si furt šahala na to břicho a ono mi hrozně, já jsem měla tu dělohu hned takovou vypouklou, takže jsem najednou věděla, co to bylo, nějakéj devátej tejdne, ale cítila jsem, že je tam něco jinak. Že i ten tělesnej pocit, že byl taky prostě jinej. Připadala jsem si jak vykuchaná někde, ta kyretáž. Teď se mi vybavovaly různé věci z toho špitálu, jo.</p> <p>Na pokoji jsi byla sama?</p> <p>Na pokoji byly tři, jedna holčina tam byla s nějakýma cystami, pak mladá holka, pak se mnou nastupovala na stejnej zákrok ženská, která tam evidentně nebyla po prvý, ale ta tam šla ze svého</p>	<p>dýl“F(115)</p> <p>„tam jsem vlastně hodinu bulela a najednou přišlo to, že jsem fakt cejtla, že v tom bříše nic nemám.. Prázdný.. Tam to bylo asi nejhorší“F(119)</p> <p>„že půjdeme na procházku, že nechci bejt v tom bytě, ... že půjdeme na Ladronku se projít. A já, že tam bude spousta dětí, ... tak si to prostě dám hned od začátku. Nemůžu se tomu vyhýbat. A on, vždycky, když jsme potkali nějaký malý dítě nebo těhotnou ženu, tak říkal : Je tu nepřítel, nepřítel.. ale mě to jako pomáhá do teďka, jo“F(127)</p> <p>„šla jsem cestou od nádraží, kudy jsem šla před dvěma týdny, když jsem jim to jela oznámit a šla jsem si jako hrdě tím městem, že jsem teda těhotná a teď jsem najednou věděla, že je to úplně jiná situace a fakt jako, jak se ti zhroutí všechny ty představy nebo ty plány a fantazie o tom miminku a to všechno.. To bylo jako blbý“F(137)</p> <p>„když jsem poprvý se viděla s Lukášem, když jsem se poprvý viděla s tátou, mámou, v Táboře a když jsem pak poprvý jela do práce“F(141)</p> <p>„ten tělesnej pocit, že byl taky prostě jinej. Připadala jsem si jak vykuchaná někde“F(148)</p>	<p>Odchod z nemocnice. Vnímání fyzických pocitů.</p> <p>Plánování procházky.</p> <p>Reakce na děti a těhotné ženy.</p> <p>Vnímání situace před potratem a po potratu.</p> <p>Spouštěč emocí. Těžké situace.</p> <p>Vnímání sebe po potratu.</p>	<p>Asi ten odchod nedovolil vypnout a srážka s realitou na sebe nenechala čekat</p> <p>Brát věci s humorem léčí a pomáhá..</p> <p>Vidění z jiného úhlu...vzpomínka je silná</p>
--	--	--	---	---

<p>154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191</p>	<p>rozhodnutí. Což pro mě bylo takový nepříjemný, na druhou stranu tím, že ty sestry s náma mluvily jako, tady máte vložku, tady tohle.. a já vůbec nevěděla, co s tím mám dělat.. Takže já jsem se pak opičila po tý paní. To bylo docela fajn, že to, co dělala ona, já jsem dělala taky. A nějak jsem vůbec neměla chuť se tam s těma sestrama bavit, vlastně, když mě pouštěli, jo, přijímala mě strašně milá doktorka, která mi taky doporučila tu genetiku, pouštěla mě pak doktorka, která byla taková nějak divná.. Já jsem se jí ještě ptala na tu genetiku a ona : Co řešíte? Po třech pokusech se posílá na tu genetiku... No ale mě je pětadvacet a obě doktorky mi to doporučily. To já bych vůbec neřešila, to jako ne. Já na to : A jak je to třeba se sportováním? To jsem nevěděla. Jo, jasně, to už můžete i sportovat. Tak jsem po dvou tejdnech, kdy jsem opravdu nic nedělala, jsem chodila akorát na procházky, po dvou tejdnech jsem v práci takhle popotáhla takovej těžkej stůl a hned mi bylo blbě, jako že jsem zase měla pocit, že mi to tam všechno nateklo, takže fakt kráva doktorka.. V tom Motole to bylo nepříjemný, na tom oddělení, ale ta moje doktorka byla skvělá...</p> <p>Jak jsi se cítila po potratu?</p> <p>Jako hned, když jsem se probrala, tak jsem byla ráda, že to mám za sebou. A byla jsem oblblá ještě, protože když přišla kamarádka, co dělá v Motole, tak přišla dvě hodiny po tom zákroku, pak přišla ségra, to jsme si povídaly, ještě jsme nějak vtípkovaly a pak, když odešly, začalo se smrákat, sedm hodin večer a to mi to najednou začalo docházet, to jsem měla takovej pocit toho prázdna, že jsem si šahala na to břicho, že už je to jiný nebo jsem si tak myslela.. Pak se začaly objevovat ty myšlenky, co když to bude napodruhé, protože teď se nám to s Lukášem povedlo asi napodruhé, strašně rychle. Ale aby příště nebyly problémy a že jsem nechtěla bejt úzkostná a teď budu úzkostná, že jsem to chtěla prožívat úplně v pohodě, prostě jet na hory i s břichem, ale teď že se tomu už asi neubráním, že na sebe budu dávat až moc pozor, to že jsem strašně moc nechtěla..</p> <p>Snažili se tví blízcí pomoci ti v té situaci a co proto pro tebe bylo nejdůležitější?</p> <p>Asi od Lukáše tohleto, že si z toho dělal, ne dělal srandu, ale mě strašně pomohlo to, že mě ten první večer, co mi to zjistili a on přijel za mnou, tak si tam jako sednul a říká : To je blbec, to je</p>	<p>„přijímala mě strašně milá doktorka, která mi taky doporučila tu genetiku, pouštěla mě pak doktorka“(F161)</p> <p>„která byla taková nějaká divná...a ona : Co řešíte? Po třech pokusech se posílá na tu genetiku“(163)</p> <p>„když jsem se probrala, tak jsem byla ráda, že to mám za sebou“(F174)</p> <p>„měla takovej pocit toho prázdna, že jsem si šahala na to břicho, že už je to jiný nebo jsem si tak myslela“(F179)</p> <p>Pak se začaly objevovat ty myšlenky, co když to bude napodruhé...aby příště nebyly problémy a že jsem nechtěla bejt úzkostná a teď budu úzkostná, že jsem to chtěla prožívat úplně v pohodě, prostě jet na hory i s břichem, ale teď že se tomu už asi neubráním, že na sebe budu dávat až moc pozor“(F185)</p> <p>„strašně pomohlo to, že mě ten první večer, co mi to zjistili a on přijel za mnou, tak si tam jako sednul a říká</p>	<p>Dobrá zkušenost s lékařem.</p> <p>Špatná zkušenost s lékařem.</p> <p>Úleva po zákroku.</p> <p>Pocity po zákroku.</p> <p>Myšlenky o budoucím prožívání těhotenství.</p> <p>Sdílení s partnerem.</p>	<p>Asi i pocit, že je ve mně něco neživého není příjemný a tak úleva je asi namístě.</p> <p>Strach z budoucnosti...uvědomování si aktuální úzkosti</p> <p>Pocity hněvu vlastně docela</p>
--	---	--	---	---

<p>192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229</p>	<p>blbec.. A já nevěděla, co myslí.. On : Ten malej, vždyť umřel.. A vlastně já si říkala, že je skvělý, že on se na něj jako zlobí, víš. Tak to mi přišlo hodně dobrý. My s Lukášem máme ten vztah takovej zvláštní, my se několikrát rozešli, že jsme spolu od listopadu začali chodit a v lednu jsem otěhotněla.. Jsme se rozhodli, možná trošku blbě, ale jestli se teda to dítě povede, tak dobrý.. A vlastně já jsem zjistila díky tomu, že ho fakt mám ráda a že to za to stojí. Možná, že jsem si někdy říkala, že bych chtěla víc, že by mě třeba objal a nechal mě vyplakat, protože on se tohohle tak trochu bojí, tak to zaobalí nějakým vtípem.. A vím, že jsem jednou měla takovou hodně plačtivou, taková ta sebelítost, co se mně všechno stalo a v naší rodině a Sylvě a že už bysme měli mít nárok, on na to : Nech toho, do toho se zapleteš a nevykotáš.. Já jsem říkala : Ne, chvíli teď, já si v tom chci pořádně, chci plakat, já jsem si poplakala. Takže Lukáš mi pomohl hodně s tím. Jestli si z toho nějak udělal srandu, trochu se naštvál na toho prcka, co v tom je za takový prvek, který ti dal pocit úlevy? To, že on to vnímal, že je to fakt průser, to, že jsem věděla, že on je v tom se mnou.. To, jak ho znáš, tak to je jeho strategie zvládnání těžký situace, to bylo to důležité? To bylo to důležité. To jsem pak věděla, že neříká to : Prosím tě, za tři měsíce to zkusíme znova... Tohle to, to on vůbec neříkal. To já ze začátku nechtěla zkusit tu genetiku, já jsem říkala, že se nechci v tom začít babrat a nechci furt řešit to moje těhotenství, on mi říká : No, neblázni, je ti, kolik ti je, ty doktoři asi o tom něco vědí, že to tak má bejt. Já tam s tebou půjdu a pro mě to není problém a budeme to řešit, protože s tebou chci mít to dítě... Najednou to bylo úplně o něčem jiným, jestli to vyjde – nevyjde, ale najednou to byla naše společná věc. To pro mě bylo strašně důležité a je to do teďka. Jsem si říkala, že jsem těhotná a jsem se do něj fakt zamilovala se vším všudy, těhotenský hormony... Strašně důležité to bylo a je to do teďka. Vždycky, když začnu plakat, tak dá nějakou srandu, šestinedělí a podobně, ale víš, že to není jen tak sranda. Ségra, ta hodně samozřejmě pomohla, ale takovým praktickým způsobem, přinesla tablety do špitálu, abych si tam mohla koukat na nějaký filmy, a tím, jak je to pro ni takový těžký, tak jsme se sešli tři týdny po tom a já, i když jsem věděla, že to</p>	<p>: To je blbec, to je blbec.. A já nevěděla, co myslí.. On : Ten malej, vždyť umřel.. A vlastně já si říkala, že je skvělý, že on se na něj jako zlobí“(F193)</p> <p>„Možná, že jsem si někdy říkala, že bych chtěla víc, že by mě třeba objal a nechal mě vyplakat“(F199)</p> <p>„že on to vnímal, že je to fakt průser, to, že jsem věděla, že on je v tom se mnou“(F210)</p> <p>„já ze začátku nechtěla zkusit tu genetiku, on mi říká : No, neblázni, je ti, kolik ti je, ty doktoři asi o tom něco vědí, že to tak má bejt. Já tam s tebou půjdu a pro mě to není problém a budeme to řešit, protože s tebou chci mít to dítě... Najednou to byla naše společná věc. To pro mě bylo strašně důležité a je to do teďka“(F224)</p>	<p>Očekávání od partnera.</p> <p>Vnímaná podpora od partnera.</p> <p>Těhotenství je společná věc.</p>	<p>chybí...žena se cítí smutná lítostivá, ale hněvu je málo a přináší úlevu...</p> <p>Jsou situace, kde se ukáže, jak to kdo vnímá, cítí a prožívá..</p>
--	--	---	---	--

<p>230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 350 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267</p>	<p>musím nějak filtrovat, abych jí neublížila, tak některý věci z tebe vypadnou, viděla jsem, že jí to nedělá dobře. Tak s tou ségrou se úplně často nevidáme, máma s tím svým přítelem, to je taky to, můj táta je v tom hodně kamennej, tak mi volal hned, jak jsem mu poslala tu esemesku, říkal : Já vlastně nevím, co ti mám říct.. To mi ale úplně stačilo. Já jsem byla strašně ráda za ten telefonát, my si normálně jako nevoláme, jen když je potřeba na něčem se domluvit, tak se sejdeme na kafe. Tak mi volal a já jsem zase bulela. A pak byl taky roztomilej, co měl dělat jinýho, šel se večer trošku opít a pak mi posílal mejly, že seděl ve vinárně se samejma doktorkami ženskýma, říkaly mu všechny možný příběhy, svejch dětí a jak to nakonec vždycky dobře dopadlo, a tak. Ale bylo vidět, jak hoo to hrozně trápí, já mu volala po tom, co jsem ootěhotněla : Tak, už budeš konečně tím dědečkem. A pak podruhé, že to nevyšlo.. To jsou asi fakt mí nejbližší.</p> <p>Cítila jsi potřebu truchlit a jestli ano, měla jsi dostatek prostoru pro truchlení? Tím myslím jako smutnění, odžití smutku.</p> <p>Jo, to jsem měla.. Já jsem taky nevěděla, co po tom zákroku bude nebo nebude a ptal jsem se sestřiček, kdy můžu jít do práce. Klidně v pondělí můžete.. Já to tak brala, že i ty informace od nich nebo od doktorů, ale Lukáš mi říkal : Prosim tě, proč bys chodila v pondělí do práce? A pak jsem volala můj doktorce, mluvila jsem se sestřičkou a ona říkala : My vám napíšeme neschopenku na jak dlouho budete chtít. Minimálně na tejdenn ji vám prostě napíšeme. Abych si odpočinula. Je mi to, fakt, takový pitomý, kdyby mi to nikdo neřek, tak já jsem klidně v pondělí šla do práce.. To by byl průser, to bych fakt asi nedala. Tak já hned v pondělí odjela za mámou do toho Tábora, ona normálně chodila do práce a já si tak poplákávala, vzala mě vždycky na oběd. Já měla takový ty základní potřeby, jídlo dobrý, teplo a pak, ona bydlí s přítelem, tak jsme hráli nějaký ty Aktivity, to bylo, že jsem fakt byla u maminky.. To bylo tak těch pět dní, že jsem nic nemusela, jenom jsem si mohla poplakat, s mámou jsem si poplakala, tohleto, to bylo skvělý. Na víkend jsem jela k Lukášovi do Plzně a to už takový nebylo, že jsem třeba v noci začala plakat a on se ke mně přitulil a říkal : Už nebreč.. To už mi začal vymýšlet program, jeli jsme někam na vejlet, bylo to hrozně fajn.. Ale to už jsem neměla tolik</p>	<p>„můj táta...mi volal hned, jak jsem mu poslala tu esemesku, říkal : Já vlastně nevím, co ti mám říct.. To mi ale úplně stačilo. Já jsem byla strašně ráda za ten telefonát..Tak mi volal a já jsem zase bulela“(F238)</p> <p>„kdyby mi to nikdo neřek, tak já jsem klidně v pondělí šla do práce...To by byl průser, to bych fakt asi nedala“(F257)</p> <p>„odjela za mámou, ona normálně chodila do práce a já si tak poplákávala, vzala mě vždycky na oběd. Já měla takový ty základní potřeby, jídlo dobrý, teplo a pak, to bylo, že jsem fakt byla u maminky“(F261)</p> <p>„že jsem nic nemusela, jenom jsem si mohla poplakat, s mámou jsem si poplakala, tohleto, to bylo skvělý“(F264)</p> <p>„Na víkend jsem jela k Lukášovi do Plzně a to už takový nebylo...To už mi začal vymýšlet program, bylo to hrozně fajn.. Ale to už jsem neměla tolik času sama</p>	<p>Reakce otce vnímaná jako podpůrná.</p> <p>Neinformovanost jako možný problém.</p> <p>Pobyt u matky po potratu.</p> <p>Prostor na smutnění.</p> <p>Prostor na smutnění. Plány do budoucna.</p>	<p>Jen to, že člověk je v té chvíli nablízku a ví, že je to těžké...i to stačí.</p> <p>Vnímání raného potratu je opravdu bagatelizováno a žena neví, co si smí dovolit a co ne...nelze se pouze opřít o vlastní pocity...jsou moc intenzivní..</p>
--	---	---	--	--

<p>268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305</p>	<p>času sama pro sebe. Ale zase jsme to sdíleli spolu, mluvili jsme o tom hodně, vymýšleli nějaký kraviny a on říká : Tak se odstěhuješ do Plzně, k tomu nemusíš bejt těhotná, zase řešíš nějaký blbosti.. Svět se nezhroutil, musíš se sem odstěhovat. A domeček a byt. Ale těch prvních pět dní v Táboře bylo důležitých.</p> <p>Co ti v tom období nejvíc pomáhalo?</p> <p>Chodila jsem hodně na procházky, někdy jsem byla sama a poplakat si, ale věděla jsem, že jako mi ten pohyb pomáhá, měla jsem chuť si jít zaběhat, ale věděla jsem, že by mi to neudělalo dobře. Hodně na procházky a pak jsem si začala kupovat kytky, jak je to jaro a já to mám hrozně ráda. A já se fakt těšila, jak budu s tím vystrčeným pupkem chodit do Stromovky a že si budu nám dvěma kupovat nějaký.. Tak jsem si je kupovala sama pro sebe.. Jsem si řekla, že si to jaro užiju i bez toho.. Nechtěla jsem si to nechat vzít. Vůbec jsem neměla potřebu, ale to je o těch vztazích, jako že normálně chodím strašně ráda do kaváren, stýkám se s kamarádama a teď jsem neměla vůbec tuhle chuť. Jsem chtěla bejt jenom s těma nejbližšíma a hodně jsem byla sama. Hodně sama. Přes tejdén jsem byla v Praze sama a hodně se mi po tom Lukášovi stejskalo, to jsem prostě potřebovala mít někoho, aby mě objal. To jsem čuměla na nějaký pitomý seriály, hodně jsem ležela v tom klubičku, zachumlaná v tý dece, to teplo jsem potřebovala asi i jinak. Jo a začala jsem po dlouhý době, dlouho jsem to nedělala, začala jsem cvičit ráno jógu. To jsem se k tomu vrátila, jsem si říkala, že to zase musím začít, ta jóga mi vždycky dělala dobře. Mně se vůbec ráno nechtělo do práce, ale jak jsem si ráno zacvičila, tak už to šlo. Jsem se nastartovala a už to bylo dobrý.</p> <p>Jako se zase propojit s tím tělem.. Člověk na něj nějak zanevře a pak se to zase propojí?</p> <p>Jo, to jo. To jsem měla takový předsevzetí, to jsme oba s Lukášem, že jsme si to mimino udělali v takových kocovinách, že jsme oba hodně kalili.. V prosinci a v lednu.. Tak to jsem si začala hodně zdravě vařit, že jsem se jako o sebe hodně starala. Teda abych to tělo měla do příště dobře připravený..</p> <p>Co bys bývala potřebovala? Bylo něco, co ti chybělo v té době?</p> <p>Chtěla jsem být víc s Lukášem. A říkala jsem si, že bych si klidně vzala ty dva tejdny volna. Tewn jeden tejdén bejt u tý mámy a</p>	<p>pro sebe. Ale zase jsme to sdíleli spolu, mluvili jsme o tom hodně, vymýšleli nějaký kraviny a on říká : Tak se odstěhuješ do Plzně, k tomu nemusíš bejt těhotná, zase řešíš nějaký blbosti.. Svět se nezhroutil, musíš se sem odstěhovat. A domeček a byt“(271)</p> <p>„Chodila jsem hodně na procházky, někdy jsem byla sama a poplakat si...mi ten pohyb pomáhá“(F275)</p> <p>„pak jsem si začala kupovat kytky...sama pro sebe“(F280)</p> <p>„Jsem chtěla bejt jenom s těma nejbližšíma a hodně jsem byla sama. Hodně sama...sama a hodně se mi po tom Lukášovi stejskalo, to jsem prostě potřebovala mít někoho, aby mě objal“(F288)</p> <p>„začala jsem cvičit ráno jógu“(F291)</p> <p>„to jsem si začala hodně zdravě vařit, že jsem se jako o sebe hodně starala. Teda abych to tělo měla do příště dobře připravený“(F301)</p> <p>„Chtěla jsem být víc s Lukášem...To mi chybělo“(F306)</p>	<p>Vnější podpora.</p> <p>Vnější podpora.</p> <p>Potřeby po potratu.</p> <p>Vnější podpora.</p> <p>Starání se o sebe.</p> <p>Potřeba partnera.</p>	<p>Podpora partnera v tom, jak realisticky plánuje budoucnost je milá..</p> <p>Zajímavé, že i když člověk ví, co by chtěl a co by mu udělalo dobře, tak to nerespektuje a nechce nikoho omezovat. Propojení těla a duše...vzít tělo na milost.</p>
--	--	---	--	--

<p>306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343</p>	<p>zbylých deset dnů bej s tím Lukášem. To mi chybělo. Doktorka by mi tu neschopenku napsala, ale v práci jako se ti hromaděj ty věci a já si říkala, že je dobrý zase jako naskočít. Lukáš by stejně byl v práci do odpoledně, nevím. Možná jsem to tak měla udělat, protože pořád něco hodně potřebuju a zároveň jsem se ze začátku bála, abych na něm nebyla příliš závislá, chci bejt hodně samostatná, ale je to asi pitomost, zase mi tam jela ta ségra, která fakt na tom Alanovi doteď hrozně lpí. To bych nechtěla, nejtít někam bez Lukáše, ale asi ten druhý tejděn, to jsme si hodně volali, hodně psali, ale to mi ten fyzickéj kontakt prostě chyběl.</p> <p>Takže ti chybělo víc času stráveného v lásce, bezpečí? Jo, chybělo.</p> <p>To je škoda, asi jsi hodně pod vlivem situace ségry, škoda, že sis to nedopřála víc, asi to šlo. No, já když o tom teď přemejšlím, tak určitě, teď jsme spolu byli těch pět dní, teda po třech tejdnech od toho potratu, tak jsem věděla, že mi to dělá hrozně dobře.</p> <p>Za jakých okolností se ti dařilo ze sebe dostávat těžké emoce? Vždycky, když jsem si pustila nějakou smutnou písničku. To mi pomohlo, že jsem cejtla, že si to někdy potřebuju vyvolat, že je mi těžko, že potřebuju anebo myšlenka na to, že jsem jedna, že nejsem dva, to mi přišlo asi ten nejhorší pocit, že najednou... Já jsem věděla asi pět tejdnu, že jsem těhotná, ale já jsem s ním furt mluvila. Já říkala : Teď jedeme k babičce, dědovi, a Stromovka, já ti to tu ukážu, takový normální věci a najednou jsem to neměla s kým sdílet. Co mi teda vždycky fungovalo bezpečně, když jsem si vybavila ten obrázek z toho ultrazvuku... To jsem se vždycky rozplakala.. To bylo fakt nepřijemný.</p> <p>Ještě jednou, ty první momenty, kdy ses dostávala do kontaktu s tou situací. Konfrontace? To jsem měla i někdy s klientkami, mám jednu, která .. Jsem tady s ní měla sezení a koupila jsem si těhotenský test, to si asi udělám potom... Měla jsem to s ní strašně spojený.. A pak ona měla přijít a já měla pocit, že to musím nějak přebít a to samý v tý práci.. Ten tejděn, kdy se to stalo, jsem to řekla svému šéfovi, bylo mi fakt hrozně blbě, abys věděl, že jsem nevykonná, že chodím do práce v devět, odcházím, když nemám žádný klienty, to nedávám, jsem unavená, je mi blbě. Jo a teď ty smutný pohledy těch lidí, na jednu</p>	<p>„Možná jsem to tak měla udělat, protože pořád něco hodně potřebuju a zároveň jsem se ze začátku bála, abych na něm nebyla příliš závislá, chci bejt hodně samostatná, ale je to asi pitomost“(F312)</p> <p>„ale to mi ten fyzickéj kontakt prostě chyběl“(F315)</p> <p>„když jsem si pustila nějakou smutnou písničku“(F324)</p> <p>„myšlenka na to, že jsem jedna, že nejsem dva, to mi přišlo asi ten nejhorší pocit, že najednou“(F327)</p> <p>„já jsem s ním furt mluvila. Já říkala : Teď jedeme k babičce, dědovi, a Stromovka, já ti to tu ukážu, takový normální věci a najednou jsem to neměla s kým sdílet...když jsem si vybavila ten obrázek z toho ultrazvuku... To jsem se vždycky rozplakala“(F333)</p>	<p>Uvažování o blízkosti ve vztahu.</p> <p>Uvažování o blízkosti ve vztahu.</p> <p>Vnější spouštěč emocí.</p> <p>Spouštěč.</p> <p>Mluvení s miminem.</p> <p>Spouštěč emocí.</p>	<p>Předsudky nás dohání i v těžkých chvílích..samostatná je dost, proč ještě víc?</p> <p>Sama teď cítím silnou lítost.</p>
--	---	---	---	--

<p>344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381</p>	<p>stranu fajn, že v tý práci, že jsem to řekla, že jsem nějakou dobu potom potřebovala tu dobu hájení.. Ale že ty soucitný pohledy, jsem si říkala, že už mi pak vadily, trochu. Jo a to já v tu chvíli začínám je uklidňovat, nenechám si to, nechci přijmout tu jejich lítost, ten soucit. Že říkám, že to vyjde příště, že to není tak zlý, vlastně i já to trochu bagatelizuju.</p> <p>Myslíš, že je to skrz tvoji profesi?</p> <p>No jo, no, asi jo. Asi jo, a asi i skrz to lékařský prostředí, že dělám v tý nemocnici, všichni ti říkají ty statistiky, co se stalo ix jejich pacientkám a bla, bla, tak to mám vlastně naučený a říkám to taky..</p> <p>Zkusila jsi nějaký rituál?</p> <p>Přemějšlela jsem o tom, zapálila jsem svíčku. To dělám vždycky, já nevím, na ty dušičky, když babička zemřela nebo děda, tak zapálím svíčku, tak to jsem udělala. Ale jinak...</p> <p>To, že jsi zapálila svíčku, to bylo...</p> <p>Jako za toho prcka. Aby, já jsem si jela v hlavě, že to bylo strašně malý. Ale že tam jsou jako spolu s tou Marjánkou. Víš, takový představy jsem měla, to samý, když se to stalo tý ségře, tak jsem si říkala, že Marjánka je tam s tou babičkou, dědou, že se o ní postarají. Jsem si takovou nějakou imaginaci kolem toho udělala, že tam není sám, sama. Ale je to zvláštní, bylo to devět tejdnu a kolik těch vlastností už tomu přidáš. To jsme si vlastně s Lukášem tak představovali, jak bude vypadat, jaký bude mít vlastností a Lukáš si jel fakt ve fantaziích hodně. A i když se to prostě nenarodilo, tak že je to naše dítě. Ale nedělali jsme teda nic spolu, to jen já jsem je jako loučila, tu svíčku, to je takovej hmatatelnej.. Pak jsme jeli na víkend do Rabštějna a tam na nějakých místech, tam byla, já teda nejsem věřící, tam byla kaplička a já si hned vzpomněla, jsem to nejednou potřebovala..</p> <p>Nechala jsi si nějakou památku?</p> <p>Já nemám, já ten den, co jsem si šla pro tu kartičku, to jsem si chtěla nechat fotku z ultrazvuku a nemám vlastně nic. Nebo mám, ale nevím, kde.. ten těhotenskej test jsem si někam schovala. A on mi zapad někde v koupelně. A musím se přiznat, že jsem ho ani nehledala. A říkala jsem si, že až se budu stěhovat, že na něj asi narazím. To je asi jediný.</p> <p>Další otázka, na kterou jsi už odpovídala. Jestli jsi věřící?</p>	<p>„ty soucitný pohledy...už mi pak vadily...Jo a to já v tu chvíli začínám je uklidňovat“(F347)</p> <p>„zapálila jsem svíčku“(F356)</p> <p>„je tam s tou babičkou, dědou, že se o ní postarají. Jsem si takovou nějakou imaginaci kolem toho udělala, že tam není sám“(F365)</p> <p>„Já nemám“(F375)</p>	<p>Nepříjemná podpora.</p> <p>Rituál.</p> <p>Představy o dítěti v nebi.</p> <p>Památka na dítě.</p>	<p>Může být důsledkem profese.</p> <p>Potřeba pocitu, že je to děťátko v pořádku je hodně silná</p>
--	--	---	---	---

<p>382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419</p>	<p>Ne. A přemýšlela jsi o nějaký víře po té události? No jako Lukáš je buddhista a přijde mi, že to tak má, že věci, co se dějou, se prostě tak dějou. Právě mi přijde, že on tam nemá tyhle pocity vinu, tu lítost, že i proto on reaguje takhle, protože to bere takhle, jako že to tak má být. Nějak se těma emocemi nezahlcovat. A napadá mě, že jak jsem začala cvičit tu jógu, tak on začal zase hodně meditovat. On se k tomu vrátil třeba po roce, dělá nějaký ty poklony, tak ho to asi taky v něčem, asi potřebuje se sebou něco udělat. Změnilo se něco v tvém životě po potratu? J o, jako hodně věcí se změnilo. Já mám pocit, že jsem hodně věcí přehodnotila. I tím, že jsem o tom těhotenství neuvažovala, že fakt se to stalo hned napodruhé, že jsem to neměla spojený nějak s velkýma plánama, najednou ten zážitek byl takovej intenzivní, že asi v tom, starat se sama o sebe a být se sebou víc.. Od té doby, co se to stalo, tak na kafe tak jednou tejdně, už to není tolik. Nebo teď jsme byli na Broumově, kalili jsme dost, ale už to není takový uspokojení.. A třeba i v té práci, jsem se to naučila hrozně sekat, už v tom těhotenství, udělám jen to, co je potřeba, nebudu si nabalovat víc, než zvládnou, víc klientů, mimo svoji pracovní dobu. A budu i těm šéfům říkat, co já potřebuju, co zvládnou a nezvládnou, ať to udělá někdo jinej. Jako že o ty hranice se začnu víc starat. A určitě se hrozně změnil ten vztah k Lukášovi. Že jakoby ta hodnota toho partnerství, a to když jsem předtím byla v nějakým dlouhodobým vztahu, byli jsme spolu ix let, ale bylo to úplně o něčem jiným, najednou tohle, každej bydlíme 60 kilometrů od sebe, ale je to teda o úplně něčem jiným.. No, třeba ještě před půl rokem jsem chtěla jet do Vietnamu a teď ne, chci stavět to hnízdo. Nebo jsem nikdy nechtěla bydlet v baráku, Lukáš chtěl, já vždycky chtěla bydlet v bytě, proč se starat o nějakaj barák a teď najednou vím, že barák se zahradou by byl skvělejš. To hodně věcí nějak přetočilo. Máš po potratu nějaké psychické nebo fyzické potíže? Fyzické vůbec, byla jsem teda hodně unavená, to jsem pořád. Jak jsme byli v těch skalách, bála jsem se toho, jak to budu fyzicky zvládat. Teď tu fyzickou, nedělala jsem dlouho nic, a to dobrý, to já běhala jako kamzik, ale večer jsem byla pak strašně unavená. I</p>	<p>„Ne“(F382) „že jak jsem začala cvičit tu jógu, tak on začal zase hodně meditovat“(F389) „jsem hodně věcí přehodnotila“(F393) „asi v tom, starat se sama o sebe a být se sebou víc“(F397) „kalili jsme dost, ale už to není takový uspokojení...v té práci...udělám jen to, co je potřeba, nebudu si nabalovat víc, než zvládnou“(F402) „Jako že o ty hranice se začnu víc starat. A určitě se hrozně změnil ten vztah k Lukášovi. Že jakoby ta hodnota toho partnerství“(F406) „chci stavět to hnízdo... barák se zahradou by byl skvělejš...hodně věcí nějak přetočilo“(F414) „hodně unavená“(F416)</p>	<p>Víra. Nové potřeby. Změna postojů. Starost o sebe. Starost o sebe. Změna v partnerství. Změny. Fyzické projevy.</p>	<p>Pokud se krize zvládne, nabízí možnost změny..</p>
--	--	--	--	---

<p>420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443</p>	<p>dneska jsem byla v práci, a cítím to, nejradši bych byla doma, odpočívala. A psychický potíže, tak bych to nenazývala jako psychický potíže, přijde mi to adekvátní té situaci. Že bych měla nějaký deprese, úzkosti nebo sny, to ne.</p> <p>Jak jsi vnímala přístup zdravotnického personálu, jaká byla tvoje zkušenost?</p> <p>No je to teda fakt těžký, ale jestli to mám nějak paušalizovat, ten Motol, to je továrna na pacienty. I vlastně ta doktorka v té ambulanci byla vlastně fajn, když pak se mnou o tom mluvila, byla pečující, empatická, všechno, ale ten zážitek s tím telefonem byl příšernej, i to, že aniž by mě viděla, tak rovnou, že to bude blbý, spíš jako, ať se hned připravím na to, že mě pošle na ten zákrok. To bylo, asi to je běžící pás. To ta moje doktorka, ta mi nabídla hned tu neschopenku, stejně jako s tou žádankou do GENNETU. A i tak, že mě podpořila, já si to pak jinde přečetla : Ted' to vyjde, ted' jste pohnojená.. Takovej lidskej přístup od ženský, která má svý děti. Ale třeba strašný to bylo v tom Motole, kde ta první byla fajn, ta mi dělala tu kyretáž, ale i tam přišla v tom andíku, podávala mi ruku s tím, že jsme se už viděly, empatická. Totěž anesteziolog, sestřička. Na sále to bylo skvělý. Ale ten střední zdravotnickej personál na pokojích, to bylo hrozný. Bolí tě všechno a stejně si musíš pro všechno dojít, jíš v jídelně, všechny ženský jako kachny a užijte si to.. Tak jsem fakt ráda odtamtud vypadla.</p>	<p>„Že bych měla nějaký deprese, úzkosti nebo sny, to ne“(F423)</p> <p>„Motol, to je továrna na pacienty“(F427)</p> <p>„asi to je běžící pás“(F432) „To ta moje doktorka...že mě podpořila, já si to pak jinde přečetla : Ted' to vyjde, ted' jste pohnojená.. Takovej lidskej přístup od ženský, která má svý děti“(F436)</p> <p>„Na sále to bylo skvělý. Ale ten střední zdravotnickej personál na pokojích, to bylo hrozný“(F440)</p>	<p>Psychický stav.</p> <p>Vnímání nemocnice Motol.</p> <p>Vnímání nemocnice Motol. Přístup lékařky.</p> <p>Vnímání zdravotní péče.</p>	
--	---	--	--	--

Posudek vedoucí diplomové práce na Pražské vysoké škole psychosociálních studií

Jméno a příjmení studentky: Ilona Haasová

Obor studia: Psychologie

Název práce: Prožívání a vnímání spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství

Vedoucí/oponent práce: Mgr. Magdalena Koťová

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 80

Počet stránek příloh: 8

Počet titulů v seznamu literatury: 45, 10 elektronických zdrojů

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

	X			
--	---	--	--	--

Oborová příléhavost tématu

	X			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	X			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		X		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	X			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	X	X		
--	---	---	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	X			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	X			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

	X			
--	---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	X			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	X			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	X			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	X			
--	---	--	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	X			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

	X			
--	---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Zamýšlí se autorka (například v rámci vlastní praxe) i nad konceptem tzv. psychogenní neplodnosti? Pokud ano, jak na tento jev nahlíží? V čem například spatřuje jeho možné příčiny?
Domnívá se autorka, že prožívání a vnímání žen, které potratí během druhého či třetího trimestru gravidity, je v něčem jiné než u žen, které potratí dříve?
Jak by si autorka představovala další možné náměty výzkumu týkajícího se problematiky potratů? (neboli: existují nějaká další „bílá místa“, o kterých toho mnoho nevíme?)

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Autorka se v práci zabývá problematikou prožívání a vnímání spontánního potratu ženami, které touto zkušeností projdou v prvním trimestru těhotenství. Oceňuji volbu tématu, neboť se domnívám, že je vzhledem k populaci ČR (statistiky četnosti jevu) velmi aktuální. Jde o téma, jež je v rámci odborné i populárně-naučné literatury zpracováváno pouze zřídka (v rámci ČR). Autorka se problematikou zabývá i v rámci vlastní praxe, disponuje i osobní zkušeností, již je schopna reflektovat.
Pokud pracujeme s ženami, které zkušeností potratu prošly, nezřídka se setkáváme s vyprávěním o poskytnuté péči, která byla (pověětšinou) kvalitní z hlediska somatického, avšak naprosto nedostačující z hlediska psychologického. Přístup lékařů a lékařek či pomáhajícího personálu k ženám se zkušeností s potratem je ve velkém počtu případů až necitlivý, lze se domnívat, že v tomto bodě lze shledávat poskytovanou péči za deficitní. Odborné texty týkající se právě prožívání potratu ženami (či jejich blízkými) a vnímání této události jsou velmi cenné – za cenný považuji i text autorky Haasové.
Práce je psána poměrně kultivovaným jazykem, pouze občas se vyskytují stylistické nedokonalosti či drobnější gramatické chyby. Autorka pracuje dobře s odbornou literaturou, citace jsou z formálního hlediska v pořádku. Použitá výzkumná metodologie je zcela adekvátní, zpracování empirické části práce je kvalitní.
Oceňuji i autorčinu kreativitu – velmi podnětným a inspirativním způsobem dokázala využít (ve své praxi s klientkami i v textu práce) buddhistický rituál rozloučení a „odtruchlení“.
K tématu potratů obecně přistupuje velmi citlivě a empaticky, což je patrné i z textu práce. Oceňuji i spolupráci s autorkou a hodnotím ji jako vynikající. Autorce doporučuji přemoci nevoli či vrozenou skromnost a závěry práce publikovat v odborném tisku či v rámci odborných konferencí.

Doporučení k obhajobě: doporučuji/nedoporučuji*
Doporučuji k obhajobě

* nehodící se, škrtněte

Navrhovaná klasifikace: výborně

Datum, podpis:
19. 5. 2014

A handwritten signature in black ink, consisting of a vertical stroke on the left, a horizontal stroke at the top, and a wavy line below.

**Posudek oponenta diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studentky: Bc. Ilona Haasová

Obor studia: Psychologie

Název práce: Prožívání a vnímání spontánního potratu v prvním trimestru těhotenství

Oponent práce: MUDr. Olga Dostálová, CSc.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 80

Počet stránek příloh: 8

Počet titulů v seznamu literatury: 45 + 10 elektronických

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Oborová přílehlavost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	1			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		2		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	1			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

		2		
--	--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

--	--	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	1			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

	1			
--	---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

--	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

	1			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	1			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	1			
--	---	--	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	1			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

	1			
--	---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

V současnosti se zvyšuje procento žen, které kladou důraz pouze na kariéru - a nemají ambici stát se matkami. V ČT 24 byl s jednou z nich rozhovor. Tato profesionálně úspěšná žena uvedla, že nejspíš nemá mateřský instinkt.

Jak se na tento fenomén dívá autorka z hlediska problému, který zpracovala?

Je pravděpodobné, že tyto ženy ve stáří nakonec litují svého dřívějšího odmítnutí mateřství a propadají depresi? Má nějakou zkušenost i se ženami tohoto založení?

Jak autorka vysvětlí, že najednou použila římského čísla k označení stránky u autora Hašto s.40, ř.1, když to všude jinde má dobře?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Volba tématu je z hlediska sociální práce vhodná a také originální. Je nutno zvláště ocenit i to, že autorka otevřeně přiznává svou vlastní bolestnou zkušenost s touto problematikou, což se jeví i v jejím angažovaném přístupu. Autorka prokázala, že umí pracovat s literaturou, způsob citace odpovídá poslední novelizaci normy (kromě citace u Hašto, s.40, ř. 1). Počet publikací, které autorka uvádí je větší, než se běžně požaduje.

Gramatické chyby:

s.28, ř.16 shora nebo 14 zdola „ne jí minimalizovat“ (má být ji),

s.36, ř.8 shora – „třeba jí testovat“ (má být ji, je to akuzativ),

s. 36, ř. 2 shora - „mluvit o ní identifikovat ...“ (před identifikovat chybí čárka)

Z hlediska češtiny nevhodná stylizace:

Autorka používá příliš mnoho trpných rodů (pasív) sloves, což někteří autoři činí, ale neodpovídá to českému jazyku, bývá to doslovný překlad z angličtiny, např.

s.9 – „jak je mi předkládáno“, „je bagatelizováno“, „není podpora nabízena“,

s. 28, ř. 4 potrat „nechce být vnímán“, ale potrat nemůže něco chtít nebo nechtít, autorka to měla vyjádřit lépe, např. „společnost nechce vnímat potrat“

s.53 „participantky byly osloveny skrze mé známé“,

s. 68 „Zkoumaný vzorek žen byl oslovován skrze mé známé“

Další připomínky:

s. 9, ř. 2 shora – „85 %“ na začátku věty je nutno číslo vypsát slovy,

s. 9 místo „s ženami“ má být „se ženami“,

s.10, ř. 15 shora „bohuže;“ chybí l a místo toho je tam středník,

s. 26, ř.3 zdola těhotenství“, vynechána mezera před a

s.78 příjmení u Smithovy publikace jsou napsána SMITH, JARMAN a Osborn

Před některými podkapitolami je vynechána i čtvrtina stránky (např. na s. 31), ale pouze začátek velké kapitoly musí být na nové stránce, nikoliv podkapitoly.

Značení tabulek: za označením tabulky se dává tečka, nikoliv tečka a dvojtečka, to je nadbytečné.

Hodnotím tuto práci jako obsahově velmi uspokojivou, práce s literaturou odpovídá požadavkům, citace jsou správné. Vytčené drobnější nedostatky nejsou natolik významné, aby musely ovlivnit hodnocení.

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace:

Pokud tomu bude odpovídat obhajoba, nemám námitek proti hodnocení **výborně**.

V Praze, 14. 5.2014

MUDr. Olga Dostálová, CSc.